

T.C.
KIRIKKALE ÜNİVERSİTESİ
SOSYAL BİLİMLER ENSTİTÜSÜ
TÜRKÇE EĞİTİMİ ANABİLİM DALI

TÜRKÇENİN YABANCI DİL OLARAK ÖĞRETİMİ İÇİN
SEVİYELENDİRİLMİŞ KURMACA METİNLERİN
METİNDİLBİLİMSEL AÇIDAN İNCELENMESİ

(YÜKSEK LİSANS TEZİ)

Hazırlayan

İrem Nur DEMİR

Danışman

Doç. Dr. Salim PİLAV

Haziran 2020

KIRIKKALE

KABUL-ONAY

Doç. Dr. Salim PİLAV danışmanlığında İrem Nur DEMİR tarafından hazırlanan “Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi İçin Seviyelendirilmiş Kurmaca Metinlerin Metindilbilimsel Açıdan İncelenmesi” adlı bu çalışma jürimiz tarafından Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Türkçe Eğitimi Anabilim dalında Yüksek lisans tezi olarak kabul edilmiştir.

.../.../2020

(İmza)

[Unvanı, Adı ve Soyadı] (Başkan)

.....

[İmza]

[Unvanı, Adı ve Soyadı]

.....

[İmza]

[Unvanı, Adı ve Soyadı]

.....

Yukarıdaki imzaları geçen öğretim üyelerine ait olduğunu onaylıyorum.

...../...../2019

[Unvanı, Adı ve Soyadı]

.....

Enstitü Müdürü

KİŞİSEL KABUL SAYFASI

Yüksek Lisans Tezi olarak sunduğum Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi İçin Seviyelendirilmiş Kurmaca Metinlerin Metindilbilimsel İncelenmesi adlı çalışmanın, tarafımdan bilimsel ahlak ve geleneklere aykırı düşecek bir yardıma başvurmaksızın yazıldığını ve faydalandığım eserlerin kaynakçada gösterilenlerden oluştuğunu, bunlara atıf yapılarak faydalanılmış olduğunu beyan ederim.

İrem Nur DEMİR

ÖN SÖZ

Küreselleşen dünyada çok dillilik ve çok kültürlülük kavramları önem arz etmektedir. Türkiye'nin gerek coğrafi özellikleri gerek toplumsal olaylardan etkilenmesi ile Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi çalışmaları hız kazanmıştır. Bu çalışmalar materyal üretimine de yansımıştır.

Yabancı dil olarak Türkçe öğretiminde, tüm öğretim süreçlerinde olduğu gibi, başvuru ana kaynak basılı materyallerdir. Bunların başında öğretim setleri gelir. Ardı sıra ise yardımcı kaynaklar gelir ki bunların da başında hikâye kitapları yer alır. Ancak kurmaca metinler, salt yardımcı kaynaklarda değil yoğun biçimde ders kitaplarında da sıklıkla yer alan metin türlerindedir. Bu metin türlerinin dilbilimsel ölçütlerle oluşturulması ve bu oluşum için incelenmesi alandaki gelişime katkı sağlayacaktır. Nitekim kabul görmüş AOBM gibi başvuru metinlerinde dilbilimsel ifadelerin varlığı dil öğretiminde dilbilimin önemini gösterir niteliktedir. Dil öğretiminde üretilen materyallerin, metindilbilimsel tabanlarda betimlenmesi, farklı bir disiplin alanı olarak görülmesi, gereken dil öğretiminin standartlarının geliştirilmesinde rol oynayacaktır.

Küreselleşmenin yansıması olarak dil öğretiminin önem kazanmasıyla bu alanda metin üretimleri yapılmaktadır ancak metin üretimi için başvuru kaynaklarının olmaması dil öğretimi için hazırlanmış metinlerde standartları olmayan bir farklılaşmaya yol açmaktadır. Farklılaşmanın sistemli bir hâlde olması gerekir. İkinci dil öğretiminde yaygınlık gösteren Almanca, İngilizce gibi diğer dillerin çalışmalarına bakıldığında kültürel etkileşimin okuma metinlerine yansıdığı ve ek materyal olarak okuma metinlerinin sayıca fazla olduğu görülmektedir. Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde ise okuma metinleri ders materyallerinde yer alırken ek materyal olarak yok denilecek kadar azdır. Ek materyaller geliştirilirken dil

öğretim yaklaşımlarından faydalandığı açıktır fakat ülkemizde dilbilim de yeni bir alan sayıldığı için dil öğretiminin gerçekleşebilmesinde dilbilimsel farkındalıklar oluşturulması gerekir. Bu farkındalığın geliştirilmesi okuma metinleri üretilirken metindilbilimden faydalanılmasını da sağlayacaktır.

Bu çalışmada, ek materyal olarak üretilen okuma metinleri metindilbilimsel bakış açısı ile metinsellik ölçütleri bakımından incelenmiş ve bağdaşıklığın kullanım ortalaması sayısal olarak ifade edilmiştir. Bağdaşıklık unsurlarından kelime bağdaşıklığı ve gönderim ögesinin seviyelere göre kademeli şekilde artması gerektiği sonucuna ulaşılmıştır. Bağdaşıklık araçlarından eksilteli anlatım, değiştirim ve bağlama ögesi kullanımının sayısal farklılıklarında ise yazar farklılığının etkisi olma ihtimalinin varlığı sonucuna ulaşılmıştır.

Çalışmamın her aşamasında ilgi ve desteğini esirgemeyen bilgi ve tecrübelerinden ziyadesiyle istifade ettiğim danışman hocam Doç. Dr. Salim Pilav'a ve üzerimde emeği olan tüm hocalarıma sonsuz saygılarımı ve teşekkürlerimi sunarım.

İrem Nur DEMİR

ÖZET

Demir, İrem Nur, “Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi İçin Seviyelendirilmiş Kurmaca Metinlerin Metindilbilimsel Açıdan İncelenmesi”, Yüksek Lisans Tezi, Kırıkkale, 2020.

Bu çalışmada T.C. Kültür Bakanlığı desteği ile GENÇDES projesi kapsamında B1-B2 Seviyesinde Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi için hazırlanan kurmaca metinlerde bağdaşıklık araçlarının ne ölçüde kullanıldığı incelenerek istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık aranmıştır.

Araştırmanın amaçları doğrultusunda toplanan verilerin frekans, yüzde gibi tanımlayıcı istatistiklerden faydalanılmıştır ve analitik karşılaştırmalar yapılmıştır. Niceliksel verilerde parametrik olan istatistikler kullanılmıştır. Normal dağılıma uyan iki değişken grubu arasında anlamlı farklılık incelemesinde bağımsız örneklem T testi uygulanmıştır. Anlamlılık $p < 0,05$ düzeylerinde değerlendirilmiştir.

Araştırmanın bulgularında gönderim ve kelime bağdaşıklığı kullanımında B1 ve B2 seviyeleri arasında anlamlı bir fark bulunurken eksilteli anlatım, değiştirim ve bağlama öğeleri kullanımında anlamlı bir farka rastlanmamıştır. Bağdaşıklık araçlarının en çoktan en aza doğru kelime bağdaşıklığı, eksilteli, bağlama öğeleri, gönderim ögesi, değiştirim olarak sıralandığı tespit edilmiştir.

İncelemeden elde edilen diğer sonuçlarda ise gönderim öğelerinden; şahıs zamiri, dönüşlülük zamiri, işaret sıfatı işaret zamiri kullanımında anlamlı bir fark bulunmazken, ilgi zamiri kullanımında anlamlı bir fark vardır. Eksilteli anlatım unsurlarından cümlenin düşürülmesi ve eklerin düşürülmesinde anlamlı bir farka rastlanamazken ortak ögenin düşürülmesinde B1 ve B2 seviyeleri arasında anlamlı bir fark vardır. Değiştirim unsurlarından isme dayalı değiştirim eşit kullanıma

sahipken fiile dayalı değiştirim ve cümleye dayalı değiştirimde anlamlı bir fark yoktur. Bağlama ögelerinden açıklama bildiren bağlama ögesinde anlamlı bir fark varken ekleyici, ayırt edici, zıtlık bildiren, zaman-sıralama bildiren, koşul bildiren, örneklendirici, sebep-sonuç ögelerinde anlamlı fark yoktur. Kelime bağdaşıklığında ise aynı kavram alanından, kelimenin tekrar, eş ya da yakın anlamlı, üst anlamlı kelime kullanımlarında seviyeler arası anlamlı bir fark bulunmazken genel anlamlı kelime kullanımında anlamlı bir fark tespit edilmiştir.

Anahtar Kelimeler: Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi, Metindilbilim, Bağdaşıklık Araçları, Metin Türleri, Kurmaca Metinler

ABSTRACT

Demir, İrem Nur, “Text Linguistic Analysis of Fictional Text Graded For Teaching Turkish As A Foreign Language”, Master Thesis, Kırıkkale, 2020.

In this study, T.C. Within the scope of the GENÇDES project with the support of the Ministry of Culture, a statistically significant difference was sought by examining to what extent the cohesion tools used in the fictional texts prepared for teaching Turkish as a foreign language in B1-B2 level.

Descriptive statistics such as frequency and percentage of the Data collected for the purposes of the research were used and analytical comparisons were made. Parametric statistics are used in quantitative data. Independent sample T test was used in the analysis of significant differences between two groups of variables that conform to the normal distribution. Significance was evaluated at $p < 0.05$ levels.

In the findings of the study, while there was a significant difference between the levels of B1 and B2 in the use of reference and word coherence, no significant difference was found in the use of subtractive expression, change and binding elements. It has been determined that cohesion tools are listed from most to the least, word cohesion, subtracted, linking items, sending item, replacement.

In the other result of the research, there is no significant difference in the use of personal pronoun, the pronoun pronoun, the adjective pronoun, and the pronoun pronoun. While there is no meaningful difference in subtracting the sentence and suffixes from the subtle expressions, there is a significant difference between the levels of B1 and B2 in decreasing the common element. While the name-based change, which is one of the substitution elements, has equal use, there is no

significant difference in verb-based change and sentence-based change. While there is a significant difference in the anchor item that gives explanation from the anchor items, there is no significant difference in the additive, distinguishing, contrasting, time-ranking, condition-telling, exemplary, cause-effect items. In word coherence, there was no significant difference between the levels of the same concept area in terms of repetition, synonym or near-meaning, high-meaning word use, while a significant difference was found in general meaningful word use.

Keywords: Teaching Turkish As A Foreign Language, Text Linguistics, Cohesion Features, Text Types, Fictional Texts

SİMGELER VE KISALTMALAR

ABB: Açıklama Bildiren Bağlama Ögeleri (yani)

ABB2: Açıklama Bildiren Bağlama Ögeleri (demek (ki))

ABB3: Açıklama Bildiren Bağlama Ögeleri (meğer (ki))

ABB4: Açıklama Bildiren Bağlama Ögeleri (yoksa)

ADP: Avrupa Dil Portfolyosu

AEB: Ayırt Edici Bağlama Ögeleri (Belki, Belki... belki (de))

AEB1: Ayırt Edici Bağlama Ögeleri (Ya... ya da, veya, ne... ne (de))

AK2: Aynı Kavram Alanından Kelime Kullanımı

AOBM: Diller için Avrupa Ortak Başvuru Metni

AYK: Amerikan Yabancı Diller Öğretim Kurulu Yeterlik Kılavuzu

CDD: Cümlelerin Düşürülmesi

CDÖ: Cümleye Dayalı Değişirir

DZ: Dönüşlülük Zamiri (Kendi)

EB 1: Ekleyici Bağlama Ögeleri (Bile)

EB: Ekleyici Bağlama Ögeleri (Hatta)

EB2: Ekleyici Bağlama Ögeleri (Üstelik)

EB3: Ekleyici Bağlama Ögeleri (Ve, İle)

EB4: Ekleyici Bağlama Ögeleri (dE)

EB5: Ekleyici Bağlama Ögeleri (Hem... hem (de))

EB6: Ekleyici Bağlama Ögeleri (Dahi)

ED: Eklerin Düşürülmesi

EY5: Eş Ya Da Yakın Anlamlı Kelime Kullanımı

f: Frekans

FDÖ: Fiile Dayalı Değişirir

GA4: Genel Anlamlı Kelime Kullanımı

İDÖ: İsmeye Dayalı Değişirir

İLZ: İlgi Zamiri(-ki)

İS: İşaret Sıfatı (Bu, Şu, O)

K1: Üçüncü Tekil Şahıs (O)

K2: Üçüncü Çoğul Şahıs (Onlar)

K3: Birinci Tekil Şahıs (Ben)

K5: Birinci Çoğul Şahıs (Biz)

K6: İkinci Çoğul Şahıs (Siz)

K7: İkinci Tekil Şahıs (Sen)

KBB: Koşul Bildiren Bağlama Ögeleri (eğer)

KBB1: Koşul Bildiren Bağlama Ögeleri (şayet)

KBB2: Koşul Bildiren Bağlama Ögeleri (ise, -sE)

KT1: Kelimenin Tekrarı

MEB : Millî Eğitim Bakanlığı

OÖD: Öğenin Düşürülmesi, Boş Zamir

OÖD1: Tamlayanı Düşmüş Tamlama

ÖB1: Örneklendirici Bağlama Öğeleri (gibi)

ÖB2: Örneklendirici Bağlama Öğeleri (örneğin)

ÖB3: Örneklendirici Bağlama Öğeleri (mesela)

s. : Sayfa

SBB: Sebep Sonuç Bildiren Bağlama öğeleri

SBB1: Sebep Sonuç Bildiren Bağlama Öğeleri (çünkü, bu sebeple, bu/şu/o yüzden, bu nedenle, bundan dolayı)

TDK : Türk Dil Kurumu

TELC: The European Language Certificates

TÖMER: Türkçe Öğretimi, Uygulama ve Araştırma Merkezi

ÜK3: Üst Anlamlı Kelime Kullanımı

YTÖ: Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi

ZB: Zıtlık Bildiren Bağlama Öğeleri (Ama, fakat, lakin, yalnız, ancak)

ZB1: Zıtlık Bildiren Bağlama Öğeleri (Yoksa)

ZB2: Zıtlık Bildiren Bağlama Öğeleri, (-E rağmen, -E karşın)

ZB3: Zıtlık Bildiren Bağlama Öğeleri (İse,-sE)

ZS: Zaman Sıralama Bildiren Bağlama Öğeleri (artık)

ZS2: Zaman Sıralama Bildiren Bağlama Öğeleri

ZS3: Zaman Sıralama Bildiren Bağlama Öğeleri (-DEn sonra, sonra, ardından, birazdan, bir süre, bir müddet, biraz, erken, geç)

ZS4: Zaman Sıralama Bildiren Bağlama Öğeleri (önce)

ZS5: Zaman Sıralama Bildiren Bağlama Öğeleri (bu sırada, bu esnada, bu arada, şu anda, şimdi, bir ara, bir gün)

TABLULAR VE ŞEKİLLER

Tablo 1. Bağdaşıklık Araçları.....	31
Tablo 2. Gönderim Türleri	33
Tablo 3. Gönderim ğeleri.....	35
Tablo 4. Eksiltme Yöntemleri	38
Tablo 5. Bağlama ğeleri.....	41
Tablo 6. Değiştirim Yöntemleri	43
Tablo 7. B1-B2 Seviyesinde Türkçenin Yabancı Dil Olarak ğretimi İçin Hazırlanan Kurmaca Metinlerde Bağdaşıklık Araçları Toplam Yer Verilme Düzeyi ve Bağımsız T-Testi Sonuçları.....	48
Tablo 8. B1-B2 Seviyesinde Türkçenin Yabancı Dil Olarak ğretimi İçin Hazırlanan Kurmaca Metinlerde Gönderim ğelerine Yer Verilme Düzeyi ve Bağımsız T-Testi Sonuçları	51
Tablo 9. B1-B2 Seviyesinde Türkçenin Yabancı Dil Olarak ğretimi İçin Hazırlanan Kurmaca Metinlerde Eksiltili Anlatıma Yer Verilme Düzeyi ve Bağımsız T-Testi Sonuçları	54
Tablo 10. B1-B2 Seviyesinde Türkçenin Yabancı Dil Olarak ğretimi İçin Hazırlanan Kurmaca Metinlerde Değiştirim ğelerine Yer Verilme Düzeyi ve Bağımsız T-Testi Sonuçları.....	57
Tablo 11. B1-B2 Seviyesinde Türkçenin Yabancı Dil Olarak ğretimi İçin Hazırlanan Kurmaca Metinlerde Bağlama ğelerine Yer Verilme Düzeyi ve Bağımsız T-Testi Sonuçları.....	59
Tablo 12. B1-B2 Seviyesinde Türkçenin Yabancı Dil Olarak ğretimi İçin Hazırlanan Kurmaca Metinlerde Kelime Bağdaşıklığına Yer Verilme Düzeyi ve Bağımsız T-Testi Sonuçları.....	63
Şekil 1. Kavram -Sözcük Anlamı Arasındaki İlişki.....	45

İÇİNDEKİLER

ÖN SÖZ.....	i
ÖZET.....	iii
ABSTRACT	v
SİMGELER VE KISALTMALAR	vii
TABLolar VE ŞEKİLLER	xi
İÇİNDEKİLER	xii

1.BÖLÜM

GİRİŞ.....	1
1.1. Problem Cümlesi.....	3
1.2. Alt Problemler.....	3
1.3. Araştırmanın Amacı.....	3
1.4. Araştırmanın Önemi.....	4
1.5. Varsayımlar	7
1.6. Sınırlılıklar	8

2. BÖLÜM

YÖNTEM.....	9
2.1. Araştırmanın Modeli	9
2.2. Çalışma Dokümanı.....	10
2.3. Verilerin Toplanması, Çözümlemesi ve Yorumlanması	10

3. BÖLÜM

KAVRAMSAL ÇERÇEVE	12
3.1. Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi.....	12
3.2. Diller için Avrupa Ortak Başvuru Metni	14
3.3. Yabancı Dil Öğreniminde/Öğretiminde Okuma Becerisini Geliştirmenin Önemi .	15
3.4. Kurmaca Metinler	17

3.4.1. Hikâye	18
3.4.1.1. Yabancı Dil Öğreniminde/Öğretiminde Hikâye Kullanımı	20
3.4.1.2. Yabancı Dil Öğreniminde/Öğretiminde Kurmaca Metinlerin Dört Temel Dil Becerisine Etkisi	23
3.5. Dilbilim	24
3.5.1. Metin Tanımı	25
3.5.2. Metindilbilim	25
3.5.2.1. Metindilbilimin İnceleme Alanları.....	26
3.5.3. Metin Yapısı.....	28
3.5.3.1. Metnin Küçük Ölçekli Yapısı	28
3.5.3.2. Metnin Büyük Ölçekli Yapısı	29
3.5.3.3. Metnin Üstyapısı	29
3.5.3.4. Metinsellik Ölçütleri	30
3.5.3.4.1. Bağdaşıklık Araçları	31
3.5.3.4.1.1. Gönderim	32
3.5.3.4.1.1.1. Gönderim Öğeleri	35
3.5.3.4.1.1.1.1. Kişi Zamirleri.....	36
3.5.3.4.1.1.1.2. İşaret Sıfatları.....	37
3.5.3.4.1.1.1.3. Dönüşlülük Zamiri	37
3.5.3.4.1.1.1.4. İşaret Zamiri.....	37
3.5.3.4.1.1.1.5. İlgi zamiri.....	37
3.5.3.4.1.1.2. Eksilti	38
3.5.3.4.1.1.2.1. Cümlelerin Düşürülmesi.....	39
3.5.3.4.1.1.2.2. Ögenin Düşürülmesi.....	39
3.5.3.4.1.1.2.3. Ek ve Eklerin Düşürülmesi	40
3.5.3.4.1.1.3. Bağlama Öğeleri	41
3.5.3.4.1.1.4. Değiştirim.....	43
3.5.3.4.1.1.5. Kelime Bağdaşıklığı.....	45
3.5.3.4.1.1.5.1. Aynı Kavram Alanından Kelime Kullanımı	46
3.5.3.4.1.1.5.2. Kelime Tekrarı	47
3.5.3.4.1.1.5.3. Eş ya da Yakın Anlamlı Kelime Kullanımı	47
3.5.3.4.1.1.5.4. Üst Anlamlı Kelime Kullanımı	48
3.5.3.4.1.1.5.5. Genel Anlamlı Kelime Kullanımı	48

4.BÖLÜM

BULGULAR ve YORUM	50
4.1. B1-B2 Seviye Hikâyelerde Görülen Bağdaşıklık Araçlarına Dair Bulgular.....	50
4.1.2. B1-B2 Seviye Hikâyelerde Görülen Gönderim Öğelerine Dair Bulgular.....	53
4.2. B1-B2 Seviye Hikâyelerde Görülen Eksilteli Anlatıma Öğelerine Dair Bulgular ..	56
4.3 B1-B2 Seviye Hikâyelerde Görülen Bağlama Öğelerine Dair Bulgular.....	58
4.4. B1-B2 Seviye Hikâyelerde Görülen Değişirim Öğelerine Dair Bulgular.....	63
4.5. B1-B2 Seviye Hikâyelerde Görülen Kelime Bağdaşıklığına Dair Bulgular.....	65

5. BÖLÜM

SONUÇ VE ÖNERİLER	68
5.1.Sonuç	68
5.2. Öneriler.....	77
KAYNAKÇA	81
EKLER	90
Ek-1.Türkçe Öğrenen Mülteci Gençler İçin Seviyelendirilmiş Hikâye Setleri.....	90
Ek-2. İzin Belgesi	175

1.BÖLÜM

GİRİŞ

Yabancı dil öğretiminin nerede ve ne zaman başladığı hakkında kesin bir bilgi bulunmamakla birlikte Ortaçağ boyunca ayrı bir disiplin olarak ele alınmamıştır. Dil öğretiminin kimlik kazanması yani bir disiplin hâline gelmesi ise 15. yüzyılın sonları 16. yüzyılın başları olarak kabul edilmektedir (İşcan, 2018: s.7). Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi için ise 11. yüzyılda Karahanlı Türkçesi döneminde, Divan-ı Lügat-it Türk'ün ortaya çıkışı kabul görmektedir (Şahin & Kalın Salı, 2018: s. 283). Günümüzde 1984'te Ankara Üniversitesi TÖMER'in kuruluşu ile Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi ilk kez kurum tarafından ele alınmıştır. Bunu 2000-2001'de TİKA'nın faaliyetleri, 2007'de ise Yunus Emre Enstitüsünün kuruluşu, 2016'da Maarif Vakfı'nın kuruluşu ve son dönemlerde ise üniversitelerde kurulan Türkçe öğretim merkezleri izlemiştir. Dilin coğrafi özellikler ve toplumsal olaylarla doğrudan ilişkisi olduğu bilinmektedir. Türkiye'nin gerek coğrafi konumu gerekse tarih boyunca diğer kültürlerle etkileşimi göz önünde bulundurulduğunda Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminin sistematik ve gelişmiş bir disiplin olması beklenmektedir. Bu noktada dil öğretiminde, sistematığının gelişimi için dilbilimden faydalanmak gerektiği söylenebilir. Aksan (1978:s.15) “Dilbilim, bütün dil çalışmalarının kurmaydır.” benzetmesi yaparak Türk dili çalışmalarının dilbilim temeline oturtulmasının ve yeniliklere gereğince ayak uydurulmasının ne denli

önemli olduğunu ifade eder. Türkiye’de yapılan çalışmaların, Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi için yapılan ve geliştirilen çalışmalarda yapılandırmacı, eylem odaklı yaklaşımların kullanımı ile ve bu çalışmaların işlevsel yönünün ortaya konulması ile bu alandaki ihtiyacın giderek kapatıldığını söylemek mümkündür.

Türkiye’de dilbilimin ayrı bir disiplin olması ise 1982 yılında Ankara Üniversitesi’nde Dilbilim anabilim dalının kurulması ile başlamıştır. Bu bilgiler ışığında Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi, yeni sayılabilen bir alandır ve dilbilimsel bakış açlarına gereksinim duymaktadır. Dilbilim pek çok yönden dil öğretimi ile ilgilidir. Dilbilimin alt alanı olan metindilbilim ise dil öğretimi ile doğrudan ilişkilidir. Nitekim hem sözlü hem yazılı metinler dil öğretiminin temel materyalidir. Onan (2017: s. 155) Metindilbilim kavramlarından önvarsayım, sezdirim, tutarlılık ve bağdaşıklığın dil öğretiminde kullanılabilir bir niteliğe sahip olduğunu söylemektedir.

Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi alanında çeşitli çalışmalar yapılsa da Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi kapsamında hazırlanan materyallerin hem nitelik hem nicelik bakımından ivme kazandığı son zamanlarda okuma becerisini geliştirmeye yönelik ek materyal bulma konusunda hem öğrenciler hem öğretmenler zorluklar çekmektedirler. Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi kapsamında seviyelendirilmiş kurmaca metinler, ders kitapları içerisinde nadiren bulunsa da destekleyici ek materyal şeklinde yok denilecek kadar azdır. Bu kapsamda ilklerden olma özelliği taşıyan T.C. Kültür Bakanlığı desteği ile GENÇDES projesi kapsamında hazırlanan seviyelendirilmiş hikâyelerin hazırlanışının metindilbilimsel bağlamda bilimsel ölçütlere göre incelenmesi önem arz etmektedir.

1.1. Problem Cümlesi

Çalışmanın problem cümlesi “B1-B2 Seviyesinde Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi için hazırlanan kurmaca metinlerde bağdaşıklık araçlarına ne ölçüde yer verilmiştir?” olarak belirlenmiştir. Bu problem cümlesine bağlı olarak beş alt probleme de yanıt aranmıştır.

1.2. Alt Problemler

1. B1-B2 Seviyesinde Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi için hazırlanan kurmaca metinlerde gönderim ögelerine ne düzeyde yer verilmiştir ve B1-B2 seviyeleri arasında anlamlı bir fark var mıdır?
2. B1-B2 Seviyesinde Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi için hazırlanan kurmaca metinlerde eksilteli anlatıma ne düzeyde yer verilmiştir ve B1-B2 seviyeleri arasında anlamlı bir fark var mıdır?
3. B1-B2 Seviyesinde Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi için hazırlanan kurmaca metinlerde değiştirim ögelerine ne düzeyde yer verilmiştir ve B1-B2 seviyeleri arasında anlamlı bir fark var mıdır ve B1-B2 seviyeleri arasında anlamlı bir fark var mıdır?
4. B1-B2 Seviyesinde Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi için hazırlanan kurmaca metinlerde bağlama ögelerine ne düzeyde yer verilmiştir?
5. B1-B2 Seviyesinde Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi için hazırlanan kurmaca metinlerde kelime bağdaşıklığına ne düzeyde yer verilmiştir ve B1-B2 seviyeleri arasında anlamlı bir fark var mıdır?

1.3. Araştırmanın Amacı

Araştırmanın amacı “B1-B2 Seviyesinde Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi için hazırlanan kurmaca metinlerde bağdaşıklık araçlarının ne ölçüde kullanıldığını ve

B1-B2 seviyelerinde kullanılan bağdaşıklık araçlarının kullanım oranları arasında anlamlı bir ilişkinin varlığını/yokluğunu tespit etmek” olarak belirlenmiştir. Bu amaca bağlı olarak araştırma dokümanını oluşturan Mülteci Gençler İçin Seviyelendirilmiş Hikâye Setlerinin B1-B2 seviyesinde kullanılan bağdaşıklık araçlarından gönderim öğeleri, eksiltili anlatım, değiştirim, kelime bağdaşıklığı ve bağlama öğeleri incelenmiştir. Çalışmanın ana amaçlarından biri de mevcuttaki kurmaca metinlerin yansıtmacı bir yaklaşımla incelenerek olan, olmayan; olması ve olmaması gereken bazı kriterleri ortaya koymaktır.

1.4. Araştırmanın Önemi

Dil çeşitliliğinde etkin rol oynayan toplumsal olay ve olgulardan son dönemde oldukça etkilenen Türkiye Cumhuriyeti’nde yabancı uyruklu birey sayısı artmıştır. Bu artış Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi çalışmalarına yansımıştır.

Dil öğretimi için öncelikle dil öğretiminin nesnesi olan dili tanımlamak ve dil sistematüğinden haberdar olmak gerekmektedir bu sebeple öncelikle dil tanımının yapılması ve dil öğretimi için kabul gören başvuru kaynaklarının bilinmesi önemlidir.

Dil, en genel şekli ile insanı dünyada yaşayan on milyon canlı türünden ayıran düşünce sisteminde gelişen soyut varlığın, düşüncenin, ses ve anlamsal düzeneklerle, göstergelerle, somut hâle getirilmesini sağlayan sistemdir. İletişimi sağlayan uzlaşımsal gösterge dizgesi olarak tanımlamak mümkündür. Nitekim İmer, Kocaman, & Özsoy (2011: s. 86) dili Chomsky’nin insana özgü bir yeti ve bir dizi kurallardan oluşan bir dizge olarak tanımladığını da aktarırken nedensiz simgelerden oluşan, bildirişimi sağlayan çok boyutlu kavramlar bütünü olarak açıklamaktadır. Yılmaz (2014:s. 34) ise dilin tanımını yaparken bütünlük, bağlantılılık ve düzenlilik

ilkelerinin önemini vurgulamakta ve dilin başlıca alt dizgelerini ses dizgesi, bürün dizgesi, biçim dizgesi, söz dizimi dizgesi, anlam dizgesi ve kullanım dizgesi olarak sıralamaktadır. Dilbilimin nesnesi ise dildir. Öyleyse dil öğretimi ile dilbilim yakından ilişkili olmalıdır. Bu çerçevede dil öğretimi dilbilimin önemli uygulama alanlarından biridir. Dil öğretiminde standart oluşturan Amerikan Yabancı Diller Öğretim Kurulu Yeterlik Kılavuzu ve Diller için Avrupa Ortak Başvuru Metninden söz edilir. AYK için Metin, Ayhan, & Sarıçoban, (2015: s.124) yabancı dil öğretim stratejilerine yön vermekten ziyade işlevsel dil yeteneğinin değerlendirilmesinde kullanılmak üzere hazırlandığını söylemektedir.

Yabancı dil öğretimi için, Avrupa konseyinin hazırladığı Diller için Avrupa Ortak Başvuru Metni küresel çapta kabul görmüştür. AOBM dil öğretiminde uluslararası geçerliği olan bir programdır ve dil öğretiminde ortak ilke ve ölçütler belirleyerek şeffaflık amacı gütmüştür. Ada ve Şahenk (2010: s.66) Avrupa Konseyinin amaçlarını şöyle özetlemişlerdir. “Avrupa Konseyi modern diller alanındaki amaçları arasında ortak anlayışı derinleştirmektir. Bununla birlikte farklı kültürlere ve yaşam şekillerine saygı duyulması, dilbilimsel ve kültürel farklılıkların korunması, çok dilliliğin yaşam boyu bir süreç olarak geliştirilmesi, dil öğrenmenin ilerletilmesi, bağımsız dil öğrenme için gerekli yeterlilikler gerçekleştirilmesi ve de dil öğrenme programlarında şeffaflığın ve tutarlılığın sağlanması önde gelen amaçlar arasında sıralanmıştır.” AOBM dil öğrenen bireyleri çok dilli olarak tanımlar ve kültürlerarası farkındalık geliştirdiğini söyler. Dilbilimsel ve kültürel yetilerin bireylerde zengin ve karmaşık kişilik geliştirebildiğini ileri sürer (TELC: s.42). Dil öğrenen her bireyi kültürler arası etkileşimi sağlayan unsur olarak tanımlamaktadır. Dil öğrenen her bireyi bir kültür elçisine benzetmek mümkündür. Öyleyse dil öğretimi kültür, iletişim, öğretim stratejileri gibi pek çok yönden sistematikleştirilmeli ve bilimsel bir

tabanda yapılmalıdır. AOBM’de çokdillilik ve çok kültürlülük kavramları dikkat çekmektedir. Öyleyse dil öğretiminde kültürel etkileşimin sağlanmasına diğer metinlere nazaran daha geniş olanak sağlayan edebî metin türlerinden faydalanmak gerekmektedir.

Edebî metinleri hazırlarken dilbilimsel yetilerin geliştirilebilmesi için dilbilimden faydalanmak gerekmektedir. Dil öğretiminin ana materyalinin metin olduğu bilinmektedir öyleyse dilbilimin alt alanı olan metindilbilimden faydalanılmalıdır.

Metindilbilim veya metin dilbilgisinin konusunu metin, söylem, izlek gibi konular oluştursa da işlevselci dilbilim, üretici-dönüşümsel dilbilim, anlambilim, söylem çözümlemesi, söz bilim, biçem bilim, edimbilim gibi dil alanları ve ruhbilim, psikoloji gibi pek çok alanla ilgilidir (Korkut, 2016: s. 173). Dil öğretimi de hedef kitle özellikleri, dil yapısı, kültürel etkileşim gibi pek çok konuyu bünyesinde barındırmaktadır bu sebeple dil öğretiminde hazırlanan materyallerin, yukarıda belirtilen alanlarla dolayısıyla metindilbilimle ilişki içinde olması gerektiği açıktır.

Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi için Karahanlı dönemi başlangıç gösterilse de günümüzde yeni bir alan sayılmaktadır. Ayrı bir disiplin olarak görülmemesi ve öğretici yetiştirme programlarının kısıtlılığı bunu kanıtlar niteliktedir. Dolayısıyla Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde , geliştirilmesi gereken pek çok yön vardır. Öğrenici ve öğreticinin bulmakta zorluk çektiği ek materyaller olan okuma metinleri bunlardan biridir. Okuma metinlerinin ek materyal olarak üretilmesi ve geliştirilmesinin sistemli bir hâle getirilmesi gerekmektedir. Bu sebeple tezin dokümanını oluşturan üretilmiş ve kullanımda olan metinlerin betimlenmesi daha sonra oluşturulacak materyallerde dikkat edilmesi gereken hususları işaret edici niteliktedir.

Bir yapıyı metin olarak değerlendirebilmek için o yapının bağdaşık ve tutarlı olması gerekmektedir. Bu çalışma ile kültürel etkileşimi sağlayan edebî metinlerde dil seviyeleri arasında bağdaşıklık açısından bir düzenin varlığı veya yokluğu ortaya konulmuştur. Bağdaşıklık araçlarının kullanım ortalamaları saptanarak Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi için üretilecek diğer metinler için bilimsel bir taban hazırlamaktadır.

Metin olma ölçütleri yedi başlık altında toplanmıştır. Bunlardan metinlerarasılık, amaçlılık, durumsallık, kabul edilebilirlik, bilgisellik kullanıcı merkezli ölçütlerdir ve metnin kullanımsal yönü ile ilgilidir. Metin merkezli ölçütler ise bağdaşıklık ve tutarlılıktır. Bu ölçütlerden bağdaşıklık bir metindeki dilbilgisel uyumu ve bütünlüğü ortaya çıkarmak için kullanılan bir ölçüttür (Balcı, 2018: s.52). Yabancı dil öğretiminde öğrenenin karşılaştığı metinlerin niteliği metin merkezli ölçütlerle, uygunluğu ise kullanıcı merkezli ölçütlerle sağlanmaktadır. Öyleyse bu metinlerin düzenlenişinde ilk adım metinlerin bağdaşıklık ölçütlerinin kullanımı olmalıdır. Bağdaşıklık unsurları ile kelime, cümle gibi küçük yapılar birbirlerine öncül ve ardıl bir biçimde bağlanarak daha büyük yapı olan metni oluşturmaktadır.

1.5. Varsayımlar

Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi için hazırlanmış kurmaca metinler, araştırma sorularının cevaplanması için ihtiyaç duyulan büyük grup olarak tanımlanan (Büyüköztürk, Kılıç Çakmak, Akgün, Karadeniz, Demirel, 2016:s. 81) evreni temsil etmektedir. Bu grubun alt grubu sayılabilecek olan, evrenden seçilen örneklem; GENÇDES projesi kapsamında destek materyal olarak hazırlanmış kurmaca metinlerdir. Bunlar: B1 seviyesi için Altın Bilezik, Şüpheli Not, Baraka, Hırsız Kim?, Köstekli Saat; B2 seviyesi için Kahraman Polis, Umut, Ağrı Dağı'na

Tırmanış, Kral Mezarları, Ateş Böcekleriyle Dans adlı hikâyelerdir. Örneklem grubundaki bu hikâyelerin evreni temsil ettiği varsayılmıştır.

1.6. Sınırlılıklar

T.C. Kültür Bakanlığının katkılarıyla GENÇDES Projeleri kapsamında hazırlanan hikâyeye setinin Diller için Avrupa Ortak Başvuru Metni ölçütlerine göre orta seviye kabul edilen B1.1 Altın Bilezik, B1.2 Şüpheli Not, B1.3 Baraka, B1.4 Hırsız Kim? , B1.5 Köstekli Saat, B2.1 Kahraman Polis, B2.2 Umut B2.3 Ağrı Dağı'na Tırmanış, B2.4 Kral Mezarları, B2.5 Ateş Böcekleriyle Dans hikâyelerinin metindilbilimde metinsellik ölçütleri açısından Halliday ve Hasan'ın "Cohesion in English" adlı çalışması esas alınarak (gönderim, eksiltili anlatım, değiştirim, bağlama öğeleri ve kelime bağdaşıklığı) bağdaşıklık araçlarının (Halliday & Hasan, 1976: s.288) incelenecek olması çalışmanın sınırlarını teşkil etmektedir. Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde kullanılabilir kurmaca metinlerin nicelik bakımından azlığı ile evrenin ve örneklemin darlığı sınırlılıkların başında gelmektedir. YTÖ alanına özgü biçimde belirlenmiş kurmaca metin geliştirme ve incelemeye ilişkin kabul görmüş ölçütler ve belirtke/gösterge tablolarının, seviyelere göre belirlenmiş söz varlığı ve kelime sıklık çalışmalarının olmayışı ve ürünlerin deneysel çalışmalara konu edilmemiş olması ise diğer sınırlılıklardandır.

2. BÖLÜM

YÖNTEM

2.1. Araştırmanın Modeli

Dilbilimin kapsayıcı ve disiplinler arası çalışma süreçlerinde ve söz konusu metinlerin üretiminde yalnızca dilbilimsel süreçlerin değil aynı zamanda ruhbilimsel ve pedagojik süreçlerin de döngüsel bir etkiye sahip olduğu açıktır. Yıldırım ve Şimşek (2008: 28)'e göre; nitel araştırma yöntemleri bütüncül bir bakış açısına sahiptir ve nitel araştırmalar, gözlem, görüşme ve doküman analizi gibi nitel veri toplama tekniklerinin kullanıldığı, algıların ve olayların doğal ortamda gerçekçi ve bütüncül bir biçimde ortaya konmasına yönelik nitel bir sürecin izlendiği araştırma türleridir.

Nitel araştırma yöntemlerinden doküman analizini Çepni (2018:s.119), araştırmanın hedeflerine yönelik verilere ulaşmada dokümanların incelenmesi olarak tanımlar. Karasar (2020: s.111) ise doküman incelemesinin iki amaç için kullanılabildiğini söyler. Bunlar genel tarama ve içerik çözümlemesidir.

Nitel araştırma yöntemlerinin disiplinler arası bütüncül bir bakış açısını esas alması sebebi ile nitel araştırma yöntemlerinden doküman analizi kullanılacaktır. Bu kapsamda tezin materyalini oluşturan Türkçenin yabancı dil olarak öğretilmesinde destek materyal olarak hazırlanmış setten B1 ve B2 seviyesindeki on hikâye kitabı Halliday ve Hasan'ın (1976: s.288) "Cohesion in English" adlı çalışması esas alınarak (gönderim, eksilteli anlatım, değiştirim, bağlama öğeleri ve kelime bağdaşıklığı) bağdaşıklık araçları bakımında incelenmiş ve sonuçlar istatistiksel olarak ifade edilmiştir.

2.2. Çalışma Dokümanı

Çalışmanın ana dokümanı T.C. Kültür Bakanlığının katkılarıyla GENÇDES Projeleri kapsamında mülteci gençlerin dil öğrenim ve entegrasyon süreçlerini desteklemek amacıyla hazırlanan hikâye setindeki B1 ve B2 seviyesine ait hikâyeler bir diğer ifadeyle kurmaca metinlerdir. Diller için Avrupa Ortak Başvuru Metni ölçütlerine göre orta seviye kabul edilen bu hikâyeler sırasıyla şunlardır: B1.1 Altın Bilezik, B1.2 Şüpheli Not, B1.3 Baraka, B1.4 Hırsız Kim? B1.5 Köstekli Saat; B2.1 Kahraman Polis, B2.2 Umut B2.3 Ağrı Dağı'na Tırmanış, B2.4 Kral Mezarları, B2.5 Ateş Böcekleriyle Dans. Söz konusu doküman metin dilbilimsel bakış açısı ile incelenmiştir.

2.3. Verilerin Toplanması, Çözümlemesi ve Yorumlanması

Araştırmanın ilk aşamasında bir metni bağdaşık kılan özellikler sıralanmış ve metin üzerinde kodlanmıştır. Kodlanan bu veriler elektronik ortama aktarılmıştır. Kodlama yapılan metinsellik ölçütleri şu şekildedir:

- *Gönderim Öğeleri*: şahıs zamirleri, dönüşlülük zamiri, işaret zamiri, ilgi zamiri ve işaret sıfatı,
- *Değiştirim Türleri*: isme dayalı değiştirim, fiile dayalı değiştirim ve cümleye dayalı değiştirim,
- *Bağlama Öğeleri*: ekleyici, ayırt edici, zıtlık bildiren, zaman-sıralama bildiren, koşul bildiren, açıklama bildiren, örneklendirici ve sebep-sonuç bildiren bağlama öğeleri,
- *Eksilteli Anlatım*: cümlenin düşürülmesi, ögenin düşürülmesi ve ekin düşürülmesi,

- *Kelime Bağdaşıklığı*: aynı kavram alanından kelime kullanımı, kelime tekrarı, eş ya da yakın anlamlı kelime kullanımı, üst anlamlı kelime kullanımı, genel anlamlı kelime kullanımıdır.

Araştırmada elde edilen verilerin çözümlenmesinde doküman incelemesi yapılmış. Tablolaştırılan veriler SPSS programı ile yüzde tabanında hesaplanmıştır.

Çalışmada istatistiksel programlardan olan IBM SPSS STATISTICS 25.0 paket programı kullanılmıştır. Bu bölümde; kullanılan testler, tanımlayıcı istatistikler (frekans analizi, betimleyici istatistikler, ortalama, standart sapma, minimum, maksimum, bağımsız örneklem t testi hakkında bilgi verilmektedir.

Verilerin frekans, yüzde gibi tanımlayıcı istatistiklerden faydalanılmıştır ve analitik karşılaştırmalar yapılmıştır. Niceliksel verilerde parametrik olan istatistikler kullanılmıştır. Normal dağılıma uyan iki değişken grubu arasında anlamlı farklılık incelemesinde bağımsız örneklem t testi uygulanmıştır (Kalaycı,2018: s.133). Anlamlılık $p<0,05$ düzeylerinde değerlendirilmiştir. P değeri anlamlılık değerinin altında kaldığında sıfır hipotezleri reddedilir, p değeri anlamlılık değerinden büyük olduğunda ise sıfır hipotezleri kabul edilir.

3. BÖLÜM

KAVRAMSAL ÇERÇEVE

3.1. Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi

Günümüz dünyasındaki sosyo-politik gelişmeler ve bu gelişmelerde Türkiye'nin konumu ve rolü yanı sıra içerisinde yer aldığı medeniyet dairesindeki etkinliği Türkçeye olan talebin giderek artmasına sebep olmuştur. Nitekim UNESCO verileri bu görüşe paralellik göstermektedir. Barın ve Güzel, Türkçenin konuşucularının sınıflamasını şu şekilde ifade etmiştir: “Günümüzde dünyada en çok konuşulan dillerden biri olan Türkçe Unesco'nun ana dil sıralamasındaki tespitlerine göre dünyada üçüncü sırayı, resmî diller sıralamasında ise beşinci sırayı almaktadır. Bu da göstermektedir ki Türkçe; bir yandan konuşulan ana dil, diğer yandan da Yabancı dil olarak öğrenilen Türkçe bazında görevini bütün dünyada sürdürmektedir.” (Barın, Güzel, 2013: s. 19-22)

Türkçenin yabancı dil olarak öğrenim ve öğretiminin Divan-ı Lügat-it Türk ile başladığı bilinmektedir. “Türkçenin yabancı dil olarak öğretim serüveni Kaşgarlı Mahmut'un 1472-1472 yılları arasında yazdığı Divan-ı Lügat-it Türk ile başlar” (Göçer, 2013: s.171). Göçer'in sözlerini Melanlıoğlu ve Özbay (2009: s.561) şu şekilde desteklemektedir. “Yabancı dil öğretimine yönelik Türk kaynakları arasında Divan-ı Lügat-it Türk'ten daha önce Türkçenin öğretimine yönelik bağımsız bir eser olmadığı görülmektedir.”

Ankara Üniversitesi TÖMER'in 1980'lerdeki dil öğretim faaliyetleri ile Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi kurumsal olarak ele alınmıştır (Yıldız & Tunçel, 2012:

s.122). İlk yazılı eserlerin 720'li tarihlerde verildiği bilinen Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi yeni sayılabilecek aşamadır. Yabancılara Türkçe öğretimi yurt içinde TÖMER'ler, özel kurslar, akademiler, dernekler vasıtası ile öğretilirken yurt dışında Yunus Emre Enstitüsü, Maarif Vakfı, MEB yurt dışı teşkilatları gibi kuruluşlar tarafından öğretilmektedir. Ankara Üniversitesi TÖMER ile kurumsal kimlik kazanan Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi Yunus Emre Enstitüsü ve Maarif Vakfının yaptığı çalışmalarla yol kat etmiş böylelikle standartlaşma ve akredite tartışmaları başlamıştır. Diller için Avrupa Ortak Başvuru Metnine uygun olarak öğretim yapan bu kurumlar tarafından ortaya konan çalışma ve ürünlerde de benzer bir artış görülmektedir.

Gerek jeopolitik konumu gerek küreselleşmenin etkisi gerekse son dönemlerde yaşanan toplumsal olaylardan etkilenen Türkiye Cumhuriyeti'nde Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi çalışmalarındaki artış görülmekte ve bunun katlanarak büyümesi beklenmektedir.

Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi çalışmalarının rağbet görmesi ve Türkçenin yabancı dil olarak öğrenimi ve öğretiminin yaygınlaşması materyal geliştirme çalışmalarının da artışını beraberinde getirmiştir ancak nicelikteki artışın nitelikte de aynı hızda ilerlemesi beklenmelidir.

Her alanda olduğu gibi Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde de ek materyal kullanımı önemlidir. Bu materyaller iletişimsel metoda göre hazırlanmalı ve geliştirilirken hedef kitle, temel dil becerileri ve kültürler arası yaklaşım gözetilmelidir (Duman, 2013: s.7).Çalışma konusu edilen hikâyelerin Duman'ın belirtmiş olduğu ölçütlere dilbilimsel ölçütler açısından ne denli uygunluk taşıdığını

ortaya koyarken nitelikli üretimlerin gerçekleşmesi için de faydalı çıktılar sunabilmek amacıyla hazırlanmıştır.

Okuma kitapları, yabancı dil öğreniminde kullanılan destekleyici araçlardan birisidir. Özellikle öyküleyici tarzda hazırlanmış olay akışı olan metinlerden, hikâyelerden oluşan ve seviyelendirilmiş olan okuma kitapları öğrenme sürecini zevkli bir hâle getirmektedir. Bugün birçok dilin bu amaçla hazırlanmış değişik setleri bulunmaktadır. Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde ise yakın geçmişe değin bu ihtiyacı karşılayacak kaynak bulunmamaktaydı (Demir, 2012: s.35) . Türkçenin yabancı dil olarak öğretilmesinin yeni sayılması ile birlikte ders kitaplarına nazaran ek materyallerin gelişimi de sınırlıdır. Nitekim ders kitabından bağımsız hazırlanan metinler, Yunus Emre Enstitüsü tarafından hazırlanan Çocuk Hikâyeleri dizisi (A1-A2 seviye), Dede Korkut Hikâyeleri (B1-B2 seviye) ve GENÇDES Projesi kapsamında Kültür ve Turizm bakanlığı katkıları ile hazırlanan Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Hikâye Seti ile sınırlıdır.

3.2. Diller için Avrupa Ortak Başvuru Metni

Diller için Avrupa Ortak Başvuru Metni, Avrupa ülkelerinde dil öğretim programlarını, program yönergelerini, sınav ve ders kitapları vb. konulardaki çalışmaları yönlendirmek için ortak bir çerçeve sunmayı amaçlamaktadır (TELC, 2013). Pek çok dil öğretim teknik, kuram ve yaklaşımının olduğu aşikârdır ancak yapısalci yaklaşıma uygun olarak hazırlanan bu metin dil öğretiminde sistematikliği beraberinde getirmiştir.

Çok dillilik ve çok kültürlülüğü hedefleyen AOBM ortak beceri düzeyleri belirlemiştir. Diller için Avrupa Ortak Başvuru Metninde anlamaya yönelik ve üretime yönelik olmak üzere iki başlık altında temel dört becerisi üstünde

durulmuştur. Beceri kapsamında dil öğretimi hedeflenmiştir. AOBM 2001 yılında yayımlandıktan sonra 2017 yılında yayımlanan “tamamlayıcı kitap”ta dil öğrenim basamaklarına yapılan eklemeleri Arslangiray aşağıdaki gibi göstermiştir.

Algılama: Boş zaman etkinliği olarak okuma,

Üretim: Bağlantılı tekli konuşma: Bilgi verme,

Etkileşim: Telekominikasyonları kullanma,

Dilbilgisel Yeterlikler: Telaffuz ve tonlama hâkimiyeti

(Arslangiray, 2019: s.57-58).

Her seviye için eklenen bu alanlar yabancı dilde okumanın önemini de göstermektedir. Ancak okuma kitapları ders içinde olmasa bile ders dışında dili öğrenim/öğretim süreçlerinin temel etkinliklerinden biri olmalıdır. Bu süreçte, geleneksel anlamda sınıf ortamında gerçekleştirilen ilk öğrenme etkinliklerinin sınıf dışına taşındığı ve sınıf dışında gerçekleştirilen ödev olarak adlandırılan son öğrenme etkinliklerin de sınıf içine taşındığı model olarak açıklanan ters yüz modelinden yararlanılabilir (Demiralay, 2014: s.26) . Nitekim okuma becerisinin boş zaman etkinliği olarak da geliştirilebildiğini gösteren bu yenilikle dil öğrenim sürecinin yaşam boyu devam eden bir süreç olduğu da “tamamlayıcı kitap”ta vurgulanmıştır.

3.3. Yabancı Dil Öğreniminde/Öğretiminde Okuma Becerisini Geliştirmenin Önemi

Diller için Avrupa Ortak Başvuru Metninde dört temel dil becerisinde yetkinlik beklendiği görülmektedir. Anlamaya yönelik becerilerden okuma becerisini geliştirmeye yönelik çalışmalar öğrencinin yaş ve öğrenim düzeyine uygun olması koşuluyla birçok materyal üzerinde gerçekleştirilebilir. Ders kitaplarında yer alan diyalog ya da düz yazı şeklindeki öğretici metinler okuma becerisine yönelik

materyallerdir. Bunların yanında öykü, şiir, roman türü edebî metinler, şarkılar, gazete haberleri, kişisel mektuplar, resmî mektuplar, tren ya da uçak bileti, form, elektronik mektup, reklam afiş ve metinleri, şehir planı, yönergeler, kullanım kılavuzları, yemek tarifleri, turistik bir yerin tanıtım yazısı gibi özgün metinler de okuma dersi materyallerini oluşturabilir (Günday, 2015: s.178-185).

Ders kitapları dışında öğrenciye seçenek sunan hikâye kitaplarının dersten bağımsız olması öğrenciyi güdüler niteliktedir. Temel dört beceriyi ve bunları destekleyen dil bilgisini birbirinden tamamen ayrı tutmak imkânsızdır. Nitekim her bir becerinin gelişimi yahut gelişmemesi diğer becerileri de etkileyecektir.

Okuma, belirli bir düzen içerisinde bir araya getirilmiş işaret ve sembollerin algılama ve anlamlandırma süreci olarak tanımlanabilir. Akbayır, okuma ediminin algılama, belleğe kaydetme ve yapılandırma olarak üç temel aşamada gerçekleştiğini aktarır. Okumanın ilk aşaması olan algılamada göz ve beyin ilişkisinde gerçekleşen etkileşimin çok hızlı olduğu aşikârdır. Bir araya gelen harfleri algılayan bireyin algıladığı birimleri belleğe yerleştirmektedir. Metindeki dile ait göstergeler sıralı biçimde algılanmakta ve her gösterge bir önceki göstergeye yeni anlam katmaktadır. Bellekte tutulanları sıralama işine ise yapılandırma denilmektedir (Akbayır, 2013: s.2). Okuyucunun bellekte tuttuğu bilgileri anlamlandırma ve yorumlama süreci ile ilgili Günay okurun metinde olmayan bilgiyi metnin yorumu olarak sunma özgürlüğünün olmadığını söylemektedir (Günay, 2001: s.15-18) .

Okumanın tek amacı anlamaktır. Bunun dışındaki her şey bu amaca hizmet etmektedir (Goldenberg, 2011: s.697). Dilde esas amaç anlamak ve anlaşılmasıdır. Yazılı metni çözümlmek diğer bir deyişle okuduğunu anlamak ve çözülen kodu kendi yöntemi ile kodlamak karşıdakine aktarmak yani anlatmak dil öğretim

sürecinde önemlidir. Bu noktada yalnızca öğreticinin üslubu veya ders kitapları yeterli olmayacaktır yabancı dil öğrencisinin, tıpkı bir çocuğun dil edinirken olduğu gibi, girdiye ihtiyacı vardır ve bu her zaman mümkün olmayabilir, ek materyallerle desteklenmelidir.

Okuma amacını a) Boş zaman etkinliği (zevk için) b) bilgi edinmek için olarak iki şekilde ele almıştır (Bekleyen, 2015: s. 267). Yabancı dil öğrencisinin okuma amaçlarının “Dil öğrenmek ve pekiştirmek, dil girdisi sağlamak, okuma hızlarını arttırmak, yazma becerilerine katkı sağlama, kelime öğrenmek, dilin gerçek anlamda kullanıldığını görmek, okuduğu metnin içeriğini öğrenmek, konu hakkında bilgi sahibi olmak, kültürel farkındalık kazanmak, dilsel gelişimine katkı sağlamak, kişisel gelişimine katkı sağlamak, hedef dile ait yaşam biçimleri ve dünya görüşleri hakkında bilgi sahibi olmak” olduğunu ifade etmiştir. Ancak okuyucunun amacı ne olursa olsun okumanın anlamla doğrudan ilişkili olduğu açıktır. Bu sebeple dilbilim bileşkelerinden anlam bilimin bağlamda ön plana çıkması, diğer bir deyişle anlamın bağlamla şekillenmesi diğer metin türlerine nazaran hikâyede daha açıktır. Temel dört beceriden biri olan okuma becerisinin kazandırılması için hem içerik hem de yapı çeşitliliğinin söz konusu olduğu hikâye türünün üzerinde durulması gerekmektedir.

3.4. Kurmaca Metinler

Hikâye tanımı yapılmadan önce hikâyenin içinde bulunduğu kurmaca metinlerden de söz edilmelidir. Yapılan çalışmalarda yazınsal, kurmaca ya da kurmaca metin olarak adlandırılan metin türlerinin özellikleri genel olarak şu şekilde ifade edilmiştir.

Kurmaca metinlerde dile getirilen anlamlarla gerçek yaşamın somut olguları arasında doğrudan bir özdeşlik ilişkisi kurulamaz. Kurmaca metinlerde kullanılan kelimeler

günlük konuşmada olduğu gibi herkesin bildiği uzlaşmış anlamlarıyla kullanılmayabilir bunu yazar kendi süzgecinden geçirerek sunmak istediği yaşam ve yaşam biçimine göre düzenler. Kurmaca metinlerde verilen ileti kanıtlanamaz, yanlışlığı ya da doğruluğu gösterilemez. Kurmaca metinlerde dil, bilgi iletme ya da öğretme amacına yönelik değildir. Kurmaca metinler öğretmeyi değil yaşatmayı amaçlar (Akbayır, 2013: s.227). Kurmaca metinlere özgü iletişim konumunun da kendine özgü kimi kuralları vardır (Özdemir, 1994: s. 33). Bu metinlerde ileti kurallaştırılmış bir yargı, değişmez bir gerçek değildir. Tek anlamlılıktan uzak ilişkiler yumağıdır (Özdemir, 2002: s.44).

Bu bilgiler ışığında kurmaca metinlerin, tek anlamlılıktan uzak ve sanatla yoğrulmuş olması hem edebî zevki öğrencilere sunabilmek için hem de dilin öğretimi için uygun olduğunu söylemek mümkündür. Bu sayede Türk dili öğretilirken Türk kültürünün de hikâyelerdeki yansımaları öğrencilere, okuyuculara sunulabilecektir. Böylelikle birbirinin taşıyıcısı olan dil ve kültür etkileşimli biçimde sunulabilecektir. Bu noktada kurgulanacak ve seçilerek sunulacak hikâyelerin yazımında ve seçiminde dile olduğu kadar kültürel yansımaların uygunluğuna da dikkat edilmelidir.

3.4.1. Hikâye

Hikâyenin gelişiminin düz yazının gelişimi ile paralellik gösterdiğini söyleyen Torusdağ hikâyenin yararlı olma ilkesine dayandığını da ekler (, 2020: s. 41). On dokuzuncu yüzyılda edebî bir tür olarak kimlik kazanan hikâye için pek çok tanımlama mevcuttur. Yapılan tanımlarda ortak noktalar hikâyenin kısa olması, belirli bir şahıs kadrosunun olması, zaman ve mekân bağlamı içinde olmuş ya da olması mümkün olayların anlatılmasıdır.

Hikâye nedir sorusuna bugüne kadar verilen cevaplardan bazıları şunlardır: Hikâye; belli bir zaman ve mekân bağlamı içinde, belli bir şahıs kadrosunun yaşadığı olay/olayları anlatan tahkiyevî bir edebî formdur (Çetişli, 2016: s. 24). Hikâye: 1. Olmuş veya olması mümkün olayları yazılı veya sözlü olarak anlatma 2. Bu şekilde anlatılan olay, mesel, kıssa 3. Anlatma, nakletme 4. Olmuş veya olması mümkün olayların anlatılması esasına dayanan edebî tür (Doğan, 1990: s.476). Az sayıda sözcük kullanılarak oluşturulan, sınırlı alanlarda yoğun anlamların aktarıldığı yazınsal eserler olan öyküler yazar ve okuyucusunun bulunduğu sanatsal bir ortamdır (Erden , 2001: s. 81). Hikâye için yapılan tanımların ortak noktası edebî zevk amaçlı olması, yer, kişi, zamanın belirli olması yönündedir. Bu yönüyle hikâyelerin Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde kullanılması, öğreticiden bağımsız olarak öğrenimin devam edebilmesi ve kısalığı bakımından hikâyede bir bağlam çerçevesinde kullanılan kelimelerin akılda kalıcılığı sağlaması açısından önem arz etmektedir.

Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde cevabı büyük önem arz eden sorulardan biri de metinlerin içereceği kelime sayısının ne kadar olması gerektiğidir. Dil öğrenim/öğretim sürecinin bütün değişkenlerini bir araya getirerek bu soruyu cevaplamak gerekir ki bu da başlı başına bir araştırma konusu olabilir. Ana dilinde hazırlanan hikâyelerde dahi bu konu tartışmalıdır. Freidman (1988: s.41), “Hikâyenin kısa olması konusunda pek çok araştırmacı hemfikirdir ancak en az veya en çok kelime sayısı belirlemenin mümkün olmadığını da savunurlar.” diyerek soruya cevap vermektedir.

Sorulması gereken sorulardan biri de “Kullanılacak hikâyelerin türü ne olmalıdır?” sorusudur. Hikâye türünün belirlenmesinde de farklı görüşler olduğunu Güler şöyle özetler: Kimi araştırmacılar hikâyeleri konularına göre, kimi araştırmacılar yazılış

yöntemine göre, kimi araştırmacılar ise hitap edilen hedef kitleye göre sınıflandırmışlardır ancak son dönemlerde sınıflandırma kısa ve kısa olmayan hikâyeler şeklinde (Güler, 2003: s.81). Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde konu seçiminin hedef kitle özelliklerine uygun olması gerekir. Ancak yazılı anlatım türü olması sebebiyle alıcı/okuyucu kitle her zaman kestirilemeyebilir. Bu noktada Türkçenin yabancı dil öğretim süreçlerinde kullanılmak için yazılan hikâyelerin evrensel değerlerle çelişmeyen, çok kültürlü ortamlarda kullanıma uygun biçimde hazırlanması gerektiği söylenebilir.

3.4.1.1. Yabancı Dil Öğreniminde/Öğretiminde Hikâye Kullanımı

Öğrencinin yaşına ve kavram dünyasına hitap edebilecek olan kurmaca metinler yabancı dil olarak öğretimi yaygın olan dillerde hikâye kitapları rahatça elde edilebilecekken maalesef Türkçe için aynı durum söz konusu değildir. Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde kurmaca metinler genel olarak ders kitapları içerisinde kendini göstermektedir. Fakat son zamanlarda, Türkiye'nin coğrafi konumu ile toplumsal olaylardan etkilenmesi ve küreselleşmenin etkisiyle Türkçenin daha çok talep edilir olması TÖMER'lerin artması veya ihtiyaca yönelik kursların artmasıyla bu duruma bağlı olarak öğrenci sayısının fazlalaşmasıyla Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi çalışmaları hız kazanmış, sınıfta gerçekteşen öğrenme-öğretme süreçlerinin sınıf dışında da desteklenmesi amacıyla ek materyallere ihtiyaç duyulmuştur.

Ek materyalleri de şekillendiren ana etmenlerden biri de hedef kitle yani Türkçe öğrenenlerdir. Nitekim turistik amaçla Türkçe öğrenen öğrenci ile eğitim amacıyla Türkçe öğrenen öğrencilerin beklentisi ve ihtiyacı aynı değildir. Türkçe öğretiminde hedef kitlenin dört ana grupta toplanabileceğini belirten Kurt'a göre bu sınıflar şöyledir (2019: s.68).

- 1) Türkiye Türkleri
- 2) Yabancılar
- 3) Türk Soylular
- 4) İki dilliler

Türkçenin öğretiminde, Türk soylu öğrencinin, Türk soylu olmayan öğrencinin, ana dili Türkçe olup Türkçe konuşulan coğrafyadan başka bir coğrafyada yaşayan öğrencilerin öğrenme ihtiyaçları ve yöntemleri aynı olmayabilir. Ancak dil öğretiminin/öğreniminin gerçekleşebilmesi için öğrencinin, dilin her dizgesinden haberdar olması bilgi birikiminin olması gerekmektedir. Nitekim harfler olmadan cümleler, cümleler olmadan metinlerden söz etmek mümkün değildir.

Bağlama göre cümle oluşturmada anlam kurucuların seçiminde öğrencinin başarılı olabilmesi için yeterince doğru örnek görmesi gerekir ki hikâyeler bu amaçla kullanılabilir en etkin araçlardan biridir. “Ali..... Ayşe..... kalem iste.....” cümlesinde boş bırakılan yerler; “Ali Ayşe’den kalem istedi. Ali’den Ayşe kalemi istedi. Ali Ayşe’den kalem isteyecek.” gibi pek çok farklı şekilde doldurulabilir. Cümleyi doldurabilmek için hem biçimbirimlere hem bağlam bilgisine hem de biçimbirimlerin anlamına ihtiyaç duyulur. Özellikle yurt dışında yani hedef dilden ve kültürden uzakta Türkçe öğrenenler için hikâye gibi destek materyaller daha da önem arz etmektedir.

Türkiye’de yabancı dil olarak Türkçe öğrenenlerin, dersteki etkileşiminden sonra da öğrenimin devam ettiği açıktır. Ancak hem yaş itibari ile hem de dışarıdaki öğrenimin öğretmen tarafından kontrolü veya doğru girdi sağlanması için hikâye kitapları kullanılabilir. Öğrenilen dilin kültürü, dil bilgisi, anlam bilgisi, sözcük öğrenimi, sözdizimi hikâye ile verilebilir. Nitekim Aytekin: “Yabancı Dil

Öğretiminde Çocuk ve Gençlik Edebiyatı” adlı kitabında şöyle söylemiştir. “Edebiyat kendine has üslubu içerisinde gerçeğin bir sunumudur. Yabancı dil dersi programı içerisinde öğrencilerin yaşına ve bilgi seviyesine göre belirlenmiş tüm edebî türlerden yararlanmak mümkündür.” (2011: s. 118).

Yabancı dil öğretiminde temel düzeylerde (A1-A2) de edebî metinlerden yararlanılabileceği düşünülse de dil yeterlikleri çok sınırlı olacağından bu seviyedeki örneklerde bulunan edebî metin özelliklerinin daha az gözetilmesi öngörülebilir. Çünkü edebî üslup ve derinliği sağlayan dil bileşenlerinin kullanımı çok sınırlıdır. Bu yüzden hikâyelerin kelime ve yapı öğrenimi/edinimi bakımında öğrencinin bağımsızlaşmaya başladığı orta seviyelerden (B1-B2) itibaren daha etkin kullanılabileceği öngörülebilir. Çünkü anlamsal ve kurmaca bütünü sağlanması veya konu çeşitliliği sağlamak A1- A2’de B1-B2 ye kıyasla daha sınırlıdır. Nitekim aynı kısıtlılık C1-C2 seviyelerine kıyasla B1-B2 seviyeleri içinde söz konusu olabilir ancak öğrencilerin eriştikleri dil seviyesi hikâyelerdeki kurguyu, zaman kırılmalarını, akış değişikliklerini fark edebilmelerini sağlayabilecektir. A1 ve A2 seviyelerinde özellikle de A1 seviyesinde zaman yapılarının, bileşik cümle kurucularının ve fiilimsilerin öğrenilmemiş olması düşünüldüğünde ifade edilenler daha net anlaşılacaktır. AOBM de belirtilen kazanımlara bakıldığında A2 seviyesinde kurmaca metinlerin bileşenlerine ait (konu, olay, şahıs kadrosu vb.) vurguların olduğu kazanımlar görülecektir. Ancak bu noktada planlı güdümlü etkinliklerle öğrencinin bilgi ve kavrama düzeyinde fark etmesi beklenir. Ancak B1 sürecinden itibaren metinler bağlamında daha üst bilişsel eylemleri yapabilmesi beklenmektedir. Bu da savımızı kuvvetlendirmektedir. Öğrencinin seviyesine göre kitaplar okuması gerekmektedir. Nitekim seviyesinden düşük kitaplar kolay anlaşıldığı için, yüksek kitaplar da anlaşılamayacağı için ilgi ve

motivasyon kaybına sebep olabilir. Hikâyelerde cümle yapıları ve sözcüklerin tekrarlanması, hem sözcük dağarcığının gelişmesine hem de cümle yapısının öğrenilmesine katkı sağlayabilir.

Yabancı dil öğretiminde temel düzeylerde (A1-A2) de edebî metinlerden yararlanılırken bu metinler AOBM de temel yaşam alanı kabul edilen hastane, market gibi üst kavramlarla sınırlı kalabilir. Kendini tanıtmaya, selamlaşma, alışveriş yapma gibi hayata tutunma becerilerinde öğrencinin bağımsız hale gelmesi beklenir. Temel seviye hikâyelerde bağlamın kısıtlı olması dezavantaj sayılmamalıdır.

3.4.1.2. Yabancı Dil Öğreniminde/Öğretiminde Kurmaca Metinlerin Dört Temel Dil Becerisine Etkisi

Yabancı dil öğretiminde edebî metinlerin kullanımı öğrenimi destekler niteliktedir ancak yalnızca bir beceri ele alınarak dil öğreniminin gerçekleşmesi olası değildir. Öğrenimin gerçekleşmesi için dört beceride de kazanımın sağlanması gerekmektedir. Diller için Avrupa Ortak Başvuru Metninin benimsediği eylem odaklı yaklaşıma göre anlama ve üretme sarmal yapıdadır. Öğrenci dinlediği veya okuduğu metni analiz eder, anlamlandırır ve yeni metin üretir. Öğrenme, ezberlemeye değil öğrenenin bilgiyi transfer etmesine, var olan bilginin yeniden yorumlanmasına ve yeni bilginin oluşturulmasına dayanır (Erden, Akman, 2006: s. 86).

Öğreticinin yokluğunda da öğrenimin devamlılığı açısından kullanılabilen hikâye kitaplarının başında hazırlık soruları, sonunda ise değerlendirme sorularının olması öğrencinin pasif konumda olduğu dinleme ve okuma becerileri ile öğrencinin aktif konumda olduğu konuşma ve yazma becerileri arası etkileşimi sağlayabilir niteliktedir. Üstelik günümüzde hikâyelerin zenginleştirilmiş kitap formatında sunmak mümkündür. Örneğin; hikâyelerin seslendirilmiş hâllerini CD biçimine

getirmek veya karekod ile ulaşılır kılmak mümkündür. Bu yöntemlerle dinleme becerisinin geliştirilmesi ve fonetik çalışmaların yapılabilmesi olanaklı hâle getirilebilir.

3.5. Dilbilim

Dil, bir anda düşünemeyeceğimiz kadar çok yönlü, değişik açılardan bakınca başka başka nitelikleri beliren, kimi sırlarını bugün de çözemediğimiz büyüğü bir varlıktır. Dilbilimin en kısa tanımı “dili inceleyen bilim, dilin bilimi” biçiminde yapılabilir (Aksan, 2015: s. 12).

Dilbilimi sevdiiren adam olarak bilinen Doğan Aksan’ın dil ve dilbilim tanımlarından anlayacağımız üzere dilbilim dil ile ilgili olan her alanda kendini gösteren dil ile ilgili her konuyu bilimsel temellere dayandıran şemsiye bir alandır, disiplinler arası çalışır.

Araştırmacılar dilbilim için çeşitli tanımlamalar yapmışlardır. Yılmaz (2014: s.35) genelde dil denilen soyut bildirişme dizgesinin derin işleyişini evrensel bir bakış açısıyla inceleyerek genel geçer eğilimleri, ilke ve kuralları tespit eden bilim dalı olarak tanımlamıştır. Vardar (2002: s.73) Kendine özgü yöntemlerle genel olarak dil olayını özel olarak da doğal dilleri, yapıları, işleyişleri, süre içindeki değişimleri vb. açısından inceleyen insan bilimi olarak tanımlamıştır. İmer, Kocaman,Özsoy (2011: 92) Dilin bilimi; dilin bilimsel yöntemlerle incelenmesiyle uğraşan bilim dalı olduğunu söylemişlerdir.

3.5.1. Metin Tanımı

Metin kelimesi için farklı tanımlamalar bulunmaktadır. Kimi araştırmacılar metni (Yaylagül, 2015: 384) (Balyemez, 2010: s.134) anlam yönünü vurgularken kimi araştırmacılar (Dilidüzgün, 2017: s.22) (Lüleci, 2016: s.599), iletişim yönünü vurgulamaktadır. Metin için farklı tanımlamalar olsa da araştırmacıların değindiği

ortak nokta bütün bir yapıyı ifade etmesi şeklindedir. Türk dil Kurumu metni “Bir yazıyı biçim anlatım ve noktalama özellikleriyle oluşturan kelimeler bütünü” olarak tanımlamaktadır (TDK, 2011: s.1167). Diller için Avrupa Ortak Başvuru Metninde metin “belirli bir yaşam alanına ilişkin (sözlü ya da yazılı) her türlü söylem” olarak tanımlanmıştır (TELC, 2013: s.18). Günay ise, metni “onu oluşturan tümceler toplamından farklı, kendine özgü bir bütün” olarak betimler (Günay V. D., 2013: 45). Harris (1952:474) Metnin anlam yönünü vurgulamaktadır ve tek kelimelik bir sözün ya da on ciltlik bir çalışmanın da metin kapsamında olduğunu açıklamıştır. Dilidüzgün ise, Harris’in tanımlamasına ek olarak, tek cümle hatta tek sözcükten oluşan sözceleri metin olarak değerlendirebilmek için, kullandıkları bağlamda karşıladıkları anlamların göz önüne alınması gerektiğini söyler (Dilidüzgün, 2008: s.24-25).

3.5.2. Metindilbilim

Metindilbilim, araştırmacılar tarafından “Bir metni meydana getiren tüm unsurların belirli metotlarla dilbilimsel olarak analizini yapan dilbilim sanatı.” (Demirci, 2015: s.239), “metni oluşturan öğelerin ve metindeki dilsel düzenlerin çözümlenmesi ile ilgili dilbilim dalı” (İmer, Kocaman,Özsoy, 2011: s.190) “dili cümleler arası bağlantıları temel alarak inceleyen, dil kullanımını metin üretme olarak gören, metinleri bir bütünlük içinde ele alan dilbilim dalı” (Hengirmen, 2009: s.276) olarak tanımlanmıştır.

Metindilbilimin tarihinin Harris’le başladığını söyleyen Aksan, Hartmann, Weinrich, Petöfi, Van Dijk, De Beaugrande, Dressler gibi araştırmacıların da bu alanda önemli isimlerden olduğunu aktarmıştır (Aksan, 1998: s.149). Bayraktar ise Metindilbilimin, dil incelemelerinin kelime ya da cümlelerle değil metinlerle yapılması gerektiğini söyleyen Aristo’yla başladığını ifade etmektedir (Bayraktar, 2014: s.140). Korkut ise

Metindilbilim terimini ilk kullanan isminin 1955'te Romen dilbilimci Eugenio Coseriu olduğunu söylemektedir (Korkut, 2016: s.178).

3.5.2.1. Metindilbilimin İnceleme Alanları

İmer'e göre metindilbilim "metni oluşturan öğelerin yapısal ve işlevsel düzenleri, metin türleri ve alt türler, metinlerin işlenmesinde disiplinlerarası çalışmalar, biçimbilim ve sözbilim ilişkileri" ile ilgilenir (İmer, Kocaman, Özsoy, 2011: s.190).

Metindilbilimin inceleme alanı "metnin yapısı, işlevi, konusu, kurgulanma biçimleri, anlamsal içerikleri" dir (Kıran, Kıran, 2010: s.290-291). Balcı (2018: s. 11) Metindilbilimin konularının ve kavramlarının günlük yaşantı ile ilgili olduğunu, dil ve edebiyat öğretiminin her alanında da metinlerin alımlanması ve yorumlanmasına katkı sağlayan yolların başında geldiğini ifade etmektedir. Buna ek olarak Temur ve Arslan (2018: s. 879) dilde duygu ve kelime ilişkisi bakımından dilin psikolojik boyutunda ele alınan çalışmaların yeterli olmadığı ifade eder. İçgüdüsel benlikten gelen mesajları karşı tarafa etkili bir şekilde iletmenin dildeki sözcüklerle mümkün olduğunu ve bireylerin duygu paylaşımlarına kendi ana dillerindeki kelime örüntüleriyle anlam yüklemekte ve hislerini ifade etmekte olduğunu söylemektedir. Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi/öğrenimi için hazırlanmış materyallerde hangi bağlamda hangi kelime ve kelime gruplarının seçildiği dilin kullanım bilim boyutu için önem arz etmektedir.

Dilbilimin bileşkeleri genel olarak

1. Sesbilim (Fonoloji)
2. Biçimbilim (Morfoloji)
3. Anlambilim (Semantik)
4. Söz dizim (Sentaks)
5. Kullanım bilim (Pragmatik)

şeklinde ele alınır. Anlambilimin alt alanı olan metindilbilim, metin dil bilgisi ile karıştırılmaktadır.

Altmışlı yılların sonuna doğru ortaya çıkan metindilbilim kavramı metin dil bilgisi kavramından farklıdır. Metin dil bilgisi, metin incelenmesinde kullanılan art gönderim ve ön gönderim, bağdaşıklık, bilgi toplama, dil bilgisel eylem zamanları, eksilteli yapılar, kabul edilebilirlik metni bölümlere ayıran belirteciler, metnin anlamı, niyet, oluşturucu ögenin yinelenmesi, örgeler ve izlek, örtük anlatım, sezdirimler ve çıkarsamalar, tutarlılık, cümleler arası bağıntı öğeleri gibi metin incelemesinde gerekli olan durumları göz önünde bulundurur. Metindilbilim de aslında benzer şeyi yapar. Yalnız metindilbilim daha kapsayıcı bir ad olarak görülebilir. Metindilbilim cümlelerden yola çıkarak metni de kapsayacak bir yaklaşım olarak düşünülmemelidir. Bir cümle kuramı değildir. Tutarlılık ve bağdaşıklık gibi kavramları da açıklayan dil ötesi bir durumdur (Günay, 2013: s.92-93). Pilav (2008: s. 274), Bir bilim, sanat ya da meslek dalının oldukça önemli unsurları olan terimlerin eğitim öğretim faaliyetlerindeki önemini vurgularken terimleri kavramların kapılarını açan sihirli anahtarlar olarak betimlemektedir. Öyleyse metin dil bilgisi için, metindilbilimin kapılarını aralayan bir terim olduğu olduğunu söylemek mümkündür.

Metindilbilimle okuma eğitimi ve yazma eğitimi arasında da yakın bir ilişki söz konusudur. Metinleri okuma, anlama, metin üretme çalışmaları ana dili ve yabancı dil eğitiminin en temel etkinliklerindedir. Diğer bilim dalları, metinlerin her şeyden önce içerikleriyle, hangi bilgileri ilettikleriyle, neyi, nasıl söyledikleriyle ve ne tür bir etki yarattıklarıyla ilgilenmelerine karşın, metindilbilim, metinlerin içeriğinden çok, bizzat metnin oluşturulmasında etkili olan kuralları, metinlerin üretimi ve iletişimsel işlevleriyle ilgilenir (Ayata, 2005: s.58).

Metindilbilimin nesnesi metindir dolayısıyla Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi için hazırlanmış kurmaca metinlerin incelenmesi ve nitelik bakımından

yorumlanması metin dilbilim ışığında olmalıdır. Nitekim Dilidüzgün (2017: s. 122) metin çözümlemeleri için yazın bilimcilerin yazın çözümleme yöntemleriyle yorumladıkları metinlerdeki yorumlamaların metin yapısı tarafından desteklendiğinin görülmesi için metin yapılarının da incelenmesi gerektiğini ifade etmiştir.

3.5.3. Metin Yapısı

Metinlerin biçimlerine ve içeriklerine göre belirli bir düzeni vardır. Bu düzene metin yapısı denir. Metinde bulunan bilgilerin metin üreticisi tarafından organizasyonu olarak tanımlanan metin yapısının metindeki bilgilerin okuyucuya nasıl sunulacağına dair ipuçları içerdiği söylenmektedir (Klinger, Vaughn ve Boardman, 2007: 33, Smith, 2004: s.80). Bu ipuçlarının okuyucunun metni anlamlandırma sürecini kolaylaştıracağı açıktır. Nitekim Güneş (2007: s.220) metin yapısının okuyucu açısından önemini şöyle anlatmaktadır. Öğrencinin metin yapısını bilmesi ve metin yapısını izleyerek okuması zor bir metni daha kolay anlamasını sağlayacaktır. Güneş'i destekleyen Sulak (2014: 80) okuyucuya metin yapısı farkındalığının kazandırılması gerekliliğini vurgular.

Metin yapısını Dijk üç başlıkta ele almıştır (Dijk T. , 1992). Bunlar metnin küçük ölçekli yapısı büyük ölçekli yapısı ve üst yapısıdır.

3.5.3.1. Metnin Küçük Ölçekli Yapısı

Küçük ölçekli yapı (micro structure), metin içi öğelerin birbirlerine yaptığı yakın gönderimlerdir. Bir başka deyişle bir önceki cümlede bulunan ögenin bir sonraki cümlede bulunan öğeye veya bir sonraki cümlede bulunan ögenin bir önceki cümleye gönderim yapmasıdır.

Van Dijk, küçük ölçekli yapıyı (micro structure), “Yerel veya kısa aralıkta işlem gören ya da tanımlanan yapılarıdır.” şeklinde tanımlar (Dijk, 1980: s.29).

Qomaruddin (2015: s.43) ise Van Dijk'ı desteklerken anlam gücünün arttığını da vurgular. “Küçük yapı söylem üreticisi tarafından metnin sözcükler, önermeler, söz öbekleri ve cümleler gibi mikro öğeleri kullanarak sağladıkları gücü tanımlamak için etkili bir yoldur. Bununla beraber yazarlar tarafından dinleyicileri ve okuyucuları söylediklerine ve yazdıklarına inanmaları için etkilemek ve ikna etmek için kasten kullanılır.”

3.5.3.2. Metnin Büyük Ölçekli Yapısı

Büyük ölçekli yapı (macro structure) küçük ölçekli yapı (micro structure) ile beraber metnin, zihnin ve etkileşimin bütünsel olarak anlamlandırılmasıdır. Metnin başlığı, konu sınırlılığı, sonuç ile bitmesi gibi ölçütlerle kendini gösterir. Küçük ölçekli yapıyı Karatay, (2011: s.77) bir metindeki bütün cümlelerin, konu, ana fikir ve başlığın açıklanmış hâli olarak özetlemiştir.

3.5.3.3. Metnin Üstyapısı

Metindeki büyük ölçekli kategorilerin işlevsel bütünlüğü ve çok katmanlı metnin düzeni ile ilgilidir. Bir başka deyişle metnin türünün belirlendiği yapıdır. Metnin üst yapısı ile okuyucu düşünce akışı ile zihinsel temaları kolayca kurabilmektedir. Güneş (2007: s.222) okuyucunun metinde mantık yapısını kurabilmek ve düşünce akışını bulabilmek için metnin üst yapısından faydalandığını belirtmiştir.

Bir metni, sözcük yahut ses yığıntısı olmaktan kurtaran özellikler metinsellik özellikleridir. Hasan'dan aktaran Uzun bir metnin metinselliğini, “anlam örüntüleri durumu” olarak betimlemektedir. Metin içi yahut metin dışı gönderimlerin bu dünyayla bağıntısı olarak tanımlamaktadır (Hasan akt. Uzun, 1995: s.176).

3.5.3.4. Metinsellik Ölçütleri

Metinsellik ölçütlerini ilk kez Robert-Alain de Beaugrande ortaya koymuştur. Metinsellik ölçütlerinden tutarlılık (coherence) ve bağdaşıklık (cohesion) metin-içi düzlemde dil bilgisel ve sözcüksel ilişkileri kapsadıklarından, metin odaklı ölçütler olarak kabul edilirler. Metnin iletişimsel işlevini sağlayan diğer ölçütler ise bağlama dair metin-dışı öğelerle ilgilidirler (Kurtul, 2014: s.25). Metinsellik ölçütlerini, bir metni metin yapan özellikler olarak tanımlayan Pilav ve Oğuz (2013: s.17-18), metin odaklı ölçütlerden bağdaşıklık kimi yazarlar tarafından imtizaç olarak adlandırıldığını da söylemektedir. Bağdaşıklık dilbilgisel bağlantılarla, tutarlılığın ise anlamsal bağıntı ve bütünlükle ilgili olduğunu açıklamışlardır

Metinsellik ölçütleri 7 başlık olarak belirlenmiştir:

Kullanıcı Odaklı Ölçütler

1. Amaçlılık (Intentionality)
2. Durumsallık (Stiuationality)
3. Kabuledilebilirlik (Acceptibility)
4. Bilgisellik (Informativity)
5. Metinlerarası İlişki (Intertextuality)

Metin Odaklı Ölçütler

1. Bağdaşıklık (Cohesion)
2. Tutarlılık (Coherence)

(Beaugrande & Dressler, 1981: s.182)

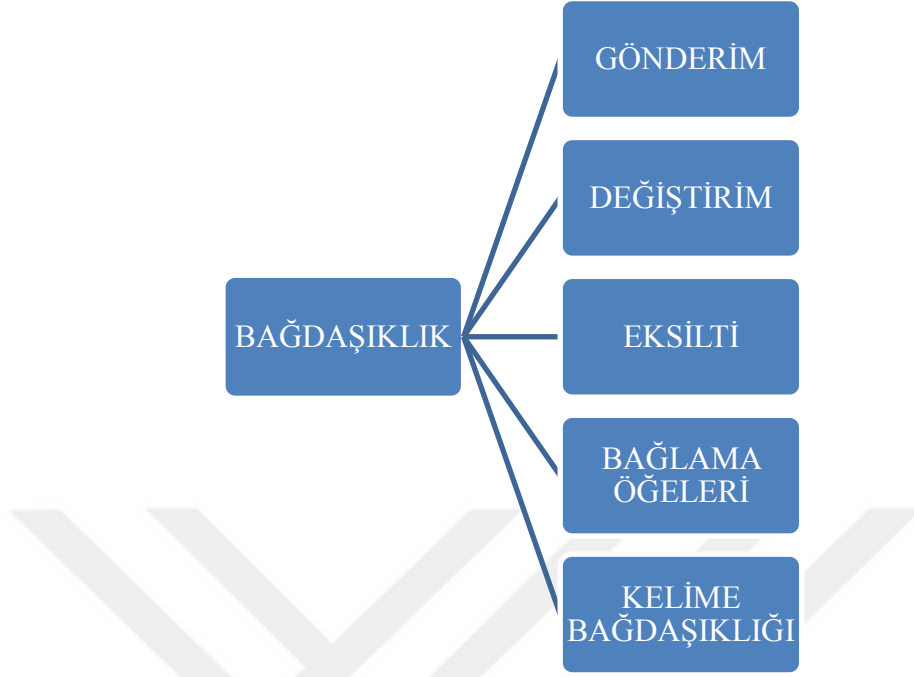
3.5.3.4.1. Bağdaşıklık Araçları

Bağdaşıklık, günümüzde metin çözümlemesinde en çk kullanılan yöntemlerden biri olarak karşımıza çıkmaktadır. Metni, metinsellik ölçütlerinden bağdaşıklık ve tutarlılık bakımlarından değerlendirerek yapısal olarak çzleme bir yöntem olarak gelişmektedir. Metnin kendi içinde yapısal olarak çzlenmesi metnin anlaşılrlılığına hizmet eder (Karadeniz, 2015: s.2).

Ek materyal olarak kullanılan hikâyelerde okuyucu/kullanıcı odaklı lçtleri saptamak zordur. Ancak metin odaklı ölçütlerden bağdaşıklığı oluşturan öğelerin saptanması kullanıcı odaklı ölçütlere nispeten mümkündür. Bağdaşıklığı oluşturan öğelerin literatürde farklı sınıflamalar şeklinde olduğu grlmştir.

“Cohesion in English” (Halliday, Hasan, 1976: s.4-6) Dünyada bağdaşıklık konusundaki temel başvuru kaynaklarından biridir. Söz konusu kitapta metin bağdaşıklılığının beş unsurla gerçekleşmesinin mümkün olabileceği anlatılmıştır. Bunlar: Gönderim, eksilteli anlatım, değiştirim, bağlama ögeleri ve kelime bağdaşıklılığıdır (Coşkun akt, 2007: s.233).

Tablo 1. Bağdaşıklık Araçları

3.5.3.4.1.1. Gönderim

Gönderim, oluşturulan metinlerde bir cümlede verilen bilginin başka bir cümlede ya da aynı cümle içinde tekrara gerek duyulmadan hatırlatılması veya farklı biçimlerde verilmesidir. Gönderimin üç bileşeni olduğunu Uzun, (2013: 157) şu şekilde anlatmıştır: Gönderim, metinde gönderim aracı ile göndergesi arasında gerçekleşir. Tipik olarak bir metin cümlesiyle metne katılan bir ögenin, bir diğer deyişle göndergenin sonraki cümlede de bir diğer öge, yani gönderim aracı vasıtasıyla metin alıcısı için ulaşılır kılınması gönderim ile sağlanır. Vardar, göstergeyi, genel olarak bir başka şeyin yerini alabilecek nitelikte olduğundan kendi dışında bir şey gösteren her türlü nesne, varlık ya da olgu olarak tanımlarken göndergeyi, bir göstergenin belirttiği gerçek ya da düşsel nesne ya da varlık olarak tanımlar ve gönderim için göstergeyi bir göndergeye bağlama işi olarak betimlemektedir. Gösterge ve gönderge birbirlerine çok yakın kavramlar olmasına rağmen Vardar bu tanımların titizlikle yapılması gerektiğini söyler. Göndergenin, göstergeyi de içine alan bir kavram

olduğundan, göndergede bağlamın da öneminden bahseder (Vardar, 2007: 104) . Gösterge denince akla gelen isim F. De Saussure'dir. Dilin uzlaşımsallığı ve nedensizliğini vurgulayan Saussure bir nebze de olsa nedenliliğin de var olabileceğinden söz eder. Örneğin balık kelimesinin göstereni “b,a,l,ı,k” harfleri ya da sesleridir. Gösterilen zihinde canlanan balık şeklidir. Buna gösterge denir. Ancak gönderge tanımı yapıldığında ilk örnek teriminden de söz edilmelidir. Nitekim balıktan zehirlenen kişi balık denilince yemek olan balığı zihninde canlandırabilirken, evcil hayvanı balık olan kişi bir fanustaki süs balığı canlandırabilir. Bu örnekte temel olarak gösterge de gönderge de balıktır. Bağlam ile şekillenebilen anlam söz konusudur.

Gönderim bağlam ile doğrudan ilişkilidir. Bağlamdan kopuk bilginin anlamlandırılmasının zor olacağı açıktır. Dilidüzgün ise gönderimin metnin anlaşılabilirliği açısından önemini şu şekilde anlatır:

“Gönderim öğelerinin genel olarak tek başlarına, bağlamdan kopuk olarak düşünüldüklerinde sözlüksel bir anlamları yoktur, gönderimde buldukları ad ya da ad öbeklerine göre anlam kazanırlar. Bununla birlikte, gönderim öğelerinin metnin hangi öğelerine gönderimde buldukları belirsizliğe yol açmayacak, kolayca anlaşılabilir şekilde açık olmalıdır.” (Dilidüzgün, 2008: s.58) .

Örneğin;

Yılmaz bir ara, mutfaktan bir bardak çay almak için masasının başından ayrıldı.

Mutfaktayken telefonu çaldı ama o bunu fark etmedi.

Okuyucu tarafından “O” bilgisi cümlede açıkça gösterilen öznenin anlamı ile ilişkilendirilerek çözümlenir. Bu ilişkilendirme gönderim olarak adlandırılır.

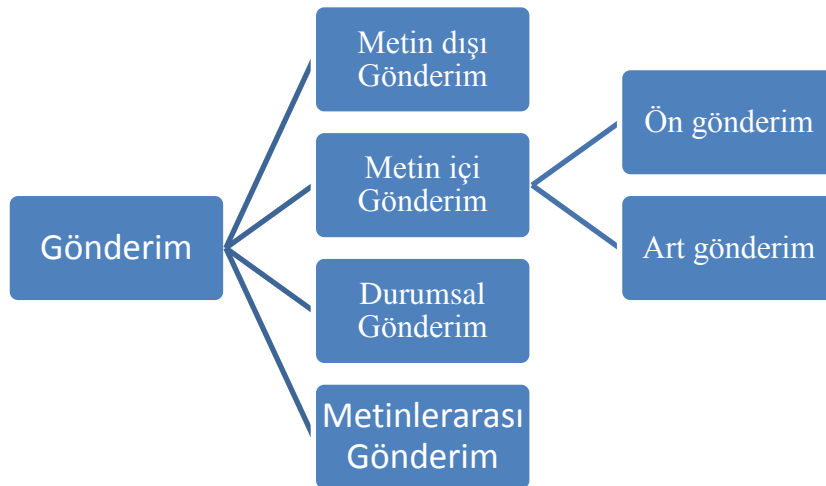
Alanyazında gönderimin iki şekilde gerçekleştiği söylenmektedir. Bunlar, bağlamdan çıkarımlanan deyim, atasözü gibi kalıp ifadelerle oluşturulabilen “metin dışı gönderim” ve metinde açıkça görülen ”metin içi gönderim”dir. De Beaugrande (1980: s.133) metin dışı gönderim için şunları söylemiştir “Karşılığı metinde doğrudan yer almayan, okuyucu ve dinleyicinin bağlamdan hareketle karşılık verdiği gönderimdir.”

Gönderimin Metin içi gönderim, metin dışı gönderim, durumsal gönderim ve metinler arası gönderim olarak dört türü bulunmaktadır (Yılmaz, 2014: s.51) .

Gönderim ögesinin anlamlandırılacağı öge dış dünyada yer alıyorsa metin dışı, metnin içinde yer alıyorsa metin içi gönderim olarak tanımlanmaktadır (Halliday & Hasan, 1976: s.33) .

Metin içi gönderimin ise “*art gönderim*” ve “*ön gönderim*” olmak üzere iki türü vardır.

Tablo 2. Gönderim Türleri

Art gönderim, daha önce verilmiş bilginin tekrar edilmemesini sonradan gelen cümlelerde atıf yapılmasını sağlar. Daha önce tanımlanmış bilginin hatırlatılmasıdır

denilebilir. Nitekim Botley ve McEnery (2000: s.5), metindilbilimde art gönderim genel anlamda, sunulmuş olan bir anlamın yorumlanmasının aynı anlamın bir ifadesinin önceki dilbilimsel bağlamındaki varlığa bağlı olan bir olgu olarak tanımlanabildiğini söylemişlerdir.

Örneğin;

“ Nil çok zeki bir çocuk. Onun gibisini görmedim.”

İlk cümlede açıkça bilgisi verilen “Nil” ikinci cümlede bulunan kişi zamirine art gönderim yapmıştır.

Ön gönderim ise metinde daha önce bilgisi verilmemiş bir ögenin bilgisinin daha sonra verilmesidir.

Örneğin;

“Onun gibi yeteneklisini görmedim. Nil’in, çok ünlü bir piyanist olacağı şimdiden belli.”

İkinci cümlede bulunan ve daha önce bilgisi verilmemiş olan “Nil” üçüncü tekil şahsa ön gönderim yapmaktadır.

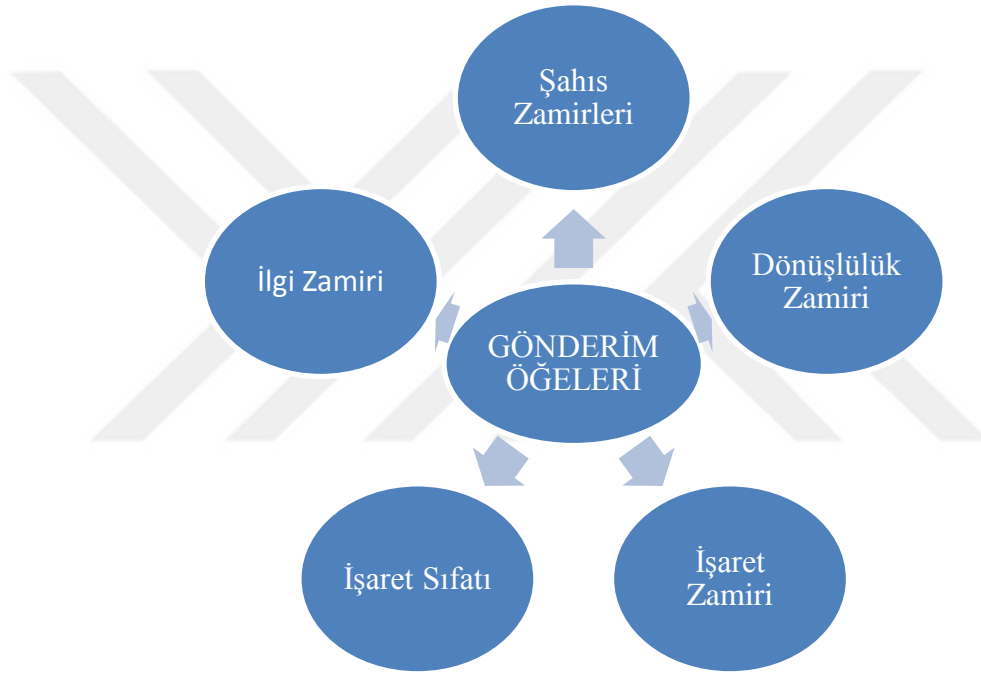
Metin üretirken gönderim öğelerinden faydalanmak hem dilin en çaba yasasına uygundur hem metinde akıcılığı sağlar hem de metni bağdaşık kılar.

3.5.3.4.1.1.1. Gönderim Öğeleri

Dilde ekonomi bir diğer deyişle en az çaba yasası, az sözcükle çok şey ifade edilebildiğini ve dilin bu yönde hareket etme eğiliminde olduğunu anlatmaktadır. Gönderim öğeleri hem bu yasaya hizmet etmektedir hem de anlatımı tekdüzelikten kurtarmaktadır. Nitekim Karadeniz bunu şu sözleri ile ifade etmektedir. Her metinde

bazı unsurları karşılamak, açıklamak için ön gönderimsel ya da art gönderimsel yapılar bulunur. Bunlar işaret zamirleri, işaret sıfatları, dönüşlülük zamiri gibi unsurlardır. Art gönderim ve ön gönderim hem aynı ögenin defalarca yinelenerek anlatımın monoton bir hâle dönüşmesini engeller hem de dilin daha ekonomik kullanılmasını sağlar (Karadeniz, 2015: s.3-4). Öyleyse gönderim öğeleri aşağıdaki şekilde tablo hâline getirilebilir.

Tablo 3. Gönderim Öğeleri

3.5.3.4.1.1.1. Kişi Zamirleri

Kişi zamirleri yalnızca Türkçede değil diğer dillerde de doğrudan gönderim yapabilen gönderim araçlarındandır. Türkçede de en sık kullanılan gönderim araçlarındandır.

“Yılmaz bir ara, mutfaktan bir bardak çay almak için masasının başından ayrıldı. Mutfaktayken telefonu çaldı ama o bunu fark etmedi.”

Tezin araştırma dokümanını oluşturan hikâyelerden alınan bu metinde “o” kişi zamiri bağımsız gönderim yapmaktadır. Metinlerde gönderme yapılan söz konusu kişinin kimliğine ilişkin daha önce yapılmış bir açıklama varsa, metin bütünlüğünde kişiye gönderimde bulunmak için zamir kullanılmaktadır (Oktar & Yağcıoğlu, 1997: s.343).

3.5.3.4.1.1.2. İşaret Sıfatları

Bağdaşıklığı sağlayan, bilgi örüntülerini oluşturan bir diğer gönderim aracı ise işaret sıfatlarıdır.

*“Babam ara sıra **bu** sözlerini tekrarlıyor ben ise hep aynı cevabı verip yanından kaçıyordum.”*

Tezin araştırma dokümanını oluşturan hikâyelerden alınan bu metinde “bu” gösterme sıfatı metinde geçen ve açıkça anlatılan sözlere gönderim yaparak tekrarı engellemiştir.

3.5.3.4.1.1.3. Dönüşlülük Zamiri

“Alper bir anda çok şaşırıldı ve kendi kendine “Gözlerime inanamıyorum. Onun ne işi var burada!” dedi.”

Tezin araştırma dokümanını oluşturan hikâyelerden alınan bu metinde “kendi” dönüşlülük zamiri Alper’e gönderim yapmaktadır.

3.5.3.4.1.1.4. İşaret Zamiri

Daha önce sözü edilmiş olan ya da bilinen ile ilişkilendirme yapan bağdaşıklık araçlarından biri de işaret zamirleridir.

“Bu, bankanın hemen önünde duran ve plakasız bir araçtı”

Cümlesinde görülen bu işaret zamiri daha önce bilgisi verilmiş olan aracı işaret ederken eski bilgiyi hatırlatmıştır.

3.5.3.4.1.1.5. İlgi zamiri

İlgi durumu eki almış olan zamirlere ve isimlere getirilen –ki eki ile isim tamlamasında düşen baş kelimesine gönderim yapılabilir. –ki düşürülen kelime bilgisini bünyesinde bulundurabilir.

Örneğin;

“*Sınavım güzel geçti. Seninki nasıldı?*” ikinci tekil zamir üzerinde görünen –ki eki sınav kelimesini tekrar etmekten kurtarmıştır hem en az çaba ymasına hizmet etmiş hem de anlatımı monotonluktan uzaklaştırmıştır.

3.5.3.4.1.1.2. Eksilti

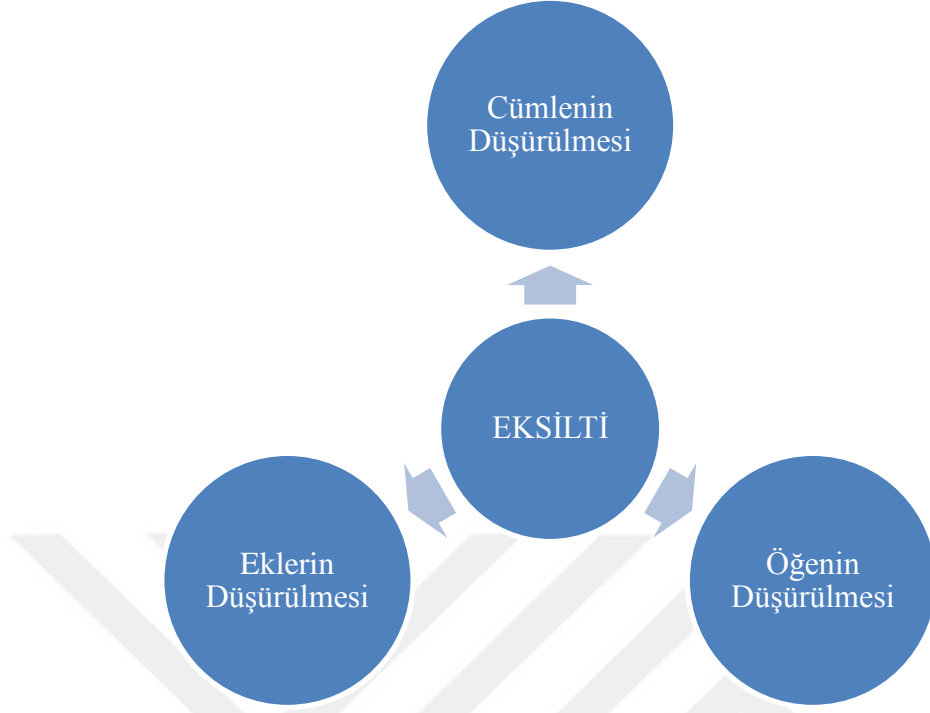
Dilbilimde bağımlı biçimbirimler ve bağımsız biçimbirimler olarak adlandırılan parçalar vardır. Parça tek başına anlamlı ise bağımsız biçimbirim, tek başına anlamsız gibi ise bağımlı biçimbirimdir. Geleneksel dil bilgisinde “ek” olarak tabir edilen yapılar bağımlı biçimbirimlerdir. Bu birimlerde gönderim yaparak, eksilti yapılmasına olanak sağlayabilmekte ve anlamsal bütünlüğe hizmet edebilmektedir.

Vardar, anlam birimin sözlük birime karşıt olarak dil bilgisini ilgilendiren türü olarak tanımlamaktadır (Vardar, 2007: s.42) .

Uzun’a göre bağımlı gönderim öğeleri içinde yer alan iyelik eki veya tamlayıcı düşmüş tamlamalar ile gönderime dair örüntüler kurmak mümkündür (Uzun, 1995: s.91).

Tablo 4. Eksiltme Yöntemleri

3.5.3.4.1.1.2.1.Cümlenin Düşürülmesi

Kod çözücünün bir diğer deyişle anlamdananın / okuyucunun bağlamdan çıkarım yapabileceği bilgileri tekrar etmeden anlatmak mümkündür. Eksilteli anlatımlar kelime boyutunda olabildiği gibi cümle boyutunda da olabilir. Onası'nın cümle dengi kelimeler olarak ele aldığı “eee, öyle, böyle, şöyle, de” gibi ifadelerle cümlelerin eksiltilmesi mümkündür (Onası & Ersen-Rasch, 2015: s.147) . Örneğin;

- *Aslında sana daha önce anlatacaktım.*
- *Bence de ama eee?*

“de” bağlacı ile bence de bana daha önce anlatacaktın cümlesi, “Eee” ifadesi ile ne oldu? Neden anlatmadın? Cümleleri düşürülmüştür.

3.5.3.4.1.1.2.2. Ögenin Düşürülmesi

İyelik ekleri bulunduğu yer itibari ile geleneksel dil bilgisinde gizli özne olarak bilinen özneyi eksiltebilir ya da özneyi nesne olarak kullanma imkânı sunar.

“Babam ara sıra bu sözlerini tekrarlıyor ben ise hep aynı cevabı verip yanından kaçıyordum.”

Tezin araştırma dokümanını oluşturan hikâyelerden alınan bu metinde “-m” iyelik eki geleneksel dil bilgisinde “özne” dilbilimde “edici” denilen kaçma işini yapan “o” kişinin babasında gönderim yapmaktadır tekrarlama eylemini yapan kişi yani öznedir. “yan” sözcüğünde bulunan iyelik eki ise hâlihazırda verilen “baba” bilgisine gönderim yaparak, tamlayanı düşmüş tamlama olarak, eksiltme yapılmasına olanak sağlamıştır.

Boş zamir, zamirleştirme ve uyumla doğrudan ilgili bir kavramdır. Nitekim Kerlake (1987: s.91-104) uyum ve zamirleştirme ile “Ad öbeği silme” eylemini konu edindiği çalışmasında boş zamirin dört durumla mümkün olabileceğini söyler:

- 1) Yapı bakımından benzer ardalanmış yapılarda
(Örneğin; Nil, kitap okur ve çok iyi rol yapar.)
- 2) Bir cümlede aynı ad öbeğine gönderim yapılan durumlarda,
(Örneğin; Nil kitap Ø okumak istiyor.)
- 3) Türkçe kişi bilgisini eylemde gösterebilen bir dildir. Eylemde edici bilgisinin verildiği durumlarda (Örneğin; Ø Çok şanslıyız.)
- 4) Anlamı bozmayacak şekilde nesnenin (Örneğin; Şu ödevini bitirince, Ø getirirsin.)

3.5.3.4.1.1.2.3. Ek ve Eklerin Düşürülmesi

Kimi eklerin cümlede birden fazla geçtiğinde yalnızca bir kez zikredildiğini söyleyen Onası (2015: s.361) düşürülebilen ekleri şu şekilde sıralamıştır.

İsimlerdeki çoğul eki (Domates ve biber**ler**)

Ad durum ekleri (Anne ve kardeşim**den** mektup aldım)

-II eki (Buz ve limon**lu** soda)

Kişî ekleri (Büyüklerimin ellerinden öper ve saygıyla selamlar**ım**.)

(Onası & Ersen-Rasch, 2015: s.361-362)

3.5.3.4.1.1.3. Bağlama Öğeleri

Bağdaşıklık hem dil bilgisel yapılarla hem de kelime bağıntıları ile ilgilidir. Dilde bulunan birtakım kelimeleri hem sözdizimsel hem anlamsal olarak ele almak mümkündür. Uzun, bu bağdaşıklık sınıflamasının anlamsal tabanlarda yorumlama ile yapılabilen ilişkilerle kurulduğunu ancak ilgili öğelerin yapıları dolayısıyla biçimsel/sözlüksel bağdaşıklık olarak adlandırmanın mümkün olduğunu söylemektedir (Uzun , 1995: s.62).

Tablo 5. Bağlama Ögeleri

Bağlama ögeleri literatürde kimi zaman bağlaç kimi zaman edat olarak ele alınmıştır. Söz içinde iki kelimeyi, aynı değerde iki cümle unsurunu, iki yargıyı ve bazen de iki paragrafı bağlamaya yarayan kelimeleri bağlam olarak Tanımlayan Banguoğlu (2000: s. 390) bağlam olarak ele alır. Ergin (1999: s. 341), dil birliklerini, kelimeleri, kelime gruplarını, cümleleri şekil ve mana bakımından birbirine bağlayan edatlar olarak tanımlar. Hengirmen (2002: s. 175) ise bağlaçlar olarak nitelendirdiği bağlama ögelerini eş görevli sözcükleri, sözcük öbeklerini ve cümleleri birbirine bağlayan sözcükler olarak tanımlar.

Uzun (1995: s. 62), bağlama ögelerinin, araştırmacılara göre yalnızca dil bilgisinin zorunlu kurallarıyla işleyen bir yapı değil aynı zamanda iletişimsel etkileşimde,

konuşucu/dinleyicinin bağlamada kullandığı her türlü söz dizimsel biçimleri de içerdiğini söyler ve işlevi bakımından ele alır. Bu öğelerin işlevinin de araştırmacılar tarafından, metin üreticiye, metin dünyasının düzenlenmesi ve sunulması aşamalarında yardımcı oluşu açısından değerlendirildiğini söyler. Anlam seyrini değiştirebilen ya da kuvvetlendirebilen öğelerden bağlaçlar metinde anlamlarından ziyade işlevleri ile ön plana çıkarlar. Bu çalışmada ise bağlama öğeleri; ekleyici, ayırt edici, zıtlık bildiren, zaman-sıralama bildiren, koşul bildiren, açıklama bildiren, örneklendirici, sebep-sonuç ilişkisi kuran olarak sınıflanmış dolayısıyla işlevi bakımından ele alınmıştır. Birden fazla işlevi olan bağlaçlar bu sınıflardan yakın olanın içinde değerlendirilmiştir. Örneğin ise bağlacı zıtlık bildirirken durumsal farklılık da anlatabilir. Durumsal farklılık anlatan ise bağlacı zıtlık bildiren bağlaçlar içinde ele alınmıştır. Örneğin;

- Nil oyun oynuyordu ve kapı çaldı.(Ekleyici)
- Nil oyun oynuyordu halası ise yemek pişiriyordu. (Zıtlık Bildiren)
- Nil oyun oynadıktan sonra resim yapmaya başlamıştı. (Zaman-Sıralama)
- Nil uyumazsa beraber kek yapacaklardı.(Koşul Bildiren)
- Nil ve halası ya markete ya da parka gideceklerdi. (Ayırt Edici)
- Nil “mananak” diyordu yani makarna yemek istiyordu. (Açıklama Bildiren)
- Nil hayvanlar âlemi, iç organlarımız, bitkiler dünyası gibi bilgilendirici çocuk dergilerini okumayı seviyordu. (Örneklendirici)
- Nil’e hediye kitap aldı çünkü Nil kitap okumayı çok sever. (Sebep-Sonuç)

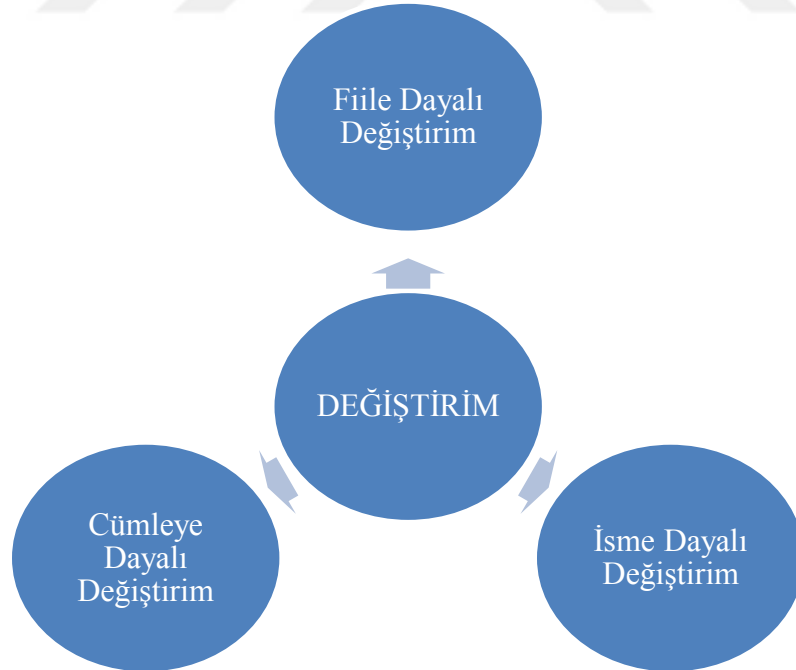
3.5.3.4.1.1.4. Değişirir

Kelimeler cümlelerde rollere sahiptir. Örneğin; Nil adı cümlede bazen özne konumunda kullanılabilirdi gibi bazen de nesne konumunda kullanılabilir.

“Nil kitap okumayı sever.” cümlesinde Nil özne konumdayken “Nil’i çok seviyorum.” cümlesinde nesne konumundadır.

Bağdaşıklık öğelerinden değiştirim değiştiği yapıların, bazen kelime bazen cümle veya cümleler boyutundaki yapıların konumlarını değiştirebilir ya da yalnızca tekrarı engelleyebilir. Halliday ve Hasan değiştirim kelimesinin yerine geçtiği kelime ile aynı yapısal işleve sahip olduğunu söylerler (Halliday & Hasan, 1976: s. 89). “Değiştirim öğesinin işleyişi, metinde kimi kez bir adın, kimi kez bir eylemin, kimi kez de bir ya da birden fazla cümlenin tamamının yerini tutuşuna göre farklılık göstermektedir. Bu nedenle ada bağlı (nominal), eyleme bağlı (verbal) ve cümleye bağlı (clausal) türleri ortaya çıkmaktadır.” (Uzun, 1995: s. 62). Öyleyse Değiştirim öğelerini şu şekilde göstermek mümkündür.

Tablo 6. Değiştirim Yöntemleri

Tanpınar’ın “Yarabbim dedim, acaba genç bir âşık bir gün buralarda tıpkı benim on, on beş sene evvelki hâlimde dolaşırken benden bir mısra okuyacak mı?’ Ebediyet

işte bu! Eğer **böyle** bir şey olursa vallahi mezarımda dönerim.” sözlerinde geçen böyle değiştirim ögesi bir şeyi nitelediği için isme dayalı değiştirmeye örnek teşkil eder (Kerman, 2013: s.281) .

“Nil her şeye rağmen çabalamak gerektiğine inanıyordu ve **öyle** de yaptı.” Cümlesinde bulunan *öyle* değiştirim ögesi yap- fiilini nitelediği için fiile dayalı değiştirmeye örnektir. Torusdağ ve Aydın (2020: s. 140), fiile dayalı değiştirmenin belirli fiil ya da fiil grubunun yerine çoğunlukla yap- fiilinin kullanılması olduğunu söylerler.

“Korona yakın zamanda bitecekmiş. Sağlık bakanı **öyle** söyledi.” cümlesinde değiştirim ögesinin değiştirdiği yapı bir cümle olduğu için cümleye dayalı değiştirmeye örnektir.

3.5.3.4.1.1.5. Kelime Bağdaşıklığı

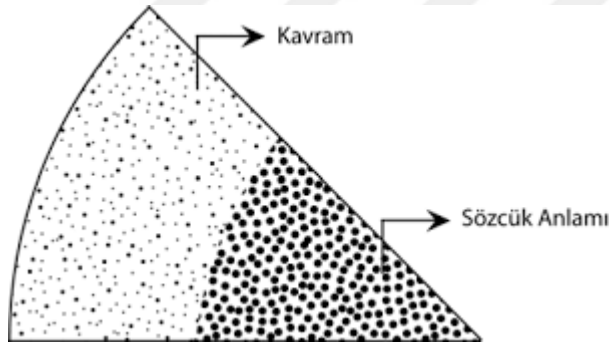
Bir metnin bağdaşıklık yapısı yalnızca dilbilimsel unsurlar, içermez. Seçilen sözcük seçimi ve sözcük ilişkileri de metni bağdaşık kılar. Aynı kökten gelen, karşıt anlamlı, aynı kavram alanında olan sözcükler bağdaşıklığı sağlayan unsurlardandır. Metinlerin çizgisel ve anlamsal bir sürekliliğe sahip olduğunu söyleyen Torusdağ ve Aydın kelime bağdaşıklığı için kelimeler üzerinde çalışmak gerektiğini söylerken kelimelerin bulunduğu bağlamdan ayrı düşünülmemesi gerektiğini de eklerler (Torusdağ, Aydın, 2020: s.67-69).

Aynı kavram alanına pek çok sözcük girebilir fakat uzlaşsallık kullanım sıklığı gibi ölçütler kavram alanını netleştirebilecek niteliktedir. Nitekim aynı kavram alanında eşanlamlı yahut zıt anlamlı sözcükler olabilir. Kavram alanı kapsayıcı bir terimdir. ” Kavram ve anlam tanımının birbirine karışması olasıdır fakat kavram anlamı kapsayıcı nitelik taşır. Ancak, kişinin zihninde o sözcüğün ait olduğu varlık

ile ilgili kişisel tecrübeler ile zenginleştirilmiş, daha geniş bir kavram bulunur.” (Löbner, 2002: s. 174).

Yiyecek üst teriminin hemen altında meyve, sebze olabildiği gibi meyvenin hemen altında elma, armut gibi kelimeler olabilir. Dolayısıyla yiyecek de meyve de üst terimdir. Dilin kullanımbilim kısmına göre şekillenebilen hiyerarşiden söz etmek mümkündür. Nitekim Meslek üst teriminin altında doktor, çocuk doktoru, Kübra abla gibi kelimeler bulunabilir bu ise o kişinin kavram dünyasına ilişkindir. Ancak kurmaca metinlerde okuyucudan ziyade yazarın kavram alanı ve bağlamda bulunan örüntüler ile bu hiyerarşiyi görmek mümkündür.

Şekil 1’de kavram ve sözcük anlamı arasındaki ilişki gösterilmiştir (Aitchison, 2003: s. 44).

Şekil 1 Kavram -Sözcük Anlamı Arasındaki İlişki

3.5.3.4.1.1.5.1. Aynı Kavram Alanından Kelime Kullanımı

Halliday ve Hasan (1976: s. 274)., genel kavramların, açık bir sisteme bağlı olan kelimeler ile örtük bir sisteme bağlı olan dil bilgisel kavramlar arasındaki sınırda bağdaşıklık işlevi gördüğünü ifade ederler .

“Yılmaz’ın eşi hamileydi bu sebeple Yılmaz karısını her gün arıyordu.” Cümlesinde eş ve karı kelimeleri hem kelime çeşitliliği sağlar hem de cümlenin bağdaşıklığına katkıda bulunur.

3.5.3.4.1.1.5.2. Kelime Tekrarı

Aynı metinde tekrar edilmiş kelimeler olan kelime tekrarı için ortak göndergeye sahip olan sözlük birimlerin/kelimelerin birbirine gönderimde bulunması olarak tanımlanmaktadır (Halliday, Hasan, 1976: s. 278). Kelime bağdaşıklığının ve kelime bağdaşıklığında yinelenmenin, metindilbilimsel çalışmalarda çeşitli sınıflamalar ile ele alındığı görülmüştür. Torusdağ ve Aydın kelime bağdaşıklığının olmadığı metinleri birbirinden kopuk cümlelerden ibaret bütün olarak betimlemişlerdir. Kelime tekrarı aynı sözcüğün yinelenmesi ve kısmi yineleme olarak sınıflamışlardır (Torusdağ, Aydın, 2020: s. 69). “Nil **kitap**ları çok sever **kitapçı**dan hiç çıkmaz.” cümlesinde kitap ve kitapçı kelimeleri kısmi kelime tekrarıdır. Aynı sözcüğün yinelenmesini Karadeniz (2015: s.11), kelimenin aynen tekrarı olarak ele almıştır. Uzun (1995: s.77) ise aynı kelimenin yinelenmesi, karşıt anlamlı kelimelerin yinelenmesi, aynı kökten gelen kelimelerin kullanımı ve yapı yinelemeleri olarak sınıflamıştır. Bu çalışmada ise kelime bağdaşıklığından tekrar için kelime tekrarı olarak genel bir ifade kullanılmıştır.

“Nil, **kitap** okumayı sever ve **kitap**larını özenle korur onlara değer verir.” cümlesindeki kitap kelimeleri kelime tekrarıdır.

3.5.3.4.1.1.5.3. Eş ya da Yakın Anlamlı Kelime Kullanımı

İki ya da daha çok göstergenin aynı anlama gelmesi, aynı gösterilene belirtmesi olarak tanımlanan eş anlamlı kelimelerin ve iki ya da daha çok göstergenin gösterilenlerin yakın olması olarak tanımlanan yakın anlamlı kelimelerin

kullanılması da kelime bağdaşıklığını sağlayan bir diğer unsurdur (Vardar, 2007: s.94). Bu kelimelerin kullanımı için yalnızca kelime bilgisi yeterli olmayabilir. Nitekim kullanım biliminin de etkin bir şekilde kendini gösterir. Örneğin; “Kara kedi siyah kabından yemeğini yedi.” Siyah ve kara eş anlamlı olmasına rağmen siyah kedi alışılmamış bağdaştırma sayılmaktadır. Kod çözücünün kara ve siyahı eşleştirmesi mümkünken kara kedi bilgisi dilin kullanım bilim boyutu ile ilgilidir. “Bayramda **küslük** olmaz bitirin bu **dargınlığı** artık.” Cümlesinde küslük ve dargınlık kelimeleri yakın anlamlı kelimeler olarak cümleyi bağdaşık kılmıştır.

3.5.3.4.1.1.5.4.Üst Anlamlı Kelime Kullanımı

Metni bağdaşık kılan bir başka yöntem ise alt-üst terim kullanmaktır. Çalışmanın kavram alanı bölümünde açıklandığı gibi aynı kavram alanından alt-üst hiyerarşisinde bulunan kelimelerin kullanımınıdır. Örneğin “Bu mesleği çok seviyorum öğretmen olmak en doğru kararım.” cümlesinde meslek üst teriminin altında olan öğretmen terimi cümlede hem kelime zenginliği sağlamış hem de cümleyi bağdaşık kılmıştır.

3.5.3.4.1.1.5.5. Genel Anlamlı Kelime Kullanımı

Metni bağdaşık kılan unsurlardan biri olan genel anlamlı kelime kullanımını Halliday ve Hasan yineleme gerçekleşirken metindeki kelime ilişkilerinin birbirlerine göre genel ve özel anlam ilişkisinde bulunabileceğini söyler (Halliday, Hasan, 1976: s. 274).

Örneğin aile üst terimi altında anne, baba, çocuk gibi kelimeler bulunurken sınıf bağlamında olan konuşucunun “Haydi **çocuklar** bugünlük bu kadar ders yeter.” cümlesinde kullanılan çocuklar kelimesi genel bir ifade olarak kullanılmış ve öğrencilere gönderim yapmıştır.

4.BÖLÜM

BULGULAR ve YORUM

Metin ve metin seçimi, metnin niteliği gibi konular Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi alanında yapılan araştırma konularındandır. Metin kavramı okuma becerisi ile özdeşleştirilse de temel dört beceriye de katkı sağlamaktadır. Korkmaz (2019: s.136) buna ek olarak yazım ve noktalama işaretlerini dilin trafik kuralları olarak tanımlamıştır. Dil öğretiminde öğrenciye sunulan bilginin sunuluş biçiminin önemini vurgulayan Durmuş (2013: s. 1293) dört beceri için de dilsel girdilerin özgün veya değiştirilmiş, uyarlanmış olabildiğini söyler.

4.1. B1-B2 Seviye Hikâyelerde Görülen Bağdaşıklık Araçlarına Dair Bulgular

Metni yapılandırma aşamasında metnin anlamlandırılabilir olması için örüntüler olması gerekmektedir. Bu örüntüleri metnin küçük ölçekli ve büyük ölçekli yapısı ile kurmak mümkündür. Bu sebeple araştırmanın konusunu oluşturan bağdaşıklık unsurlarının kullanım ortalamaları, B1 ve B2 seviyeleri için Tablo 7’de gösterilmiştir.

Tablo 7. B1-B2 Seviyesinde Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi İçin Hazırlanan Kurmaca Metinlerde Bağdaşıklık Araçları Toplam Yer Verilme Düzeyi ve Bağımsız T-Testi Sonuçları

	Düzyey	n	Kullanım	Ortalama($\bar{x}$)	%	ss	t	p
Gönderim	B1	5	174	34,80	39,7	9,25	2,98	0,032*
Ögesi	B2	5	264	52,80	60,3	18,08		
Kullanımı	Toplam	10	438	43,80	100,0	16,53		

Eksiltili Anlatım Kullanımı	B1	5	997	199,40	51,8	54,72	0,521	0,441
	B2	5	927	185,40	48,2	24,92		
	Toplam	10	1924	192,40	100,0	40,76		
Değiştirim Ögesi Kullanımı	B1	5	6	1,20	54,5	,83	0,408	0,464
	B2	5	5	1,00	45,5	,70		
	Toplam	10	11	1,10	100,0	,73		
Bağlama Ögeleri Kullanımı	B1	5	720	144,00	52,7	18,86	1,071	0,328
	B2	5	654	129,00	47,3	24,99		
	Toplam	10	1365	136,50	100,0	22,32		
Kelime Bağdaşıklığı Kullanımı	B1	5	1331	266,20	47,6	39,31	1,048	0,035*
	B2	5	1467	293,40	52,4	40,30		
	Toplam	10	2798	279,80	100,0	40,18		

Tablo 7’de görüldüğü gibi, Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi için hazırlanan kurmaca metinler arasında gönderim ögelerinin, B1 hikâye seviyesindeki kullanım ortalaması ($\bar{x} = 34.8$) %39.7’dir, B2 hikâye seviyesindeki kullanımı ise ortalama ($\bar{x} = 52.8$) %60.3’tür. B2 hikâye seviyesindeki kullanım ortalaması, B1 hikâye seviyesindeki kullanım ortalamasından fazla olduğu görülmektedir, B1-B2 seviyesinde Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi için hazırlanan kurmaca metinler

arasında gönderim ögelerine yer verilmesi bakımından istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık vardır ($p=.032$; $p<.05$).

Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi için hazırlanan kurmaca metinler arasında eksilteli anlatımlarının, B1 hikâye seviyesindeki kullanım ortalaması ($\bar{x} = 199.40$) %51.8'dir, B2 hikâye seviyesindeki kullanımı ise ortalama ($\bar{x} = 185.40$) %48.2'dir. B1-B2 seviyesinde Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi için hazırlanan kurmaca metinler arasında eksilteli anlatımlara yer verilmesi bakımından istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık yoktur ($p=.441$; $p>.05$).

Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi için hazırlanan kurmaca metinler arasında değiştirim ögelerinin, B1 hikâye seviyesindeki kullanım ortalaması ($\bar{x} = 1.20$) %54.5'tir, B2 hikâye seviyesindeki kullanımı ise ortalama ($\bar{x} = 1.00$) %45.5'tir. B1 hikâye seviyesindeki kullanım ortalaması, B2 hikâye seviyesindeki kullanım ortalamasından fazla olduğu görülse de, B1-B2 seviyesinde Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi için hazırlanan kurmaca metinler arasında değiştirim ögelerine yer verilmesi bakımından istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık yoktur ($p=.464$; $p>.05$).

Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi için hazırlanan kurmaca metinler arasında bağlama ögelerinin, B1 hikâye seviyesindeki kullanım ortalaması ($\bar{x} = 144$) %52.7'dir, B2 hikâye seviyesindeki kullanımı ise ortalama ($\bar{x} = 129$) %47.3'tür. B1 hikâye seviyesindeki kullanım ortalaması, B2 hikâye seviyesindeki kullanım ortalamasından fazla olduğu görülse de, B1-B2 seviyesinde Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi için hazırlanan kurmaca metinler arasında bağlama ögelerine yer verilmesi bakımından istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık yoktur ($p=.328$; $p>.05$).

Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi için hazırlanan kurmaca metinler arasında kelime bağdaşıklığı kullanımından, B1 hikâye seviyesindeki kullanım ortalaması ($\bar{x}$

= 266.20) %47.6'dır, B2 hikâye seviyesindeki kullanımı ise ortalama ($\bar{x} = 293.40$) %52.4'tür. B2 hikâye seviyesindeki kullanım ortalaması, B1 hikâye seviyesindeki kullanım ortalamasından fazla olduğu görülmektedir. B1-B2 seviyesinde Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi için hazırlanan kurmaca metinler arasında kelime bağdaşıklığı kullanımına yer verilmesi bakımından istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık vardır ($p=.035$; $p<.05$).

4.1.2. B1-B2 Seviye Hikâyelerde Görülen Gönderim Ögelerine Dair Bulgular

Bağdaşıklık öğelerinden gönderim; şahıs zamiri, dönüşlülük zamiri, işaret zamiri, ilgi zamiri, işaret sıfatlarıyla yapılmaktadır. Bu gönderim öğelerinin kullanım ortalamaları, B1 ve B2 seviyeleri için Tablo 8'de gösterilmiştir.

Tablo 8. B1-B2 Seviyesinde Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi İçin Hazırlanan Kurmaca Metinlerde Gönderim Öğelerine Yer Verilme Düzeyi ve Bağımsız T-Testi Sonuçları

Gönderim Ögesi	Düzy	n	Kullanım	Ortalama($\bar{x}$)	%	ss	t	p
Şahıs Zamiri	B1	5	189	37,80	70,5	5,93	3,82	0,236
	B2	5	79	15,80	29,5	11,41		
	Toplam	10	268	26,80	100,0	14,42		
Dönüşlülük Zamiri	B1	5	23	4,60	39,0	2,88	- 1,64	0,519
	B2	5	36	7,20	61,0	2,04		
	Toplam	10	59	5,90	100,0	2,72		
İşaret Zamiri	B1	5	79	15,80	54,5	5,35	0,73	0,662
	B2	5	66	13,20	45,5	5,89		

	Toplam	10	145	14,50	100,0%	5,48		
İlgi Zamiri	B1	5	0	,0000	0,0	,00	-	0,000*
	B2	5	4	,80	100,0	1,09		
	Toplam	10	4	,40	100,0	,84		
İşaret Sıfatı	B1	5	72	14,40	47,7	2,19	-	0,181
	B2	5	79	15,80	52,3	6,90		
	Toplam	10	151	15,10	100,0	4,88		
Toplam Gönderim Ögesi Kullanımı	B1	5	174	34,80	39,7	9,25	2,98	0,032*
	B2	5	264	52,80	60,3	18,08		
	Toplam	10	438	43,80	100,0	16,53		

Tablo 8’de görüldüğü üzere, Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi için hazırlanan kurmaca metinler arasında gönderim ögelerinden şahıs zamirlerinin, B1 hikâye seviyesindeki kullanım ortalaması ($\bar{x} = 37.8$) %70.5’tir, B2 hikâye seviyesindeki kullanımı ise ortalama ($\bar{x} = 15.8$) %29.5’tir. B1 hikâye seviyesindeki kullanım ortalaması, B2 hikâye seviyesindeki kullanım ortalamasından fazla olduğu görülse de, B1-B2 seviyesinde Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi için hazırlanan kurmaca metinler arasında gönderim ögelerinden şahıs zamirlerine yer verilmesi bakımından istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık yoktur ($p=.236$; $p>.05$).

Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi için hazırlanan kurmaca metinler arasında gönderim ögelerinden dönüşlülük zamirlerinin, B1 hikâye seviyesindeki kullanım ortalaması ($\bar{x} = 4.60$) %90’dur, B2 hikâye seviyesindeki kullanımı ise ortalama ($\bar{x} = 7.2$) %61’dır. B2 hikâye seviyesindeki kullanım ortalaması, B1 hikâye seviyesindeki

kullanım ortalamasından fazla olduğu görülse de, B1-B2 seviyesinde Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi için hazırlanan kurmaca metinler arasında gönderim ögelerinden dönüşlülük zamirlerine yer verilmesi bakımından istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık yoktur ($p=.519$; $p>.05$).

Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi için hazırlanan kurmaca metinler arasında gönderim ögelerinden işaret zamirlerinin, B1 hikâye seviyesindeki kullanım ortalaması ($\bar{x} = 15.80$) %54.5'tir, B2 hikâye seviyesindeki kullanımı ise ortalama ($\bar{x} = 13.20$) %45.5'tir. B1-B2 seviyesinde Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi için hazırlanan kurmaca metinler arasında gönderim ögelerinden işaret zamirlerine yer verilmesi bakımından istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık yoktur ($p=.662$; $p>.05$).

Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi için hazırlanan kurmaca metinler arasında gönderim ögelerinden ilgi zamirlerinin, B1 hikâye seviyesindeki kullanım ortalaması ($\bar{x} = 0$) %0'dır, B2 hikâye seviyesindeki kullanımı ise ortalama ($\bar{x} = 0.8$) %100'dür. B2 hikâye seviyesindeki kullanım ortalaması, B1 hikâye seviyesindeki kullanım ortalamasından fazla olduğu görülmektedir. B1-B2 seviyesinde Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi için hazırlanan kurmaca metinler arasında gönderim ögelerinden ilgi zamirlerine yer verilmesi bakımından istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık vardır ($p=.000$; $p<.05$).

Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi için hazırlanan kurmaca metinler arasında gönderim ögelerinden işaret sıfatlarının, B1 hikâye seviyesindeki kullanım ortalaması ($\bar{x} = 14.40$) %47.7'dir, B2 hikâye seviyesindeki kullanımı ise ortalama ($\bar{x} = 15.80$) %52.3'tür. B2 hikâye seviyesindeki kullanım ortalaması, B1 hikâye seviyesindeki kullanım ortalamasından fazla olduğu görülse de, B1-B2 seviyesinde Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi için hazırlanan kurmaca metinler arasında

gönderim ögelerinden işaret sıfatlarına yer verilmesi bakımından istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık yoktur ($p=.181$; $p>.05$).

4.2. B1-B2 Seviye Hikâyelerde Görülen Eksilti Anlatıma Öğelerine Dair Bulgular

Metindeki çeşitli yapıların düşürülmesi yolu ile yapılan eksiltmeyi, Dilidüzgün (2017: s.56) metin yoğunluğu ve yetkinliğini artırma amaçlı düzenek olarak tanımlamaktadır. Eksilti düzeneğinin işletilmediği metinlerde enerji ve zaman kaybının olduğunu söylerken yeterlik ilkesinin de gözetilmesi gerektiğini vurgulamaktadır. Araştırma materyalini oluşturan hikâye kitaplarına ilişkin eksilti anlatım kullanımları ve ortalamaları, B1 ve B2 seviyeleri için Tablo 9'da gösterilmiştir.

Tablo 9. B1-B2 Seviyesinde Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi İçin Hazırlanan Kurmaca Metinlerde Eksilti Anlatıma Yer Verilme Düzeyi ve Bağımsız T-Testi Sonuçları

Eksilti Anlatım	Düzy	n	Kullanım	Ortalama	%	ss	t	p
Cümlenin Düşürülmesi	B1	5	11	2,20	78,6	1,64	1,687	0,252
	B2	5	3	,60	21,4	1,34		
	Toplam	10	14	1,40	100,0	1,64		
Ortak Ögenin Düşürülmesi	B1	5	940	188,00	53,1	49,45	0,921	0,043*
	B2	5	829	165,80	46,9	21,48		

	Toplam	101769	176,90	100,0	37,80		
Eklerin Düşürülmesi	B1	546	9,20	32,6	5,31	-	0,802
	B2	595	19,00	67,4	4,94		
	Toplam	10141	14,10	100,0	7,07		
Toplam Eksilteli Anlatım Kullanımı	B1	5997	199,40	51,8	54,72	0,521	0,441
	B2	5927	185,40	48,2	24,92		
	Toplam	101924	192,40	100,0	40,76		

Tablo 9’da görüldüğü gibi, Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi için hazırlanan kurmaca metinler arasında eksilteli anlatımlardan cümlelerin düşürülmesi, B1 hikâye seviyesindeki kullanım ortalaması ($\bar{x} = 2.20$) %78.6’dır, B2 hikâye seviyesindeki kullanımı ise ortalama ($\bar{x} = 0.60$) %21.4’tür. B1 hikâye seviyesindeki kullanım ortalaması, B2 hikâye seviyesindeki kullanım ortalamasından fazla olduğu görüldüğü gibi, B1-B2 seviyesinde Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi için hazırlanan kurmaca metinler arasında eksilteli anlatımlardan cümlelerin düşürülmesine yer verilmesi bakımından istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık yoktur ($p=.252$; $p>.05$).

Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi için hazırlanan kurmaca metinler arasında eksilteli anlatımlardan ortak öğenin düşürülmesi, B1 hikâye seviyesindeki kullanım ortalaması ($\bar{x} = 188$) %53.1’dir, B2 hikâye seviyesindeki kullanımı ise ortalama ($\bar{x} = 165$) %46.9’dur. B1 hikâye seviyesindeki kullanım ortalaması, B2 hikâye seviyesindeki kullanım ortalamasından fazla olduğu görülmektedir. B1-B2 seviyesinde Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi için hazırlanan kurmaca metinler

arasında eksilteli anlatımlardan ortak ögenin düşürülmesine yer verilmesi bakımından istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık vardır ($p=.043$; $p<.05$).

Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi için hazırlanan kurmaca metinler arasında eksilteli anlatımlardan eklerin düşürülmesi, B2 hikâye seviyesindeki kullanım ortalaması ($\bar{x} = 9.20$) %32.6'dır, B2 hikâye seviyesindeki kullanımı ise ortalama ($\bar{x} = 19.0$) %67.4'tür. B1 hikâye seviyesindeki kullanım ortalaması, B1 hikâye seviyesindeki kullanım ortalamasından fazla olduğu görülse de, B1-B2 seviyesinde Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi için hazırlanan kurmaca metinler arasında eksilteli anlatımlardan eklerin düşürülmesine yer verilmesi bakımından istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık yoktur ($p=.802$; $p>.05$).

4.3 B1-B2 Seviye Hikâyelerde Görülen Bağlama Öğelerine Dair Bulgular

Metin içindeki olay ya da durumlar arasındaki ilişkiyi belirgin hâle getiren bağdaşıklık unsurlarından bağlama öğelerini görevli kelimeler olarak ele alan Benzer, (2020: s.70) görevli kelimelerin başka kelimelerle bir araya gelince anlamlandığını ifade etmektedir. Bu tanım değiştirim ögesi tanımı ile karıştırılmamalıdır. Değiştirim ögesinde yerini alma işi varken bağlama unsurunda birlikte kullanım söz konusudur. Bağlama öğelerini işlevleri bakımından açıklama, zıtlık, zaman-sıralama, koşul, sebep-sonuç bildiren örneklendirici, ekleyici, ayırt edici olarak ayırmak mümkündür. Bu öğelerin kullanımları ve kullanım ortalamaları, B1 ve B2 seviyeleri için Tablo 11'de gösterilmiştir.

Tablo 10. B1-B2 Seviyesinde Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi İçin Hazırlanan Kurmaca Metinlerde Bağlama Ögelerine Yer Verilme Düzeyi ve Bağımsız T-Testi Sonuçları

Bağlama Ögeleri	Düzyey	n	Kullanım	Ortalama	%	ss	t	p
Ekleyici	B1	5	367	73,40	51,7	18,75	0,390	0,895
	B2	5	343	68,60	48,3	20,13		
	Toplam	10	710	71,00	100,0	18,51		
Ayırt Edici	B1	5	6	1,20	50,0	1,64	-	-
	B2	5	6	1,20	50,0	1,09		
	Toplam	10	12	1,20	100,0	1,31		
Zıtlık Bildiren	B1	5	64	12,80	44,1	3,11	-	0,783
	B2	5	81	16,20	55,9	2,58		
	Toplam	10	145	14,50	100,0	3,24		
Zaman-Sıralama Bildiren	B1	5	214	42,80	57,4	5,89	2,726	0,680
	B2	5	159	31,80	42,6	6,83		
	Toplam	10	373	37,30	100,0	8,35		
Koşul Bildiren	B1	5	20	4,00	51,3	3,67	0,093	0,871
	B2	5	19	3,80	48,7	3,11		

	Toplam	1039		3,90	100,0	3,21		
Açıklama Bildiren	B1	54		,80	80,0	1,30	1,073	0,047*
	B2	51		,20	20,0	,44		
	Toplam	105		,50	100,0	,97		
Örneklendirici	B1	52		,40	50,0	,54	0,000	0,532
	B2	52		,40	50,0	,89		
	Toplam	104		,40	100,0	,69		
Sebeup-Sonuç	B1	543		8,60	55,8	2,07	1,342	0,760
	B2	534		6,80	44,2	2,16		
	Toplam	1077		7,70	100,0	2,21		
Toplam Bağlama Ögeleri Kullanımı	B1	5720		144,00	52,7	18,86	1,071	0,328
	B2	5654		129,00	47,3	24,99		
	Toplam	101365		136,50	100,0	22,32		

Tablo 10’da görüldüğü gibi, Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi için hazırlanan kurmaca metinler arasında bağlama ögelerinden ekleyicinin, B1 hikâye seviyesindeki kullanım ortalaması ($\bar{x} = 73.40$) %51.7’dir, B2 hikâye seviyesindeki kullanımı ise ortalama ($\bar{x} = 68.60$) %48.3’tür. B1 hikâye seviyesindeki kullanım ortalaması, B2 hikâye seviyesindeki kullanım ortalamasından fazla olduğu görülse de, B1-B2 seviyesinde Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi için hazırlanan kurmaca metinler

arasında bağlama ögelerinden ekleyiciye yer verilmesi bakımından istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık yoktur ($p=.895$; $p>.05$).

Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi için hazırlanan kurmaca metinler arasında bağlama ögelerinden zaman sıralama bildirenin, B1 hikâye seviyesindeki kullanım ortalaması ($\bar{x} = 42.80$) %57.4'tür, B2 hikâye seviyesindeki kullanımı ise ortalama ($\bar{x} = 31.80$) %42.6'dır. B1 hikâye seviyesindeki kullanım ortalaması, B2 hikâye seviyesindeki kullanım ortalamasından fazla olduğu görülse de, B1-B2 seviyesinde Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi için hazırlanan kurmaca metinler arasında bağlama ögelerinden zaman-sıralama bildirene yer verilmesi bakımından istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık yoktur ($p=.680$; $p>.05$).

Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi için hazırlanan kurmaca metinler arasında bağlama ögelerinden koşul bildirenin, B1 hikâye seviyesindeki kullanım ortalaması ($\bar{x} = 4.00$) %51.3'tür, B2 hikâye seviyesindeki kullanımı ise ortalama ($\bar{x} = 3.80$) %48.7'dir. B1 hikâye seviyesindeki kullanım ortalaması, B2 hikâye seviyesindeki kullanım ortalamasından biraz fazla olduğu görülse de, B1-B2 seviyesinde Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi için hazırlanan kurmaca metinler arasında bağlama ögelerinden koşul bildirene yer verilmesi bakımından istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık yoktur ($p=.871$; $p>.05$).

Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi için hazırlanan kurmaca metinler arasında bağlama ögelerinden açıklama bildirenin, B1 hikâye seviyesindeki kullanım ortalaması ($\bar{x} = 0.80$) %80'dir, B2 hikâye seviyesindeki kullanımı ise ortalama ($\bar{x} = 0.20$) %20'dir. B1 hikâye seviyesindeki kullanım ortalaması, B2 hikâye seviyesindeki kullanım ortalamasından fazla olduğu görülmektedir. B1-B2 seviyesinde Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi için hazırlanan kurmaca metinler

arasında bağlama ögelerinden açıklama bildirene yer verilmesi bakımından istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık vardır ($p=.047$; $p>.05$).

Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi için hazırlanan kurmaca metinler arasında bağlama ögelerinden örneklendiricinin, B1 hikâye seviyesindeki kullanım ortalaması ($\bar{x} = 0.40$) %50'dir, B2 hikâye seviyesindeki kullanımı ise ortalama ($\bar{x} = 0.40$) %50'dir. B1 hikâye seviyesindeki kullanım ortalaması, B2 hikâye seviyesindeki kullanım ortalaması ile eşit olduğu görülmektedir. B1-B2 seviyesinde Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi için hazırlanan kurmaca metinler arasında bağlama ögelerinden örneklendiriciye yer verilmesi bakımından istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık yoktur ($p=.532$; $p>.05$).

Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi için hazırlanan kurmaca metinler arasında bağlama ögelerinden sebep-sonucun, B1 hikâye seviyesindeki kullanım ortalaması ($\bar{x} = 8.60$) %55.8'dir, B2 hikâye seviyesindeki kullanımı ise ortalama ($\bar{x} = 6.80$) %44.2'dir. B1 hikâye seviyesindeki kullanım ortalaması, B2 hikâye seviyesindeki kullanım ortalamasından fazla olduğu görülse de, B1-B2 seviyesinde Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi için hazırlanan kurmaca metinler arasında bağlama ögelerinden sebep-sonuca yer verilmesi bakımından istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık yoktur ($p=.760$; $p>.05$).

Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi için hazırlanan kurmaca metinler arasında bağlama ögelerinden sebep-sonucun, B1 hikâye seviyesindeki kullanım ortalaması ($\bar{x} = 8.60$) %55.8'dir, B2 hikâye seviyesindeki kullanımı ise ortalama ($\bar{x} = 6.80$) %44.2'dir. B1 hikâye seviyesindeki kullanım ortalaması, B2 hikâye seviyesindeki kullanım ortalamasından fazla olduğu görülse de, B1-B2 seviyesinde Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi için hazırlanan kurmaca metinler arasında bağlama

öğelerinden sebep-sonuca yer verilmesi bakımından istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık yoktur ($p=.760$; $p>.05$).

4.4. B1-B2 Seviye Hikâyelerde Görülen Değişiririr Öğelerine Dair Bulgular

Bağdaşıklık unsurlarından eksilteli anlatım ile karışırırılmaması gereken diğerr diğerr bağdaşıklık unsuru ise değıştirimdir. Eksilteli anlatımda öğee, ek, cümle gibi bir yapı düşürülmesi varken değıştirimde bir yapının yerini “öyle, böyle, şöyle” gibi başka bir yapının almasıdır. Torusdağ & Aydın (2020: s.138) İşlevsel metin öğeleri olarak tanımlanan bu öğelerin tek başlarına anlamlı olmadıklarını yerlerine geçtikleri öğelerle bağlamda anlamlandııklarını ifade etmektedirler. Bu gönderim öğelerinin kullanımları ve kullanım ortalamaları, B1 ve B2 seviyeleri için Tablo 10’da gösterilmiştir.

Tablo 11. B1-B2 Seviyesinde Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi İçin Hazırlanan Kurmaca Metinlerde Değıştiririr Öğelerine Yer Verilme Düzeyi ve Bağımsız T-Testi Sonuçları

Değıştiririr Ögesi	Düzey	n	Kullanım	Ortalama	%	ss	T	p
İsme Dayalı Değıştiririr	B1	5	2	,40	50,0	,89	-	-
	B2	5	2	,40	50,0	,54		
	Toplam	10	4	,40	100,0	,69		
Fiile Dayalı Değıştiririr	B1	5	2	,40	40,0	,54	-	0,222
	B2	5	3	,60	60,0	,89		
	Toplam	10	5	,50	100,0	,70		

Cümleye Dayalı Değişirim	B1	5	2	,40	100,0	,89	-	-
	B2	5	0	,00	0,0	,00		
	Toplam	10	2	,20	100,0	,63		
Toplam Değişirim Öğesi Kullanımı	B1	5	6	1,20	54,5	,83	0,408	0,464
	B2	5	5	1,00	45,5	,70		
	Toplam	10	11	1,10	100,0	,73		

Yukarıdaki tabloya göre, Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi için hazırlanan kurmaca metinler arasında değişirim ögelerinden isme dayalı değişirimin, B1 hikâye seviyesindeki kullanım ortalaması ($\bar{x} = 0.40$) %50'dir, B2 hikâye seviyesindeki kullanımı ise ortalama ($\bar{x} = 0.40$) %50'dir. B1 hikâye seviyesindeki kullanım ortalaması, B2 hikâye seviyesindeki kullanım ortalamasıyla eşittir.

Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi için hazırlanan kurmaca metinler arasında değişirim ögelerinden fiile dayalı değişirimin, B1 hikâye seviyesindeki kullanım ortalaması ($\bar{x} = 0.40$) %40'tır, B2 hikâye seviyesindeki kullanımı ise ortalama ($\bar{x} = 0.60$) %60'tır. B2 hikâye seviyesindeki kullanım ortalaması, B1 hikâye seviyesindeki kullanım ortalamasından fazla olduğu görülse de, B1-B2 seviyesinde Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi için hazırlanan kurmaca metinler arasında değişirim ögelerinden fiile dayalı değişirime yer verilmesi bakımından istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık yoktur ($p=.222$; $p>.05$).

Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi için hazırlanan kurmaca metinler arasında değişirim ögelerinden cümleye dayalı değişirimin, B1 hikâye seviyesindeki

kullanım ortalaması ($\bar{x} = 0.40$) %100'dür, B2 hikâye seviyesindeki kullanımı ise yoktur.

4.5. B1-B2 Seviye Hikâyelerde Görülen Kelime Bağdaşıklığına Dair Bulgular

Yabancı dil öğretiminde önemli hususlardan birinin kelime öğretimi olduğu aşikârdır. Büyükyavuz'un (2018: s.596) kelime öğretimi için öğretmenlere verdiği tavsiyelerde, kelimenin tekrar edilemesinin ve kelimelerin gruplandırılmasının önemini vurgularken öğrencilere ders içinde veya dışında bağımsız çalışma fırsatları verilmesini de eklemektedir.

Sözcüksel bağdaşıklık olarak da bilinen kelime bağdaşıklığı için Halliday ve Hasan'ın (1976: s.288) çalışması esas alınmıştır. Kelime bağdaşıklığı kullanımları ve kullanım ortalamaları, B1 ve B2 seviyeleri için Tablo 12'de gösterilmiştir.

Tablo 12. B1-B2 Seviyesinde Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretimi İçin Hazırlanan Kurmaca Metinlerde Kelime Bağdaşıklığına Yer Verilme Düzeyi ve Bağımsız T-Testi Sonuçları

Kelime Bağdaşıklığı	Düzy	n	Kullanım	Ortalama	%	ss	t	p
Aynı Kavram Alanından Kelime	B1	5	320	64,00	44,3	12,06	-	0,535
	B2	5	403	80,60	55,7	17,60		
	Toplam	10	723	72,30	100,0	16,70		
Kelimenin	B1	5	916	183,20	48,5	33,43	-	0,328

Aynen Tekrarı	B2	5	974	194,80	51,5	26,42	0,609	
	Toplam	10	1890	189,00	100,0	29,05		
Eş ya da Yakın Anlamlı Kelime	B1	5	35	7,00	50,7	1,41	0,115	0,219
	B2	5	34	6,80	49,3	3,63		
	Toplam	10	69	6,90	100,0	2,60		
Üst Anlamlı Kelime Kullanımı	B1	5	38	7,60	48,7	2,79	0,255	0,409
	B2	5	40	8,00	51,3	2,12		
	Toplam	10	78	7,80	100,0	2,34		
Genel Anlamlı Kelime Kullanımı	B1	5	22	4,40	57,9	,54	1,144	0,039*
	B2	5	16	3,20	42,1	2,28		
	Toplam	10	38	3,80	100,0	1,68		
Toplam Kelime Bağdaşıklığı Kul.	B1	5	1331	266,20	47,6	39,31	1,048	0,035*
	B2	5	1467	293,40	52,4	40,30		
	Toplam	10	2798	279,80	100,0	40,18		

Tablo 12’de görüldüğü gibi, Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi için hazırlanan kurmaca metinler arasında kelime bağdaşıklığından aynı kavram alanından kelimenin, B1 hikâye seviyesindeki kullanım ortalaması ($\bar{x} = 64$) %44.3’tür, B2 hikâye seviyesindeki kullanımı ise ortalama ($\bar{x} = 80.60$) %55.7’dir. B2 hikâye seviyesindeki kullanım ortalaması, B1 hikâye seviyesindeki kullanım ortalamasından

fazla olduğu görülse de, B1-B2 seviyesinde Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi için hazırlanan kurmaca metinler arasında kelime bağdaşıklığından aynı kavram alanından kelimeye yer verilmesi bakımından istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık yoktur ($p=.535$; $p>.05$).

Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi için hazırlanan kurmaca metinler arasında kelime bağdaşıklığından üst anlamlı kelime kullanımından, B1 hikâye seviyesindeki kullanım ortalaması ($\bar{x} = 7.60$) %100'dür, B2 hikâye seviyesindeki kullanımı ise ortalama ($\bar{x} = 8.00$) %51.3'dür. B2 hikâye seviyesindeki kullanım ortalaması, B1 hikâye seviyesindeki kullanım ortalamasından fazla olduğu görülse de, B1-B2 seviyesinde Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi için hazırlanan kurmaca metinler arasında kelime bağdaşıklığından üst anlamlı kelime kullanımına yer verilmesi bakımından istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık yoktur ($p=.409$; $p>.05$).

Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi için hazırlanan kurmaca metinler arasında kelime bağdaşıklığından genel anlamlı kelime kullanımından, B1 hikâye seviyesindeki kullanım ortalaması ($\bar{x} = 4.40$) %57.9'dur, B2 hikâye seviyesindeki kullanımı ise ortalama ($\bar{x} = 3.20$) %42.1'dir. B1 hikâye seviyesindeki kullanım ortalaması, B2 hikâye seviyesindeki kullanım ortalamasından fazla olduğu görülmektedir. B1-B2 seviyesinde Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi için hazırlanan kurmaca metinler arasında kelime bağdaşıklığından genel anlamlı kelime kullanımına yer verilmesi bakımından istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık vardır ($p=.039$; $p<.05$).

5. BÖLÜM

SONUÇ ve ÖNERİLER

Çalışmanın bu bölümünde araştırmaya dair bulgulardan elde edilen sonuçlara ve bu sonuçlar ışığında önerilere yer verilmiştir.

5.1.Sonuç

Öğrenenin sınıf bağlamından farklı bir bağlamda, teknolojinin gelişimi ile çeşitli müzik, video, sosyal medya gibi ortamlarda öğrenme sürecinin devam edebilmesi mümkündür. Üstten ve Pilav (2016: s. 599) eğitim ve öğretimde çoklu eğitim ortamlarının, öğrenme biçimlerindeki farklılıktan dolayı zorunluluk olduğunu ifade etmişlerdir. Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde bu boşluğu dolduran Yunus Emre Enstitüsü, Anadolu Üniversitesi gibi kurum ve kuruluşlar uzaktan Türkçe öğretim programları ve portalları geliştirmişlerdir. Buna ek olarak yardımcı materyaller de üretilmiştir. Ancak Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi yeni sayılabilen bir alan olması sebebiyle bu alanda üretilen yardımcı materyallere az rastlanılmaktadır. Yardımcı materyal olarak Türkçeye Yolculuk kitap setine ek olarak hazırlanmış Musa Van Gölü Canavarını Görmeye Gidiyor, Musa Sultanlar Şehri Edirne’de, Musa Efeler Diyarı İzmir’de, Musa Yedi Tepe İstanbul’da kitapları, Yunus Emre Enstitüsünün Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenenlere yönelik hazırladığı Dede Korkut, Anadolu’dan hikâye setleri ve GENÇDES Türkçe öğrenen mülteci gençler için seviyelendirilmiş hikâye setleri bulunmaktadır. Çalışma kapsamında GENÇDES Türkçe öğrenen mülteci gençler için seviyelendirilmiş hikâye setleri incelenmiştir. İncelenen hikâyelerde bağdaşıklık araçlarının kullanıldığı görülmüştür.

Öğrenim süreçlerinde karşılaşılan metin türlerinin sayısı ile öğrenimin niteliği arasında doğru orantı olduğu bilinmektedir. Öğrencinin iyi kurgulanmış, mantık bütünlüğü olan metinlerle karşılaşması öğrenimin niteliği açısından önem arz etmektedir. Metinlerin niteliğini belirleyen ise metinsellik ölçütleridir. Bu tür çalışmalarda metinsellik ölçütlerinin incelenerek sayısal verilerle ifade edilmesi yansıtmacı bir yaklaşımla incelenip metinlerin sahip olduğu niteliklerin belirlenip olması gerekenlerin, ideal metin ölçüt ve özelliklerinin tanımlanması gerekir. Sayısal verilerin anlamlı olup olmadığını t testi ile anlamak mümkündür. Türkçenin yabancı

dil olarak öğretimi için ana dili Türkçe olan yazarlar tarafından hazırlanmış B1-B2 seviye kitaplarında bağdaşıklık araçlarının kullanımının ölçüldüğü bu çalışmada şu sonuçlar elde edilmiştir. Beş başlıkta incelenen metinlerde gönderim($p=.032$; $p<.05$) ve kelime bağdaşıklığında ($p=.035$; $p<.05$) anlamlı fark varken; eksilti, değiştirim ve bağlama öğeleri kullanım ortalamalarının farklılaştığı ancak elde edilen bulgularda istatistiksel olarak anlamlı fark olmadığı ortaya çıkmıştır. Bununla birlikte kullanılan bağdaşıklık araçlarının seviye fark etmeksizin toplam kullanım ortalamaları çoktan aza doğru şu şekilde sıralanmıştır. Kelime bağdaşıklığı ($\bar{x}=279,80$), eksilti ($\bar{x}=192,40$), bağlama öğeleri ($\bar{x}=136,50$), gönderim ($\bar{x}=43,80$), değiştirim ($\bar{x}=1,10$).

Kelime bağdaşıklığı aynı kavram alanından kelime kullanımı, kelime tekrarı, eş ya da yakın anlamlı kelime kullanımı, üst anlamlı kelime kullanımı ve genel anlamlı kelime kullanımı olarak ölçülmüştür. Hem B1 hem de B2 seviyesindeki hikâye kitaplarında kelime bağdaşıklığını sağlayan unsurlardan en fazla kelime tekrarı yoluna başvurulduğu görülmüştür. B1 ($\bar{x}=183,20$) ve B2 ($\bar{x}=194,40$) seviye hikâye kitaplarında kullanım ortalamaları birbirlerine yakın olsa da B2 seviyesinde tekrarın arttığı görülmüştür. Kelime bağdaşıklığını sağlayan unsurlardan en fazla başvuru/kullanılan ikinci unsur ise aynı kavram alanından kelime kullanımı olmuştur. Aynı kavram alanından kelime kullanımı denildiğinde eş, yakın, zıt anlamlı kelime grupları gelebileceği gibi o kelimenin çağrıştırdığı diğer kelimeler de gelebilir. Örneğin öğrenci denilince akla öğretmen, okul, sınıf, ders, kitap gibi pek çok kelime gelebilir. Öğrencinin kelimeleri uzun süreli bellekte saklayabilmesi için kullanılan metotlardan biri de kavram alanı ile kelime öğrenimidir. Dil seviyesi yükseldikçe öğrenilen kelimenin artmasıyla kelime çeşitliliği ile kelime bağdaşıklığının ve aynı kavram alanından kelime kullanımının da artması beklendiği üzere olmuştur. Kelime bağdaşıklığının sağlanabilmesi için aynı kavram alanından kelime kullanımına B1 seviye hikâye kitaplarında (320) B2 seviye hikâye kitaplarına(403) nazaran daha az başvurulmuştur. Kelime bağdaşıklığını sağlayan

üçüncü unsur ise üst anlamlı kelime kullanımınıdır. Rosch(1972), algısal ulamların öntürlere sahip olduğu söylemiştir. Öntür her birey için farklı olabilir ancak ulamların, kategorilerin merkeze en yakın olanı çoğunluk tarafından kabul göreni diyebileceğimiz üst anlamlı kelime kullanımını hikâyelerde kullanılan kavram alanlarını da belirlemiştir yani üst anlamlı kelime kullanımının artması kelime haritalarının da artması, kullanılan kategorilerin de artması anlamına gelmektedir. B1 ve B2 seviyelerinde çok fazla fark olmamakla birlikte, B2 seviyesinde öğrenilen kelimelerin ve kavram alanlarının daha fazla olduğu görülmüştür. Kelime ve kavram alanlarındaki nispi artış basamaklı kur sistemiyle ifade edildiği üzere üst seviyede görülmesi beklenen olağan bir artıştır. Hikâyelerin içerik yoğunluğu ve seviyeler arası farklılığın sadece bir kurla sınırlı olması göz önünde alındığında artışın çok fazla olmaması planlı ve istendik bir artış sağlandığını düşündürmektedir. B1 seviyesinde 38 B2 seviyesinde ise 40 kez kullanılan üst anlamlı kelime kullanımının ortalamaları B1 için $\bar{x}=7,60$ B2 için $\bar{x}=8,00$ dir. İstatistiksel açıdan anlamlı bir fark yoktur. Kelime bağdaşıklığını sağlayan dördüncü unsur ise eş ya da yakın anlamlı kelimelerin kullanımınıdır. Seviyeler arasında çok fark olmamakla birlikte B1 seviyesinde eş ya da yakın anlamlı kelime kullanım ortalaması daha fazla görülmüştür. B1 seviyesinde 35 kelime B2 seviyesinde 34 eş ya da yakın anlamlı kelime kullanımını görülmüştür ortalamaları ise B1 için $\bar{x}=7,00$ B2 için $\bar{x}=6,80$ olarak saptanmıştır. Seviye arttıkça kelime bağdaşıklığının artması dolayısıyla eş ve yakın anlamlı kelime kullanımında artması beklenirken neredeyse eşit denilebilecek seviyede olsa da B1 seviyesinde daha fazla görülmüştür. Kelime bağdaşıklığı sağlayan, ortalaması en düşük unsur ise genel anlamlı kelime kullanımınıdır. Diğer unsurlarda istatistiksel olarak anlamlı bir fark bulunmazken genel anlamlı kelime kullanımında anlamlı bir fark vardır. B1 seviyesinde(22) B2 seviyesine (16) göre

daha fazla genel anlamlı kelime kullanıldığı görülmüştür. B2 seviye hikâyelerde genel anlamlı kelime kullanımı ortalaması $\bar{x}=3,20$ iken B1 seviyesinde $\bar{x}=4,40$ tır. Genel anlamlı kelime kullanmak yerine genelleme yapılan kavram ya da insanların açıkça yazıldığı görülmüştür. Bu sonuçta etkili olan unsurun yazarın anlatım tarzının, üslubunun olduğu düşünülmektedir. Karadeniz (2015: s. 11), öğrencilerin yazma becerisi üzerinde yaptığı çalışmada kelime bağdaşıklığı sağlayan unsurları, çoktan aza doğru kelimenin aynen tekrarı ($\bar{x}=31,21$), aynı kavram alanından kelime kullanımı ($\bar{x}=9,61$), genel anlamlı kelime kullanımı ($\bar{x}=3,52$), eş ya da yakın anlamlı kelime kullanımı ($\bar{x}=3,50$) ve üst anlamlı kelime kullanımı ($\bar{x}=1,08$) olarak saptamıştır. Kelime bağdaşıklığını sağlayan unsurlarda sayısal değerlerin birbirlerine yakın olması ile birlikte en fazla kullanılan iki unsurun kelime tekrarı ve aynı kavram alanından seçilmiş kelimelerin kullanımı olduğu açıktır. Kelime bağdaşıklığı değerlendirilirken yazar farklılığı da gözletilmelidir. Ancak bu tür çalışmaların verileri de bundan sonraki çalışmalarda hazırlanacak materyaller için işlenip kullanılmalı, planlama ve üretim süreçlerine yansıtılmalıdır.

Bağdaşıklık öğelerinden eksiltme ve değiştirim için sözlü dilin daha elverişli olduğu açıktır. Çünkü iletişim kuran bireylerin bağlamda zaman açısından geri dönüşler yapabilme ve üreticinin düzeltme imkânı vardır. Ancak Türkçenin zamir düşürme, öge düşürme ve ek düşürme özelliklerden kaynaklandığı düşünülen ve en fazla rastlanılan bağdaşıklık türü eksiltme olarak karşımıza çıkmıştır. Düşürülen öğelerin genellikle daha önce özne konumunda kullanılan kelimelerin bir sonraki cümlede şahıs ekleri ile kişi bilgisi verilerek düşürülmesi şeklindedir. Buna ek olarak tamlayanı düşmüş tamlamalarında sık sık düşürüldüğü görülmüştür. İncelenen metinlerin hikâye olmasından dolayı düşürülen ekler genellikle sıralı cümlelerde ilk kısımda geçen ek eylemin düşürülmesi olarak görülmüştür. Hikâyelerde seviye fark

etmeksizin en fazla görülen eksiltme yönteminin öge düşürme olduğu görülmüştür. Öge düşürme seviyeler arasında anlamlı bir farka da sahiptir. B1 seviye hikâyelerde 940 kullanımla ortalama 188,00, B2 seviye hikâyelerde 829 kullanımla ortalama 165,80 olduğu görülmüştür.

Koç ve Değer'in (2016: s.59) yaptığı "Türkçede Özne Ad Öbeği ve Boş Art gönderim Kullanımının Türkçeyi Yabancı Dil Olarak Öğrenen Öğrencilerdeki Gelişimsel Görünümleri" adlı çalışmada B1 ve B2 seviyelerinde boş art gönderim olarak ifade edilen öge düşürülmesi B2 seviyesinde B1 seviyesine nazaran daha az kullanıldığı görülmüştür. Koç ve Değer öğrenci kitapları incelendiğinde boş zamir kullanımına dair çalışmalar olmamasına rağmen öğrencilerin boş zamir kullandığını da söylemişlerdir. Öge düşürme için William'dan aktaran Koç ve Değer (2016: s:55) göndergelerin çıkarsanabilir olduğu durumlarda, üreticinin aynı göndergeye açık gönderimde bulunmanın gereksiz bulduğunu söylemektedir. Seviye yükseldikçe daha uzun ve daha karmaşık yapılar kullanılabilindiğinden hem konu hem yapı bakımından göndergelerin çıkarsanabilirliğinin azalması kelime bağdaşıklığını ve gönderimi arttırırken ögenin düşürülmesini de azaltmaktadır.

Eksilti unsurlarından en çok kullanılan ikinci yöntem ise ekin düşürülmesidir. Öge düşürmenin aksine B1 seviyesinde 46 kullanım ve $\bar{x}=9.20$ ortalama ile B2 seviyesinden (95 kullanım ve $\bar{x}=19,00$ ortalama) daha az rastlanmıştır. En az kullanılan eksilti yöntemi ise cümlenin düşürülmesidir. B2 seviye hikâye kitaplarında ($\bar{x}=2,20$), B1 seviye hikâye kitaplarından ($\bar{x}=0,60$) daha fazla cümle düşürüldüğü görülmüştür. Beklenildiği üzere elbette, evet, hayır gibi kelimelerle cümle düşürülmesi yapıldığı gibi estağfurullah gibi daha edim bilimsel, kullanıma dayalı düşürmeler de tespit edilmiştir. Cümle düşürülürken sık sık üç nokta da kullanılmıştır. Üç noktanın, anlatımlarda yeterli olmayan, eksik bırakılan yerlerde

kullanılabilmesinden dolayı hem öyküleyici metinde kimi zaman okuyucunun hayal dünyasına bırakılan kısımlar olması hem de bilgi eksikliği yaratmayacak biçimde kullanılmış olması önemlidir. Yabancı dil öğrencilerinin karşılaştığı metinlerin yazım ve noktalama kuralları bakımından sorunsuz biçimde sunulması gerekir. Çünkü bu tür metinler aracılığıyla okuyucuya örtük bir biçimde yazım ve noktalama işaretlerinin öğretiminin de gerçekleştirilmesi beklenir. Eksilti unsurlarının kullanım sıralanışının Koç ve Değer'in (2016: s.57) yaptığı çalışma ile paralellik göstermesi dikkat çekicidir.

Bağlama öğeleri öğrenciye hem kelime bilgisinin hem de dil bilgisel yapıların aktarılabildiği bağdaşıklık unsurlarından biridir. Hikâyelerde karşılaşılan bağdaşıklık unsurlarından bağlama öğelerinin kullanım ortalamaları seviyeler için farklılık gösterse de istatistiksel olarak anlamlı bir farklılık yoktur ($p=.328$; $p>.05$). B1 hikâye seviyesindeki ($\bar{x} = 144$) kullanım ortalaması, B2 hikâye seviyesindeki kullanım ortalamasından ($\bar{x} = 129$) fazla olduğu görülmüştür. Ekleyici, ayırt edici, açıklama bildiren, zaman-sıralama bildiren, zıtlık bildiren, koşul bildiren, sebep-sonuç bildiren ve örneklendirici olarak sınıflanan bağlama öğelerinden en fazla kullanılan bağlama öğesinin ekleyici bağlama öğesi olduğu görülmüştür. Bağlama öğelerinin kullanımları B1 seviye için çoktan aza doğru sırasıyla ekleyici 367 ($\bar{x} =73,40$), zaman-sıralama bildiren 214 ($\bar{x} =42,80$), zıtlık bildiren 64 ($\bar{x} =12,80$), sebep-sonuç 43 ($\bar{x} =8,60$), koşul bildiren 20 ($\bar{x} =4,00$), ayırt edici 6 ($\bar{x} =1,20$), açıklama bildiren 4 ($\bar{x} =0,80$), örneklendirici 2 ($\bar{x} =0,40$), B2 seviye için ekleyici 343 ($\bar{x} =68,60$), zaman-sıralama bildiren 159 ($\bar{x} =31,80$), zıtlık bildiren 81 ($\bar{x} =16,20$), sebep-sonuç 34 ($\bar{x} =6,80$), koşul bildiren 19 ($\bar{x} =3,80$), ayırt edici 6 ($\bar{x} =1,20$), örneklendirici 2 ($\bar{x} =0,40$), açıklama bildiren 1 ($\bar{x} =0,20$)'dir. Seviyeler arasında toplam kullanıma bakıldığında istatistiksel olarak anlamlı bir fark yokken kullanılan bağlama öğelerine

bakıldığında yalnızca açıklama bildiren bağlama ögelerinde istatistiksel olarak anlamlı bir fark vardır. B1 seviyesinde B2 seviyesine göre daha fazla açıklama bildiren bağlama ögesi kullanılmıştır.

Dolunay ve Manti'nın (2018: s.403-404) öğrencilerin yazılı anlatımlarında kullandığı bağdaşıklık ögeleri sıralaması şu şekildedir:

B1 seviye için ekleyici, sebep-sonuç zıtlık bildiren zaman bildiren sıralama bildiren açıklama bildiren koşul bildiren ayırt edici örnekleme bildiren, B2 için ekleyici, sebep-sonuç zaman bildiren sıralama bildiren zıtlık bildiren açıklama bildiren koşul bildiren örnekleme bildiren ayırt edici bağlama ögeleri.

Her iki çalışmada da en çok kullanılan bağlama ögelerinin ekleyici sebep-sonuç, zaman-sıralama en az kullanılan bağlama ögelerinin ayırt edici, açıklama bildiren ve örneklendirici ögeler olması dikkat çekicidir.

Ana dili Türkçe olmayan öğrencilerin ürettikleri metin ile ana dili Türkçe olan yazarların ürettikleri metinler arasında görülen bu paralellik öğretilen ve öğrenilen arasındaki bağı da ortaya koyarken hazırlanacak materyaller için de yol gösterici olmaktadır.

Metinlerde kullanılan bağdaşıklık araçlarının hem anlama dair örüntüler kurduğu hem de dilde ekonomi sağladığı açıktır.

B1-B2 seviye kitaplarına bağdaşıklık kazandıran en önemli unsurlardan birinin gönderim olduğu görülmüştür. Diğer bağdaşıklık araçlarından nispeten daha fazla kullanıldığı görülen gönderim ögeleri dilde en az çaba yasasına hizmet etmektedir. En az çaba yasası denilince akla bağdaşıklık araçlarından eksiltme gelse de art ve ön gönderimlerle de okuyucuya verilen bilgilerin tekrarı engellenerek de dilde tasarrufa gidilebilmektedir. Söz konusu durum hikâyelerde de tespit edilmiştir. Bu yolla hem

anlatım monotonluktan kurtarılmış hem de metin içi örüntüler kurulmuştur. B2 seviyesinde yazılmış metinlerde görülen gönderim, B1 Seviyesinde yazılmış metinlerde görülen gönderimden daha fazladır ve anlamlı bir fark vardır. Gönderim öğelerinden en çok şahıs zamirinin kullanıldığı görülmüştür. B1 ve B2 gönderim öğelerinin genel kullanımı sırasıyla şahıs zamirleri işaret sıfatı, işaret zamiri dönüşlülük zamiri ve ilgi zamiri şeklindedir. B1 seviye hikâye kitaplarında şahıs zamirleri işaret sıfatı, işaret zamiri, dönüşlülük zamiri kullanılarak ve ilgi zamiri kullanılmayarak bu sıralama korunmuştur. B2 seviye hikâye kitaplarında ise işaret sıfatı ve şahıs zamiri kullanımı eşit değere sahip olsa da söz konusu sıralama büyük ölçüde korunmuştur denilebilir. B1 ve B2 seviye hikâyelerde bu sıralamanın korunması ilgi çekicidir. Okuma ve dinleme becerilerinin yazma becerisini desteklediği açıktır. Nitekim Karadeniz (2015: s. 2) öğrencilerin yazılı anlatımlarında kullanılan bağdaşıklık araçlarını ölçtüğü çalışmada okuma ve yazma becerilerinin birlikte gerçekleştirilmesi gerektiğini söylemiştir. Üretici konumunda olan öğrenciler bağdaşıklık araçlarından sırasıyla işaret sıfatı, şahıs zamiri, işaret zamiri dönüşlülük zamiri ve ilgi zamiri olduğunu söylemiştir. Her iki çalışmada da en az ilgi zamirinin en fazla şahıs zamiri, işaret sıfatı ve işaret zamirinin kullanımı dikkat çekicidir.

Değiştirim hikâyelerde en az rastlanan bağdaşıklık öğesidir. Metinlerde rastlanan değiştirimlerin neredeyse tamamı karşılıklı konuşma içinde geçmektedir. Anlatımda tekdüzeliğin ve aynı yapıların sık sık kodlanmasından oluşacak sıkıcılığın önüne geçme yöntemlerinden biri olan değiştirim B1 seviyesinde B2 seviyesinden daha çok kullanıldığı görülmüştür. B1 seviyesinde isme, fiile ve cümleye dayalı değiştirim ikişer kez kullanılarak $\bar{x} = 0,40$ olarak belirlenmiştir. B2 seviyesi için aynı homojenlik söz konusu değildir. B2 seviye hikâye kitaplarında cümleye dayalı

değiştirme rastlanmazken Fiile dayalı değiştirim 3 kez kullanılarak $\bar{x} = 0,60$, isme dayalı değiştirim 2 kez kullanılarak $\bar{x} = 0,40$ ortalamaya sahiptir.

Literatüre bakıldığında bağdaşıklık araçlarının kullanım oranlarının ölçüldüğü çalışmalar genellikle yazma becerisi üzerinedir (Karadeniz 2015, Karadüz & Çoban 2015, Dolunay & Mantı 2018, Dağıstanlıoğlu 2018). Bir başka deyişle üretilen metinlerin amaçları öğretim veya öğretimi desteklemek değildir. Öğretim kaygısı güdülmeyen metinlerde sınırlılığın daha az olduğunu söylemek mümkündür. Nitekim öğrencilerin eğitim ve öğretim için hazırlanmış programları gözetme çabası yoktur.

AOBM, Maarif Vakfı tarafından hazırlanan yabancı dil olarak Türkçe öğretimi programı, Ankara Üniversitesi tarafından hazırlanan yabancı dil olarak Türkçe öğretim programı ve Yunus Emre Enstitüsü tarafından hazırlanan kazanım listesi gibi başvuru metinler öğreticiye bir yol haritası çizerek eğitim ve öğretimi programlı hâle getirmiş dolayısıyla kullanılabilir bağdaşıklık araçlarını da her seviye için büyük ölçüde belirlemiştir. Ancak materyal üretirken bir program çerçevesinde yapılırsa dahi üslup ve konu akışı itibari ile bağdaşıklık öğelerinin kullanım sıklığı değişebilmektedir. Okuma ve yazma becerileri birbirlerini tamamlayıcı becerilerdir. Kodlayıcı yani üreticinin üretebilmesi için girdiye ihtiyacı vardır. Yazma becerisinin gelişimi, öğrencinin okuduğu ve dinlediği metinleri yorumlayabilmesi ile ilgilidir. Bağdaşıklık öğelerinin incelendiği ana dili çalışmalarında ise sonuç farklı değildir. Ana dilinde üretilmiş metinleri inceleyen çalışmaların ortak noktası kullanılan bağdaşık öğelerinin sıklık bakımından çoktan aza doğru büyük ölçüde aynı sırayı ortaya koymasındadır (Elyıldırım 2008, Güven 2014, Tekşan 2018). Metinlerde görülen bağdaşıklık öğeleri kelime bağdaşıklığı, eksilteli anlatım, bağlama öğeleri, gönderim, değiştirimdir. Eksilteli anlatımda en sık kullanılan yöntem öge düşürülmesi en az kullanılan yöntem cümle düşürülmesidir. Bağlama

öğelerinde en sık kullanılan öge ekleyici bağlama öğeleri en az rastlanılan öge ise örneklendirici bağlama öğeleridir. Gönderim öğelerinden en sık kullanılan öge kişi zamirleri ve en az kullanılan öge ilgi zamiridir. Kelime bağdaşıklığından en sık kullanılan yöntem kelime tekrarı en az ise genel anlamlı kelime kullanımınıdır. Değişiririr yöntemlerinden en sık fiile dayalı değiştirime başvurulurken en az cümleye dayalı değiştirime başvurulmuştur. Çünkü büyük yapıları değiştirmek güçtür.

Yabancı dil öğretiminde ek materyal kullanımı ve öğrencinin karşılaşacağı farklı türlerdeki metinlerin dil öğrenim sürecine büyük katkı sağlayacağı açıktır. Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenen Türkiye'deki öğrenciler, öğrenim sürecini sınıf dışında da devam ettirme imkânını özgün materyallerle ve edinim sağlayan doğal ortamlarla bulsa da öğretim ilkelerine uygun niteliklerde hazırlanmış farklı materyallerle de karşılaşması gerekmektedir. Bunların başında da okuma metinleri gelmektedir. Okuma metinlerinin önemi, doğal dil ortamından ve özgün materyallerden uzakta yani Türkçenin ana dili olarak konuşulmadığı coğrafyalarda daha da artmaktadır. Çünkü bu tür materyaller sınıftaki öğretim süreci dışında da öğrenenin dil girdisi sağlamasını mümkün kılmakta ve öğreneni hedef dilin dünyasında tutmaktadır.

5.2. Öneriler

Kurmaca metinler oluşturulurken metinsellik ölçütlerine uygunluk gözetilmelidir. Söz konusu uygunluğu gözetecek yazarlara farkındalık kazandırılabilmesi için hizmet öncesi ve hizmet içi eğitimlerde metinsellik ölçütlerine yönelik dersler verilmelidir. Ayrıca Türkçenin yabancı dil olarak öğretimine yönelik özel söz varlığı ve kullanım sıklığı çalışmaları yapılmalıdır. Bu sayede kurmaca metinlerin seviyelerin arası anlamlı bir farklılığın oluşması mümkün olacaktır.

Bir seviyedeki hikâye setinin farklı yazarlar tarafından hazırlanması üslup dolayısıyla sözdizimi ve kelime seçimi bakımından kullanım bilimsel farklılıklar ortaya koyacak

ve öğrenimi/öğretimi destekleyecektir. Hazırlanan kurmaca metinler teknolojinin imkânlarından yararlanılarak dört temel dil becerisini de geliştirebilecek yapıda üretilmelidir.

Elde ettiğimiz bulgular çerçevesinde ve araştırmanın sonuçları doğrultusunda şu önerilere yer verilebilir:

- 1) Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde seçilen metinlerin metinsellik ölçütlerine uygunluğu gözetilmelidir. Türkçenin yabancı dil olarak öğretimi için hazırlanacak programların hazırlık sürecinde sınıf bağlamı dışında da öğrenimin gerçekleşebilmesine imkân sunan yardımcı kaynaklara da uygunluk gözetilmeli ve bunların hazırlanışına ilişkin çerçeve ve önerilere yer vermelidir.
- 2) Alandaki okuma metinlerinin yazarlarının alan uygulayıcıları olduğu bilinmektedir. Bu uygulayıcıların yetiştirildiği özel disiplin alanları olmamakla birlikte farklı disiplinlerden gelen öğretici istihdamı söz konusudur. Bütün disiplinlerde hatta Türkçenin yabancı dil olarak öğretimine yönelik açılmış lisansüstü programlarının tamamında metin geliştirme süreçlerine ilişkin dersler bulunmamaktadır. Bu boşluğun sonucu ortaya çıkan sertifika programlarında da okuma metni hazırlamaya yönelik özel dersler standart biçimde yer almamaktadır. Dolayısıyla Türkçenin yabancı dil olarak öğretimini gerçekleştirecek kişilerin özel, ayrı bir disiplin alanında yetiştirilmesi ve bu disiplin alanındaki programlarda okuma metni, yardımcı kaynak geliştirme süreçlerine ilişkin özel derslere yer verilmelidir. Bu derslerde metin üretimi aşamaları gösterilirken metinsellik ölçütleri açısından betimlemeler yapılmalıdır.
- 3) Dört temel dil becerisinin sarmal bir biçimde geliştiği bilinmektedir. Metinsellik ölçütleri, okuma becerisine yönelik çalışmalarda olduğu gibi yazma becerisinde de gözetilmelidir. Dolayısıyla üretici becerilerden

özellikle yazma becerisinin geliştirilmesine yönelik çalışmalar yapılmalıdır. Örneğin; öğrenenlerin yazılı anlatımlarında görülen bağdaşıklık araçlarının dağılımı incelenmeli, bireysel farklılıklar gözetilerek dağılımı saptanan bu araçların kullanımı beklenenin altında olduğu takdirde geliştirmeye yönelik çalışmalar yapılmalıdır.

- 4) Türkçenin yabancı dil öğretimine kaynaklık etmesi amacıyla seviyelere yönelik söz varlığı çalışmaları yapılmalıdır. Nitekim söz varlığından seçilen kelimeler kelime bağdaşıklığının sağlanması için kullanılmalıdır ancak yazar farklılığı ile kelime seçimi değişiklik gösterebilirken seviyelere uygun olması gözetilmelidir. Söz konusu derlem ışığında Türkçeyi yabancı dil olarak öğrenenler için seviyelendirilmiş sözlükler de hazırlanmalıdır.
- 5) Türkçenin yabancı dil olarak öğretiminde seviye arttıkça öğrencinin dil yeterliliğinin ve söz varlığının artması sebebiyle gönderim öğeleri ve kelime bağdaşıklığının da artması gerekir. Bu tür kurmaca metinlerin hazırlık sürecinde bu artışın seviyeye uygun düzeyde sağlanmasına dikkat edilmelidir.
- 6) Eksilteli anlatım, değiştirim ve bağlama öğelerinin kullanımı yazarın üslubu ile ilgili olsa da seviyenin artması ile eksiltme veya değiştirme yapılabilmesi, bağlama öğelerinin kullanılabilmesi için kelime ve yapıların çeşitlenmesi olağandır. Bu çeşitlilik ile bağdaşıklık öğelerinin kullanım alanı artmaktadır dolayısıyla seviye arttıkça bağdaşıklık öğelerinin kullanımı da artmalıdır. Bu artış seviyelere göre kademeli şekilde gerçekleştirilmelidir.
- 7) Yapılan söz varlığı çalışmasından faydalanılarak hikâye kitapları konu bakımından çeşitlenmeli öğrencinin kişisel ve dilsel gelişimlerini desteklemesinin yanı sıra edebî zevkine de hitap edecek şekilde bağdaşıklık unsurlarından faydalanılmalıdır.

- 8) Metin üretiminde üslup farklılığının bağdaşıklık araçlarının kullanım biçimini çeşitlendireceğinden dolayı öğrencinin farklı üsluplarla karşılaşabilmesi için hikâyeler farklı yazarlar tarafından yazılmalıdır.
- 9) Öğrencinin karşılaştığı metinlerde yapılar, ana dil ve hedef dil arasındaki benzerliklerden yola çıkılarak kültür bağlamında öğrenciye sezdirilmelidir.
- 10) Hedef kitle ve ihtiyaca yönelik temalar belirlenmelidir. İçerik ve şekil özellikleri bakımından hedef kitlenin yaş aralığına, ana diline, dil öğrenme amacına uygun yardımcı materyaller üretilmelidir. Metinsellik ölçütlerinden yalnızca metin odaklı ölçütler değil kullanıcı odaklı ölçütler de gözetilmeli fakat öncesinde kullanıcı odaklı ölçütlerin ölçüldüğü betimleyici bir çalışma yapılmalıdır.
- 11) Hazırlanan materyaller dört dil becerisini de desteklemelidir. Dilin işlevsel yönü ortaya çıkarılmalıdır. Örneğin sesli kitaplar oluşturularak okuma ve dinleme becerileri; dijital erişim ağının, yazılım sistemlerinin imkânları kullanılarak konuşma ve yazma becerileri geliştirilebilir.

KAYNAKÇA

- Ada, Sefer, Şahenk, Senem Seda, S, “Avrupa Dil Portfolyosu ve Türkiye’de Karşılaşılan Sorunlar”, *Avrupa Araştırmaları Dergisi*, Sayı 18/1-2, 2014, s. 63-88.
- Aitchison, Jean, *Words in the Mind: An Introduction to The Mental Lexicon*, Blackwell Publishing, Oxford, 2013.
- Akbayır, Sıddık, *Eğitim Fakülteleri İçin Cümle ve Metin Bilgisi*, Pegem Akademi, Ankara, 2013.
- Aksan, Doğan, *Anlambilim Konuları ve Türkçenin Anlambilimi*, Engin Yayınevi, Ankara, 1998.
- Aksan, Doğan, Türkçe Çalışmalarında ve Öğretiminde Dilbilimin Yeri, *Dilbilimin Yüksek Öğretimdeki Yeri Sempozyumu*, Ankara, 1978.
- Aksan, Doğan, *Her Yönüyle Dil Ana Çizgileri ile Dilbilim*, Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara, 2005.
- Arslangiray, A. Seda, Diller İçin Avrupa Ortak Öneriler Çerçevesi ve Tamamlayıcı Kitap, Ed. Ülker Şen *Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi*, (s. 41-65). Pegem Akademi, Ankara, 2019.
- Ayata Şenöz, Canan , *Metindilbilim ve Türkçe*, Multilingual, İstanbul, 2005.
- Aytekin, Halil, *Yabancı Dil Öğretiminde Çocuk ve Gençlik Edebiyatı*, Güven Ofset, Samsun, 2011.
- Balcı Aşkın, Hülya, *Metindilbilimin ABC'si* ,Say Yayınları, İstanbul, 2018.
- Balyemez, Sedat, “Bağdaşıklık ve Dede Korkut Hikâyeleri'nde Bağdaşıklık Görünümleri”, *Turkish Studies*, Sayı 5/4, 2010, s. 133-173.
- Banguoğlu, Tahsin, *Türkçenin Grameri*, TDK Yayınları, Ankara, 2000.
- Barın, Erol, Güzel, Abdurrahman, *Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi*, Akçağ Yayınları, Ankara, 2013.

- Bayraktar, Nesrin, *Dilbilimi*, Nobel, Ankara, 2014.
- Beaugrande, Robert, Dressler, Wolfgang, *Introduction to Textlinguistic*, Longman, London and Newyork, 1981.
- Bekleyen, Nilüfer, *Dil Öğretimi*, Pegem Akademi, Ankara, 2015.
- Benzer, Ahmet, *Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde İşlevsel Dil Bilgisi*, Pegem Akademi, Ankara, 2020.
- Botley, Simon Philip, McEnery, Tony, *Corpus-Based And Computational Approaches To Discourse Anaphora*, John Benjamins Publishing, Amsterdam/Philadelphia, 2000.
- Büyüköztürk, Şener, Kılıç Çakmak, Ebru, Akgün, Özcan, Erkan, Karadeniz, Şirin, Demirel, Funda, *Bilimsel Araştırma Yöntemleri*, Pegem Akademi, Ankara, 2016.
- Büyükavuz, Oya, Yabancı Dil Öğretiminde Sözcük Bilgisinin Önemi: Başlıca Öğrenme ve Öğretme Uygulamaları, Ed. Abdullah Şahin, *Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Kuramlar, Yaklaşımlar, Etkinlikler* (2. b., s. 589-598). Pegem Akademi, Ankara, 2018.
- Coşkun, Eyyüp, Türkçe Öğretiminde Metin Bilgisi, Ed. Ahmet Kırkkılıç, Hayati Akyol *İlköğretimde Türkçe Öğretimi* (s. 231-283) Pegem Akademi Yayıncılık, Ankara, 2007.
- Çepni, Salih, *Araştırma ve Proje Çalışmalarına Giriş*, Pegem Akademi, Trabzon, 2018.
- Çetişli, İsmail, *Metin Tahlillerine Giriş/2*, Akçağ Yayınları, Ankara, 2016.
- Çoban, Abdullah, Karadüz, Adnan, “7. Sınıf Öğrencilerin Öyküleyici Metinlerinin Bağdaşıklık ve Tutarlılık Ölçütlerine Göre Değerlendirilmesi”, *Adıyaman Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, Sayı 19, 2015, s. 68-96.
- Demir, Tarık, *Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Kullanılan Temel Düzey Ders Kitaplarının İçerik ve Şekil Yönünden İncelenmesi*, Yüksek Lisans Tezi, Kırıkkale Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, Kırıkkale, 2012.

- Demiralay, Raziye, *Evde ders okulda ödev modelinin benimsenmesi sürecinin yeniliğin yayılımı kuramı çerçevesinde incelenmesi*. Yayınlanmamış Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara, 2014.
- Demirci, Kerim, *Türkoloji İçin Dilbilim Konular Kavramlar ve Teoriler*, Anı Yayıncılık, Ankara, 2015.
- Dijk, Teun Adrianus Van, *Text and Context Explorations in the Semantics and Pragmatics of Discourse*, Longman, Newyork, 1992.
- Dijk, Teun Adrianus Van, *Macrostructures*, Lawrence Erlbaum, New Jersey, 1980.
- Dilidüzgün, Şükran, *Türkçe Öğretiminde Metindilbilimsel Bağlamda Uygulamalı Bir Yaklaşım*, Doktora Tezi, İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü, İstanbul, 2008.
- Dilidüzgün, Şükran, *Metindilbilim ve Türkçe Öğretimi Uygulamalı Bir Yaklaşım*, Anı Yayıncılık, Ankara, 2017.
- Dilidüzgün, Şükran, *Metindilbilim ve Türkçe Öğretimi*, Pegem Akademi, Ankara, 2017
- Doğan, Mehmed, *Büyük Türkçe Sözlük*, Rehber Yayınları, Ankara, 1990.
- Duman, Gül Banu, “Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Materyal Geliştirme ve Materyallerin Etkin Kullanımı”, *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, Sayı 2, 2013, s.1-8.
- Durmuş, Mustafa, “İkinci/Yabancı Dil Öğretiminde Özgün(Authentic) ve Dönüştürülmüş (Modified) Dilsel Girdi(İnput)”, *Turkish Studies*, Sayı 8/1, 2013, s. 1291-1306,
- Elyıldırım, Selma, “Ömer Seyfettin Öykülerinde Art Gönderim Kullanımı”, *A.Ü. Türkiyat Araştırmaları Enstitüsü Dergisi*, Sayı 36, 2018, s. 121-146.
- Erden, Aysu, “Çağdaş Türk Öyküsünde Deneysellik, Yaratıcılık, Yeni Arayışlar ve Yönelimler”, *Adam Öykü*, Sayı 35, 2001, Temmuz- Ağustos, s. 81.
- Erden, Münire, Akman, Yasemin, *Eğitim Psikolojisi*, Arkadaş Yayınları, Ankara, 2006.

- Ergin, Muharrem, *Üniversiteler İçin Türk Dili*, Bayrak Yayıncılık, Ankara, 1999.
- Freidman, N, Kısa Öyküyü Kısa Yapan Nedir? , *Adam Öykü*, Sayı 18 , 1988, s.41.
- Goldenberg, Claude, Reading Instruction for English Language Learners, Ed. Michael L. Kamil, P. David Pearson, Elizabeth B. Moje, & Peter P. Afflerbach *Handbook of Reading Research* (Cilt 4, s. 684-710), Routledge Taylor and Francis Group, New York, 2011.
- Göçer, Ali, Türkiye'de Yabancılara Türkçe Öğretimi, Ed. Mustafa Durmuş, & Alpaslan Okur, *Yabancılara Türkçe Öğretimi* (s. 171-179), Grafiker Yayınları, Ankara, 2013.
- Güler, Mehmet, Öyküyü Sınıflandırmak. *Adam Öykü*. Sayı 45, 2003, s.83.
- Günay, Doğan, *Metin Bilgisi*, Multilingual Yayınları, İstanbul, 2001.
- Günay, Doğan, *Söylem Çözümlemesi*, Papatya Yayınevi, İstanbul, 2013.
- Günay, Doğan, *Metin Bilgisi*, Papatya Yayınevi, İstanbul, 2013.
- Güneş, Firdevs, *Türkçe Öğretimi ve Zihinsel Yapılandırma*, Nobel Yayıncılık, Ankara, 2007.
- Günday, Rıfat, *Yabancı Dil Öğretiminde Yaklaşımlar, Yöntemler, Teknikler, ve Multimedya Araç ve Materyalleri*, Favori Yayınları, Ankara, 2015.
- Güven, Ahmet Zeki, Mustafa Kutlu'nun Hikâyelerinde Bağdaşıklık ve Tutarlılık. *International Journal of Language Academy*, Sayı 2/4 Winter, 2014, s. 599-609.
- Halliday, M.A.K, & Hasan, Rughalya, *Coheison in English*, Longman, London, 1976.
- Harris, Zellig S, "Discourse Analysis", *Language*, Sayı 28-1, 1952, s. 1-30.
- Hengirmen, Mehmet, *Türkçe Dilbilgisi*, Engin Yayınevi, Ankara, 2002.
- Hengirmen, Mehmet, *Dilbilgisi ve Dilbilim Terimleri Sözlüğü*, Engin, Ankara, 2009.

- De Beaugrande, **Robert Text, Discourse, and Process : Toward A Multidisciplinary Science of Texts**, Ablex Pub. Corp, Norwood, N.J, 1980.
- İmer, Kamile, Kocaman, Ahmet, Özsoy, Sumru, ***Dilbilim Sözlüğü***, Boğaziçi Üniversitesi Yayınları, İstanbul, 2011.
- İşcan, Adem, Yabancı Dil Öğretimi ve Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminin Tarihçesi, Ed. Abdullah Şahin, **Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Kuramlar Yaklaşımlar Etkinlikler** (s. 3-28), Pegem Akademi, Ankara, 2018.
- Karadeniz, Abdülkerim , “Metin Dil Bilimi Temelli Metin Çözümlemesinde Bağdaşıklık Araçlarını Kullanma ve Tutarlı Metin Oluşturma Becerilerine Etkisi ”, ***Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi***, Sayı 11, 2015 Nisan, s. 1-17.
- Karakoç Öztürk, Başak, Dağıstanlıoğlu, Erdem,”Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğrenen Öğrencilerin Yazdıkları Öyküleyici Metinlerin Bağdaşıklık Görünümlerinin İncelenmesi” , ***Mersin Üniversitesi Eğitim Fakültesi Dergisi***, Sayı 14/1, 2018, s. 332-354.
- Karasar, Niyazi, ***Bilimsel Araştırma Yöntemi***, Nobel Yayın Dağıtım, Ankara. 2020.
- Karatay, Halit, ***Okuma Eğitimi Kuram ve Uygulama***, Berikan Yayınevi, Ankara, 2011.
- Kalaycı, Şeref, ***Çok Değişkenli İstatistik Teknikleri***, Dinamik Akademi, Ankara, 2018.
- Kerman, Zeynep, ***Hasan Ali Yücel’e Mektuplar***, Dergâh yayınları, İstanbul, 2013.
- Kerslake C, Noun Phrase Deletion And Pronominalization İn Turkish, Haz. H. E. Boeschoten ve L. T. Verhoeven, ***Studies On Modern Turkish: Proceedings of The 3rd Conference On Turkish Linguistics***, 91-104, 1987.
- Kıran Eziler, Ayşe , Kıran, Zeynel, ***Dilbilime Giriş***, Seçkin, Ankara, 2010.
- K, Klingner, Janette, Vaughn, Sharon & Boardman Alison, **Teaching Reading Comprehension to Students with Learning Difficulties**. The Guilford Press, New York, 2007.

- Koç, Serkan, Değer Cem, Ayşem, “Türkçe’de Özne Ad Öbeği ve Boş Artgönderim Kullanımının Türkçe’yi Yabancı Dil Olarak Öğrenen Öğrencilerdeki Gelişimsel Görünümleri”, *Dilbilim Araştırmaları Dergisi*, Sayı 19, 2008, s. 51-62.
- Korkmaz, Cihat Burak., Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Metin Uyarlama, Ed. Emrah Boylu, & Latif İtar, *Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Politika, Program, Yöntem ve Öğretim* (s. 123-145). Ankara, Pegem Akademi, 2019.
- Korkut, Ece. Metin Dilbilimi ve Dil Öğretimi, Ed. Ece Korkut, & İrem Onursal Ayırır, *Dil Bilimleri ve Dil Öğretimi* (s. 173-199), Seçkin, Ankara, 2016 .
- Kurt, Berker, Türkçenin Ana Dili Olarak Öğretilmesiyle Yabancı Dil Olarak Öğretilmesi Arasındaki Farklar, Ed. Ülker Şen, *Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi* (s. 68-92), Pegem Akademi, Ankara, 2019.
- Kurtul, Kamil, “Metindilbilimin Çeviri Öğretimine Yansımaları”, *Dil Dergisi*, Sayı 163, 2014 Ocak-Şubat-Mart, s. 19-35.
- Löbner, Sebastian, *Understanding Semantics*, Arnold Yayıncılık, İngiltere, 2002.
- Lüleci, Murat, “Edebî Metinlerde Bağdaşıklık Ve Tutarlılık: “Sisler Bulvarı”, “Tutunamayanlar” ve “Müthiş Bir Tren” Örneğinde Türk Edebiyatına Metin Dilbilimsel Bir Yaklaşım”, *Turkish Studies*, Sayı 11/4, 2016, s. 595-634.
- Mantı, Melda İrem, Dolunay, Salih Kürşat, “Türkçe Öğrenen Mısırlı Öğrencilerin Yazılı Anlatım Çalışmalarında Bağdaşıklık: Kahire Örneği”, *Ana Dili Eğitimi Dergisi*, Sayı 6, 2018, s. 386-419.
- Metin, Esen., Ayhan, Erçin., & Sarıçoban, Arif, Türkçenin Yabancı Dil Olarak Öğretiminde Öğretim Programı Geliştirme, Ed. Arif Sarıçoban, *Türkçe Öğretimi Metodolojisi* (s. 118-156), Anı Yayıncılık, Ankara, 2015.
- Oktar, Lütfiye, Yağcıoğlu, S, Türkçede Söylem Yapısı ve Artgönderim, *Vuu. Uluslar Arası Türk Dilbilim Konferansı Bildirileri*, Ankara, 1997.
- Onan, Bilginer, "Dil Öğretiminde Disiplinler Arası Yaklaşımlar", *Mustafa Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü Dergisi*, Sayı 14, 2017, s.155

Onası, Erdoğan, Ersen-Rasch, Margarete, *Yabancı Dil Olarak Türkçe Dil Bilgisi*, Papatya Bilim Yayıncılık, İstanbul, 2015.

Özbay, Murat, Melanlıoğlu, Deniz, Yabancılara Türkçenin Öğretiminde Temel İlkeler ve Divanü Lügat-it Türk, *II. Uluslararası Türkiyat Mecmuası*, TDK Yayınları, Ankara, 2008.

Özdemir, Emin, *Yazınsal Türler*, Varlık Yayınları, İstanbul, 1994.

Özdemir, Emin, *Eleştirel Okuma*, Bilgi Yayınevi, Ankara, 2002.

Pilav, Salim, Oğuz, Mehmet Mesut “Türkçe Ders Kitaplarında Yer Alan Metin Türleri Üzerine Bir Araştırma”, *Sosyal Bilimler Dergisi*, Cilt 3, Sayı 2, 2013 Temmuz, s. 16-30.

Pilav, Salim, “ Terim Sorunu ve Eğitim Öğretimde Terimlerin Yeri ve Önemi”, *Kastamonu Eğitim Dergisi*, Sayı 16/1, 2008, s. 267-276

Qomaruddin, A, A Critical Discourse Analysis on Meaning Levels in Hillary Diane Rodham Clinton’s Speech About Women, *Jurnal Studi Keislaman*, Ulumuna, 2015.

Smith, Brenda, *The Reader’s Handbook: Reading Strategies For College And Everyday Life*, Pearson-Longman, New York, 2004.

Sulak, Süleyman Erkam, *Süreçsel Modelle Bilgilendirici Metin Öğretiminin Okuduğunu Anlama Becerilerine Etkisi*, Doktora Tezi, Gazi Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Ankara, 2014.

Şahin, Abdullah, Kalın Salı, Mesout, Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Karşılaşılan Sorunlar, Ed. Abdullah Şahin, *Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi Kuramlar, Yaklaşımlar, Etkinlikler* (s. 281-295), Pegem Akademi, Ankara, 2018.

Temur, Nezir, Arslan, Hatice, “Yabancı Dil Olarak Türkçenin Öğretiminde Duygu Durumu Bildiren İfadelerin Öğrenilme Düzeyi”, *Ana Dili Eğitim Dergisi*, Sayı 6/3, 2018, s.877-893

Türkçe Sözlük, Türk Dil Kurumu Yayınları, Ankara, 2011, s. 1167

Tekşan, Keziban, “Ferhunde Kalfa Hikâyesinde Bağdaşıklık ve Tutarlılık Görünümleri” *Uluslararası Türkçe Edebiyat Kültür Eğitim Dergisi*, Sayı 7/1, 2018, s. 217-236.

Diller İçin Avrupa Ortak Öneriler Çerçevesi Öğrenim, Öğretim ve Değerlendirme, TELC GMBH, Almanya, 2013, s. 42

Torusdağ, Gülşen, Aydın, İlker, *Metindilbilim ve Örnek Metin Çözümlenmeleri*, Pegem Akademi, Ankara, 2020.

Uzun, Leyla, Metindilbilim: Temel İlke ve Kavramlar, Ed. Sumru Özsoy, Zeynep Erk Emeksiz, *Genel Dilbilim-2* (s. 152-180), Anadolu Üniversitesi Yayınları, Eskişehir, 2013.

Uzun, Leyla Subaşı, Orhon Yazıtlarının Metindilbilimsel Yapısı, Yay. Mehmet Ölmez, *Türk Dilleri Araştırma Dizisi* (7) (s. 176), Şafak Matbaacılık, Ankara, 1995.

Üstten, Uslu, Aliye, Pilav, Salim, “Temel Seviyede Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Çizgi Romanların Öğrenme Düzeyine Etkisi”, *Ana Dili Eğitim Dergisi*, Sayı 4/4, 2016, s. 599-606

Vardar, Berke, *Açıklamalı Dilbilim Terimleri Sözlüğü*, Multilingual, İstanbul, 2007.

Yaylagül, Özen, *Göstergebilim ve Dilbilim*, Ankara, Hece, 2008.

Yıldırım, Ali, Şimşek, Hasan, *Sosyal Bilimlerde Nitel Araştırma Yöntemleri*, Seçkin Yayıncılık, Ankara, 2008.

Yıldız, Ümit, Tunçel, Hayrettin, Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretiminde Karşılaşılan Sorunlar ve Öneriler, Ed. Abdullah Şahin, & Aziz Ç. Kılınç, *Yabancı Dil Olarak Türkçe Öğretimi* (s. 115-145), Pegem Akademi, Ankara, 2012.

Yılmaz, Engin, *Temel Dil Bilgisi Terimleri Sözlüğü*, Pegem Akademi, Ankara, 2014.

EKLER

Ek-1.Türkçe Öğrenen Mülteci Gençler İçin Seviyelendirilmiş Hikâye Setleri

B1.1 ALTIN BİLEZİK

Kenan Bey, (İS1) o (KT1)(AK2) gece (EB4)de (KT1) (AK2) sabaha kadar hiç uyumadı, (KT1) yatakta dönüp durdu(OÖD). (ZS5) Bir ara (OÖD1)başucundaki (KT1) (AK2) saate baktı(OÖD). (KT1) saat altı buçuktu . (OÖD1) Eşi Zehra (KT1) Hanım'ı (AK2) uyandırmamak için yavaşça (KT1) (AK2) (ÜK3)yataktan kalktı(OÖD). (KT1) odanın kapısına doğru yürüdü(OÖD). (KT1) odadan (KT1) çıkmadan (ZS4)önce duvardaki (KT1) fotoğrafa baktı(OÖD). (KT1) (OÖD1) babasının (KT1) fotoğrafına (OÖD)... Yıllar (ZS4) önce (KT1) (OÖD1) babasının (K1)ona söylediği sözleri hatırladı. Kendi kendine “ (KT1) keşke... (KT1) keşke senin sözünü dinleseydim(OÖD).” dedi. Hüzünlendi(OÖD). (OÖD1)Başını önüne eğip sessizce (KT1) odadan (KT1) çıktı (OÖD). (EB3) Elif'le Yusuf'un (KT1) odasına (KT1) gitti (OÖD).

(GA4) (KT1) çocuklar (AK2) uyuyordu. (ZS4) Önce Elif'in (KT1) yatağının yanında diz çöktü (OÖD). Uzun uzun (KT1) (OÖD1) kızına bakıp (OÖD1)saçlarını okşadı (OÖD). “Güzel (KT1) kızım benim!”. Diyerek Elif'i (OÖD1) alnından öptü. (ZS3) Sonra Yusuf'un yanına (KT1) (OÖD) gitti. (OÖD1) (KT1) oğluna bakıp “Deli (KT1) çocuk!” (OÖD) dedi (EB3) ve gülümsedi (OÖD). (SBB) Çünkü Yusuf, çok (EY5) hareketli bir (KT1) çocuktı . Uyurken (EB4) de (EY5) yerinde duramıyor (OÖD) (ED), (ZS2) her (KT1) gece (OÖD1) üstünü açıyordu (OÖD). Kenan Bey, (AK2) battaniyeyi yerden kaldırdı (EB3) ve (KT1) (OÖD1) oğlunun üzerine (AK2) örttü. Onun (EB4)da başını okşadıktan (ZS3) sonra ayağa kalktı (OÖD) (EB3) ve kapıya doğru yürüdü (OÖD). (KT1) odadan (KT1) çıkmadan (ZS4) önce (KT1)

çocuklarına bir kez daha baktı (OÖD). “(K3) Beni affedin (GA4) çocuklar. (K6) Size (KT1) yalan söyledim (OÖD). Çok üzgünüm (OÖD).” dedi (OÖD) (EB3) ve yeniden (KT1) yatak (KT1) odasına (KT1) (OÖD) gitti.

Gardıroptan (AK2) takım elbisesini alıp hızlıca (KT1) odadan (KT1) ayrıldı(OÖD). (ÜK3)Kıyafetlerini değiştirdi(OÖD) (EB3) ve kahvaltı etmeden(ZS) (OÖD)evden (KT1) çıktı. Sokağın başına kadar yürüdü(OÖD). (AK2)(KT1) Durağa (KT1) gidip beklemeye başladı(OÖD). Beş dakika(ZS3) sonra (AK2) otobüs geldi . (KT1) Otobüs bomboştu. Kenan Bey, arka (AK2) koltuklardan birine oturdu. Başını cama yasladı(OÖD) (EB3) ve gözlerini kapattı(OÖD). (KT1) (ÜK3) (OÖD1) ailesine söylediği (KT1) yalan(OÖD) (EB3) ve (KT1) (OÖD1)babasının sözleri (OÖD1)aklından (KT1) çıkmıyordu. (DZ) Kendi kendine yine “Evet (KT1) baba. (K7) Sen haklıydın (CDD)... (KT1) keşke (OÖD1) sözünü dinleseymdim(OÖD).” dedi(OÖD).

(KT1) Otobüs kırk beş dakika sonra Kızılay’a (OÖD), Ankara’nın merkezine (AK2) ulaştı. Kenan Bey dalgındı. (KT1) (AK2) Otobüs (AK2) şoförü yüksek sesle “Kızılay’da inecek (AK2) (OÖD1) yolcularımız! Lütfen kapılara, (OÖD) yanaşın!” dedi. (İS1) Bu söz (K1) onu (DZ) kendine getirdi. (OÖD)Yerinden kalktı (EB3) ve kapıya doğru ilerledi (OÖD). (KT1) Otobüs (KT1) durakta (AK2) durdu (EB3) ve Kenan Bey(KT1) otobüsten indi. Sonra (ZS3) Güvenpark’ın içinden geçip Maltepe Camii’ne doğru yürümeye başladı (OÖD). Kızılay (ZS2) her zamanki gibi çok kalabalıktı. Kenan Bey kısa bir süre (ZS3) sonra sekiz katlı bir (KT1) iş (KT1) (AK2) hanının önünde durdu. (KT1) hanın önündeki tabelalara baktı (OÖD). (ZS3) Sonra (AK2) ceketinin cebinden bir kâğıt parçası (KT1) (OÖD) çıkardı. Kâğıtta bir adres yazılıydı. (ZS4) Önce (OÖD1) elindeki adrese (OÖD) (ZS3) sonra (EB4) da tabelalara baktı. “Evet, (OÖD1) aradığım yer (İZ1) burası (ED)...” (OÖD) dedi

(EB3) ve (KT1) hana girdi (OÖD). Asansörle üçüncü kata (KT1) çıktı (OÖD). Altı numaralı (AK2) (KT1) (ÜK3) dairenin önünde durdu (OÖD). (OÖD1) Ceketinin (AK2) düğmesini ilikledi (OÖD), derin bir nefes alıp (KT1) dairenin (AK2) ziline bastı (OÖD).

(KT1) genç bir (EY5) (AK2) (ÜK3) bayan (KT1) dairenin kapısını açtı (OÖD).

- Buyurun (OÖD)?

- Merhaba (EY5) (AK2) hanımefendi. (OÖD1) Adım Kenan Bulut(ED).(KT1) İş görüşmesi için (OÖD) geldim.

(KT1) genç (AK2) (KT1) kadın “(OÖD)Hoş geldiniz, (OÖD)buyurun.” diyerek Kenan Bey’i içeri (OÖD) aldı. (KT1) ahşap kollu (AK2) (KT1) sandalyeleri işaret ederek “Beyefendi, birkaç dakika (İZ1)burada (OÖD)bekleyin lütfen. (EY5) (KT1) (OÖD1)müdürümüz Salih Bey’e haber (OÖD)vereyim.” dedi,(OÖD). Kenan Bey “Elbette.(CDD)” anlamında gözlerini (OÖD) kırptı (EB3) ve (OÖD1) başını salladı (OÖD). (ZS3) Sonra (KT1) genç (AK2) (GA4) (KT1) kadının gösterdiği (KT1) sandalyelerden birine (OÖD) oturdu. (AK2) Ofisi incelemeye başladı (OÖD). Bütün (AK2) (KT1) dolaplar, (AK2) (KT1) masalar (EB3) ve (KT1) (AK2) sandalyeler (KT1) (AK2) ahşaptı. (İZ) Buna çok şaşırdı (OÖD). (SBB) Çünkü daha (ZS4) önce çalıştığı (KT1) (AK2) şirketlerde (AK2) cam (KT1) masalar, cam (KT1) sehparlar (EB3) ve metal (KT1) sandalyeler vardı. (İZ)Burası (K1) ona (AK2) anne (EB3) ve (KT1) babasının evini hatırlattı. (SBB) Çünkü Kenan Bey’in (KT1) babası bir (KT1) (AK2) marangozdu (EB3) ve evlerindeki (KT1) (AK2) eşyaların hepsini (K1) o yapıyordu.

(ZS5) Bu sırada (KT1) genç (KT1) kadın (KT1) odadan (KT1) çıktı (EB3) ve “(OÖD) Buyurun efendim. (KT1) müdür bey (K6) sizi bekliyor .” dedi. Kenan Bey

(KT1) genç (KT1) kadına teşekkür edip (KT1) müdürün kapısını çaldı (OÖD) (EB3) ve içeri girdi (OÖD).

(KT1) Müdür seyrek (AK2) (OÖD) ve (AK2) beyaz saçlı (ED), (AK2) mavi gözlü (ED), ellili yaşlarda (AK2) bir adamdı (OÖD). (KT1) (OÖD1) Masasından kalkıp Kenan Bey'i (KT1) odanın kapısında karşıladı(OÖD). Selamlaşıp tokalaştılar (OÖD).

- Hoş geldiniz Kenan Bey.

- Hoş bulduk (OÖD), efendim.

- Buyurun (OÖD), oturun (OÖD).

- Teşekkür ederim (OÖD).

- Çay içer misiniz (OÖD)?

- Zahmet olmazsa (KBB2) içerim (OÖD).

- Estağfurullah (CDD)...

(AK2) (KT1) müdür telefonu eline aldı (EB3) ve “(GA4) (OÖD1)Kızım, (K5)bize iki çay getirir misin? Çaylardan biri açık olsun lütfen.” dedi. Telefonu kapatıp Kenan Bey'e döndü (OÖD) (EB3) ve konuşmaya (OÖD) başladı.

-(OÖD1) Adım Salih Marangoz. Otuz yıldır (İS1) bu (KT1) şirkette yönetici olarak çalışıyorum , (EB) aynı zamanda (KT1) şirketin sahiplerinden biriyim (OÖD)(ED)...

Kenan Bey, gülümsedi. (SBB) Çünkü ofis (KT1) eşyalarının mobilya olması (EB3) ve adamın soyadının “Marangoz” olması (K3) ona (AK2) komik geldi. Salih

Bey (EB4)de, Kenan Bey'in (AK2) gülümseme sebebini anladı. (K3) O (EB4)da (AK2) gülerek konuşmasına devam etti:

-(OÖD)Efendim, benim (KT1) dedem (EB3) ve (KT1)(OÖD1) babam (KT1) marangozdu. (EB) Hatta (KT1) dedemin (KT1) babası da (OÖD)... (SBB1)Bu yüzden (İS1) bu soyadını seçmişler (OÖD)... Aslında (K5)ben (EB4)de (KT1) marangozluk yaptım... Memlekette küçük bir (KT1) (OÖD1) marangozhanemiz vardı. (ZS2) Her yaz, (AK2) okuldan (OÖD1) karnemi alıp hemen (KT1) marangozhaneye (KT1) gidiyordum (OÖD). (KT1) (OÖD1)babama (EB3) ve (AK2) (KT1) (OÖD1) dedeme (AK2) (OÖD1) karnemi gösteriyor (ED), (ZS3) sonra (EB4)da (AK2) (OÖD1) önlüğümü giyip çalışmaya başlıyordum (OÖD). (ZS2) Her gün ikindi vaktine kadar birlikte çalışıyor (ED), akşamüzeri (EB4)de çay içip sohbet ediyorduk (OÖD). (KT1) (OÖD1) babam (EB3) ve (KT1) (OÖD1) dedem (K3) bana Mesnevi'den (AK2) hikâyeler anlatıyor (ED), Hoca Ahmet Ye Sevi'nin (EB3) ve Yunus Emre'nin (AK2) şiirlerinden okuyorlardı (OÖD). (ZS3)Sonra (EB4) da (İZ) bunlar hakkında konuşuyor (ED) (EB3) ve (K3) bana nasihat ediyorlardı. Kısacası, (K3) bana (EB5) hem (KT1) hayatı (OÖD) hem de (KT1) marangozluğu öğretmek istiyorlardı (OÖD)... On dört yaşına kadar (ZS2) her yaz (İZ1) burada çırak olarak çalıştım (OÖD). (OÖD1) (EB3) Babamla (KT1) (OÖD1) dedeme yardım ettim (OÖD). (ZS3) Sonra liseye başladım (OÖD)...

Konuşma devam ederken kapı çalındı (EB3) ve (KT1) genç (KT1) kadın çayları getirdi. Kenan Bey (EB3) ve Salih Bey çaylarını alıp (KT1) genç (KT1) kadına teşekkür ettiler. Salih Bey, çayını karıştırarak konuşmasını sürdürdü:

- Lise yıllarında çok (KT1) başarılı bir (AK2) (OÖD) öğrenciydim. İnşaat mühendisi olmak istiyordum (OÖD). (SBB1) Bu yüzden (AK2) tatillerde (EB4) de

(KT1) marangozhanede çalışmak istemedim (OÖD). Birinci (AK2) sınıfı bitirdikten (ZS3) sonra (OÖD1) karnemi alıp (KT1) marangozhaneye koştum (OÖD). (KT1) (OÖD1)(EB3) babamla (KT1) (OÖD1) dedem (OÖD1) karneme (EB3) ve (AK2) (OÖD1) notlarıma bakıp beni tebrik ettiler (OÖD). (ZS2) Her zamanki gibi yine karne (OÖD1) hediyelerimi verip “(OÖD) Haydi bakalım, önlüğünü (OÖD) giy (EB3) ve (K5) bize yardım et (OÖD) çırak!” dediler (OÖD).

(K3) Ben (EB4) de “(ZS) Artık (KT1) marangozhanede çalışmak istemiyorum (OÖD). (K3) Ben inşaat mühendisi olacağım.” Dedim (OÖD). (KT1) (OÖD1) babam (İZ) buna çok üzüldü (K3). Beni karşısına oturttu (OÖD) (EB3) ve “Bak (OÖD) (KT1) (OÖD1) oğlum... İnsanlar okuyup iyi bir (ÜK3) (AK2) (KT1) meslek sahibi olabilirler. (ZB) Fakat (KT1) hayatta beklenmedik şeyler olabilir, insanların işleri ve planları bozulabilir. (SBB1)Bu yüzden her insanın bir (KT1) altın bileziği olmalı (ED). (ABB) (OÖD1) Yani (KT1) mesleğinden başka, yeteneklerine uygun bir zanaatla (EB3) de uğraşmalı (ED). (KT1) (AK2) marangozluk (EB4)da senin (KT1) (AK2) altın bileziğin olacak .” Dedi (OÖD).

(ZS3) Kısa bir süre (KT1) (OÖD1) babamın söylediklerini düşündüm (OÖD). “Haklısın, (OÖD) (KT1) (OÖD1) babacığım.” (OÖD) dedim (EB3) ve (İS) o günden (ZS3) sonra (ZS2) her yaz (EB5) hem (OÖD1) derslerime çalıştım (OÖD) hem de (KT1) marangozluğu öğrenmeye çabaladım (OÖD). (AK2) (ZS3) Liseden sonra (AK2) üniversite sınavını (AK2) kazandım (OÖD) (EB3) ve inşaat mühendisliği bölümünde (AK2) okudum (OÖD). Üniversiteden (AK2) mezun olduktan (ZS3) sonra iki yıl (KT1) iş bulamadım (OÖD). (ZS3) Sonra üniversiteden arkadaşlarımla bir inşaat (KT1) şirketi kurmaya karar verdik (OÖD) (ZB) ama benim hiç param yoktu. (K3) Ben (EB4) de (ZS3) bir süre (KT1) marangozluk yapmaya karar verdim (OÖD). Memlekete (KT1) gidip (KT1) (OÖD1) (EB3) babamla birlikte

(KT1) marangozhanede çalıştım (OÖD). (İS) Bu sürede (EB5) hem para biriktirdim (OÖD) hem de (ÜK3) ofisteki (İS) bu (KT1) eşyaları yaptım(OÖD).

(İS) Bu sözlerden (ZS3) sonra Kenan Bey'in gözleri doldu. Elindeki çay bardağını (KT1) sehpanın üzerine koydu (OÖD) (EB3) ve (OÖD1) başını önüne eğdi (OÖD). Yine (KT1) (OÖD1) babasının sözlerini (EB3) ve (KT1) ailesine söylediği (KT1) yalanı hatırladı (OÖD). Salih Bey:

- İyi misiniz Kenan Bey? Bir şey mi oldu? Dedi.

Kenan Bey yutkundu (EB3) ve:

- (OÖD) (KT1) İyiyim efendim, (KT1) iyiyim (OÖD). Ders (KT1) çıkarılacak bir (OÖD1) hikâyeniz var. (KT1) (OÖD1) babanızın sözünü dinleyip (KT1) başarılı bir mühendis (EB3) ve iyi bir (KT1) (ÜK3) evlat olmuşsunuz (OÖD). (ZS3) Sonra (EB4)da (EB3) hem kendinizi hem de (KT1) (ÜK3) ailenizi mutlu etmişsiniz (OÖD). (ZB) Ama (K3) ben (İZ) bunu başaramadım (OÖD) (EB3) ve kimseyi mutlu edemedim (OÖD). (KT1) (AK2) (OÖD1),babamı, (AK2) (OÖD1), eşimi, (KT1) (AK2) (OÖD1), çocuklarımı (EB3) ve (DZ) kendimi çok üzdüm (OÖD).

- Aman Kenan Bey, neden (FDÖ) böyle söylüyorsunuz (OÖD)? (K5) Siz gelmeden önce (ZS4) (AK2) (KT1) (OÖD1) öz geçmişinizi inceledim (OÖD) (EB3) ve (AK2) (OÖD1) referans mektuplarınızı okudum (OÖD). Türkiye'nin en iyi üniversitesinde okumuş (ED) (OÖD), en ünlü inşaat (KT1) şirketlerinde çalışmışsınız (OÖD). Ayrıca üç (AK2) (OÖD1) yabancı diliniz varmış. (K6) Siz çok (KT1) başarılı bir mühendissiniz. (EB) Aynı zamanda çok dürüst bir insansınız. En son (OÖD1) çalıştığımız (KT1) şirkette yakın bir (OÖD1) arkadaşım var: İnsan Kaynakları (KT1) müdürü Emre Pehlivan. (KT1) (OÖD1), öz geçmişinizi okurken son (OÖD1)

çalıştığımız (KT1) şirketin adını (OÖD) gördüm (EB3) ve hemen Emre’yi arayıp (K6) sizi sordum (OÖD). (K3) Bana (AK2) (OÖD1) kariyerinizden (EB3) ve (AK2) (KT1) başarılı (KT1) projelerinizden (EB4)de (OÖD) bahsetti. Ayrıca son (OÖD1) işinizden niçin (KT1) (OÖD) ayrıldınız, (İZ) onu (EB4)da anlattı. (AK2) (EY5) (OÖD1) Patronunuz, (OÖD1) çizdirdiği bir (KT1) projeye uygun olmayan bir (KT1) arsa satın almış. (K6) Sizden (EB4) de “(KT1) proje (KT1) arsaya uygundur.” yazılı bir rapor (OÖD1) hazırlamanızı istemiş (OÖD). (ZB) Ama kabul etmemişsiniz (OÖD). (K1) O (EB4)da (K6) sizi (KT1) işten (KT1) çıkarmış (OÖD). Bence (DZ) kendinizi boş yere üzmemeyin (OÖD). (K6) Siz iyi kalpli ve dürüst bir insansınız...

Kenan Bey düşünceliydi (EB3) ve (KT1) sehpaye bakıyordu. Salih Bey’in sözleri bittikten (ZS3) sonra (OÖD1) başını kaldırdı (EB3) ve Salih Bey’e dönüp:

- (KT1) başarılı olmak (EB3) ve iyi bir insan olmak; iyi bir (KT1) evlat (EB3) ve iyi bir (KT1) baba olmak demek değildir. Benim (KT1) babam (EB4) da (KT1) marangozdu. Hem (EB5) yetenekli bir usta hem yardımsever bir insan hem de iyi bir (KT1) babaydı (OÖD), dedi. (OÖD)

Kenan Bey konuşurken (OÖD1) sesi titriyordu.

- (KT1) (OÖD1) babam okumayı bilmiyordu. (K3) Ben ise (AK2) (ZB3) kitap okumayı çok seviyordum. (KT1) (OÖD1) babam da (EB4) (İZ) bunu biliyor (ED) ve (EB3) (K3) bana sürekli (AK2) öykü (EB3) ve (KT1) (AK2) masal kitapları getiriyordu. (ZS3) Sonra (EB4) da (OÖD1) okuduğum (AK2) kitapları tek tek anlattırıyordu (OÖD). Bir gün yine (K1) ona okuduğum bir kitabı anlattım (OÖD). Sessizce dinledi,(OÖD) ve (EB3) birden düşünmeye başladı (OÖD). “(OÖD1) Evladım. Okumak güzel şey (ED). (OÖD1) Atalarımız ‘Zengine bir kıvılcım, güzele

bir sivilce yeter.’ derler. (ABB)Yani zenginliğine güvenme (OÖD). (K7) Sen (EB4) de oku, üniversiteye (KT1) git (OÖD), iyi bir (KT1) (OÖD1) mesleğin olsun. Zengin ol (OÖD), büyük adam ol (OÖD). (ZB) Ama insana bir de (EB4) (KT1) altın bilezik gerek (ED). (SBB) Çünkü dünyanın bin bir türlü hâli var. (SBB1) Bu yüzden boş zamanlarında (KT1) marangozhaneye gel (OÖD) ve (EB3) (KT1) marangozluğu da (EB4) öğren (OÖD).” Dedi (OÖD). “Üniversiteden mezun olduktan sonra (ZS3) zaten bir (KT1) altın (OÖD1) bileziğim olacak!” deyip hemen (OÖD1) yanından kaçtım (OÖD). (KT1) (OÖD1) babam ara sıra (İS) bu sözlerini tekrarlıyor (ED) (K3) ben (ZB3) ise hep aynı cevabı verip yanından kaçıyordum. Hemen (OÖD1) elime bir kitap alıp okumaya başlıyordum (OÖD). Evet. Üniversiteyi bitirip inşaat mühendisi oldum (OÖD). (OÖD1) Diplomamı aldıktan (ZS3) sonra (EB4) da hemen çalışmaya başladım (OÖD). Bana (K3) göre (ZS) artık bir (KT1) altın bileziğim vardı. İnşaat sektöründeki üç büyük firmanın üçünde de (EB4) çalıştım. (ZB) Ama bir gün (KT1) işten (KT1) ayrıldım (OÖD). Altı ay işsiz kaldım (OÖD). Gazetelerdeki (OÖD) ve İnternet’teki (KT1) iş ilanlarını takip edip birçok (KT1) şirkete (KT1) iş başvurusu yaptım (OÖD). (ZB) Ama (KT1) iş bulamadım (OÖD). (ZS3) Sonra (KT1) (OÖD1) aileme de (EB4) (KT1) yalan söyledim (OÖD). “Bugünlerde işler çok yoğun. (KT1) sabahları (KT1) işe erken (KT1) gidip akşamları da (EB4) (KT1) işten geç (KT1) çıkmak zorundayım.” Dedim (OÖD). (ABB) Yani onları kandırdım (OÖD). (KT1) keşke (KT1) (OÖD1) babamın sözünü dinleseydim (OÖD) (CDD)...

Kenan Bey sustu ve (EB3) tekrar önündeki (KT1) sehpaye bakmaya başladı (OÖD). Düşünceliydi (OÖD)...

B1.2 ŞÜPHELİ NOT

Akşam saatleriydi. Yılmaz (AK2) (ÜK3) iş yerinde, ertesi günkü (AK2) duruşmanın (KT1) (AK2) dava dosyasını inceliyordu. (İZ) Bu, Yılmaz'ın hayatındaki en zor (KT1) davaydı. (SBB) Çünkü (İS1) bu (KT1) dava yüzünden birçok kez tehdit edildi. (ZB) Ama Yılmaz (İZ) bunları dikkate almayıp (KT1) davaya bakmak istedi. (SBB1) Bundan dolayı (KT1) davayı mutlaka kazanmalıydı (OÖD). Yılmaz (ZS5) bir ara, (AK2) (ÜK3) mutfaktan bir (AK2) bardak (AK2) (KT1) çay almak için (AK2) (KT1) masasının başından ayrıldı. Mutfaktayken (KT1) (OÖD1) telefonu çaldı (ZB) ama (K1) o (İZ) bunu fark etmedi. (SBB) Çünkü (KT1) (OÖD1) telefonu sessizdeydi (EB3) ve (KT1) masadaki (AK2) evrakların altındaydı (OÖD). Yılmaz, (KT1) çayını aldıktan (ZS3) sonra tekrar (KT1) masanın başına geçti (EB3) ve evrakları okumaya devam etti (OÖD). Yarım saat (ZS3) sonra (DZ) kendisine bir (KT1) çay daha almak için yerinden kalktı (OÖD). (ZS5) Bu sırada “Acaba Şule ne yapıyor? (K1) (EB3) Onunla en son öğlen saatlerinde görüştük. Bir daha (KT1) arayayım (OÖD).” diyerek ceplerini yokladı (OÖD). (KT1) telefon, cebinde değildi. (ZS3) Sonra (KT1) (ÜK3) masasının (AK2) çekmecelerine (OÖD) (EB3)ve (OÖD) arkasındaki (AK2) dolabın raflarına baktı (OÖD). (ZB) ama (KT1) telefonunu bulamadı (OÖD). Yılmaz'ın (KT1) (GA4) eşi Şule, (KT1) hamileydi. (KT1) (OÖD1) doğum yapmasına birkaç hafta vardı. (SBB1) Bu nedenle Yılmaz işteyken (KT1) karısını merak ediyor (ED) (EB3) ve sık sık (K1) onu (KT1) arayıp (OÖD1) durumunu öğreniyordu. Yılmaz (KT1) telefonunu (KT1) aramaya devam ediyordu. En son (KT1) masadaki evrakları tek tek kaldırıp (AK2) (KT1) kâğıtların altına baktı (OÖD). (KT1) telefonu gördüğünde “İşte (İZ) buradasın (OÖD)!” deyip gülümsedi (OÖD). (KT1) telefonu eline alıp (AK2) (OÖD1) ekran kilidini açtı (OÖD).

20 (AK2) cevapsız (KT1) arama, 1 (AK2) (KT1) mesaj alındı (OÖD).

“Şule (KT1) aramış. Umarım (OÖD) önemli bir şey yoktur.” deyip (KT1) (OÖD1) karısını geri (KT1) aradı (ZB) ama cevap alamadı (OÖD) (ZS3) Sonra ekrandaki 1 (KT1) mesaj alındı (OÖD) (KT1) notunu tekrar gördü (OÖD) (EB3) ve (AK2) gelen (KT1) mesajlar kutusuna girdi (OÖD). (KT1) karısının gönderdiği (KT1) mesajı açıp okudu (OÖD). (KT1) mesajdaki ifadeleri gördükten (ZS3) sonra Yılmaz’ın gözleri büyüdü. Çok korktu (OÖD1). (KT1) telefonunu, cüzdanını ve (EB3) (KT1) arabasının anahtarını alıp hemen (KT1) ofisten çıktı (OÖD1).

Yılmaz koşarak (KT1) arabasının yanına gitti (OÖD). (KT1) arabaya binerken, (KT1) arabanın hemen yanında duran bir (KT1) kâğıt gördü (OÖD). “(İZ1) Bu da ne böyle?” deyip (KT1) kâğıdı açtı (OÖD). (KT1) kâğıtta (İS1) şu (KT1) not yazılıydı:

Yardım et (OÖD)! Kaçırıldım (EB3) ve yüksek bir (KT1) binada tutuluyorum (OÖD).

Yılmaz (İS1) bu (KT1) notu gördükten (ZS3) sonra (KT1) arabasına yaslandı (EB3) ve düşünmeye başladı (OÖD). (DZ) Kendi kendisine “Şimdi ne yapacağım (OÖD)?” dedi (OÖD). Zaman hızla akıyordu. (KT1) telefonunu cebinden çıkarıp tekrar (KT1) (EY5) karısını aradı (OÖD) (ZB) ama Şule yine (KT1) telefona cevap vermedi. (ZS3) Sonra (GA4) 155’i (KT1) arayıp (KT1) polis çağırmaya karar verdi (OÖD).

-Alo! Merhaba. (K3) Ben Avukat Yılmaz Yargıç. Hukuk Caddesi üzerindeki (KT1) (OÖD1) ofisimin önündeyim. Çok garip şeyler oluyor! Lütfen (İZ1) buraya bir (KT1) ekip gönderin (OÖD). Acele etmelisiniz(OÖD), çok fazla (OÖD1) zamanımız yok.

On beş dakika sonra (ZS3) bir (KT1) polis (KT1) arabası gelip (KT1) hukuk (AK2) bürosunun önünde durdu. (KT1) arabadan inen (KT1) Komiser Burak (DZ) kendini tanıttı (EB3) ve Yılmaz'dan, olanları (OÖD1) anlatmasını istedi (OÖD). Yılmaz (EB4) da vakit kaybetmeden her şeyi hızlı bir şekilde anlattı.

-(KT1) ofiste çalışıyordum. (OÖD) (KT1) dava dosyasını inceliyordum (OÖD). Dalgındım (OÖD). (KT1) (OÖD1) telefonum sessizde kalmış. (KT1) hamile (KT1) eşim yirmi kez (K3) beni (KT1) aramış (EB3) ve bir (KT1) mesaj göndermiş. Çok (OÖD1) sancısı varmış. “Sanırım (KT1) doğum başlayacak.” demiş (OÖD). (KT1) mesajı görüp koşarak (KT1) ofisten çıktım (OÖD) (EB3) ve (KT1) (OÖD1) arabamın yanına geldim. (KT1) arabaya binerken (KT1) (OÖD1) arabamın hemen yanında, yerde (İS1) bu (KT1) notu buldum. Nereden geldi (ED), kim tarafından gönderildi (ED), bilmiyorum (OÖD)... (K3) Benim hemen (KT1) (EY5) (OÖD1) eşimin yanına gitmem gerek. Lütfen (İS1) bu (KT1) notun sahibini bulup (K1) onu kurtarın (OÖD).

-Tamam, Yılmaz Bey. (K6) Siz hiç merak etmeyin. (K5) Biz konuyla ilgileneceğiz. Caddedeki bütün yüksek (KT1) binaları dolaşıp (KT1) notu gönderen kişiyi bulmaya çalışacağız (OÖD)... (ZB) (EB4) Ama yakın çevredeki (KT1) binaları da (KT1) (OÖD1) aramamız gerek. (SBB) Çünkü rüzgâr sebebiyle (İS1) bu (KT1) kâğıt daha uzak bir yerden gelmiş olabilir... (ZS) Şimdi gidip (KT1) (OÖD1) eşinizle ilgilenin (OÖD). Daha (ZS3) sonra (AK2) ifade vermek için (KT1) polis merkezine gelirsiniz (OÖD).

Yılmaz, elindeki (KT1) notu (KT1) polislere verip (KT1) arabasına bindi (EB3) ve hızlıca eve gitti (OÖD). (AK2) Anahtarıyla (AK2) kapıyı açıp içeri girdi

(OÖD). (AK2) Evin bütün (AK2) odalarını dolaştı (OÖD) (ZB) ama Şule evde yoktu. Daha çok telaşlandı (OÖD). (ZS5) Bu sırada (KT1) telefonu çaldı (OÖD).

(AK2) Bilinmeyen numara arıyor...

Yılmaz hemen (KT1) telefonu açıp “(AK2) Efendim!” dedi. (KT1) telefondaki kişi kalın sesiyle (EB3) ve alaycı konuşmasıyla (İZ) şunları söyledi:

-Yılmaz Bey, tekrar merhaba! Hatırlarsan (K7) (KBB2) iki hafta (ZS4) önce (KT1) ofise gelip (İS1) bu (KT1) davayla (OÖD1), ilgilenmemeni söyledim (OÖD). (ZB) Ama (K7) sen ne yaptın? (KT1) (OÖD1) eşinin ve (OÖD1) çocuğunun hayatını tehlikeye atıp (İS1) bu (KT1) davaya bakmak istedin (OÖD). Şimdi (İS1) bu davranışının sonuçlarına katlanacaksın (OÖD)! (KBB) (K2) Eğer onlara bir zarar gelmesini istemiyorsan (KBB) yarınki duruşmaya gitmeyeceksin (OÖD)! Sabah (K7) seni tekrar (KT1) arayacağım (OÖD)... Yılmaz hiçbir şey söyleyemeden (OÖD) (KT1) telefon kapandı. Çok (AK2) öfkelenildi (OÖD). (AK2) Sinirden avucundaki (KT1) telefonu sıkıyordu (OÖD). (ZS) Bir süre hareket etmedi (OÖD), ayakta durup düşündü (OÖD). Bir yandan (KT1) (AK2) hamile (KT1) (OÖD1) karısının durumunu merak ediyor (ED) (OÖD), bir yandan (EB4) da (KT1) hamile bir (AK2) kadını kaçıran (KT1) adamlara öfke duyuyordu (OÖD). Birden (KT1) arabanın yanında bulduğu (KT1) notu hatırladı (OÖD).

(ZS3) Sonra “Olamaz!” deyip evden çıktı (OÖD) (EB3) ve iş yerinin yakınındaki (KT1) polis merkezine gitti (OÖD). (İZ1) Burada (KT1) baş komiserle görüştü (OÖD) (EB3) ve (K1) ona baktığı (KT1) davayı (OÖD), (KT1) eşinden aldığı (KT1) mesajı (OÖD), (KT1) arabanın camında gördüğü (KT1) notu (OÖD), yaptığı (KT1) telefon görüşmesini tek tek anlattı. “(İS1) O (KT1) not (KT1) (OÖD1)

eşim tarafından gönderilmiş olabilir.” Dedi (OÖD). (KT1) baş komiser hemen (KT1) Komiser Burak’ı (KT1) aradı (EB3) ve (İS1) bu bilgiyi (K1) ona (EB4) da söyledi (OÖD). (ZS3) Sonra (KT1) baş komiser (EB3) ve Yılmaz (EB4) da (KT1) polis (KT1) arabasına binip (GA4) olay yerine gittiler.

Hukuk Caddesi ve çevresindeki sokaklar trafiğe kapatıldı. (KT1) Komiser Burak (EB3) ve (KT1) polis (KT1) ekipleri tarafından cadde üzerindeki (KT1) binalar (KT1) aranıyordu. (KT1) baş komiserle birlikte olay yerine geldikten sonra (ZS3) Yılmaz, (KT1) nota bir kez daha bakmak istedi. (KT1) polisler, (AK2) şeffaf poşet içerisindeki (KT1) notu (K1) ona verdiler. Yılmaz (KT1) notu inceleyip yere çöktü (OÖD), “Evet! Bu Şule’nin el yazısı! İlk okuduğum zaman nasıl fark edemedim (OÖD).” diyerek (DZ) kendine kızdı. (OÖD) Saatler ilerliyordu. Güneş doğmak üzereydi. Yılmaz (EB3) ile (KT1) baş komiser, (KT1) polis (KT1) ekiplerinin yanında durmuş (ED), gelecek haberleri bekliyordu (OÖD) . Kısa bir süre (ZS3) sonra Burak (KT1) Komiser (EB4) de (K1) onların yanına geldi.

“Merhaba (KT1) baş komiserim. Merhaba Yılmaz Bey. Yakın çevredeki bütün (EY5) (AK2) apartmanlar (KT1) arandı, (AK2) teraslara (EB3) (OÖD) ve (AK2) çatı katlarına bakıldı. (ZB) Ama bir iz bulunamadı...” dedi. Yılmaz, (OÖD1) başını ellerinin arasına alıp “(K1) Onu nasıl bulacağız OÖD)?” diye söylendi. (ZS5) Bu sırada Yılmaz’ın (KT1) telefonu çaldı. Yine bilinmeyen numara arıyordu.

- (KT1) Komiserim galiba (K2) onlar arıyor.

- Güzel! Şimdi sakın olun (OÖD) (EB3) ve (KT1) telefonu açtıktan (ZS3) sonra konuşmayı uzatmaya çalışın (OÖD)... Burak, hemen Yılmaz Bey’in (KT1) telefonunu takip edin (OÖD). (KT1) (GA4) adamların yerini tespit etmeye çalışacağız (OÖD).

Yılmaz (EB4) da Komiser Burak (EB4) da “Tamam (CDD).” deyip (KT1) komiserin istediği şeyleri yaptılar(OÖD). Yılmaz (KT1) telefonu açtı. Aynı (KT1) adam yine alaycı bir şekilde konuşmaya başladı.

-Avukat Yılmaz! (KT1) (OÖD1), eşini evde bulamadın (OÖD), değil mi? Sanırım (OÖD) (OÖD1) ciddiyetimizi anladın (OÖD) (K7) Seni son kez uyarıyorum (OÖD). (KT1) (OÖD1) eşinin ve (OÖD1) çocuğunun yaşamasını istiyorsan (KBB2), yarınki duruşmaya gelme! (KBB) (OÖD1) Eğer sözümüzü dinlersen (KBB2) duruşmadan iki saat (ZS3) sonra (K7) sana (KT1) (OÖD1) eşini teslim edeceğiz! (OÖD)

-(KT1) (OÖD1) karımın durumu nasıl? (K1) Onunla konuşmak istiyorum (OÖD)!

-(KT1) (OÖD1)karın gayet iyi... (K1) Onunla konuşmak istiyorsan (KBB2), (K7) sana (OÖD1) dediğimiz şeyi yap! (OÖD)

(İS1)Bu konuşmadan (ZS3) sonra (KT1) adam (KT1) telefonu kapattı. Yılmaz Bey’in öfkesi (EB4) de (AK2) (OÖD1) endişesi (EB4) de arttı. (KT1) baş komiser (K1) ona (AK2) sakın (OÖD1) olmasını söyledi. (ZS5) Bu sırada (KT1) Komiser Burak heyecanla (OÖD1) yanlarına geldi. “ (KT1) baş komiserim (KT1) adamların yerlerini tam olarak tespit edemedik (OÖD) (ZB) ama şimdilik (OÖD1) buldukları yerin (AK2) mesafesini belirleyebildik (OÖD). Beş yüz (AK2) metrelik bir (AK2) alan içerisindeler (OÖD). (İS1) Bu alandaki yüksek (KT1) (EY5) binaların tamamı (KT1) arandı. Sadece bir kilometre ilerideki Yıldızlı Kule kaldı. (İZ1) Orada olabilirler.” dedi. (İS1) Bu sözlerden (ZS3) sonra Yılmaz ümitlendi. (KT1) baş komiser (ZB3) ise düşünceliydi.

(ZS3) Sonra Burak (KT1) Komisere dönüp “(AK2) Sivil (KT1) polisler (KT1) araçları (EB4) da bırakıp (K3) benimle gelsinler. Üniformalı olan (KT1) ekipler (EB4) de (KT1) (EY5) araçla (KT1) binanın arkasına gitsinler. (K7) Sen (EB4) de (AK2) özel harekât (KT1) ekibini yanına al (EB3) ve (KT1) binanın yanında hazır bekleyin (OÖD). (K3) Ben işaret verdikten (ZS3) sonra içeri gireceksiniz (OÖD).” dedi. (ZS5) Bu sırada Yılmaz (EB4) da (KT1) polis (KT1) arabalarından birine binmek için adım attı (ZB) ama (KT1) baş komiser (K1) onu durdurdu.

-Yılmaz Bey, (K6) siz gelemesiniz. (K6) Sizin hayatınızı (EB4) da tehlikeye atamayız (OÖD). Lütfen (AK2) sakin olun (OÖD) (EB3) ve bizi (K5) (İZ1) burada bekleyin (OÖD). (K6) Size söz veriyorum (OÖD), (K1) onları bulup getireceğiz. (OÖD)

Yılmaz (AK2) sabırsızlanıyordu. (KT1) baş komisere (AK2) ısrar etti (OÖD).

-(KT1) Komiserim (K3) benden (OÖD1) beklememi istemeyin. İzin verin (OÖD)

(K3) ben (EB4)de geleyim. Eğer (KBB) (İZ) oraya gelmezsem (KBB2) (OÖD) (EB3) ve Şule'nin başına bir şey gelirse (KBB2) (DZ) kendimi affetmem (OÖD). Lütfen (K3) beni (İZ) burada bırakmayın.

(KT1) baş komiser düşündü (EB3) ve “Peki.” diyerek Yılmaz’a (KT1) (EY5) arabaya (OÖD1),binmesini işaret etti.

Beş dakika (ZS3) sonra (KT1) polisler (KT1) binaya ulaştı. Bütün (KT1) ekipler (KT1) baş komiserin talimatına uyup yerlerini aldılar. (KT1) baş komiser sokağa (EB3) ve (KT1) binaya baktı. Kimse görünmüyordu. (ZS3) Sonra özel harekât (KT1) polislerine (KT1) binaya (OÖD1) girmelerini işaret etti (OÖD). (KT1) polisler harekete geçti (EB3) ve (KT1) binadan içeri girdiler.

Yılmaz çok (EY5) heyecanlıydı. Yerinde duramıyordu (OÖD) (EY5). Birkaç dakika (ZS3) sonra üç el silah sesi duyuldu. Silah sesinin (ZS3) ardından Yılmaz (KT1) binaya girmek istedi (ZB) fakat (KT1) polisler (K3) ona engel oldu. İki (KT1) polis memuru, Yılmaz'ı kollarından tutuyor, sakinleştirmeye çalışıyordu. (ZS5) Bu sırada (KT1) polis telsizlerinden bir anons geçti: “Kadının (AK2) durumu çok kötü! Çok acil ambulans çağırın (OÖD) !” Anonsu duyan (KT1) polislerden biri hemen (GA4) 112'yi (KT1) arayıp (AK2) ambulans istedi. Beş dakika içerisinde bir ambulans geldi. (ZS3) Sonra (KT1) binanın kapısında bir hareketlilik görüldü. (KT1) polis ekipleri geliyordu. Dört (KT1) polis bir çarşafın üzerinde birini taşıyorlardı. (AK2) Sağlık görevlileri (İZ1) bunu görüp hemen (AK2) sedyeyi götürdüler. Şule, sedyeye yatırıldı. Kımıldayamıyordu (OÖD). Yılmaz (K1) onu görüp çok korktu (EB3) ve “Şule!” diye bağırdı (OÖD). Sağlık görevlilerinden biri “Sakin olun (OÖD). Bir şey yok. (KT1) (AK2) doğum gerçekleşmek üzere...” dedi ...

BI.3 BARAKA

Yunus (EB3) ve Emre yakın (KT1) (AK2) arkadaşlardı. (KT1) aynı mahallede oturuyor (ED) (OÖD), (KT1) aynı (KT1) sınıfta okuyorlardı (OÖD). (KT1) birlikte (KT1) (ÜK3) (AK2) okula gidiyor (ED) (OÖD), (KT1) okuldan (ZS3) sonra (EB4) da (KT1) birlikte (KT1) (AK2) ders çalışıyorlardı (OÖD). (KT1) aynı

futbol takımını tutuyor (ED) (OÖD) (EB3) ve (KT1) aynı şeyleri yapmaktan hoşlanıyorlardı (OÖD). (ZS2) Sürekli yan yanaydılar (OÖD). (KT1) arkadaşları onlardan söz ederken “(OÖD1) yedikleri içtikleri ayrı gitmez” diyordu. (OÖD)

Yunus (EB3) ve Emre'nin (KT1) arkadaşlıkları beş yıl (ZS3) sonra (KT1) (AK2) (ÜK3) dostluğa dönüştü. (ZS) Artık sırlarını (OÖD)(EB4) da paylaşıyor (ED) (OÖD), (OÖD1) hayatlarındaki önemli kararları (EB4) da (KT1) birlikte alıyorlardı (OÖD). (KT1) lise (KT1) (AK2) sınavlarına hazırlanırken (EB4)de fen (KT1) lisesini (AK2) kazanmak için (KT1) (EY5) birlikte (AK2) çalışmaya karar verdiler. (OÖD)

Üç yıl (ZS3) sonra Yunus (EB3) ve Emre (KT1) sınava girdi. (OÖD) (KT1) (OÖD1) sınavları iyi geçti. Ağustos ayında (EB4)da (KT1) sınav (AK2) sonuçları açıklandı. (OÖD1) İki (EB4) de (KT1) sınavdan yüksek (AK2) puanlar aldılar (OÖD) (EB3) ve Ankara Fen (KT1) Lisesi'ni kazandılar, (OÖD. Sonuçları öğrendikten (ZS3) sonra Yunus (EB4) da Emre (EB4) de çok mutlu oldu. “Yine hep (EY5) beraber olacağız (OÖD)” diyerek birbirlerine sarıldılar.

Eylül ayının ortalarında (KT1) okul başladı. Yunus (EB3) ve Emre'nin (AK2) sıra (KT1) arkadaşlıkları (KT1) lisede (EB4)de devam ediyordu. (KT1) (ÜK3) (AK2) yurttan (EB4) da (KT1) aynı (KT1) odada kalıyorlardı. Aslında eskisi gibi sürekli yan yanaydılar (OÖD). (ZB) Ancak Yunus'a göre, Emre'yle (KT1) dostlukları eskisi gibi değildi. (SBB) Çünkü Emre son zamanlarda garip davranıyordu.

Birinci dönemin bitmesine az bir zaman kalmışken Emre (ZS) artık (KT1) derslere gelmiyor (ED), bazı geceler (EB4) de (KT1) yurttan kalmıyordu. Ayrıca Emre, Yunus'a (EB4) da hiçbir şey söylemiyordu. Yunus, Emre'nin bu davranışına

çok (EY5) (KT1) kızıyor (ED), (K1) onunla (İS1) bu konuda konuşmak istediği zaman hep Emre'nin (EY5) (KT1) öfkesiyle karşılaşıyordu. (SBB1) Bu yüzden “konuşmak (İS1) bu (AK2) sorunu çözmeye yetmiyor” diyerek başka bir (AK2) çözüm yolu aradı (OÖD). Önce (ZS4) (OÖD1) aklına Emre'yi (KT1) okul (AK2) idaresine şikâyet etmek geldi. . (ZB) Ancak (İZ) bundan hemen vaz geçti (OÖD). (SBB) Çünkü Emre onun eski (KT1) dostuydu. (K1) Onu birilerine şikâyet etmeyi (DZ) kendisine yakıştıramıyordu. (OÖD) Düşünmeye devam etti. (OÖD)

Bir Perşembe günüydü. Yunus (AK2) uyandıktan (ZS3 sonra(ZS2) hemen (AK2) yataktan (AK2) kalktı, üst (AK2) ranzaya baktı. (ZB)Ancak Emre yerinde yoktu. Hızlıca (OÖD1)üzerini değiştirip yemekhaneye indi. (OÖD) (OÖD1) Çevresindeki (KT1) arkadaşlarına “Emre'yi gördünüz mü (OÖD) ?” diye sordu(OÖD)(ZB) fakat (GA4) herkesin (İS1) bu (AK2) soruya verdiği (AK2) cevap (KT1) aynıydı: “Emre'yi görmedik (OÖD)”. Yunus (EY5) (KT1)sinirlenmeye başladı. (ZS3) Sonra cep (KT1) telefonundan Emre'yi aradı (OÖD). “Aradığınız kişiye (ZS5) şu anda (KT1) ulaşamıyor (CDD)...” Sesini duyduktan sonra (ZS3) daha çok (KT1) sinirlendi (OÖD) (EB3) ve (KT1) telefonu (KT1) kapattı. (OÖD) (AK2) Lavaboya gidip (OÖD1) elini (OÖD1) yüzünü (AK2) yıkadı (OÖD). (ZS3) Sonra (EB4) da (KT1) derse girdi (OÖD) İlk (KT1) dersten (ZS3) sonra bir kez daha Emre'yi (AK2) (KT1) aradı (OÖD)(ZB) ancak sonuç (KT1) aynıydı: “Aradığınız kişiye (ZS5) şu anda (AK2) (KT1) ulaşamıyor. Daha (ZS3) sonra tekrar deneyebilir (ED) (AEB1) veya sinyal sesinden sonra mesajınızı bırakabilirsiniz,(OÖD) .” Yunus bu sefer (KT1) telefonu hemen (AK2) (KT1) kapatmayı sesli (AK2) mesaj bıraktı.

“Emre, (K7) sana (KT1) ulaşamıyorum. (OÖD)(K7)Seni çok merak ediyorum(OÖD) . Acilen (K3)beni (KT1) ara(OÖD)!”

Yunus tekrar (KT1) derse girdi (EB3) ve son (KT1) derse kadar sabırla bekledi. (ZB) Ancak Emre'den bir cevap alamadı (OÖD). (KT1) okuldan sonra hemen (KT1) yurda gidip (KT1) odaya baktı (OÖD) (ZB) ama Emre hâlâ ortalıkta yoktu. Tekrar (AK2) (KT1) telefonla (K1) onu (KT1) aradı (OÖD). (İS1)Bu defa (KT1) telefondaki ses "Aradığımız kişi (ZS5) şu anda başka bir (AK2) görüşme yapıyor (OÖD). Lütfen (AK2) hattan ayrılmayın (OÖD " diyordu. Yunus (KT1) telefonu (KT1) kapatmadan bekledi. (ZS3) Bir süre (KT1) aynı (AK2) anons tekrar etti (ZB) ancak sonunda (KT1) telefon (KT1) kapandı. Hemen bir kez daha aradı (OÖD), yine (KT1) telefon (KT1) kapalıydı. Yunus Emre'ye çok (KT1) kızdı.

Saat yediye geliyordu. Yunus ranzada uzanmış kitap okuyordu. Bu sırada (KT1) odanın kapısı açıldı (EB3) ve Emre içeri girdi. Yunus hemen yerinden kalkıp Emre'nin karşısına dikildi.

-Neredesin (K7) sen? Bütün gün (K7) seni (KT1) aradım (OÖD)! Neden (KT1) telefonun (KT1) kapalı? Diyerek Emre'ye bağırmağa başladı(OÖD). (KT1) öfkeyle (OÖD1)sorularını tekrar etti (OÖD). Sonunda Emre sakin bir ses tonuyla cevap verdi:

-(AK2) (OÖD1) Şarjım bitti. Yorgunum (OÖD). Yemek yiyip yatacağım(OÖD) ...

(KT1) odadaki diğer (KT1) (GA4)çocuklar Yunus'u kolundan tutup alt ranzalardan birine oturttu (EB3) ve (AK2) sakinleştirmeye çalıştı. (OÖD) (ZS5) Bu arada Emre (KT1) odadan çıkıp yemekhaneye gitti.

Dakikalar (ZS3) sonra Emre (KT1) odaya geri döndü (EB3) ve hemen yatağa girip (OÖD1) yorganını üzerine çekti. Yunus sakindi. (OÖD1) Yatağında kitap okuyormuş (OÖD) gibi yaptı (OÖD) .(ZB) Ama aslında Emre'nin (İS1) bu hâlinin sebebini merak ediyordu (OÖD). "Acaba Emre (EY5) niçin (FDÖ) böyle

davranıyor? Onun (İS1) bu davranışının sebebini nasıl öğrenebilirim (OÖD)?" diye düşünürken (OÖD1)aklına bir fikir geldi. Sonunda Emre'yi takip etmeye karar verdi. (OÖD)

(İS1) O gece Yunus sabaha kadar uyumadı. Emre'nin dışarı çıkacağı anı bekledi. (OÖD). (ZB) Ancak Emre (İS1) o gece dışarı çıkmadı (OÖD).

Emre sabah erkenden kalkıp (KT1) okul (AK2) üniformasını giydi (EB3) ve kahvaltıya indi. Kahvaltıdan (ZS3) sonra (EB4) da Yunus'a dönüp " (KT1) derse gitmiyor muyuz (OÖD)?" diye sordu (OÖD). Yunus uykulu gözlerle Emre'ye baktı. Çok şaşkıncı (OÖD). (ZB) Ama şaşkınlığımı (K1) ona belli etmeden "Hemen hazırlanayım (OÖD), gidelim (OÖD)." diye cevap verdi. (OÖD)

Yunus "Ne oldu şimdi (ZS5)? Emre niçin gitmedi? Acaba (OÖD1)niyetimi mi anladı (OÖD) ?" diye düşünmeye başladı (OÖD). Emre'ye de bir şey soramıyordu (OÖD). (SBB) Çünkü Emre (AEB1) ya cevap vermiyor ya da (KT1) öfkeyle tepki gösteriyordu. Birkaç soru daha sorsa (KBB2) (K1) onunla (AK2) kavga etmekten (AEB1) veya (AK2) (EY5) (OÖD) küsmekten korkuyordu. (OÖD) Ertesi akşam (AK2) çalışma salonunda, pencerenin önündeki (AK2) masalarda Yunus (EB3) ve Emre (KT1) ders çalışıyordu. (ZS5) Bir ara Emre saatine baktı (EB3) ve "Biraz ara vereceğim (OÖD)" deyip (KT1) odadan ayrıldı (OÖD). Yunus çalışmaya devam etti. 15 dakika sonra (ZS3) Yunus önündeki (AK2) kitabın (AK2) sayfalarını değiştirirken pencereden Emre'yi gördü. Diğer (KT1) sınıftaki üç (KT1) arkadaşıyla Emre (KT1) okul (AK2) (KT1) bahçesindeki (AK2) (KT1) çardakta bir şeyler konuşuyorlardı. Yunus (ZS5) bir süre (K2) onları izledi. Birkaç dakika sonra (ZS3) Emre, yanındaki (KT1) arkadaşlarıyla (KT1) birlikte (KT1) çardaktan ayrılıp (KT1) okulun (AK2) kapısına doğru yürüdü. Yunus (EB4) da hemen yerinden fırladı,

nöbetçi (AK2) öğretmene görünmeden (KT1) bahçeye çıktı (OÖD). Koşarak Emre ve (KT1) arkadaşlarına yetişti (EB3) ve onları takip etmeye başladı. (OÖD)

Emre (EB3) ve (KT1) (OÖD1) arkadaşları yürürken (EB4)de birbirlerine bir şeyler anlatıyorlardı. (ZB) Ancak Yunus (K2) onları duyamıyordu. (SBB) Çünkü (K2) onlara yakalanmamak için (K2) onları uzaktan takip ediyor(ED)(OÖD), arada sırada yol üzerindeki evlerin (KT1) bahçelerine girip çıkıyor (ED) (OÖD, (AK2)(ÜK3) apartman duvarlarının kenarında saklanıyordu, (OÖD). Yarım saat yürüdüktan (ZS3) sonra Emre (EB3) ile (KT1) arkadaşları boş bir arazinin köşesindeki bir (KT1) barakanın önünde durdu. Sonra hep (KT1) birlikte içeriye girdiler (OÖD). Yunus (EB4) da (KT1) (AK2) barakanın karşındaki evin (ÜK3) (KT1) bahçesine girip (AK2) (KT1) ağaçların arkasına saklandı (EB3) ve bulunduğu yerden (KT1) barakayı gözetlemeye başladı. (OÖD)

(KT1) baraka on beş metrekarelik bir alandı. Yunus, “(İS1)Bu kadar küçük bir yerde, dört kişi, (İS1) bu saatte ne yapıyor (OÖD)?” diye merak etti (OÖD). (ZS5) Bu sırada (KT1) bahçesinde durduğu apartmandan biri (K1) onu fark etti (OÖD).

“Kim var (İZ) orada?”

Yunus (İS1) bu sesi duyduktan (ZS3) sonra, hemen (KT1) bahçedeki (KT1) ağaçların arasından çıktı (EB3) ve koşarak (İZ1) oradan uzaklaştı (OÖD). İnsanların (K1) onu hırsız zannetmesinden korktu(OÖD). Sokağın başındaki büfenin arkasına saklandı (OÖD)(EB3) ve (ZS3)bir süre (İZ1) orada bekledi(OÖD). (ZS3) Sonra (KT1) bahçesine girdiği apartmana tekrar baktı(OÖD). Kimseyi göremedi (OÖD). Hemen (KT1) barakaya doğru yürüdü(OÖD).(ZB) Ancak (KT1) barakanın (AK2) ışıkları (EB4) da (ZS) artık yanmıyordu. Emre (EB3) ve (KT1) (OÖD1) arkadaşları

(İZ1) orada yoktu. Yunus “(İZ1) Bu iyi bir fırsat!” deyip hemen (KT1) barakanın önüne geldi. (ZS3) Sonra kapıyı (AK2) açmak istedi (OÖD)(ZB)ancak (ÜK3) (AK2) kapı (AK2) kilitliydi. Yunus iyice meraklandı “(K2)B unlar (İZ1) burada ne yapıyor? (İZ1) Burada ne saklıyor (OÖD)?” diye söylenerek (KT1) okulun yolunu tuttu. (OÖD)

Hafta sonları (KT1) yurttan kahvaltı geç saatte veriliyordu. (SBB1) Bu sebeple (KT1) öğrenciler bir saat daha geç kalkıyordu. Yunus (EB4) da cumartesi sabahı (GA4) herkes gibi saat dokuzda uyandı. (OÖD1) Başını yastıktan kaldırıp (KT1) odaya baktı (OÖD). Emre, dolabının önünde hazırlanıyordu. Yunus hemen yataktan kalktı (EB3) ve Emre’ye yaklaşp “Bugün sinemaya gidelim mi? (OÖD)” diye sordu. Emre “Kusura bakma (ZB) ama bugün (EB4) de bir (KT1) (OÖD1) arkadaşşıma söz verdim (OÖD). (ZB) Ama yarın (K7) seninle gelebilirim (OÖD).” diye cevap verdi. Yunus (ZS5) bu sefer (EY5) alınmadı, (KT1) kızmadı (OÖD). (SBB) Çünkü (ZS) artık Emre’nin gittiği yeri biliyordu (OÖD)

Kahvaltıdan (ZS3) sonra Emre müsaade isteyip kalktı (EB3) ve dışarı çıktı (OÖD). Yunus (EB4) da “Görüşürüz (OÖD).” Deyip (KT1) odaya gitti. (ZS3) Sonra üzerini değiştirip Emrelerin arkasından, (KT1) barakaya doğru yürüdü (OÖD). Yunus (KT1) barakaya vardıkdan (ZS3)sonra hemen (OÖD1) kulağını (KT1) barakanın tahta duvarlarına yaslayıp içerideki konuşmaları dinledi.

“Evet, (KT1) arkadaşlar, Türkiye’nin (AK2) elektrik ile çalışan ilk arabası hazır. (ZS) Artık (AK2) (ÜK3) bilim fuarına katılabiliriz (OÖD) (OÖD1) Sırrımızı (ZS) artık herkese açıklayabiliriz(OÖD)”

Yunus (İS1) bu cümleden sonra (ZS3) (DZ) kendini tutamadı (EB3) ve (KT1) barakadan içeri girdi (OÖD). Emre (EB3) ve (KT1) (OÖD1) arkadaşları (K2) onu görüp çok şaşırıldı.

-(İZ1) Burada ne yapıyorsunuz (OÖD)?

-Asıl (K7) senin ne işin var (İZ1) burada? (K5) Bizi mi takip ettin (OÖD)?

-Evet, (K6) sizi takip ettim(OÖD)! (SBB) Çünkü(K7) seni merak ettim(OÖD)! Birkaç aydır çok garip davranıyorsun (OÖD)! (KT1) derse gelmiyorsun (OÖD), (KT1) yurttan yoksun (OÖD)! Ayrıca (K3) bana eskisi gibi davranmıyorsun (OÖD)! Hiçbir şey anlatmıyorsun (OÖD)! (K3,)Ben (EB4) de (İZ) bunların sebebini öğrenmek için (K6) sizi takip ettim (OÖD)!

Emre dönüp (KT1(OÖD1)) arkadaşlarına baktı. (K2) Onlarla göz göze geldi(OÖD). Sanki gözleriyle (K2) onlardan müsaade istedi (OÖD). (KT1) (OÖD1) arkadaşları (EB4) da “Evet!” anlamında (K1) ona göz kırptılar. (ZS3) Sonra Emre, Yunus’u (KT1) barakanın içindeki iskemlelerden birine oturtup (KT1) barakanın ortasındaki arabayı gösterdi.

-Birkaç aydır (İZ) bununla uğraşıyoruz(OÖD). Elektrikle çalışan bir araba yaptık (OÖD). Biliyorsun(OÖD), önümüzdeki hafta Bursa’da (AK2) uluslararası bir bilim fuarı olacak. (K5) Biz (EB4) de (İS1) bu fuara katılmak istedik (OÖD). (KT1) arkadaşlarla düşünüp elektrikle çalışan bir araba yapmaya karar verdik (OÖD). (ZB) Ama kimseye söylemedik(OÖD). (OÖD1) Öğretmenlerimize bile (OÖD)...Herkesi sürpriz yapmak istedik (OÖD). Bir (KT1) (OÖD1) arkadaşımızın babası (EB4) da (OÖD1) çalışmamız için (İZ1) burayı (K5) bize (AK2) atölye olarak verdi.

-Tamam, Emre, her şeyi anladım (OÖD (ZB) ama (K3) benden (EY5) neden sakladın (OÖD)?

-(SBB) Çünkü en büyük sürprizi (K7) sana yapmaya karar verdik (OÖD).

-Nasıl yani (ABB)?

- (KT1) (AK2) (ÜK3) proje (AK2) ekibinin(AK2) lideri olarak arabanın ismini koymak (K3)bana kaldı. (K3)Ben (EB4) de (K1) ona en yakın (KT1) dostumun adını vermek istedim (OÖD). (KT1) arkadaşlar (EB4) da kabul etti.

Yunus duyduğu sözlerden (ZS3) sonra çok heyecanlanmıştı. Ayrıca çok utanıyordu (OÖD). Diğer (KT1) çocuklara dönüp (İZ) şunları söyledi (OÖD):

- (KT1) arkadaşlar, Emre (K5) benim için çok değerli. (K1) O, (K5) benim tek (KT1) dostum. Başına bir şey gelmesinden korktum (OÖD). (SBB1) Bu yüzden (K6) sizi takip etmek zorunda kaldım(OÖD). Tekrar özür dilerim. (OÖD). Nereden bilebilirdim(OÖD)(İZ) bunları...

Emre, (İS1) bu konuşmadan (ZS3) sonra Yunus'a sarıldı. (ZS3) Sonra hep (KT1) birlikte (KT1) barakadan çıkıp yurda gittiler (OÖD).

İki gün (ZS3) sonra Emre (EB3) ve (KT1) (OÖD1) arkadaşları (KT1) okul müdürüne gidip (KT1) projelerinden bahsettiler (OÖD). Elektrikli arabanın (AK2) tanıtımını yapmak için izin istediler (OÖD). Yunus (EB4) da (K2) onların yanındaydı. Müdür (İZ) bunları duyduktan (ZS3) sonra çok sevindi (EB3) ve (KT1) okuldaki herkesi (KT1) ders çıkışı (KT1) bahçede topladı. Emre arabanın başına geçip arabayı yaparken (OÖD1) kullandıkları (AK2) malzemeleri ve uyguladıkları işlemleri birer birer anlattı. Bütün (KT1) öğrenciler (EB3) ve öğretmenler (İS1) bu (KT1) projeye hayran kaldı.

Ertesi hafta Emre (EB3) ve (KT1) (OÖD1) arkadaşları fuardaydı. Yunus (EB4) da (KT1) (OÖD1) arkadaşlarını yalnız bırakmadı. Araba, fuara katılan herkesten büyük bir ilgi gördü. Ayrıca fuarda Emre için bir de sürpriz vardı. Emre'nin (AK2) (ÜK3) ailesi (EB4) de oradaydı. (SBB) Çünkü Yunus, Bursa'ya gelmeden (ZS4) önce Emre'nin (AK2) anne (EB3) ve (AK2) babasını (KT1) arayıp haber verdi. (K2) Onlar (EB4) da (GA4) haberi aldıktan sonra hemen Emre (EB3) ve (KT1) (OÖD1) arkadaşlarının başarısını görmeye geldi. Emre, fuara gelen misafirlere arabayı tanıtırken (AK2) (OÖD1) oğullarını seyredip (K2) onunla gurur duydular(OÖD).

B1.4 HIRSIZ KİM?

Begüm (EB3) ve Aslı bir (KT1) (ÜK3) televizyon (AK2) (ÜK3) (KT1) kanalında (AK2) muhabir olarak çalışıyorlardı. (EB5) Hem iş (OÖD) hem de ev (KT1) (AK2) arkadaşıydılar. Aslı, akıllı (EB3) (OÖD) ve maceraperest bir kızdı. Begüm (ZB3) ise (AK2) araştırmayı seven meraklı biriydi. (SBB1) Bu yüzden birbirleriyle çok iyi (AK2) anlaşıyorlardı (OÖD). (KT1) kanalın (AK2) yöneticileri (EB4) de (K2) onların aralarındaki (AK2) dostluğu gördükten sonra (ZS3) (K2) onlara aynı odada çalışmalarını (EB3) (OÖD) ve bir (KT1) ekip olmalarını söylediler. (İS1) O günden (ZS3) sonra Aslı (EB3) ve Begüm birlikte (KT1) (AK2) haber peşinde koşmaya başladılar. Aslı (EB3) ve Begüm çoğu zaman işe geldikten sonra (ZS3) bir süre masa başında çalışıyor (ED) sonra (ZS3) (EB4) da dışarıda (KT1) (ÜK3) haber toplamaya (OÖD) veya emniyet müdürlüğünden bilgi almaya gidiyorlardı. (İS1) O gün (EB4) de bazı kurumların İnternet sayfalarını (EB3) ve (OÖD) bültenlerini inceleyip (AK2) yerel (EB3)ve (AK2) ulusal (KT1) (AK2) televizyon (KT1) kanallarına göz attılar (OÖD).

- Aslıcığım, (K3) ben bir şey bulamadım.
- (K3) Ben (EB4) de sadece birkaç spor (EB3) (OÖD) ve magazin (KT1) haberi bulabildim. Bugünkü (AK2) gündemde kayda değer bir (KT1) haber yok.
- E-posta (KT1) adresini (EB3) (OÖD) ve (KT1) (ÜK3) sosyal medya hesaplarını kontrol ettin (OÖD)mi?
- Evet(CDD). Maalesef kimse bir ihbarda bulunmamış.
- Anladım (OÖD). Neyse, haydi, kalk yemeğe gidelim (OÖD). Yemekten (ZS3) sonra (EB4) da (KT1) haber toplamak için dışarı çıkarız (OÖD). Saat üçte bir kitap fuarı varmış. (İS1) O vakte kadar bir şey bulamazsak (KBB2) fuarın (KT1) haberini yaparız (OÖD).

(İS1) Bu konuşmadan (ZS3) sonra Aslı (KT1) televizyonu kapatıp (AK2) kumandayı masaya bıraktı. (ZS3) Sonra ikisi (EB4) de çantalarını alıp yemekhaneye doğru ilerlediler (OÖD). Koridorda (KT1) haber müdürüyle karşılaştılar (OÖD).

- Merhaba (KT1) kızlar! İşler nasıl gidiyor?
- Merhaba Metin Bey. (OÖD). Fena değil. Bugün için (ZS3) henüz bir şey bulamadık (OÖD). Yemeğe gidiyoruz (OÖD). Öğleden sonra (ZS3) (AK2) gözlem yapmak için dışarı çıkacağız (OÖD).
- (K6) Siz de (EB4) (KT1) haber bulamazsanız (KBB2) kimse bulamaz. (K6) Size güveniyorum (OÖD) (KT1) arkadaşlar. Afiyet olsun, kolay gelsin.
- Teşekkür ederiz(OÖD) (OÖD1) müdürüm. İnşallah güzel bir (KT1) haber bulacağız(OÖD). (K6) Size (EB4) de kolay gelsin (OÖD).

Aslı (EB3) ve Begüm, (KT1) haber müdürüyle konuştuğundan (ZS3) sonra asansöre bindiler. (ZS5) Bu sırada Aslı'nın (KT1) telefonu çaldı. Hemen (AK2) çantasının (AK2) fermuarını (AK2) açıp (KT1) telefonunu çıkardı (OÖD). Arayan kişi Ahmet'ti.

- Begüm, Ahmet arıyor... Bu sefer (K5) biz (K1) onu (KT1) aramadan (OÖD) (K1) o (K5) bizi (KT1) aradı. Alo! Efendim Ahmet. Alo! Ahmet! Ahmet (K7) seni (AK2) duyamıyorum (OÖD)...

Hat kesiliyor (ED), Ahmet'in sözleri anlaşılıyordu. (SBB1) Bu yüzden Aslı (KT1) telefonu kapatıp asansörden indikten sonra (ZS3) hemen Ahmet'i geri (KT1) aradı.

- Kusura bakma Ahmet. Asansördeydim (OÖD), (KT1) telefon (AK2) çekmedi. (K7) Seni dinliyorum (OÖD). Yaa, (CDÖ) Öyle mi? Çok ilginç! Tamam... Tamam...

Ahmet (KT1) telefonda Aslı'ya bir şeyler anlatıyor (ED), Aslı (EB4) da heyecanlı ve şaşkın bir şekilde (K1) onu dinliyordu. Begüm, Aslı'nın şaşkınlığını görüp meraklanmaya başladı. Aslı (KT1) telefonla konuşurken Begüm (EB4) de Aslı'ya "Ne olmuş?", "Söyler misin (OÖD), neler oluyor?" gibi (ÖB1) (AK2) sorular soruyordu (ZB) ama (AK2) cevap alamıyordu (OÖD). Aslı, parmağıyla Begüm'e sessiz (OÖD1) olmasını işaret etti. Birkaç dakika (ZS3) sonra Aslı'nın görüşmesi sona erdi.

- Haydi, gidiyoruz (OÖD)!
- Ne oldu? Nereye gidiyoruz (OÖD)!
- Bugünkü (KT1) (OÖD1)haberimizi bulduk (OÖD). Ahmetlerin evinin (İZ1)orada ilginç bir (KT1) (EY5)hırsızlık olayı varmış.

—Eee? (CDD)

—(KT1) polis (KT1) ekipleri olayı çözememişler. Olayı basınla (KT1) paylaşmak istiyorlar(OÖD).

Begüm (EB3) ve Aslı koşarak (KT1) kanal binasından çıktılar (EB3) ve (AK2) otoparka gittiler (OÖD). (AK2) (ÜK3)(EY5) (KT1) arabaya bindikten sonra (ZS3) Aslı (AK2) (KT1) navigasyonu çalıştırıp Ahmet'in (KT1) telefonda mesajla gönderdiği (AK2) konumu açtı. Çok heyecanlıydı(OÖD).

—Biraz (AK2) hızlı (OÖD1) gitmemiz gerek. (AK2) (KT1) Emniyet kemerini (AK2) (EY5) tak (OÖD) (EB3) ve arkana yaslan (OÖD)! Aslı, Begüm'ü uyardıktan sonra (ZS3) (DZ) kendisi (EB4) de (KT1)emniyet kemerini (EY5) bağlayıp (KT1) arabayı çalıştırdı (OÖD). Hızlı bir (AK2) kalkışla, gelen (KT1) adrese doğru ilerlemeye başladılar (OÖD). (AK2) Yolculuk sırasında Begüm'ün kafasında olayla ilgili birçok soru vardı (ZB) ancak Aslı'nın dikkatini dağıtmamak için (İZ1) bunların hiçbirini sormıyordu (OÖD). (ZS3) Arada sırada (KT1) navigasyona bakıp hedefe kalan mesafeyi kontrol ediyordu(OÖD). Yola çıktıktan yirmi beş dakika sonra (ZS3) (AK2) (KT1) adrese ulaştılar (OÖD). Evin önünde (KT1) polisler bekliyordu. Aslı (KT1) arabayı hemen kaldırımın kenarına(AK2) park etti (EB3) ve çantalarını alıp (AK2) (EY5) araçtan indiler (OÖD). Ahmet'i görüp onun yanına gittiler (OÖD).

— Komiser Ahmet!

—Merhaba (KT1) (GA4) kızlar, hoş geldiniz (OÖD)?

— Hoş bulduk. (OÖD)

Begüm bazı soruları Ahmet'e sormak için sabırsızlanıyordu. Hemen söze girdi (OÖD).

- Neler oluyor? Aslı bir (KT1) hırsızlık olayı var, dedi (EB3) ve başka da bir şey söylemedi (OÖD).
- Evet, Begüm. Bir (KT1) hırsızlık olayı var. (ZB) Ancak (İZ1)bu, diğer (KT1) (AK2) (ÜK3) hırsızlık olaylarından biraz farklı. (AK2) Evi inceledik (OÖD) (ZB) ancak bir iz bulamadık (OÖD). (AK2) (GA4) (KT1) ev sahipleri (EB4) de (İZ1)bunu (AK2) kamuoyuna duyurmak (EB3) (OÖD) ve (İS1) bu olaydan (KT1) insanları (KT1) haberdar etmek istediler. (SBB1) Bu nedenle (K6) sizi çağırdık (OÖD). Bizim burada işimiz bitti. (KT1) polis merkezine dönmek zorundayız. (OÖD). (K6) Siz (KT1) evin sahipleriyle görüşün. Ayrıntıları (K2)onlar anlatacaklar. Dört numaralı daire (OÖD)...

Ahmet (KT1) ekip (KT1) arkadaşlarıyla birlikte (KT1) arabalarına binip gitti. Aslı (EB3) ve Begüm (EB4) de (AK2) apartmanın ikinci (AK2) katına çıkıp dairenin zilini çaldılar. (ZS3) Sonra birlikte yukarı çıktılar (OÖD). Dairenin önünde genç bir çift (K2) onları karşıladı.

- Merhaba. (K5) Biz Anadolu Televizyonu'ndan geliyoruz. (K3) Ben Aslı, (İS1) bu (EB4) da (KT1) (OÖD1) arkadaşım Begüm. (KT1) haberciyiz (OÖD). (KT1) (OÖD1) adresinizi, Komiser Ahmet Beyden aldık (OÖD). (İS1). Bu (KT1) hırsızlık olayıyla ilgili görüşmek için geldik (OÖD).
- (K5) Biz (EB4) de (K6) sizi bekliyorduk. Hoş geldiniz (OÖD). Lütfen, içeri girin (OÖD)...

Aslı (EB3) ve Begüm içeri girdikten sonra (KT1) evin sahipleri (DZ) kendilerini tanıttı. Sonra (EB4) da (KT1) ev sahibi adam olayı anlatmaya başladı.

- (K5) Biz (OÖD1) eşimle üniversitede tanıştık. Okuldan (ZS2) sonra (EB4) da evlendik (OÖD). İkimiz (EB4) de fotoğrafçıyız. (KT1) yurt dışında bulunan Türk mimarisine ait (AK2) eserleri tanıtmak için bir (AK2) sergi açmayı planlıyoruz (OÖD). (SBB1) Bu nedenle iki yıldır sık sık (KT1) yurt dışına (KT1) seyahat ediyoruz (OÖD). Geçen hafta (EB4) da Macaristan'a gittik (OÖD). (K5) Biz (KT1) seyahatteyken evimize (KT1) hırsız girmiş (ZB) ancak (İZ1) bu ilk (KT1) hırsızlık olayı değil. Bugüne kadar altı kez (KT1) seyahate çıktık (OÖD) (EB3) ve (OÖD1) evimiz altı kez soyuldu.

Adam (İZ1) bunları anlatırken Aslı (EB3) ve Begüm şaşkınlıkla (K1) onu dinlediler (EB3) ve (İS1) bu olayı ilginç buldular (OÖD). Hemen (AK2) defterlerini (EB3) ve (AK2) kalemlerini çıkarıp (AK2) not almaya başladılar (OÖD). (ZS5) Bu sırada Aslı (EB4) da olayla ilgili sorular sormaya başladı.

- (KT1) polis olayla ilgili ne dedi?
- Onlar (EB4) da çok şaşırdılar. (SBB) Çünkü (KT1) hırsızla alakalı hiçbir iz bulunamadı. (AK2) Güvenlik kameralarını incelediler (OÖD). (ZB) Ama binaya giren yabancı kimse yok.

Aslı (EB3) ve Begüm (OÖD1) çaylarını yudumlarken not atmaya devam ediyorlardı. Bu defa Begüm soru sormaya başladı.

- Bence (AK2) (EY5) (KT1) soygun tanıdık biri tarafından yapılıyor. (OÖD1) Komşularınızın hepsini tanıyor musunuz (OÖD)? Apartmana

yabancı birileri girmediyse (KBB2) (KT1) hırsız (OÖD1) komşularınızdan biri olabilir.

- (İZ1) Bu, mümkün değil. (SBB) Çünkü üst katta (KT1) (OÖD1)annem, alt katta (EB4) da erkek (OÖD1)kardeşim (EB3) ve (KT1) (OÖD1) ailesi yaşıyor. (İZ1)Burası, bir (KT1) (ÜK3) aile apartmanı. (CDD)(ZB) Ama üçüncü (KT1) soygundan (ZS3) sonra (KT1) polisler " (KT1) hırsız (KT1) çatı katından girmiş olabilir." dediler. (SBB) Çünkü apartmanların (KT1) (AK2) çatıları birbirine çok yakın. Bunun üzerine yakınlardaki bütün apartmanlarda (EB4) da araştırma yapıldı (ZB) ancak bir şey bulunamadı.
- Anladım(OÖD). Peki, hangi (KT1) (OÖD1)eşyalarınızı (KT1) çalmışlar(OÖD)?
- Aslında(ZS2) her seferinde aynı (KT1) eşyaları (KT1) çalıyorlar (OÖD). Tıraş makinesi, mutfak robotu, fotoğraf makinesi... (OÖD)
- Küçük (EB3) ve elektronik (KT1) (ÜK3)eşyalar(OÖD)...
- Evet. (CDD)
- (ÜK3)Küçük aletler kolay taşınabilir. Evet, (KT1) hırsız (KT1) çatıdan geliyor olabilir.
- Peki, (KT1) (ÜK3) tatile giderken (KT1) (OÖD1) ailenizin dışında kimseye (KT1) haber veriyor musunuz (OÖD)?
- Genellikle kimseye bir şey söylemiyoruz (OÖD). Sadece (OÖD1) yakınlarımız (EB3) ve (KT1) sosyal medya (OÖD1) hesabımızdaki (KT1) (OÖD1) arkadaşlarımız biliyor. (SBB) Çünkü (KT1) tatildeyken yer bildiriminde bulunuyoruz (OÖD)...

- Peki, (AK2) (OÖD1) hesaplarınızda (K7)sizi takip eden kimse var mı? (OÖD1) Hesabınızdaki herkesi tanıyor musunuz (OÖD)?
- Tam olarak bilmiyoruz (OÖD). (SBB) Çünkü (K3) biz fotoğraf sanatçılarınız. Bizi takip eden çok kişi var. Hepsini tanımıyoruz(OÖD). Gelen (KT1) arkadaşlık isteklerini hemen kabul ediyoruz (OÖD).
- (İS1) O zaman (KT1) hırsız, (KT1) sosyal medya (OÖD1) hesabınızdaki kişilerden biri (EB4) de olabilir. (K6) Siz (KT1) tatildeyken (OÖD1) evinize giriyor olabilir...
- (İZ1)Bunu hiç düşünemedik (OÖD)...

(İS1)Bu cevaptan (ZS3) sonra Begüm (EB4) de Aslı (EB4) da bir şey söylemeden düşünmeye başladılar (OÖD). Aslı, Begüm'e kısık sesle bir şeyler söyledi. (ZS3) Sonra Aslı "Müsaade ederseniz (KBB2) (AK2) kameraman (KT1) (OÖD1) arkadaşımızı arayalım (OÖD). Gelip kısa süreli bir (AK2) çekim yapsın (OÖD). Akşam ana (KT1) haber (AK2) bülteninde (EB4) de (İS1) bu olayı herkese (AK2) duyuralım (OÖD). (K6) Siz (EB4) de (İS1) bu konuyu (KT1) polisle bir kez daha görüşün." dedi. (KT1) ev sahipleri (EB4) de (İS) bu teklifi kabul ettiler.

Aslı, kameraman (KT1) arkadaşı Murat'la konuşurken zil çaldı. İçeri yaşlı, kısa boylu bir (KT1) kadın girdi. (KT1) kadın güçlkle yürüyordu. (KT1) ev sahibi (KT1) kadın, yaşlı (KT1) kadına yardım ederek (K1)onu kapının yanındaki kanepeye oturttu. Adam "Hoş geldin (KT1) anne (OÖD)!" dedikten sonra (ZS3)(OÖD1) (KT1) annesiyle (KT1) kızları tanıştırdı. Yaşlı (KT1) kadın (KT1) kızlara baktı. (ZS3)"Sonra " (KT1) polislerden sonra (EB4) da (K6) sizi mi çağırdılar (OÖD)?" dedi (OÖD) (EB3) ve gülmeye başladı (OÖD)...

B1.5 KÖSTEKLİ SAAT

Asaf'ın (KT1) (ÜK3) (AK2) ailesi, Erzincan'ın küçük bir (KT1) (AK2) kasabasında yaşıyordu. (İS1) Bu (KT1) kasabadaki insanlar (AK2) (ÜK3) tarım (EB3) ve (AK2) hayvancılıkla uğraşıyorlardı. Onun (KT1) ailesi (EB4) de (AK2) buğday (EB3) ve (AK2) arpa (AK2) yetiştirip (AK2) satıyor (ED), (AK2) kazandıkları (AK2) parayla (AK2) geçimlerini sağlıyorlardı (OÖD). (ZB) Ancak bir yıldır (AEB1) ne (KT1) (OÖD1) annesi ne de (KT1) (OÖD1) babası (AK2) çalışabiliyordu. (SBB) Çünkü ikisi (EB4) de hastaydı. Asaf'tan başka (AK2) (OÖD1) çocukları (EB4) da yoktu. Aslında (KT1) kasaba (AK2) halkı çok yardımseverdi (EB3) ve Asaf'ın (KT1) ailesinin bütün işlerine (AK2) yardım ediyordu (OÖD). (ZB) Ama (K2) onlar (KT1) kasaba halkına yük olmak istemiyordu. (K2) Onlara göre Asaf (KT1) okulunu bitirip hemen (AK2) köye dönmeliydi (OÖD).

Başka çare yoktu. Asaf, (İS1) o yıl Orta Doğu Teknik Üniversitesi Tarih Bölümünden (AK2) mezun oldu. En büyük (OÖD1) hayali tarih (KT1) öğretmeni olmaktı. (ZB) Fakat (KT1) (OÖD1) öğretmen olabilmesi için (KT1) öğretmenlik (AK2) (ÜK3) (KT1) eğitimi (OÖD1) alması gerekiyordu. (ZB) Ancak (KT1) (OÖD1) ailesinin sağlık (EY5) sorunları (EB3) ve geçim (EY5) sıkıntıları sebebiyle (KT1) eğitimini yarıda bırakıp (KT1) okuldan (ZS3) sonra hemen (KT1) kasabaya döndü (OÖD). Asaf'ın hayalleri (KT1) öğretmen olmakla sınırlı değildi.

(OÖD1) İdealleri arasında (DZ) kendi (KT1) kasabasında çalışmak (EB3) (OÖD) ve (İZ1) burada büyük bir (KT1) tarih sınıfı açmak (EB4) da vardı. Sık sık (KT1) (OÖD1) ailesine (İZ1) bundan bahsediyordu (OÖD). (OÖD1) (KT1) annesi (EB3) ve (KT1) (OÖD1) babası (EB4) da (K1) onun (İS1) bu hayalini gerçekleştirmesini çok istiyordu. (ZB) Ancak sağlık (OÖD1) durumları iyi değildi. (OÖD1) Oğullarının hayalleri önünde (DZ) kendilerini (KT1) engel olarak görüyor

(ED) (EB3) ve (İZ1) buna çok üzüyorlardı (OÖD). Asaf (EB4) da (KT1) (OÖD1) ailesine yardım etmekten memnundu.

(K2) Onları çok seviyordu (OÖD). Bir yandan (KT1) (OÖD1) ailesi için çalışıyor (ED) (EB4) bir yandan da (KT1) öğretmenlik (KT1) eğitimini tamamlamanın (EB3) (OÖD) ve (KT1) tarih sınıfını, açmanın yollarını arıyordu (OÖD). Asaf'ın çocukluktan beri bir alışkanlığı vardı. (ZS2) Her cuma (KT1) kasaba mezarlığına gidip dedesinin mezarını ziyaret ediyordu. (OÖD) (ZS5) Bir gün mezarlıktan dönerken (KT1) kasabanın (AK2) kahvehanesinde dinlenmek istedi (OÖD). Kahvehanenin (AK2) bahçesindeki (AK2) sandalyelerden birine oturup (DZ) kendisine bir (AK2) çay söyledi (OÖD). (ZS3) Sonra (AK2) masada duran (AK2) (ÜK3) gazeteyi eline aldı (OÖD) (EB3) ve okumaya başladı (OÖD). (ZS5) Bu sırada gazetede bir (AK2) ilan gördü (OÖD).

Heyecanlandı (OÖD). (SBB) Çünkü (OÖD1) gördüğü ilan (KT1) öğretmenlik (KT1) eğitimiyle ilgiliydi (EB3) ve haberde (İZ1) bunu uzaktan (KT1) eğitimle yapan üniversitelerin listesi yer atıyordu." (KT1) (OÖD1) eğitimime (K3) ben (EB4) de (İS1) bu şekilde devam edebilirim." diyerek hızla yerinden kalktı (OÖD) (EB3) ve eve doğru koşmaya başladı (OÖD). (İS1) Bu (OÖD1) fikrini (KT1) ailesiyle paylaşmak istiyordu (OÖD). Birkaç dakika (ZS3) sonra aniden durdu (OÖD). Sokağın köşesinde evin duvarına yaslandı (OÖD). Çok hızlı nefes alıyordu (OÖD). "Derslere (OÖD1) katılmam için (KT1) internet gerek (ZB) fakat (KT1) kasabada (KT1) internet yok (CDD)... (İZ1)Bunu nasıl düşünemedim (OÖD)." diyerek (DZ) kendi kendine kızdı (OÖD). Hayal kırıklığına uğradı (OÖD).

Asaf eve gelip odasına girdi (OÖD). (AK2) (OÖD1) Yatağına (AK2) uzandı (OÖD) (EB3) ve düşünmeye başladı (OÖD). Birden (OÖD1) aklına bir fikir geldi.

"İlçeye gidersem (KBB2) (OÖD) (İZ1) orada (KT1) internet bulabilir (ED), (KT1) eğitimlere katılabilirim (OÖD)." diyerek (OÖD1) yerinden kalktı. Hemen (KT1) anne (EB3) ve (KT1) (OÖD1) babasının yanına gidip (OÖD1) fikrini (K2) onlarla paylaştı. (OÖD). (OÖD1) (KT1) ailesi (EB4) de (AK2) (OÖD1) oğullarının (İS1) bu fikrini çok beğendi (EB3) ve (K1) onu desteklediler (OÖD). Ertesi sabah Asaf erkenden yola çıktı (EB3) ve (KT1) ilçeye gitti. (OÖD) (ZS4) Önce bir (KT1) internet kafeye girip (KT1) (OÖD1) başvurusunu yaptı. (ZS3) Sonra (AK2) bankadan (KT1) eğitim (AK2) ücretini yatırdı. (İZ1) Oradan (EB4) da (AK2) postaneye gitti (OÖD) (EB3) ve (AK2) evraklarını büyük bir zarfa koyup üniversiteye (AK2) gönderdi (OÖD). Birkaç gün (ZS3) sonra Asaf'a üniversiteden bir (KT1) mektup geldi. (KT1) mektupta "(ÜK1) Öğretmenlik (KT1) eğitimi için (OÖD1) yaptığınız (KT1) başvuru kabul edildi." yazıyordu. Asaf, çok mutlu oldu. (SBB) Çünkü hayallerinin önündeki ilk (KT1) (GA4) engeli aşıyordu (OÖD). (İS1) O günden (ZS3) sonra Asaf (EB5) hem (KT1) ailesiyle ilgilendi hem (KT1) öğretmenlik (KT1) eğitimine devam etti. (EB4) Bir yandan da (KT1) öğretmenlik sınavına çalıştı (OÖD). (AK2) Kışın (AK2) soğuşuna (EB3) ve (AK2) karlı yollara aldırmadan haftanın birkaç günü (KT1) (AK2) ilçe merkezine gitti (OÖD), geldi (OÖD). Yaza doğru (AK2) sertifikasını aldı (OÖD).

Temmuz ayında (EB4) da girdiği (KT1) öğretmenlik (AK2) sınavını (AK2) başarıyla (AK2) geçti (OÖD). (KT1) öğretmen olmaya hak kazandı (OÖD). (AK2) Görev yeri (AK2) tercihlerini yaparken ilk sıraya (KT1) (OÖD1) kasabalarındaki (KT1) okulu yazdı (OÖD) (EB3) ve (İZ1) oraya (AK2) atandı (OÖD). (KT1) (OÖD1) ailesi (K1) onunla gurur duyuyordu. Eylül ayında (KT1) (ÜK3) okullar açıldı. Asaf okuduğu (KT1) okulda (KT1) öğretmen olmanın gururunu yaşıyordu. (K1) O, (KT1) öğrencilerini (OÖD) , (OÖD1) (KT1) öğrencileri (EB4) de (K1) onu

çok seviyordu. Bazen (KT1) okuldan (ZS3) sonra (KT1) öğrencileriyle oyunlar oynuyor (ED) bazen de (KT1) (OÖD1) öğrencileri işlerinde (K1) ona yardım ediyordu. Oyun oynarken (EB4) (OÖD) de çalışırken (EB4) de (KT1) (OÖD1) öğrencilerine tarihle ilgili bir şeyler öğretmeye çabalıyordu. (OÖD) (ZS5) Bu arada (KT1) tarih sınıfını açmak için gerekli parayı bulmaya çalışıyordu (OÖD). Sonbaharın sonuna doğru (KT1) (ÜK3) tarlalar (AK2) (KT1) sürülmeye (OÖD), (AK2) tohumlar (KT1) ekilmeye başladı. Asaf (EB4) da (DZ) kendi (KT1) tarlalarında çalışmak için bir plan yaptı. Tohumları toprağa (AK2) serpmeden (ZS4) önce (GA4) toprağı (KT1) sürmeliydi (OÖD). Pazar günü (AK2) güneş (AK2) doğmadan kalktı (OÖD) (EB3) ve kahvaltısını edip ahıra indi (OÖD). Atını çıkardı (OÖD) (EB3) ve (KT1) sabanı (EB4) da yanına alıp (KT1) tarlanın yolunu tuttu (OÖD). Asaf, (KT1) tarlaya varduktan (ZS3) sonra toprağı (KT1) sürmek için (KT1) sabanı (AK2) atın arkasına bağladı. (ZS3) Sonra (OÖD1) atını hareket ettirip (KT1) sabanın üzerine basarak (KT1) tarlayı sürmeye başladı (OÖD). (ZS5) Bu sırada (KT1) (OÖD1) öğrencilerinden birkaçı Asaf'ı görüp yanına geldiler (EB3) ve (KT1) öğretmenlerine yardım ettiler (OÖD), Asaf (EB3) ve (KT1) (OÖD1) öğrencileri öğleye kadar (EB5) hem çalışıp hem sohbet ettiler. (ZS3) Sonra Asaf'ın yanında getirdiğı (AK2) yiyecekleri çıkarıp ağacın dibine bir (AK2) sofru kurdular (OÖD).

Birlikte (AK2) öğle yemeğini yediler (OÖD). (AK2) (ÜK3) Yemekten (ZS3) sonra Asaf "Evet çocuklar, bugünlük çalışma yeter. (OÖD1) Yardımınız için teşekkür ederim (OÖD). Çok yoruldunuz (OÖD). İsterseniz (KBB2) (İZ1) burada oturabilir (ED)(AEB1) veya evlerinize gidebilirsiniz (OÖD)." dedi. (KT1) (GA4) öğrenciler (EB4) de sofrayı toplayıp (ZS3) bir süre daha (İZ1) orada oturdular, (ZS3) sonra evlerine dağıldılar (OÖD).

Asaf (EB4) da çalışmaya devam etti. (ZS5) Bir ara (KT1) sabana bir (KT1) metal parçası takıldı. Asaf hemen atını durdurdu (EB3) ve yere doğru eğilip (İZ) onu eline aldı (OÖD). (KT1) metal parçasının etrafı toprakla kaplıydı (ZB) ama (OÖD1) temiz olan kısımları parlıyordu. Asaf bulduğu şeyi gömleğinin kenarıyla (AK2) silerek (AK2) temizledi. (İZ) Bu bir (KT1) köstekli saatti. Asaf, (KT1) saati dikkatle inceliyordu. (KT1) saatin rengi attın sarısıydı. "Acaba çalışıyor mu (OÖD)? Acaba altın mı (OÖD)?" diye (DZ) kendi kendine konuşuyor (ED), düşünüyordu (OÖD). "Eğer (KBB) altınsa (KBB2) (İZ1) bunu satıp (KT1) tarih sınıfını kurabilirim (OÖD)!" dedi (OÖD) (EB3) ve sevinçle (KT1) saati cebine koydu (OÖD). (ZS3) Sonra etrafına bakındı (OÖD). Çevrede (DZ) kendisinden başka kimse yoktu. Asaf işleri hemen bitirmek için durmadan (EB3) ve dinlenmeden çalışıyordu (OÖD). Sonunda sürülen (KT1) tarlaya tohumları (KT1) ekip ağacın dibine oturdu (OÖD). Bulduğu (KT1) saati cebinden çıkarıp incelemeye başladı (OÖD). "Yarın (KT1) şehir merkezine gidip (İZ1) bunu satayım (OÖD)." diye düşündü (OÖD). (AK2) Hava kararmak üzereydi. Hemen eşyalarını toplayıp atına bindi (OÖD) (EB3) ve eve doğru yola çıktı (OÖD). Asaf, sabah ilk minibüsle (KT1) şehir merkezine gitti. Cumhuriyet Meydanı'ndaki kuyumcular çarşısındaki dükkânları dolaştı (OÖD) (EB3) ve (KT1) saati gösterdi (OÖD). Kuyumculardan biri "(ZS) Artık (İS1) bu (KT1) saatlerden piyasada bulunmuyor.

(İZ1) Bunlar çok (AK2) değerli. (İZ) Onu niçin satmak istiyorsun (OÖD)?" diye sordu. Asaf (EB4) da (KT1) tarih sınıfı açma hayalinden bahsetti. Bunun üzerine kuyumcu (EB4) da (KT1) saatin değerinden bir miktar daha fazla (AK2) para vererek "Benim (EB4) de katkım olsun," dedi. Asaf çok mutlu oldu. (KT1) saati satıp (OÖD1) parasını aldı (OÖD) (EB3) ve tekrar (KT1) kasabaya döndü (OÖD). Akşam yemeğinde Asaf, (KT1) anne (ED) (EB3) ve (KT1) babasına müjdeli haberi

verdi. (K2) Onlar (EB4) da (İS1) bu habere çok sevindi. Yemekten (ZS3) sonra çay içerken birden (KT1) (OÖD1) babası Asaf'a dönüp:

-(OÖD1)Verdiğin haber (K5)bizi çok mutlu etti (OÖD1) evladım. (ZB) Yalnız bir şeyi merak ediyorum (OÖD). (KT1) Sınıf için gerekli parayı nereden buldun (OÖD)?

Asaf (İS1) bu soruya şaşırmadı. (SBB) Çünkü (KT1) ailesinden (İDÖ) böyle bir soru bekliyordu (OÖD). Sakin bir şekilde (İDÖ) şunları söyledi (OÖD):

- (KT1) eğitim için (KT1) ilçeye gidip gelirken (İZ1) orada bir kitapçıyla tanıştım (OÖD) .

(ZS2) Her gidişimde (K1)onunla görüşüp sohbet ediyorduk (OÖD) . (ZS5) Bir gün (K1) ona (KT1) tarih sınıfı kurma (OÖD1) hayalimden söz ettim (OÖD).(K1) O (EB4) da (KT1) şehir merkezinde yaşayan hayırsever bir (OÖD1) yakınından bahsetti. (KT1) adam kuyumcuydu.

Dün (EB4) de (K1) onunla görüşmeye gittim (OÖD) . Çok sıcakkanlı biriydi. (K1) O destek oldu. Asaf ilk kez (KT1) ailesine yalan söylüyordu. (ZB) Ama (KT1) (OÖD1) ailesi, mutluluktan anlamadı. Asaf, vakit kaybetmeden (KT1) tarih sınıfının hazırlıklarına başladı. Birkaç (KT1) (OÖD1)öğrencisiyle (EB3) ve (KT1) kasabadaki iki (OÖD1) arkadaşıyla birlikte şehre gidip (AK2) haritalar, (AK2) (KT1) fotoğraflar, (AK2) projeksiyon cihazı (ÖB1) gibi birçok (GA4) malzeme aldı (OÖD).

(KT1) kasabaya geldikten (ZS3) sonra (EB4) da hep birlikte (KT1) tarih sınıfı olacak depoyu boşaltıp (İZ1) burayı boyadılar (OÖD). Boyanın kurumasını beklerken (KT1) fotoğrafları (EB3) (OÖD) ve haritaları çerçevelediler (OÖD), projeksiyon cihazını (EB3) (OÖD) ve tahtayı astılar (OÖD). (KT1) okulda, Asaf'ın

dışında iki (KT1) öğretmen (EB3) ve (KT1) müdür vardı. (K2) Onlar (EB4) da Asaf'a yardım ettiler (OÖD). Bütün işleri birkaç gün içerisinde tamamladılar (OÖD). (OÖD1) İşleri bittikten sonra (KT1) tarih sınıfının önünde bütün (KT1) kasaba halkının (AK2) katıldığı bir açılış töreni düzenlendi. Asaf'ın (KT1) (OÖD1) anne (ED) ve (KT1) (OÖD1) babası (EB4) da (İZ1) oradaydı.

(KT1) okul (KT1) müdürü, (AK2) törendeki konuşmasında Asaf'a teşekkür etti (EB3) ve "(İS1) Bu başarı sayesinde (SBB2) Asaf (KT1) öğretmen, (KT1) müdür yardımcılığına terfi etti." dedi. (İS1) Bu haberdan(ZS3) sonra herkes alkışlamaya başladı. (ZS3) Sonra (AK2) kurdeleler kesildi (EB3) ve (KT1) tarih sınıfı açıldı. Asaf'ın (KT1) (OÖD1) annesi (EB3) ve (KT1) (OÖD1) babası çok duygulandı. Birkaç gün (ZS3) sonra Asaf'ın (KT1) babası (OÖD1) oğlunu (KT1) okuldaki tarih odasında ziyaret etti.

(OÖD1) Elinde bir (KT1) paket vardı. (İZ) Onu (OÖD1) oğluna uzatıp "(İZ1) Bunu ömür boyu sakla (EB3) (OÖD) ve gittiğin her yere yanında götür (OÖD). Unutma (OÖD), (KT1) (OÖD1) ailen (ZS2) her zaman senin yanında olacak!" dedi (OÖD). Asaf çok duygulandı. Hemen (KT1) babasına sarılıp teşekkür etti (OÖD). (ZS3) Sonra (KT1) paketi açtı (OÖD) . (İZ1) Bu, bir (KT1) aile (KT1) fotoğrafıydı. Asaf çok şaşırıldı. (SBB) Çünkü (K1) onu ilk kez görüyordu (OÖD).

(KT1) fotoğraftaki şapkalı (EB3) (OÖD) ve yelekli (KT1) adamı göstererek "(İS1) Bu kim?" diye sordu. (OÖD) (OÖD1) (KT1) babası (EB4) da "(İS1)Bu benim dedem." diye cevap verdi. Asaf gülümsedi (EB3) ve dikkatle (KT1) fotoğrafı incelemeye devam etti (OÖD). (ZS5) Bu sırada (KT1) (OÖD) babasına sorduğu kişinin elindeki (KT1) köstekli saati gördü. (İZ1) Bu (KT1) saat, (K1) onun (KT1) tarih sınıfı açmak için sattığı (KT1) saate çok benziyordu. (KT1) babasına bir şey

belli etmeden (KT1) fotoğrafı duvara astı. (OÖD). Asaf (KT1) fotoğraftaki (KT1) saati gördü görelî sürekli "Acaba (İZ1) bu, sattığım (KT1) saat olabilir mi?" diye düşünüyordu. (AEB1) Ne (KT1) babasına ne de (KT1) annesine (İS1) bu konuda bir şey sorabildi (OÖD).

Günler (ZS3) sonra bir (AK2) gece (AK2) rüyasında (KT1) babasının dedesini (AK2) gördü (OÖD). (K1) Ona "Kafana takma (OÖD) (OÖD1) evladım. (K7) Sen iyi bir şey yaptın." diyordu (OÖD). Asaf hemen uyanıp etrafına baktı (OÖD). Gördüğü rüyadan (ZS3) sonra (DZ) kendi kendine "Tarihe olan sevgim için yalan söyledim (OÖD) (ZB) ama (DZ) kendi (GA4) tarihimden (EB4) de vazgeçmiş olabilir miyim (OÖD)?" diye düşünmeye başladı (OÖD). Ertesi gün Asaf (KT1) okulun önünde lüks bir (EY5) otomobil gördü. (EY5) Arabaya bakıp "Sanırım (OÖD) (KT1) okulun önemli bir misafiri var." diye düşündü (OÖD). (ZS3) Sonra içeri girdi (OÖD). Odasına giderken arkasından bir ses duydu (OÖD):

-Asaf (AK2) (OÖD1) Hocam, (K6) sizi (KT1) müdür bey çağırıyor. Asaf, merakla (KT1) müdürün odasına doğru yürüdü. Kapıyı çaldı (OÖD). İçerden bir ses "Buyurun (OÖD), girin (OÖD)!" dedi. Asaf içeriye girdi. (KT1) müdürün yanında biri vardı. Asaf, misafiri gördükten (ZS3) sonra "(İS1) Bu beyefendiyi bir yerden tanıyorum. (OÖD)" diyerek düşünmeye başladı. Bir (KT1) müdüre bir (KT1) adama baktı(OÖD).

- Asaf (OÖD1)Hocam, buyurun (OÖD) oturun (OÖD), dedi (KT1) müdür (EB3)ve misafiri işaret ederek konuşmasına devam etti.

- Erkan Bey benim eski bir arkadaşım. (KT1) şehir merkezinde kuyumculuk yapıyor. (İS1) Bu (KT1) okulun yapılışında çok büyük (OÖD1) katkıları var. (ZS5) Şimdi (EB4) de sizin (KT1) tarih sınıfını duymuş (OÖD), (EB5) hem

(K3) beni hem (KT1) okulu hem de (KT1) tarih (OÖD1) sınıfınızı ziyaret etmek için gelmiş (OÖD). Asaf dikkatle (KT1) adama bakıyordu. Sınıfınızı ziyaret etmek (ZS3) Kısa bir süre sonra Erkan Bey'i hatırladı (OÖD). (ZS5) Bu sırada Erkan Bey (EB4) de Asaf'a bakıp gülümsüyordu. Asaf (EB4) da "Sanırım (OÖD) (K1) o (EB4) da (K3) beni hatırladı." diye düşündü (ZB) ama hiçbir şey söyleyemedi (OÖD). Erkan Bey (EB4) de bir şey demedi. (ZS3) Sonra (KT1) müdür "Buyurun, (KT1) (OÖD)

(OÖD1) sınıfımıza gidelim (OÖD)." Dedi (OÖD) (EB3) ve hep birlikte kalkıp (KT1) tarih sınıfının önüne geldiler (OÖD)...

B2.1 KAHRAMAN POLİS

Alper, (KT1)(ÜK3) polis (AK2) Teşkilatı'nın en (KT1) başarılı (KT1) polislerinden biriydi. (KT1) polis (AK2) akademisini birincilikle (EY5) bitirmiş (ED) (EB3) ve (EY5) mezun olduktan (ZS2) sonra da sayısız (AK2) (KT1) operasyona katılmıştı (OÖD). (KT1) operasyonlardaki (KT1) (OÖD1) başarısı sebebiyle (EB4) de (DZ) kendisine geçen yıl üstün (KT1) başarı ödülü verilmişti. (OÖD1) Arkadaşları ve (AK2) (OÖD1) amirleri tarafından da çok seviliyordu (OÖD).

Alper'in babası (EB4) da (CDD) (KT1) polisti. (EB5) Hem de çok yetenekli bir (KT1) polis(ED)... (OÖD) Birkaç yıl (ZS4) önce bir (KT1) (AK2) (ÜK3) banka (KT1) (AK2) (ÜK3) soygunundan sekiz kişiyi (AK2) kurtarmış (ED), kimsenin burnu bile (EB1) kanamamıştı. Alper (EB4) de babasını örnek alıyor (ED), (K1) onun gibi ülkesi için faydalı bir şeyler yapmak istiyordu (OÖD). (SBB1) Bu sebeple (K1) o (EB4) da (İS1) bu (KT1) mesleği seçti. (KT1) polisliği çok seviyordu (OÖD). Alper'in (KT1) meslekte beşinci yılıydı. (OÖD) Yaklaşık bir (AK2) doksan

boyunda (ED), (AK2) doksan kilo (ED), (AK2) kahverengi gözlü (ED), (AK2) esmer (ED) (EB3) ve (AK2) yiğit bir delikanlıydı. (OÖD) Üç yıldır (AK2) koruma (KT1) polisi olarak (KT1) görev yapıyor (ED), (AK2) bürokratları (OÖD) (EB3) ve (KT1) (AK2) siyasetçileri koruyordu. En zorlu (KT1) görevlere (OÖD) (EB3) ve en önemli (KT1) operasyonlara (EB4) da (K1) o çağrılıyordu. Son (KT1) görevinde (EB4) de ünlü bir (KT1) siyasetçiyi suikasttan son anda kurtardı (OÖD). Ünlü (KT1) siyasetçi, bir (AK2) açılış töreninde (AK2) kürsüye çıkmış konuşma yapıyordu. Alper (EB4) de kürsünün hemen arkasında durmuş (ED), etrafı izliyordu. (OÖD) (ZS5) Bu sırada çatıda duran (OÖD) (EB3) ve eli (KT1) (AK2) silahlı bir kişinin (KT1) siyasetçiyi hedef aldığı gördü (OÖD). (KT1) adamı fark eder etmez koştu (OÖD) (EB3) ve ünlü (KT1) siyasetçiyi yere doğru itti (OÖD). (ZB) Ama suikastçı (KT1) silahını ateşlemişti. Alper omzundan (AK2) vuruldu (EB3) ve (AK2) (KT1) yaralandı. (İS) Bu (KT1) (OÖD1) başarısından etkilenen emniyet müdürü, Alper'i biraz dinlenmesi için hava (KT1) polisi olarak atadı.

(İS) Bu (KT1) görev değişikliği Alper için (EB4) de çok iyi olmuştu. Alper, uzun bir süre koruma (KT1) polisi olarak (KT1) görev yaptığı için (KT1) evlenmeye (OÖD1) fırsatı olmamıştı. İki yıldır Fatma isimli bir (AK2) hemşireyle görüşüyordu (OÖD). Bir (KT1) operasyon sırasında (KT1) yaralanan (OÖD1) arkadaşını (AK2) hastaneye götürmüş (ED), (İZ1) orada Fatma'yla tanışmıştı (OÖD). (K1) Onu çok seviyor (ED) (EB3) ve (K1) onunla (KT1) evlenmek istiyordu. (ZB) Fakat her seferinde çeşitli bahanelerle (KT1) evlenmekten vazgeçmişti (OÖD). (SBB) Çünkü (OÖD1) işi zor (ED) (EB3) ve tehlikeliydi. (OÖD1) Başına bir şey gelirse (KBB2) (GA4) (OÖD1) eşini yalnız bırakmaktan korkuyordu (OÖD). (KT1) görev değişikliğinden (ZS3) sonra biraz olsun rahatlamıştı (OÖD). Hava (KT1) polisliği eski (KT1) görevine göre daha

tehlikesizdi. Şimdi (KT1) (OÖD1) evlenmesi için bir engel yoktu. (SBB1) Bu yüzden kısa zaman (ZS4) önce Fatma'ya (KT1) evlenme teklifinde bulunmuştu (OÖD). Fatma (EB4) da (İS) bu teklifi hemen (AK2) kabul etmiş (ED) (EB3) ve (KT1) nişanlanmışlardı (OÖD). (ZS) artık (AK2) (ÜK3) düğün için hazırlık yapıyorlardı (OÖD). Alper (KT1) uçak kaçırma (KT1) olaylarını önlemek için şehirlerarası (KT1) (AK2) (ÜK3) uçak yolculuklarında (KT1) görevli gizli bir (KT1) polisti. (KT1) (GA4) (İLZ) uçaktakiler (K1) onu (AK2) (KT1) yolculardan biri sanıyor (ED), onun (KT1) polis olduğunu kimse bilmiyordu. (İS) Bu (KT1) görev sırasında (AEB) belki de hayatının en rahat günlerini geçiriyordu (OÖD).

Haftada üç dört gün (AK2) seyahat ediyor (ED) (OÖD), genellikle (EB4) de çok fazla bir (KT1) olayla karşılaşmıyordu. Bir yıllık (KT1) görev süresi boyunca sadece birkaç kez (AK2) kavga olmuştu. (İS) Bu kavgaları (EB4) da çoğunlukla alkollü (KT1) yolcular çıkarıyordu. (İS) Bu gibi durumlarda Alper, (KT1) polis olduğunu belli etmeden (KT1) (AK2) (ÜK3) olaylara müdahale ediyordu. Alper, (İS) o gün İstanbul-Antalya (AK2) uçuşunda (KT1) görevliydi. Saat 16:30'da İstanbul'dan Antalya'ya (AK2) uçacak (ED), ertesi günü (EB4) de saat 15:15'te geri (AK2) dönecekti (OÖD). (AK2) Bavulunu hazırladı (OÖD) (EB3) ve “(ZS4) Önce (KT1) bankaya uğrar (ED) daha (ZS3) sonra da (AK2) havaalanına (AK2) giderim (OÖD)” diye düşündü (OÖD). Saat on gibi evden çıktı (OÖD). (İS) O gün İstanbul'un (AK2) trafiği her zamankinden (İLZ) daha yoğundu.

(OÖD) (KT1) bankaya geldiğinde (KT1) bankanın önünde (AK2) (ÜK3) (KT1) (EY5) (OÖD1) arabasını park edecek bir yer bulamadı (OÖD). (AK2) Otopark (EB4) da yoktu. (SBB1) Bu yüzden arka sokağa girdi (OÖD) (EB3) ve (İZ1) orada bir (AK2) park yeri bulup (KT1) arabasını bıraktı (OÖD). (ZS3) Sonra (EY5) aracından inip (KT1) bankaya doğru yürümeye başladı (OÖD). “Allah Allah,

aksi bir gün... Hayır olsun inşallah!” dedi (OÖD). Tam (OÖD) (KT1) bankanın kapısından içeri girecekken bir (KT1) araç Alper’in dikkatini çekti. (İZ) Bu, (KT1) bankanın hemen önünde duran (EB3) ve plakasız bir (KT1) araçtı. (OÖD1) İçinde siyah kıyafetli üç dört kişi vardı. (GA4) (KT1) adamlar (KT1) bankaya bakarak bir şeyler konuşuyorlardı. Alper biraz geri çekildi (EB3) ve yolun kenarında durup (KT1) adamlara belli etmeden (ZS) bir müddet (K2) onları izledi (OÖD). (KT1) adamlar konuşmaya devam ediyordu. (ZS) Bir ara saatine baktı (OÖD) ve geç kaldığını fark etti (OÖD). (KT1) (OÖD1) bankaya gitmesi gerekiyordu. (KT1) arabaya son kez baktı (OÖD) (EB3)ve (KT1) bankaya gelip içeri girdi (OÖD).

Alper (KT1) bankaya girer girmez (AK2) sıra makinesinden (AK2) fiş aldı (EB3) ve (AK2) (KT1) bekleme koltuklarına doğru yürüdü (OÖD). (KT1) banka çok kalabalık değildi. (KT1) Bekleme koltuklarında oturan yaşlı bir teyze (EB3) (OÖD) ve elli yaşlarında bir amcanın dışında (KT1) (AK2) gişede işlem yaptıran iki kişi (OÖD) (EB3) ve (KT1) (AK2) bireysel işlemler bölümünde (EB4) de (AK2) görüşme yapan üç dört kişi vardı. Alper “(AK2) Sıra çabuk gelir, çok fazla kişi yok.” diye düşündü. (KT1) bireysel işlemler bölümünün hemen yanında (OÖD) (EB3) ve alt kata inen merdivenlerin başında duran koltuklara oturdu (OÖD). Arkasına yaslandı (OÖD) (EB3) ve cep telefonunu kurcalamaya başladı (OÖD). Aslında (OÖD1) yaptığı hiçbir şey yoktu. Sadece vakit geçirmek istiyordu (OÖD). Alper oturalı henüz birkaç dakika olmuştu. Birden içeriye siyah kıyafetli üç (KT1) adam girdi. (KT1) adamların yüzlerinde (EB4) de kar (KT1) (AK2) maskesi vardı. “(İZ) Bunlar, (KT1) arabanın içindeki (KT1) adamlar!” diye düşündü. (KT1) adamlar henüz ağzını bile (EB1) açmadan Alper (KT1) adamların (KT1) soygun yapmak istediklerini anlamıştı. Aniden (OÖD1) aklına bir fikir geldi (OÖD) (EB3) ve vakit kaybetmeden uygulamaya başladı (OÖD). (OÖD) Yanındaki (AK2) merdivenlerin

(EY5) korkuluklarından (AK2) sarkıp hemen (AK2) aşağı (AK2) atladı (OÖD). (KT1) soyguncular (K1) onu fark etmedi bile. (ZS3) Sonra birkaç basamak çıkıp (EY5) tirabzanların altından (KT1) adamlara bakmaya başladı (OÖD). (KT1) adamlardan biri, kapının yanında oturan (AK2) güvenlik (KT1) görevlisine yöneldi. Güvenlik (KT1) görevlisi ne olduğunu bile (EB1) anlamadan (KT1) adam (KT1) silahını aldı (OÖD) (EB3) ve yere (OÖD1) yatmasını istedi (OÖD). Diğer iki (KT1) adam (KT1) bankanın içe doğru yürüyordu. (KT1) adamlardan biri (KT1) gişelere doğru yöneldi (EB3) ve (KT1) gişede çalışan memurlardan ellerini (OÖD1) kaldırmalarını istedi. Diğer (KT1) adam (ZB3) ise (KT1) banka müdürü (EB3) ve (KT1) bireysel işlemler bölümünde çalışan (AK2) memurların yanına gitti (OÖD). (ZS3) Sonra “Herkes (AK2) ellerini kaldırsın. (KBB) Eğer herkes (OÖD) söylediklerimizi yaparsa (KBB2) kimseye bir şey olmaz, kimsenin canı yanmaz!” diye bağırmağa başladı (OÖD). (İS) Bu (KT1) adam diğerlerinden daha (AK2) uzun (OÖD) (EB3) ve (AK2) iri yapıydı. (SBB1) Bu yüzden (KT1) bankadakiler en çok ondan (AK2) korkmuştu. Uzun boylu (KT1) adam bir yandan insanları (AK2) tehdit ediyor (ED), bir yandan (EB4) da herkesin (KT1) bankanın ortasında toplanmasını istiyordu (OÖD). Kimini elindeki (KT1) silahıyla (AK2) itiyor (ED) (OÖD), kimini de bağırarak (AK2) azarlıyordu.

Alper (EB5) hem yukarıdaki (KT1) olayları izliyor (ED) hem de insanları nasıl kurtaracağını düşünüyordu (OÖD). (KT1) (OÖD1) silahı yanında değildi (EB3) ve (KT1) soyguncular üç kişiydi. Ayrıca uzun boylu (KT1) adamın otomatik (KT1) silahı vardı. Alper (ZS) bir müddet beklemeye (OÖD) (EB3) ve (KT1) soyguncuları izlemeye karar verdi. (ZS5) Bu arada uzun boylu (KT1) adam bütün (AK2) (GA4) müşterileri (KT1) bankanın ortasına toplamaya devam ediyordu. Alper bir anda çok şaşırıldı (EB3) ve (DZ) kendi kendine “(OÖD1) Gözlerime inanamıyorum (OÖD).

Onun ne işi var (İZ1) burada!” dedi (OÖD). Kolonların arasında bir (GA4) kadın vardı. Korkuyla başını ellerinin arasına almış (ED) (OÖD) (EB3) ve sadece önüne bakıyordu (OÖD). (K1) Bu, Alper’in (KT1) nişanlısı Fatma’ydı. Fatma’yı görünce Alper’in bütün dikkati dağılmıştı. (ZS) Artık Fatma’dan başka kimseyi düşünemez hâle gelmişti (OÖD). (ZS) Bir süre sadece Fatma’yı izledi (OÖD). (ZS3) Sonra (KT1) adamlardan birinin bağırması (K1) onu (DZ) kendine getirdi.

“Hemen bir şeyler yapıp (EB5) hem Fatma’yı (OÖD) hem de bütün (AK2) rehineleri kurtarmalıyım (OÖD)” diye düşünmeye başladı. Dudaklarını kemiriyor (ED) (OÖD) (EB3) ve bir plan yapmaya çalışıyordu (OÖD). (DZ) Kendi kendine “(ZS4) Önce uzun boylu (KT1) adamı (OÖD) (ZS2) sonra (EB4) da rehinelerin başındaki (KT1) adamı (AK2) etkisiz hâle getirmeliyim (OÖD). (KBB) Eğer (İZ) bunu başarabilirsem (KBB2) üçüncüsünü haklamak kolay iş...” dedi (OÖD).

(ZB) Ama uzun boylu (KT1) adamı nasıl halledecekti (OÖD)? Alper düşünürken uzun boylu (KT1) adam bir kez daha bağırmaya başladı (OÖD) :

“(KT1) banka müdürü hanginiz (ED)?”

(GA4) Çalışanlar bir (ZS) müddet sessiz kaldılar (EB3) ve birbirlerine baktılar (OÖD). Uzun boylu (KT1) adam bağırarak sorusunu tekrarlayınca orta yaşlı bir (KT1) adam “(K3) Benim!” dedi (OÖD).

“Yürü bakalım (OÖD) Müdür Bey! (AK2) (KT1) kasaya gidiyoruz (OÖD)...”

(KT1) banka müdürü önde, uzun boylu (KT1) adam arkada Alper’in saklandığı merdivenlere doğru yürüdüler.

(KT1) bankanın alt katında uzun bir koridor vardı. (İS) Bu koridor üzerinde üç oda bulunuyordu. (AK2)(ÜK3) Odalardan ikisinin kapısında (AK2) kazan dairesi (EB3) ve (AK2) arşiv odası yazılıydı. (AK2) Koridorun sonundaki üçüncü odada ise (ZB3) (KT1) kasa vardı. Alper sessizce sol taraftaki arşiv odasının kapısını açtı (EB3) ve içeri girdi (OÖD). Yavaşça kapıyı kapattı (OÖD). (AK2) Kulağını kapıya dayadı (OÖD) (EB3) ve koridordaki ayak (AK2) seslerini (AK2) dinlemeye başladı (OÖD). (KT1) soyguncu (EB3) (OÖD) ve müdür kapının önünden geçip (KT1) kasanın olduğu odaya doğru yürüyordu.

Alper odada kullanabileceği bir şeyler aradı. Sol tarafta bir (KT1) sopa buldu (OÖD). Beyzbol (KT1) sopasına benziyordu. (KT1) adamı (KT1) sopayla (KT1) bayıltabilirim (OÖD) diye düşündü (OÖD) (ZB) ama (İZ) bu çok riskliydi. (SBB) Çünkü (KT1) sopayla (KT1) adamı (KT1) bayıltamazsa (KBB2) ateş edebilirdi. Uzun boylu (KT1) adam (KBB) eğer (AK2) ateş ederse (KBB2) diğer (KT1) adamlar sesi duyardı. Alper (OÖD1) kullanabileceği başka bir şey bulmaya çalıştı. Sağ taraftaki (KT1) (AK2) çuvalları gördü (OÖD). (KT1) çuvalların ağzı (AK2) ipe (AK2) bağlanmıştı. (İS) Bu ipleri kullanabilirdi (OÖD). Hemen (OÖD1) bir tanesini çözdü (OÖD) (EB3) ve ipi eline (AK2) doladı (OÖD). Ardından ses (OÖD1) çıkarmaması için ayakkabılarını çıkardı (OÖD). Yavaşça kapıyı araladı (OÖD) (EB3) ve (KT1) kasa odasına doğru baktı. (OÖD)

Uzun boylu (KT1) soyguncu (KT1) silahını (KT1) banka müdürünün başına (AK2) dayamıştı (OÖD). (KT1) banka Müdürü ise (ZB3) (KT1) kasayı açmaya çalışıyordu. Alper yavaşça arşiv odasından çıktı (EB3) ve ayak parmaklarının ucuna basarak (KT1) soyguncuya doğru ilerledi (OÖD). (KT1) soyguncuya arkadan yaklaştı (OÖD) (EB3) ve elindeki ipi (KT1) soyguncunun boğazına dolayıp (AK2) sıktı (OÖD). (KT1) adamın kulağına “(KT1) silahını bırak (OÖD)!” diye fısıldadı

(OÖD). Uzun boylu (KT1) adam (İDÖ) böyle bir şeyi beklemiyordu. Canını kurtarmak için (KT1) silahını bırakıp ellerini boynuna götürdü (OÖD) (EB3) ve Alper'in sıktığı ipi (AK2) gevşetmeye çalıştı (OÖD). (ZB) Ama başaramadı (OÖD). (KT1) soyguncu yavaş yavaş (KT1) bayıldı. Alper (KT1) adamı yere bıraktı.

(KT1) Banka müdürü (KT1) olaylar karşısında (EB5) hem şaşırılmış (ED) hem de korkmuştu. (ZS5) Bu sırada Alper, (KT1) banka müdürüne bakıp:

“Sakin olun (OÖD)! (K3) Ben (KT1) polisim. (KT1) soyguncuları görünce (DZ) kendimi (İZ1) buraya attım (OÖD).” dedi.

(İS) Bu sözler (KT1) banka müdürünü sakinleştirmeye yetmedi. Müdür telaş içinde:

“Ee! (OÖD) Şimdi ne yapacağız? Yukarıda iki (KT1) adam daha var.” dedi.

“Bir fikrim var. Yukarıdaki (KT1) adamları (EB4) da etkisiz hâle getireceğiz (OÖD). (ZB) Ancak sizin yardımınız gerekiyor. (K3) Ben (KT1) soyguncunun (AK2) kıyafetlerini giyeceğim.

(OÖD1) Boylarımız aynı sayılır. Kar (KT1) maskesi (EB4) de olduğu için beni tanıyamazlar (OÖD). (K7) Seni diğer rehinelere yanına oturtacağım (OÖD). (K7) Sen (ZS5) o sırada sessizce diğer rehinelere yere (OÖD1) yatmalarını iste.

Kimsenin (KT1) yaralanmasını istemeyiz (OÖD). (ZS4) İlk olarak rehinelere başında bekleyen (KT1) adamı halledeceğiz (OÖD). Daha (ZS3) sonra da kapıdaki (KT1) adamı...(OÖD)” (KT1) banka müdürü korkarak (ZB3)(EB4) da olsa “Tamam. (CDD)” dedi. Alper (KT1) soyguncunun kıyafetlerini çıkardı (EB3) ve giydi (OÖD). (ZS5) Tam o sırada dışarıdan (KT1) polis (KT1) arabalarının (AK2) sirenleri duyulmaya başladı. (KT1) bankanın önüne üç tane (KT1) polis (KT1) arabası gelmişti. Galiba (KT1) banka çalışanlarından birisi sessiz (AK2) alarmı çalıştırmıştı.

Dışarıdaki (KT1) polisler anons yapmaya başladı. “(AK2) (OÖD1) Etrafınız sarıldı (OÖD). (KT1) silahlarınızı atıp teslim olun (OÖD). Kaçamazsınız (OÖD).” Alper (KT1) banka müdürüne dönerek “(OÖD1) Tam zamanı, haydi başlayalım (OÖD). (OÖD1) Dikkatleri dağılmıştır.” dedi. (KT1) banka müdürü önde Alper arkada merdivenleri çıkmaya başladılar. Yukarı çıktıklarında Alper (KT1) banka müdürüne anlattığı (AK2) planı uygulamaya başladı. (ZS5) Bu sırada (KT1) soyguncuların ikisi (EB4) de dışarıdaki (KT1) polisleri bakıyordu. Alper, (KT1) banka müdürünü diğer rehinelere arasına oturttu. (KT1) banka müdürü diğer rehinelere “(K3) Beni getiren (KT1) adam bir (KT1) polis. Hazır olun, birazdan (AK2) çatışma çıkacak. Hemen yere yatın (OÖD).” dedi. Alper’in işi (ZS) artık daha kolaydı. (KT1) soygunculardan biri kapının kenarındaki (AK2) kolonun arkasına (OÖD), diğeri (EB4) de rehinelere yanından uzaklaşarak sıra makinesinin arkasına saklanmıştı. Alper sıra makinesinin arkasındaki (KT1) adama doğru ilerlerken “(K3) Ben (EB4) de saklanmalıyım.” diye düşündü. (SBB) Çünkü (DZ) kendisinin (EB4) de (KT1) soyguncu kıyafeti vardı. Dışarıdaki (KT1) polisler Alper’i (EB4) de (KT1) soyguncu sanıp vurabiliyorlardı. Alper hızlı hareket edip sıra makinesinin arkasındaki (KT1) adama iyice yaklaştıktan (ZS2) sonra “Haydi Bismillah!” dedi (EB3) ve önündeki (KT1) adamın boğazına sarıldı (OÖD).

Kapıdaki (KT1) adam (İZ) bunu görünce hemen (KT1) silahını Alper’e doğrulttu (OÖD). (OÖD) Tam ateş edecekken içerideki (AK2) kargaşayı gören (KT1) polisler kapıdan girdi. Hemen kapının arkasındaki (KT1) soyguncuyu bacağından vurdular (OÖD). (ZS3) Ardından Alper’in tuttuğu (KT1) soyguncuya döndüler (OÖD). Alper, (KT1) soyguncunun (KT1) silahını elinden aldı (EB3) ve yavaşça yere koydu (OÖD). Alper, hemen dizlerinin üstüne çöktü. Ellerini ensesine birleştirdi (OÖD) (EB3) ve “(KT1) ateş etmeyin! (OÖD)” diye bağırdı (OÖD). (KT1) polisler

(ZS)önce (KT1) soyguncuları (AK2) kelepçelediler. (ZS3) Ardından Alper'in etrafını sardılar (OÖD).

“Ellerini aç(OÖD) (EB3) ve yere yat (OÖD)!”

Alper “(KT1) ateş etmeyin (OÖD), (K3) ben (KT1) soyguncu değilim. (K3) Ben (KT1) polisim” dedi. (ZB) Fakat (KT1) polisler (İZ) buna inanmadı. (İS) Bu durumu gören (KT1) banka müdürü elleri havada ayağa kalktı (OÖD). (KT1) polislere “Durun (OÖD), (K1) o (K5) bizi kurtardı. (KT1) soyguncuları (K1) o durdurdu, lütfen (KT1) ateş etmeyin (OÖD). (K3) Ben (İS) bu (KT1) bankanın müdürüyüm, adım Salih Zengin. Lütfen (KT1) ateş etmeyin (OÖD)!” dedi. (KT1) polislerden birisi (KT1) silahını bırakmadan Alper'e doğru yaklaştı. Alper'in başındaki kar (KT1) maskesini çıkardı (OÖD).

“(K7) Sen (KT1) polis misin?”

“Evet, (CDD) (AK2) kimliğim cüzdanımda. (AK2) (OÖD1) Cüzdanım da (EB4) aşağıdaki arşiv odasında... Aşağıda bir (KT1) soyguncu daha var. Baygın (OÖD) (ZB) ama her an uyanabilir (OÖD). Acele edin (OÖD)!”

Alper'in başında bekleyen (KT1) polis bir arkadaşına işaret ederek aşağıya gidip (OÖD) bakmasını söyledi. (ZS5) Bu sırada kar (KT1) maskesi çıkınca Alper'in sesi düzelmmişti. Fatma, Alper'i sesinden tanıdı.

“Alper?”

Alper yavaşça başını çevirip:

“Sakin ol (OÖD) hayatım. (K3) Ben iyiyim. (OÖD) (ZS3) Birazdan bitecek... (K7)
Sen iyi misin?”

“Evet, (OÖD) iyiyim...”

(KT1) polis, Fatma’yı işaret ederek:

“(K1) O kim?” diye sordu. Alper (KT1) nişanlısı (OÖD) olduğunu söyledi. (ZS5) Bu arada aşağıya giden (KT1) polis koşarak geri döndü.

“Komiserim, (KT1) adam sanırım doğru söylüyor. Aşağıda bir (KT1) soyguncu daha var. (OÖD1) Elleri bağlı (EB3) ve nefes alıyor (OÖD). (ZB) Yalnız (DZ) kendisinde değil (OÖD). Ayrıca aşağıda (İS) bu kıyafetleri buldum (OÖD). (OÖD1) Cebinde (KT1) polis kimliği var. Galiba arkadaş teşkilattan (OÖD).” ...

B2.2 UMUT

Yıl 2375...

Aslı'nın (KT1) (AK2)babası üç ay (Z2) önce (EY5) (AK2) (KT1) vefat etti. (SBB1) Bu yüzden Aslı, haftalardır (AK2) (KT1) hayatındaki en zor günler i(AK2) yaşıyordu. Aslı üç yaşındayken (EB4) de (KT1) (AK2) annesini kaybetmişti. (İS1) O zaman daha çocuktü (OÖD). (SBB1) Bu yüzden (KT1) annesinin (KT1) (AK2) ölümünden pek etkilenmemişti (OÖD). (KT1) (OÖD1) annesi (EY5) (KT1) öldükten sonra (ZS3) (OÖD1) (KT1) babası başka kimseyle (KT1) evlenmemiş (ED) , Aslı'yı tek başına büyütmişti. (OÖD) (KT1) baba (EB3) ve (AK2) kızın (DZ) kendilerinden başka kimseleri yoktu. (İZ) Bu (EB4) da Aslı'ya (KT1) babasını birbirine (AK2) bağlamıştı. (KT1) babasının (KT1) ölümüne kadar hiç (AK2)

ayrılmamışlardı (OÖD). (KT1) babası (KT1) öldükten (ZS3) sonra (KT1) hayat (K1) ona anlamsız geliyordu. Sürekli (DZ) kendi kendine "(KT1) (OÖD1) babam olmadan (K3) ben ne yapacağım?" diyordu (OÖD). (KT1) (OÖD1) babasının (KT1) ölümünün üzerinden birkaç ay geçmesine rağmen (ZB) Aslı (ZS) hâlâ çok (KT1) (AK2) üzgündü. (AEB1) Ne işe gidiyor (ED) ne de arkadaşlarıyla (KT1) görüşüyordu (OÖD). "(ZS) Artık (İS1) bu (KT1) dünya (K3) bana (AK2) dar gelmeye başladı." deyip (İS1) bu (AK2) sıkıntıdan (AK2) kurtulmanın (KT1) yollarını arıyordu (OÖD). (ZS5) Bir gün televizyonda bir reklam gördü (OÖD). "Calisto'ya giden ilk insanlardan olmak ister misiniz (OÖD)? Calisto'da yeni bir (KT1) hayatı (KT1) (AK2) keşfetmeye (OÖD), yeni bir (AK2) gezegende çalışmaya ne dersiniz (OÖD)? (AK2) İnsanoğlunun 12. (AK2) kolonisi (AK2) Jüpiter'in uydusu Calisto'da kuruluyor. Ayrıntılı bilgi (OÖD) (EB3) ve (AK2) (ÜK3) (KT1) kayıt için hemen (OÖD1) sitemizi ziyaret edin (OÖD)! www. (KT1) yıldızgecidi.com" Aslı reklamı görür görmez düşünmeye başladı. (OÖD1) Zihninden "Acaba (K3) ben (EB4) de (İZ1)oraya gitsem mi?", "Calisto (K3)bana (AK2)iyi gelir mi?" (ÖB1) gibi sorular geçmeye başladı. Hemen reklamda söylenen İnternet sitesine girdi(OÖD) (EB3) ve sitedeki bilgileri dikkat kesilip okudu(OÖD). Calisto'ya yerleşip (İZ1)orada çalışacak farklı (AK2)(ÜK3)meslek gruplarından 3.000 kişi aranıyordu.

Aslı çok (KT1) başarılı bir (AK2)jeologdu. 33 yaşında olmasına rağmen(ZB) (İS1)bu alanda sayısız (KT1) başarıya imza atmış(ED), (OÖD1)soyadıyla anılan "Sönmez Ölçeği" isimli bir (KT1) cihaz icat etmişti.(OÖD) (İS1)Bu (KT1) cihaz (SBB2)sayesinde yanardağ patlamaları 30 dakika önceden bilinebiliyordu. Calisto'da (EB4) da yeni (KT1) (KT1) araştırmalar yapabiliirdi. "Calisto (K3)bana iyi gelecek!" dedi(OÖD)(EB3) ve ön (KT1) kayıt (AK2)formunu doldurdu.(OÖD) .

(ZS3)Biraz duraksadıktan (ZS3) sonra “Evet, kesinlikle (K3)bana iyi gelecek!” deyip “(AK2)Gönder” düğmesine bastı. (OÖD)Ertesi gün Aslı, (KT1) yıldız Geçici Şirketi tarafından arandı. Telefondaki şirket yetkilisi “(OÖD1) Başvurunuzu inceledik (OÖD). (KBB)Eğer yarın müsaitseniz(KBB2) (K6) sizinle (KT1) görüşmek istiyoruz. (OÖD)” dedi. Aslı(EB4) da (KT1) görüşme (KT1) teklifini kabul etti. Telefonu kapattıktan (ZS3)sonra (DZ) kendi kendine “Acaba doğru yapıyor muyum(OÖD)?” diye düşündü(OÖD). Aslı (KT1) görüşmeye gittiğinde (EB4) de Calisto’ya gidip gitmeme konusunda hâlâ kararsızdı. Şirket, Aslı’ya (AK2)baş jeolog görevini önerdi. (İZ1) Oradaki bütün (AK2)zemin (KT1) (KT1) araştırmalarından Aslı sorumlu olacaktı. Bunun üzerine Aslı çok heyecanlanmış(ED)(EB3) ve sevinmişti(OÖD). Yeni (KT1) araştırmalar yapabiliyordu(OÖD). Sonunda Aslı (KT1) teklifi kabul etti. (ZB) Ancak Calisto’ya (OÖD1)gidebilmesi için öncelikle bazı (KT1) testlere (OÖD1)katılması gerekiyordu. (İS1)Bu (KT1) testler (KT1) uzay (KT1) yolculuğuna çıkmak için gerekliydi.

Günler hızla geçti. Aslı (KT1) test sonuçlarını atmıştı. (KT1) uzay (KT1) yolculuğuna çıkmak için herhangi bir engel kalmamıştı. (ZS5)Bu sırada Calisto'ya gidecek (KT1) uzay gemisinin (EB4) de (AK2)kalkış tarihi belli oldu. (KT1) (GA4) Gemi, 3 Haziran 2376 yılında Uluslararası Karaman (KT1) uzay Üssü'nden (AK2)kalkacaktı.

(AK2)Seyahat günü geldi çattı. Aslı'nın önünde çok uzun bir (AK2)yol vardı. Calisto, (KT1) dünyadan 2.8 milyar kilometre uzaktaydı. (İZ)Bu 2300'lü yılların, teknolojisiyle iki buçuk yıllık (ÜK3)yolculuk demektir. (SBB1) Bu yüzden (KT1) yolculuk sırasında bütün (KT1) yolcular "derin (KT1) uyku (KT1) kapsülleri”ne yatırılacak(ED)(EB3) ve (KT1) yolculuğun beşte dördünü uyuyarak geçireceklerdi.

Nihayet (KT1) gemi (KT1) başarıyla (KT1) uzaya doğru fırlatıldı. (KT1) Gemi hızla yükselirken Aslı son bir kez (KT1) (AK2)dünya'ya doğru baktı. (İS1)Bu güzel, (AK2)mavi küreyi (AEB) belki de son kez görüyordu (OÖD). (KT1) dünya'daki (OÖD1)anılarını (EB4) da geride bırakıyordu(OÖD)... Kalkıştan hemen (ZS3)sonra (KT1) yolcular (KT1) uyku (KT1) kapsüllerine yatırıldı. Derin (KT1) uyku süreci başlamıştı. 60 kişilik (KT1) mürettebat haricinde herkes (KT1) uykuya daldı. (KT1) mürettebattaki görevliler (ZB3)ise nöbetleşe uyuyacaklardı. 6 ayda bir (ÜK3) (AK2) (KT1) ekip değişecekti. 15 kişilik gruplar hâlinde(İS1) bu koca (AK2)(ÜK3) (KT1) gemi uçurulacaktı. (KT1) mürettebat, (KT1) yolculuğun bitmesine üç ay kala herkesi(AK2) uyandırdı. Calisto'ya (AK2)varmadan (Z2) önce (KT1) yolcuların bazı hazırlıklar yapmaları gerekiyordu. Derin (KT1) uyku (EB3)(OÖD) ve (KT1) uzaydaki hava basıncı vücuttaki (AK2)(KT1)kasların erimesine(OÖD), (KT1) (AK2)kas kütlelerinin azalmasına sebep oluyordu. (SBB1) Bu yüzden (KT1) yolcular, Calisto'ya inene kadar(KT1) gemide spor yapmalı(ED), fiziksel olarak hazırlanmalıydılar.

Aslı uyanıp (KT1) kapsülden çıktıktan (ZS3)sonra (KT1) mürettebattan biri (K1)ona (OÖD1)odasını gösterdi (EB3) ve Aslı'nın çalışacağı (KT1) ekibi tanıttı(OÖD). Aslı (EB4) da (KT1) uzayda (KT1) hayatın kolay olmayacağını(OÖD) (EB3) ve (İZ1)oranın tehlikeli bir yer olduğunu biliyordu. (SBB1)Bundan dolayı (AK2) (KT1) ekibindeki herkesle tek tek tanıştı(OÖD), (OÖD1) öz geçmişlerini okudu(OÖD) (EB3) ve(K2) onlar hakkında notlar aldı(OÖD). Aslı, Calisto'ya varıncaya kadar her gün (KT1) ekibiyle vakit geçirdi. Bir yandan (K2)onları daha iyi tanımaya çabalıyor(ED) bir yandan (EB4) da (KT1) ekiptekilerin niçin (İZ1)burada olduklarını anlamaya çalışıyordu(OÖD). (KT1) ekipteki kişilerden biri, (OÖD1) gözlerini açtığı ilk andan itibaren Aslı'nın dikkatini

çekmişti. (KT1) ekibin en (AK2)sessiz elemanıydı(OÖD). Pek (AK2)konuşmazdı(OÖD). Aslı, (KT1) ekibin diğer üyelerinden(K1) onun adını öğrenmişti. Adamın adı Fırat'tı. İşten artakalan zamanlarda sürekli (KT1) yıldızları seyrediyor(ED), notlar alıyordu(OÖD). Aslı (K1)onun (İS1)bu halini ilginç bulmuştu. "Bir jeologun (KT1) yıldızlarla ne işi olabilir?" diye düşündü(OÖD). Ertesi gün Fırat yine (KT1) yıldızları seyrediyordu. Aslı (K1) onu görünce hemen yanına gitti. "Merhaba!" deyip yanına oturdu(OÖD) (EB3) ve (K1) ona ne yaptığını sordu(OÖD). Fırat (AK2)tebessümle elindeki kâğıtları (K1)ona gösterdi. Aslı, kâğıdı görünce çok şaşırıldı. (SBB) Çünkü Fırat, (AK2)(ÜK3) (KT1) yıldızların (AK2)resmini çizmişti. (EB2)Üstelik her (AK2) (KT1) yıldız grubunu bir hayvana(OÖD) (AEB1) ya da eşyaya benzeterek (AK2)resmetmişti(OÖD) .(İS1) Bu çizimler Aslı'nın çok hoşuna gitti. Calisto'ya (AK2)iniş zamanı yaklaşıyordu. Gün geçtikçe Fırat'la Aslı arasındaki samimiyet (EB4) de artıyordu. (KT1) ekip çalışmalarından (OÖD) (EB3) ve antrenmanlardan kalan bütün zamanları birlikte geçirmeye başlamışlardı(OÖD). Uzun uzun sohbet ediyorlar(ED) (OÖD), bazen(EB4) de birbirleriyle şakalaşıyorlardı(OÖD). Aslı, Fırat'tan (AK2) (KT1) hoşlanmaya başlamıştı. "Acaba yıllarca aradığım (AK2)aşkım, (KT1) uzayda mı buldum(OÖD)?" diye düşünmeye başlamıştı (OÖD) . (İZ) Bunu her düşündüğünde (EB4) de (AK2)gülümsüyordu. Fırat (EB4) da Aslı'ya karşı ilgisiz değildi. (K1)Ondan (KT1) hoşlanıyor(ED) (OÖD) (ZB) ama bir türlü (İZ)bunu Aslı'ya söyleyemiyordu (OÖD) . Aslı'nın (AK2) (KT1) ekip lideri olmasından çekiniyordu(OÖD). Calisto'ya inmelerine birkaç gün kala Fırat cesaretini topladı (EB3) ve Aslı'nın elini tuttu(OÖD). Aslı, ilk(ZS2) önce ne olduğunu anlamamıştı. (ZS3)Sonra Fırat önünde (AK2)diz çökünce Fırat'ın ne yapmak istediğini tahmin etmiş(ED) (OÖD) (EB3) ve heyecanlanmıştı (OÖD). (ZS2)Her zaman

(OÖD1)sohbet ettikleri yerde Fırat, Aslı'ya (AK2)evlenme (KT1) teklif ediyordu. Aslı, ilk(ZS2) önce ne diyeceğini bilemedi. Henüz çok erken olduğunu düşünüyor (ED) (OÖD) (ZB) ama Fırat'ı (EB4) da (AK2)reddetmek istemiyordu(OÖD). (ZS3)Biraz duraksadı(OÖD). Pencereden dışarı baktı(OÖD).

Catisto'ya çok yaklaştıklarını gördü (OÖD). (İS1)Bu büyük (AK2)uydu adeta bir(AK2) ay gibi parlıyordu. Aslı gözlerini Fırat'a çevirdi (EB3) ve Fırat'ın (KT1) teklifini kabul etti (OÖD). Soluğu kaptanın yanında atan Aslı (EB3) ve Fırat, (KT1) evlenmek istediklerini söylediler. (KT1) Gemi Calisto'ya inmeden kaptan (OÖD1)nikâhlarını kıydı. Calisto'ya el ele tutuşarak indiler(OÖD). Bütün (KT1) ekip Calisto'ya iner inmez(AK2) çalışmaya başladı. Yapılacak çok (AK2)iş vardı. Calisto'nun yüzeyi tamamen (KT1) buz olduğu için (AK2)yaşam (KT1) kubbesinin içinde yaşıyorlardı(OÖD). Öncelikle (DZ) kendilerine (KT1) kubbe içinde bir (AK2)şehir kurmaya başladılar (OÖD). Yanlarında getirdikleri makinelerle büyük (KT1) buz kütlelerini eritiyorlardı(OÖD). Aslı (EB3) ve (OÖD1) (KT1) ekibi ise (KT1) buzların altından çıkan (AK2)(ÜK3)toprak üzerinde çalışıyor(ED), toprağın (AK2)(EY5)tarıma elverişli olup olmadığını rapor ediyorlardı(OÖD). Bazı (AK2)bitkilere rastlanmış(ED)(EB3)ve incelemeye (EB4) de alınmıştı. Ayrıca toprakta ne (AK2)ekilebileceğine (EB4) de (AK2)(EY5)ziraat mühendisleri karar verecekti. Calisto'ya geleli yaklaşık altı ay olmuştu. Asli (KT1) hayatından çok memnundu. Fırat'la çok (KT1) mutluydu(OÖD). Ayrıca işini (EB4) de çok seviyordu(OÖD). Günler günleri kovalıyor(ED), birlikte (KT1) mutlu bir (KT1) hayat yaşıyorlardı(OÖD). Son günlerde Fırat biraz (AK2)rahatsızdı. Birkaç gündür(OÖD) (AK2)göğsünde geçmeyen bir (KT1) ağrı vardı. (DZ) Kendi kendine birkaç (AK2) (KT1) tedavi yöntemi denemiş(ED) (ZB)ama (KT1) ağrıyı bir türlü (AK2)dindirememişti(OÖD).(ZS3) Sonra (AK2) (KT1) doktora

gitmiş(ED)(EB3)(OÖD) ve akciğer (KT1) (AK2)kanseri olduğunu öğrenmişti(OÖD). Fırat'ın (KT1) babası (EB4) da erken yaşta akciğer (KT1) kanserinden (KT1) vefat etmişti. Fırat ne yapacağını bilmiyordu. Aslı (İS1)o kadar (AK2)mutluydu ki onun (İS1)bu (KT1) mutluluğunu (AK2)bozmak istemiyordu(OÖD). (ZB) Ama (İDÖ)böyle bir şeyi (EB4) de Aslı'dan gizleyemezdi(OÖD). Fırat, akşam Aslı'ya her şeyi anlatmaya karar verdi. Cesaretini topladı(OÖD) (EB3) ve Aslı'yı karşısına alıp anlatmaya başladı(OÖD). Aslı duyduklarına inanamamıştı. (KT1) babasının (AK2)cenazesinden beri hiç (İS1)bu kadar (KT1) üzülmemişti(OÖD). Ne diyeceğini (OÖD), ne yapacağını bilemiyordu(OÖD). Bir yandan (AK2)hüngür hüngür (AK2)ağlıyor(ED), diğer yandan (EB4) da Fırat'a (AK2)moral vermeye çalışıyordu(OÖD). (KT1) dünya'ya dönmeyi, (AK2)ameliyat olmayı önerdi (OÖD). (ZB) Fakat Fırat "(İZ)Bunlar için yeterli (OÖD1)zamanımız yok!" diyordu. Fırat'ın hastalığı üçüncü (AK2)evredeydi. (KT1) doktor, en fazla altı aylık(OÖD) (AK2)ömrünün (AK2)kaldığını söylemişti. Aslı ve Fırat (İS1)o (AK2)gece sabaha kadar (AK2)uyumayıp bir çare düşündüler(ZB) ama bulamadılar. Aslı (KT1) ağlamaktan yorgun düşmüş(ED), Fırat'ın dizinde uyuyakalmıştı(OÖD). Sabah olunca Astı, hemen soluğu (KT1) doktor olan bir arkadaşının yanında aldı. (K1)Ona Fırat'ın durumundan bahsetti(OÖD). Sonra (ZS3)(EB4) da (DZ) kendi durumunu anlattı(OÖD). Fırat olmadan yapamayacağını söyledi(OÖD). (OÖD1) Arkadaşı çok (KT1) üzülmüştü. Aslı'yı teselli etmeye çalıştı(OÖD). "Her şeyin bir çaresi bulunur, sakın ol! (OÖD) " dedi(OÖD). Aslı bir yandan (KT1) ağlıyor(ED), bir yandan (EB4) da (KT1) doktor arkadaşına yalvarıyordu(OÖD). "Ne olur Mert, bir şeyler yap. (KT1) dünya'da akciğer (KT1) kanserini (AK2)yenen çok insan var. Fırat (EB4) da yenemez mi? Ne olursun (K3)ona yardım et(OÖD)!" diyordu. (KT1) doktor Mert, "(DZ)Kendini

(İS1)bu kadar (KT1)üzersen(KBB2) Fırat da (KT1) (AK2) üzülür(EB4). (ZS2) Önce sakın ol(OÖD). (ZS) Artık (KT1) ağlama(OÖD).

(KT1) kubbedeki bütün (KT1) doktorlarla konuşacağım (OÖD). Bir (AK2)(EY5)çaresini bulacağız(OÖD), merak etme(OÖD)!" dedi(OÖD). Aslı, (İS1)bu sözleri duyduktan(ZS2) sonra biraz olsun rahatladı. "Gerçekten mi? Fırat'ı (AK2)(EY4)iyileştirecek misin(OÖD)?" diye tekrarlamaya başladı(OÖD). Mert "Merak etme(OÖD)..." diyerek Aslı'yı sakinleştirdi. "Şimdi evine git (OÖD) (EB3) ve (K3)benden haber bekle(OÖD). Bir şeyler bulur bulmaz (K7)seni çağıracağım(OÖD)." Dedi(OÖD). Aslı, bir (KT1) umutla evin (KT1) yolunu tuttu. (ZS5)Bu sırada Mert, Fırat'la (KT1) görüşüp Aslı'yla yaptığı konuşmadan bahsetti. Fırat (EB4) da Mert de (KT1) tedavinin işe yaramayacağını biliyordu. (ZB) Ancak Aslı'ya (İZ)bunu söylememeye karar verdiler(OÖD).

Aslı (KT1) üzülmesin diye (K1)ona Fırat'ın iyileşeceğini söyleyeceklerdi(OÖD). Aradan birkaç gün geçti(EB3) ve Aslı'nın telefonu çaldı. Arayan Mert'ti. Aslı heyecanlı bir şekilde telefonu açtı (EB3) ve açar açmaz "Mert, ne oldu? Bir (KT1) tedavi buldun mu(OÖD)?" diye sordu. Mert "Fırat'ı (EB4) da (OÖD) al (EB3) ve hemen (AK2)muayenehaneme gel(OÖD)!" dedi (EB3) ve telefonu kapattı(OÖD). Aslı ne olduğunu anlamamıştı. (AK2)Sevinmeli mi(ED) (OÖD) yoksa(ZB4) (KT1) üzülmeli miydi, bilemedi(OÖD). Vakit kaybetmeden Fırat'la birlikte Mert'in yanına gittiler. Mert içeride bir arkadaşıyla birlikte (K2)onları bekliyordu. Aslı (EB3) ve Fırat odaya girince anlatmaya başladı. (OÖD) "Aslı, Fırat'ın (ÜK)(GA4)hastalığına bir (KT1) tedavi bulmuş olabiliriz (OÖD). (İS1)Bu arkadaşım Serkan. (DZ) Kendisi moleküler (AK2)biyologdur. Serkan birkaç hafta (ZS4)önce, eritilen (KT1) buzların altından (AK2)yosuna benzeyen bir (AK2)(ÜK3)bitki (KT1) keşfetti. (İS1)Bu bitkiyi incelediğinde çok ilginç bir şeyle

karşılaşmış(OÖD). Bitki (AK2)hücreleri her türlü yabancı cisme karşı (DZ) kendisini hızlı bir şekilde savunuyormuş. Türüne ilk kez (OÖD1)rastladığımız bir enzim salgılayarak yabancı hücrelerin (KT1)ölmesine neden oluyormuş. Dün sabah Serkan (EB3) ile birlikte (İS1)bu bitkinin (AK2)özünü (KT1) kanserli bir fareye damardan verdik(OÖD). Fare 24 saat içinde iyileşti. (İS1)Bu bitkiyi Fırat'ın (KT1) tedavisi için (EB4) de kullanabiliriz(OÖD)." Aslı (İS1)bu sözleri duyar duymaz (KT1) mutluluktan (AK2)havalara uçtu. Mert'e (EB3)(OÖD) ve Serkan'a sıkıca sarılıp teşekkür etti(OÖD). Mert sözlerine devam etti "Yalnız bir mesele daha var. Bitkinin içinde bulunan Cladribine isimli bir madde var. (İS1)Bu madde (KT1) dünya'da (EB4) da (KT1) kanser (KT1) tedavisinde kullanılıyor. (ZB) Fakat çok az düzeyde. (İS1) Bu bitkinin içerisinde çok fazla miktarda Cladribine var." Fırat, titreyen bir sesle "(AK2)Yan etkileri nedir?" diye sordu. Mert "Birçok yan etkisi var (ZB) ama (İZ)bunlar önemsiz şeyler; kusma, ciltte kızarıklık gibi(ÖB1). (ZB) Ama büyük(OÖD1) (AK2)yan etkisi (AK2)yüksek dozda alınması hâlinde ortaya çıkıyor. Bitki göz sinirlerine (AK5)zarar verebiliyor (EB3) ve (OÖD) kalıcı körlüğe (AK2)neden olabiliyor."Aslı (EB3) ve Fırat'ın sevinçleri yarım kalmıştı. Biraz düşünmek için süre isteyip (İZ1) oradan ayrıldılar(OÖD). Eve gelip düşünmeye başladılar(OÖD). Fırat riski göze almak istiyordu. Aslı (ZB3) ise biraz daha beklemeleri (EB3) ve düşünmeleri konusunda ısrar ediyordu. Fırat "Fazla (OÖD1)zamanımız yok. Hastalık 4. evreye doğru ilerliyor (EB3) ve (İS1)o evrede yapılabilecek hiçbir şey kalmaz." diyordu. (KT1) kanser 4. evreye gelirse (KBB) Fırat'ın(KT1) akciğerlerinde kalıcı (AK2)(EY5) (KT1) hasara neden olacak (ED) (EB3) ve (KT1) tedavi fayda etmeyecekti. Fırat kararını vermişti. Riski göze alıp (İS1)bu (KT1) tedaviyi uygulayacaktı(OÖD)...

B2.3 AĞRI DAĞINA TIRMANIŞ

Giray, akşamüzeri Hamamönü'nde küçük bir çay ocağında oturuyordu. Bir yandan çayını yudumluyor (ED) bir yandan (EB4) da “kartallar yüksek uçar” adlı dağ sporları dergisindeki makalelere göz atıyordu (OÖD). “Dünyaya tepeden (OÖD1) bakabileceğiniz yerler” adlı makale (OÖD1) ilgisini çekti (EB3) ve dikkatle (İS1)bu yazıyı okumaya başladı (OÖD) . “Himalayaların (KT1) zirvesi Everest. Herkes tarafından dünyanın en yüksek noktası (EB3) ve tırmanması en (EY5) güç (KT1) zirvesi olarak bilinse (KBB) (EB4) de aslında tırmanma açısından dünyanın en zorlu dağı KAİKİ dağdır, KAİKİ, 8.611 metre yüksekliğindeki (KT1) zirvesiyle dünyanın en yüksek ikinci dağdır. Çin (EB3) ve Pakistan sınırındaki Karakoram Sıra Dağları'nda bulunan KAİKİ'ye tırmanmak, dünyanın en yüksek (KT1) zirvesine sahip olan Everest'e tırmanmaktan daha (EY5) zordur. Bugüne kadar Everest'e binlerce kişi tırmanmış olmasına (ZB2) rağmen KAİKİ'nin (KT1) zirvesine ulaşabilen sadece birkaç yüz kişi vardır ”.Giray (İS1)bu satırları okuyup tebessüm etmeye başladı. (SBB) Çünkü (DZ) kendisi (EB4) de son cümlede bahsedilen birkaç yüz kişiden biriydi. İki yıl (ZS4) önce Everest'e (OÖD), altı ay önce (EB4) de KAİKİ'ye tırmanmayı başarmıştı (OÖD). Çayından bir yudum daha alıp makaleyi okumaya devam etti (OÖD). “Ağrı dağı ise (ZB3) Anadolu'yu kuş bakışı (OÖD1) seyredebileceğiniz yerlerden biridir. Türkiye'nin en yüksek dağdır. Dağın en uç noktasına Atatürk (KT1) zirvesi denmektedir. Dünyanın en meşhur elli dağı arasında 48. Sırada yer almasına (ZB2) rağmen aslında dünyanın en yüksek dağlarından biridir. 5.137 metrelik yüksekliğiyle dünyanın 25. Orta doğunun ikinci (EB3) (OÖD) ve Avrupa'nın 3. Yüksek (KT1) zirvesine sahiptir. ”Giray elindeki çay bardağını masaya bıraktı (EB3) ve düşünmeye başladı (OÖD). Giray genç yaşında birçok ülkeye gitmiş (ED) (EB3) ve (İZ1) orada ki en yüksek (KT1) zirvelere tırmanarak

sayısız başarıya imza atmıştı. Türkiye’de ise (ZB3) sadece dağcılar ilk başladığı yıllarda Süphan (OÖD), Tendürek (OÖD) (EB3) ve Erciyes’e gitmişti (OÖD). Anadolu’nun en yüksek (KT1) zirvesi olan Ağrı Dağı’na tırmanmaya hiç fırsat olmamıştı. Hemen telefonunu çıkarıp (OÖD1) arkadaşı Hikmet’i aradı (OÖD) (EB3) ve Ağustos ayında Ağrı Dağı’na tırmanmak istediğini , (K1) onun (EB4) da (DZ) kendisiyle gelip gelmeyeceğini sordu (OÖD). Hikmet (EB4) de Giray’ın (İS1)bu düşüncesine sıcak bakıp ağustosta (İZ1)oraya gitmeye karar verdi. Günler birbirini kovalamış (ED) (Z2), tırmanış günü gelmişti. Giray (EB3) ve Hikmet gerekli (AK2) hazırlıkları yaparak Ankara’dan (KT1) (AK2) (ÜK3) yola çıktılar. (İS1) Bu (AK2) uzun bir (KT1) yolculuk olacaktı (SBB) çünkü Ağrı (KT1) (ÜK3) Dağı’na (AK2) ulaşmak için 1190 kilo (KT1) metre (KT1) yol kat etmeleri gerekiyordu. (SBB1) Bu yüzden sabah erkenden Ankara’dan (AK2) hareket ettiler (OÖD). (KT1) yolculuk, bekleediklerinden daha iyi (OÖD) (EB3) ve daha keyifli geçmişti. (KT1) gece yarısına doğru Doğubayazıt (AK2)ilçesine (AK2)vardılar (OÖD) (EB3) ve (KT1) geceyi bir (AK2) otelde geçirip iyice dinlendiler (OÖD). Ertesi sabah saat 6 civarında otelden çıkıp Ağrı (KT1) Dağı’na doğru (KT1) yola çıktılar (OÖD). (ZS4) Önce Eli (AK2)Köyü’ne kadar (AK2) (KT1)(ÜK3) araçlarıyla geldiler(OÖD). (İZ1) Burası, Ağrı (KT1) Dağı’na (KT1) tırmanan her (KT1) dağcının ilk durağıydı. Bütün (KT1) (GA4) dağcılar öncelikle (KT1) araçlarıyla (İZ1) buraya kadar gelir (ED) (EB3) ve (KT1) araçlarını (İZ1)buraya bırakırlardı(OÖD). (ZS2)Sonra (EB4) da (AK2)katır kiralayarak Ağrı (KT1) Dağı’nın (KT1) (AK2) zirvesine olan (KT1) yolculuklarına (İZ1)onlarla devam ederlerdi (OÖD). Giray (EB3) ve Hikmet (EB4) de çantalarını (EB3) ve (AK2)(GA4) erzaklarını katırlara yükleyip (KT1) yollarına devam ettiler (OÖD). Ağrı (KT1) Dağı’na (KT1) tırmanış normal (KT1) hava şartlarında 3 gün (AK2) sürerdi. Giray (EB3) ve Hikmet dönüş

(KT1) yolculuğunu (EB4) da hesaba katarak üç günlük (AK2) yiyecek (EB3) ve (AK2) (ÜK3) malzeme almışlardı (OÖD). Giray (EB3) ve Hikmet (KT1) yolculuğa başladıktan beş saat (ZS3) sonra 3300 (KT1) metre yükseklikteki ilk (KT1) (ÜK3) kamp alanına ulaştılar. (İZ1) Burası Eli Köyü'nden yaklaşık 1250 (KT1) metre daha yüksekteydi. (KT1) dağın (İS1) bu kısmı çok fazla dik değildi. (SBB1) O yüzden (KT1) tırmanırken çok fazla zorlanmadılar (OÖD). Sadece (İZ1) buraya geldiklerinde (K2) onları şaşırtan bir durumla karşılaştılar (OÖD). Yarım saat içinde üç farklı (AK2) (ÜK3) (KT1) hava olayına tanık olmuşlardı(OÖD). (KT1) kamp alanına ilk ulaştıklarında (KT1) hava (AK2) açıktı. (ZS5) Bu sırada (KT1) (AK2) çadırlarını kurdular (OÖD). Tam yemek hazırlayıp yemeğe başlamak üzereyken (EB4) de (AK2) bardaktan boşalırcasına (AK2) yağmur (AK2) yağmaya başlamıştı. (İZ) Bununla (EB4) da kalmadı(OÖD) (EB4) sonra da (AK2) şiddetli bir (AK2) rüzgârın esiri olmuşlardı(OÖD)... 15 dakika (ZS3) sonra (ZB3) ise sanki hiçbir şey olmamış gibi tekrar(AK2) güneş çıkmıştı. (KT1) kamp alanında Giray (EB3) ve Hikmet dışında başka (KT1) dağcılar (EB4) da vardı. (KT1) geceyi onlarla çay-kahve içip sohbet ederek geçirdiler(OÖD). Ağustos (AK2)ayı Ağrı (KT1) Dağı'na (KT1) tırmanmak için en uygun (AK2) (ÜK3) zamanlardan biriydi. (SBB1) Bu yüzden çok fazla (KT1) dağcı olmasına şaşırmadılar(OÖD). (ZS3) Sonraki gün (AK2) sabah erkenden kalkıp bütün (KT1) dağcılarla birlikte büyük bir sofrayı kurdular (OÖD) (EB3) ve kahvaltıda (OÖD). Kahvaltıdan (ZS3) sonra (EB4) da (KT1) dağcılar hazırlıklarını yapıp öğleye doğru (KT1) yola çıktılar. (AK2)Hedef, 4200 (KT1) metredeki ikinci (KT1) kamp noktasına ulaşmaktı. (ZB) Ancak (İS1)bu (OÖD) bekledikleri gibi kolay olmayacaktı. (SBB) Çünkü (ZS) artık (KT1) yol daha (AK2) dik (ED) (EB3) ve keskin (AK2) taşlarla doluydu. (AK2) Arazide (İS1) bu taşlar (ED) (EB3) ve küçük otlardan başka hiçbir şey yoktu. Özellikle taş (OÖD)

(EB3) ve (AK2) kayalar çok ilginçti. Ağrı (KT1) dağı (AK2) volkanik bir yapıya sahip olduğu için kayalar keskin kenarlı (ED) (EB3)ve koyu renkli (ED), üzerinde yosun (EB1) bile olmayan dümdüz taşlardı. Sanki taşlar daha yeni yapılmış gibi duruyorlardı. Dört saatlik zorlu bir (AK2) yürüyüşün (ZS3) ardından Giray (EB3) ve Hikmet ikinci (KT1) kamp noktasına ulaşmayı başardılar. Zorlu (OÖD) (EB3) ve (AK2) tehlikeli (KT1) yola rağmen(ZB2) (İZ1) buraya bütün (KT1) dağcılardan daha hızlı çıkmışlardı (OÖD). Hemen güzel bir yer seçip (KT1) çadırlarını kurdular (OÖD). Bir saat sonra (EB4) da yavaş yavaş diğer gruplar gelmeye başladı. (AK2) (KT1) geceyi (İZ1) burada geçirip (AK2) güneşin doğuşuyla tekrar (KT1) yola çıkacaklardı (OÖD). (OÖD1) Önlerinde (KT1) zirveye giden altı saatlik (KT1) yolları daha vardı. İkinci (KT1) kamp alanındaki (KT1) gece ilk (KT1) gece kadar güzel olmadı. (SBB) Çünkü (KT1) hava çok (AK2) soğuktu (EB3) ve (AK2) (ÜK3) (KT1) iklim sürekli değişiyordu. (İS1) O (KT1) gece kar (ED), (AK2) dolu(ED) (EB3) ve yağmuru bir arada gördüler (OÖD). (SBB1) Bu sebeple kimse (KT1) çadırından çıkmıyordu. Giray (EB3) ve Hikmet (EB4) de akşamı (KT1) çadırlarında sohbet ederek geçirdiler.

Ertesi sabah bütün (KT1) dağcılar güneşin doğuşuyla beraber (KT1) yola koyuldular. Giray (EB3) ve Hikmet diğer(AK2) grupların önündeydiler. 4200 (KT1) metredeki ikinci (KT1) kamp atanından (KT1) zirveye kadar durmadan çıkacaklardı(OÖD). 4600 (KT1) metre yüksekliğe geldiklerinde hiç ummadıkları bir şeyle karşılaştılar(OÖD). 4600 (KT1) metrede (KT1) zirve (AK2)platosuna giden (KT1) yol tamamen buzlarla kaplıydı. Giray (EB3) ve Hikmet bu kalıcı kar kütesinden nasıl geçeceklerini (KT1) düşündüler. (ZS) Bu sırada diğer gruplar (EB4)da (K2)onların yanına geldi. Hep birlikte önlerinde duran 300 (KT1) metrelik dev (AK2)buz tabakasına bakıyorlardı(OÖD). Diğer gruplar (ZS) bir müddet

durduktan (ZS) sonra (KT1) tırmanışı erteleme kararı aldılar (EB3)(OÖD) ve ikinci (KT1) kamp alanına geri dönmeye başladılar(OÖD). Diğer gruplar günü (KT1) kampta geçirip yarın tekrar deneyeceklerdi(OÖD). Giray (EB3) ve Hikmet (ZB2) ise ne yapacağına bir türlü karar veremiyorlardı. Buzun üstünde (AK2) Çekiç olmadan ilerlemek son derece riskliydi. (SBB) Çünkü bir an kayıp (KT1) düşmeye başlasalar(KBB2) ikinci (KT1) kamp alanına kadar (K2)onları durdurabilecek hiçbir şey yoktu. Giray (EB3) ve Hikmet yaklaşık yarım saat (KT1) düşündükten (ZS3) sonra farklı bir (KT1) yoldan gitmeye karar verdiler. Diğer (KT1) dağcılarının kullandıkları (KT1) yoldan çıkıp buz kütlelerinin etrafından dolaşmayı deneyeceklerdi (OÖD). (İZ)Bu (EB4) da (KT1) yolun bir saat daha (AK2)uzaması anlamına geliyordu. (İZ1) Buna (ZB2) rağmen geri dönmek istemediler(OÖD) (EB3) ve (KT1) yola koyuldular(OÖD). 4600 (KT1) metreden geri dönüp 4500 (KT1) metrede bulunan yan (KT1) yola doğru ilerlediler (OÖD). (KT1) tırmanış şimdilik iyi gidiyordu. (İS1) Bu bölgede yeni kar yağmıştı (EB3) ve yerdeki yumuşak kar (KT1) yürümeye engel değildi. Giray önde, Hikmet arkada (KT1) zirveye doğru ilerlemeye devam ettiler. (KT1) hava çok (AK2) rüzgârlıydı. Bazen rüzgâr (FDÖ) öyle hızlanıyordu ki birbirlerini (EB1) bile duyamıyorlardı (OÖD). Bir müddet ilerledikten (ZS3) sonra Giray, Hikmet`i yoklamak için "Hikmet! İyi misin (OÖD)?" diye bağırdı. Arkadan herhangi bir ses gelmedi. Giray tekrar etti (ZB) ama ses gelmiyordu. Giray arkasına dönüp baktı (ZB) ama Hikmeti göremedi (OÖD). Hemen geldiği (KT1) yoldan geri döndü (OÖD). Yaklaşık 50 (KT1) (AK2) metre (AK2) aşağı (AK2) inince bir (KT1) (AK2) çukur gördü (OÖD). Hemen çantasını kenara koyup (KT1) çukura doğru eğildi (OÖD). Hiçbir şey göremiyordu (OÖD). "Hikmet!" diye seslendi (OÖD). Birkaç kez (DZ) kendi sesini duyduktan (ZS3) sonra (OÖD1) beklediği cevap gelmişti. Hikmet "Buradayım (OÖD)!" diye bağırdı.

— Giray bir (KT1) (AK2) (ÜK3) mağara bulduk(OÖD) sanırım(OÖD). (AK2) Yukarıya (AK2) çıkmak için (KT1) yol arıyorum (OÖD) (ZB) ama hiçbir şey görünmüyor. Ne yapacağız(OÖD)?"

— Hikmet (K7) sen iyi misin? Yaralandın (OÖD) mı?

— Hayır, yaralanmadım (OÖD). Gayet iyiyim (OÖD). İnanmayacaksın (OÖD) (ZB) ama (İZ1) burada (KT1) su (AK2) birikintisi var. (KT1) mağaranın dibi yaklaşık 20 santim (AK2) sularla kaplı. (ZB) Ama hiçbir yerde (KT1) çıkış göremiyorum (OÖD).

— Tamam, sen sakın ol (OÖD)! Bir çaresine bakacağız (OÖD). Giray ne yapabileceğini (KT1) düşünmeye başladı. Ağrı (KT1) dağı (KT1) yürüyerek çıkılan bir (KT1) dağ olduğu için yanına (AK2) halat (EB4) da almamışlardı (OÖD). Etrafta kullanabileceği (GA4) bir şeyler aradı (OÖD) (ZB) ama hiçbir şey bulamadı (OÖD). Kardan başka bir şey görünmüyordu(OÖD). Şiddetli esen rüzgârın etkisiyle çok fazla (AK2) görüş mesafesi (EB4) de yoktu. Giray (KT1) çukurun başından çok fazla uzaklaşmak istemedi (EB3) ve Hikmet'e tekrar seslendi (OÖD).

—Ben (EB4) de geliyorum(OÖD). (İZ1)Buradan (K7) seni çıkarmanın (KT1) yolu yok. (AEB) Belki iki kişi olursak (KBB2) birbirimizi çıkarabiliriz (OÖD). Aşağısı (KT1) su mu? Hiçbir şey görünmüyor.

—Evet, aşağısı (KT1) su, (AK2) (KT1) atla (OÖD) bir şey olmaz.

Giray (EB4) da aşağıya (KT1) atladı (EB3) ve Hikmet'in dediği gibi (KT1) suyun içine (KT1) düştü. (KT1) düşer (KT1) düşmez Giray (ZS4) önce hiçbir şey göremedi. (AK2) (OÖD1) Gözü sürekli kara bakmaktan dolayı (AK2) kamaşmıştı. Birkaç dakika (ZS3) sonra yavaş yavaş etrafı görmeye başladı (OÖD). Hemen

cebindeki uydu telefonunu çıkardı (OÖD) (EB3) ve baktı (OÖD). (AK2) Telefon (AK2) çekmiyordu. Hiç şaşırmadı (OÖD).

Giray etrafı incelemeye başladı. Gördüğü manzara karşısında çok şaşırmıştı (OÖD). (KT1) mağara dışarıdan en az 15 derece (OÖD) daha (AK2) sıcaktı. Ayrıca duvarlarda EB3) (OÖD) ve kayaların üstünde yosunlar vardı.

(İS1) Bu yükseklikteki bir (KT1) mağaranın daha sert bir (KT1) iklimi olmalıydı. Vakit kaybetmeden birbirlerini çıkarmaya çalıştılar(OÖD) (ZB). Ama başaramadılar (OÖD). (ZS3) Sonra etrafta buldukları küçük kayaları yuvarlayarak (KT1) mağaranın ortasına getirdiler (OÖD) (EB3) ve üzerine çıkmayı denediler (OÖD). Bu (İZ1) (EB4) da çıkmak için yeterli değildi. Bir türlü (KT1) çukurun (AK2) girişine ulaşamıyorlardı (OÖD). Biraz daha denedikten (ZS3) sonra vazgeçtiler (OÖD). Farklı bir (KT1) çıkış bulmalıydılar (OÖD). (KT1) mağaranın içinde gezinmeye başladılar (OÖD). (KT1) mağarada aşağıya doğru (KT1) yürümeye başladılar (OÖD). (ZS) Bu arada (DZ) kendi kendilerine konuşuyor (ED), akıl (KT1) yürütüyorlardı(OÖD). Giray "Buranın kesin bir (KT1) çıkışı olmalı. (KT1) mağarada (KT1) hava çok sıcak (EB3)ve yosunlar var. (İS1) Bu (KT1) mağara kesinlikle bir yerlere açılıyordur." dedi. Aşağıya doğru (KT1) yürümeye devam ettiler(OÖD). (KT1) yürüyüş birkaç saati bulmuştu. (ZB) Ama birkaç (AK2)dikit(OÖD) (EB3) ve (AK2) sarkıttan başka bir şey bulamadılar (OÖD). Çok (EB4) da (AK2) yorulmuşlardı(OÖD). Buldukları bir odada (AK2)uyumaya karar verdiler (OÖD). Biraz uyuduktan (ZS3) sonra tekrar (KT1) yola koyuldular(OÖD). Birkaç saatlik inişten (ZS3) sonra büyük bir odanın bulunduğu düzlük bir alana geldiler (OÖD). (İZ1) Burada 3-4 oda vardı.

Çantalarını yere bırakıp etrafı gezmeye başladılar(OÖD). Hikmet önde Giray arkada tek tek odalara bakıyorlardı. İkinci odaya adımlarını atar atmaz(OÖD) bir kırılma (AK2)sesiyle bütün (KT1) mağara (AK2)yankılandı. Hemen (KT1) fenerlerini yere çevirdiler (OÖD) (EB3) ve gördükleri manzara karşısında çok şaşırdılar(OÖD) . Yerde bir yığın (AK2)(ÜK3) (KT1) kemik (EB3) (OÖD) ve (AK2)kafatası vardı. (ZS)Artık (KT1) kemikler (İS1) o kadar çürümüştü ki küçük bir darbeyle toza dönüşüyorlardı. Giray (EB3) ve Hikmet irili ufaktı (KT1) kemik kalıntıları arasında korkuyla ilerlemeye devam etti(ED). (ZS5) Bu sırada Hikmet ürkek bir tavırla "Giray! Sanırım(OÖD) (İZ) bunlar (AK2)hayvan iskeleti." dedi. Giray (EB4) da etrafına dikkatle bakıp (K1)onu onayladı. (SBB) Çünkü (KT1) kemiklerin arasında (EB5) hem hayvan kafataslarını(OÖD), hem de (AK2)boynuzları gördüler. Biraz sonra (ZS3) bir çatırtı duyuldu. (İS1)Bu ses bir (KT1) kemik sesinden daha çok bir (KT1) tahtanın kırılması sırasında çıkan sestir.

—Hikmet! Bak (OÖD), , (İZ1) burada çok büyük (KT1) tahta parçaları var!

Hikmet (EB4) de (KT1) fenerini Giray'ın gösterdiği tarafa çevirdi (EB3) ve (KT1) tahta parçalarını gördü (OÖD). (ZS3) Sonra az ileride (KT1) gemi burnuna benzeyen bir şey gördüler (OÖD).

(KT1) mağara gittikçe daha gizemli bir hal alıyordu. Giray (EB3) ve Hikmet hayatlarının en korkunç (OÖD) (EB3) ve heyecanlı anlarını yaşıyorlardı. Hemen (İZ1) oraya doğru ilerlemeye başladılar (OÖD). (KT1) fener yardımıyla sağa sola baktılar (OÖD). (KT1) (ÜK3) geminin yarısından sonrası yoktu. Ayrıca yer yer (AK2) (OÖD1) gövdesinde (EB4) de delikler vardı. Giray (KT1) geminin üzerine çıkacak gibi oldu (ZB) ama Hikmet (K1) onu durdurdu.

— Aman yapma (OÖD) Giray, , (İS1) bu (KT1) gemi iyice (AK2) çürümüş. (KT1) tahtalar ser bastığın anda (AK2) kırılır. Hiç çıkmayalım (OÖD) bence... İkisi (EB4) de dıştan (KT1) gemiyi inceledi (ED) (OÖD) (EB3) ve kenara çekildiler(OÖD). (KT1) gemiye çıkmaya cesaret edemediler (OÖD).

Giray:

— Hikmet, kulağa çok çılgınca (OÖD) geldiğini biliyorum (OÖD) (ZB) ama (K7) sana bir şey diyeceğim (OÖD).

— Yoksa (ABB4) (K7) sen (EB4) de mi benim (KT1) düşündüğümü (KT1) düşünüyorsun?

— Evet, galiba ikimiz (EB4) de aynı şeyi (KT1) düşünüyoruz (OÖD). Sakın (KT1) Nuh'un gemisini bulmuş olmayalım (OÖD)?

— (K3) Bana (EB4) da (FDÖ) öyle geliyor Giray. (İS1) Bu (KT1) Nuh'un gemisi olabilir. (K3) Ben anlamam (İS1) bu işlerden, (OÖD1) üstüne çıkıp bakmaya (EB4) da hiç (OÖD1) niyetim yok. Ne yapacağız (ZS5) şimdi (OÖD) ?

...

B2.4 KRAL MEZARLARI

Selim genç bir (KT1) arkeologdu. (AK2) Gazi Üniversitesinden yeni (AK2) mezun olmuş (ED), Antalya (KT1) (ÜK3) Müzeler (KT1) Müdürlüğünde göreve başlamıştı (OÖD). Birkaç ay (AK2) Müdürlük bünyesinde masa başı (AK2) çalıştıktan (ZS3) sonra Antalya Şehir (KT1) Müzesine (AK2) (KT1) görevlendirildi. (KT1) Müzede mevcut (AK2) eserlerin kataloğunu oluşturuyor (ED (OÖD), bazen (EB4) de (AK2) (KT1) saha çalışmaları yaparak (AK2) tarihi eserleri inceliyordu

(OÖD). Selim'e göre çok heyecan verici bir işi vardı. Özellikle (KT1) saha çalışması yapmayı çok seviyordu (OÖD). Üniversite (AK2) sınavında çok yüksek bir (AK2) puan almasına rağmen (ZB2)(OÖD1) (KT1) babasının (AK2)(ÜK3) mesleği olan (KT1) arkeologluğu seçmişti. Selim'in (KT1) babası çok ünlü bir (KT1) arkeologdu. Harran Üniversitesi (KT1) Arkeoloji Bölümü öğretim üyesi (ED) (OÖD) (EB3) ve (AK2) bölüm başkanıydı (OÖD). Birkaç sene (ZS4) önce Şanlıurfa yakınlarında bulunan Göbeklitepe isimli tarihî şehrin (KT1) kazı çalışmalarında (KT1) görev yapmış (ED) (OÖD) (KT1) (AK2) (ÜK3) kazıda bulunan en önemli eserlerden biri olan Aslan (KT1) Kabartmalı (KT1) Taş'ı ortaya çıkaran kişi olmuştu (OÖD).

Selim, (KT1) babasının (KT1) (AK2) başarılarıyla çoğu zaman övünse (ZB3) de yaşı ilerledikçe (İZ1) bunlar onu utandırmaya başlamıştı. (SBB) Çünkü (KT1) babasının (KT1) başarıları (ZS) artık (DZ) kendisini (EB4) de gölgede bırakmaya başlamıştı.

Günler günleri kovalıyor (ED) Selim müzedeki eserlerin kataloğunu oluşturmaya devam ediyordu. Birkaç ay içerisinde müzedeki bütün eserleri bitirmiş (ED) (OÖD) (ZS) artık sıra (KT1) sahada çalışmaya gelmişti. İlk (ZS4) önce tarihi Alanya (KT1) Kalesi'ne gitti (OÖD). (KT1) kalenin zemin katındaki (KT1) odalarda bekleyen yüzlerce çömleğin hepsini tek tek inceledi (OÖD), sınıflandırdı (OÖD) (EB3) ve kataloğa dâhil etti (OÖD). Alanya (KT1) Kalesi'ndeki (İS1) bu işini üç haftada bitirmişti (OÖD). Selim'in ikinci durağı Kaş ilçesine bağlı (KT1) Kaleköy diye bilinen (AK2) Simena Antik Kenti'ydi. (İZ1) Burayı çok sevmişti (OÖD). Simena, (OÖD1) hayatında hiç görmediği güzellikte (ED), yeşilin (EB3) ve mavinin birleştiği bir noktadaydı. Ayrıca (İZ1) buradaki (KT1) (AK2) kral mezarları diğer yerlerdekinden (İLZ) çok farklıydı (SBB) çünkü (İZ1) bunlardan bazıları (AK2)

denizin içinde (ED) bazıları ise (ZB3) denizin hemen bittiği noktada başlayan küçük (AK2) tepelerin üstündeydi.

Selim (İZ1) buraya gelir gelmez hemen çalışmalara başladı. (ZS4) önce antik kentteki (KT1) kaleyi incelemek istedi (OÖD). (İS1) Bu (KT1) (AK2) kale, Kekova (AK2) adasının tam karşısında (ED), (AK2) dağın dibine yapılmıştı. Ayrıca (KT1) kaleye sadece denizden giriş yapılabilirdi. Selim (EB4) de (KT1) kaleye ulaşmak için köy (AK2) (ÜK3) iskelesinden bir (KT1) (AK2) kayık kiraladı. (KT1) (AK2) kayıkçıyla beraber (KT1) kaleye doğru gittiler (OÖD). (KT1) kaleye varınca Selim (KT1) kayıkçıya (OÖD1) beklememesini, işinin 5-6 saat süreceğini söyledi (OÖD).

(KT1) kayıkçı (KT1) kalenin iskelesinden ayrıldı. Selim (EB4) de (KT1) kalenin içine doğru yürümeye başladı. Tam (ZS5) o sırada (OÖD1) gözü (KT1) kalenin giriş (KT1) kapısının yanında duran (KT1) mezara ilişti. (İZ1) Bu bir (KT1) kral mezarıydı ve (AK2) işlemleri diğer (KT1) (ÜK3) mezarlarından (İLZ) farklıydı. (KT1) mezarın alt kısmında zenginlik anlamına gelen arı (KT1) (AK2) figürü (OÖD) (EB3) ve çekirge (KT1) figürü vardı. Muhtemelen içindeki kral (AK2) zenginliğiyle tanınmış birisiydi. (KT1) mezarın şapka kısmında (ZB3) ise başak (OÖD), (AK2) boğa (OÖD) ve (AK2) aslan (KT1) (AK2) kabartmaları olduğunu gördü (OÖD). Ayrıca (KT1) mezarın üst kısmının açık olduğunu fark etti (OÖD). Hemen (KT1) mezara (KT1) (EY5) yaklaştı (OÖD). (ZS4) önce (KT1) figürlere (OÖD) (ZS3) sonra (EB4) sonra (KT1) kabartmalara göz attı (OÖD). Elleriyle her birine dokundu (OÖD). Birkaç tanesinin (EB4) de resmini yanındaki ajandaya çizdi (OÖD). Selim çok şaşkındı (SBB) çünkü hiçbir (KT1) mezarın üstünde daha (ZS4) önce (İS1) bu kadar fazla (KT1) (AK2) (ÜK3) hayvan (KT1) figürü görmemişti (OÖD).

(KT1) mezarın üst kısmındaki (KT1) kabartmaları (OÖD) incelerken (KT1) mezarın ortasında bir kırık olduğunu gördü (OÖD). Gözünü (İS1) bu kırığa dayayıp (KT1) mezarın içine bakmak istedi (OÖD) (ZB) ancak içerisi çok karanlık olduğu için hiçbir şey göremiyordu (OÖD). Hemen el (KT1) fenerini çantasından çıkardı (OÖD) (EB3) ve deliğe doğru uzattı (OÖD). Gözleriyle ışığı takip ederek içeride ne olduğunu görmeye çalıştı (OÖD). (KT1) mezarın içinde sanki bir şeyler oynuyordu. Dikkat kesilip bir kez daha baktı (OÖD). (ZS5) Bu sırada içeriden bir (KT1) kuş çıktı. Selim (KT1) kuşu görür görmez (AK2) irkildi, geriye doğru düştü (OÖD). Çok (KT1) (AK2) (EY5) korkmuştu (OÖD). Havalanan (KT1) kuşu gördükten (ZS3) sonra gülmeye başladı (OÖD). Bir yandan (EY5) (OÖD1) eli ayağı titriyordu (ZB) ama gülmekten (DZ) kendini (EB4) de alamadı (OÖD). Yerinden kalktı (OÖD) (EB3) ve tekrar (KT1) mezarın başına gitti (OÖD). (KT1) (AK2) feneri tekrar (KT1) mezarın içine doğru tutup içeri bakmaya başladı (OÖD). (KT1) mezarın içinde (KT1) örümcek ağlarından başka bir şey görünmüyordu. Selim (KT1) mezarı incelemeye devam etti. (ZS5) Bir ara (KT1) mezarın üst kısmının açılabilirdiğini fark etti (OÖD). Merak edip eliyle (KT1) mezarın üst kısmını biraz kaydırmaya çalıştı (OÖD) (ZB) ama (KT1) taş (KT1) mezarın kapak kısmı çok ağırdı. Bütün gücünü kutlanmasına rağmen (ZB2) kapağı yerinden kımıldatamadı (OÖD). Etrafına bakındı (OÖD) (EB3) ve kapağı kaldırmak için kullanabileceği bir şeyler aradı. (OÖD) (ZS3) sonra yerde kalın bir ağaç dalı olduğunu gördü (OÖD). Eğilip (İZ) onu eline aldı (OÖD) (EB3) ve bir (OÖD1) ucunu (KT1) mezarın kenarındaki delikten içeri soktu (OÖD). (AK2) (EY5) Dalın dışarıdaki kısmına bütün gücüyle yüklendi (OÖD). Sonunda (KT1) mezarın üst kısmını biraz araladı (OÖD). Kapağın yerinden oynaması Selim'i iyice cesaretlendirdi (EB3) ve (AK2) (EY5) ağaç parçasına daha fazla yüklenmeye başladı (OÖD). Selim, kan ter içinde kalmıştı. Tam pes etmek

üzereyken (OÖD) (KT1) mezarın üst kısmı tamamen açıldı. İnanılmaz bir ses (OÖD) (EB3) ve toz bulutu çıkmıştı. Selim ilk (ZS4) önce çok (KT1) korktu (ZB) ama merak duygusu, önüne geçmişti (OÖD). (DZ) kendisini durduramıyordu (OÖD). Toz bulutu dağıldıktan (ZS3) sonra (KT1) mezarın içine doğru baktı (OÖD) (EB3) ve gördüğü (KT1) manzara karşısında gözlerine inanamadı (OÖD). (SBB) Çünkü (KT1) mezarın iç kısmından aşağıya doğru (KT1) merdivenler iniyordu. Selim,(KT1) fenerini (KT1) (AK2) (ÜK3) merdivenlere doğru tuttu. Beş attı (KT1) (AK2) basamaktan (ZS3) sonrası görünmüyordu. Ayrıca (KT1) basamak[ar çok dardı. (OÖD1) Her birinin üzeri (KT1) örümcek ağlarıyla kaplanmıştı. Eliyle üst (KT1) basamaklardaki (KT1) örümcek ağlarını temizledi (OÖD). (ZS3) Ardından kafasını (KT1) mezarın içine doğru soktu (OÖD) (EB3) ve (KT1) merdivenlerin nereye gittiğini çözmeye çalıştı (OÖD). (KT1) mezarın içi öyle karanlıktı ki Selim hiçbir şey göremiyordu. İçeri girmeyi düşündü (OÖD) (ZB) ama çok (KT1) korkuyordu (OÖD). (ZS) artık(KT1) (OÖD1) korkusu (AK2) (OÖD1) merak duygusunun önüne geçmişti. Etrafına bakındı (OÖD) (EB3) ve yerden bir (KT1) (AK2) taş aldı (OÖD). (KT1) taşı (KT1) basamaklara doğru fırlattı (OÖD). (KT1) taş, üç beş defa sektikten (ZS3) sonra durdu. (KT1) taşın çıkardığı (AK2) ses hâlâ (AK2) yankılanıyordu. "Sanırım (OÖD) (KT1) mezarın derinliği beş altı metre civarında." diyerek (KT1) mezarın içine girmeye karar verdi (OÖD).

Selim, (OÖD1) kenarından tutunarak (KT1) mezarın üstüne çıktı (EB3) ve ilk basamağa bastı(OÖD). (KT1) basamakların hem eni (OÖD) hem de boyu çok kısa görünüyordu. Dizlerinin üstüne çökerek ilerlemeye başladı(OÖD). Yedi sekiz (KT1) basamak indikten (ZS3) sonra (ZS3)bir müddet durakladı (OÖD) (EB3) ve havayı incelemeye başladı (OÖD). (OÖD1) Aklına izlediği bir (KT1) korku filmi gelmişti. Derin bir nefes çekti (OÖD) (EB3) ve (DZ) kendince içerideki havayı inceledi

(OÖD). Hava normaldi, herhangi bir koku almadı (OÖD). (KT1) mezarın içi nemli (EB4) de değildi. Ağır adımlarla (KT1) basamaklardan aşağıya inmeye devam etti (OÖD). Otuz kırk (KT1) basamak (OÖD) indikten (ZS3) sonra daha (ZS4) önce dışarıdan attığı (KT1) taşı gördü (OÖD). (KT1) taş, sandığının aksine zemine düşmemişti. Birkaç (KT1) basamak aşağıdaki (KT1) merdivenlerin ortasında durmuştu. "Anlaşılan daha yol var." diyerek inmeye devam etti (OÖD).(KT1) yaklaşık on (KT1) basamak daha indikten (ZS3) sonra küçük bir (KT1) (AK2) kapıya benzeyen (AK2) geçiş noktasıyla karşılaştı (OÖD). (İZ1) Buranın ardında (EB4) hafif bir (KT1) ışık olduğunu gördü (OÖD). Selim vakit kaybetmeden gördüğü (AK2) geçitten geçti. (DZ) kendisini genişçe bir (KT1) odanın içinde buldu(OÖD). (KT1) odanın duvarlarında (AK2) eskiden kalma (AK2) meşaleler (OÖD) , yerde ise birkaç (KT1) hayvan kürkü vardı. Gördükleri karşısında şaşkınlığını gizleyemiyordu (OÖD). (İS1) Bu (KT1) odanın daha (ZS4) önce keşfedilmemiş olduğunu düşündü (OÖD). Haklıydı (OÖD). (SBB) Çünkü (KT1) (AK2) odadaki eşyalara el değmemişti (OÖD). (ZS3) sonra (KT1) odanın içinden geçip ışığın geldiği yöne ilerledi (OÖD). İleride bir (KT1) kapı vardı.(KT1) ışık (KT1) odaya (KT1) kapının diğer tarafından geliyordu. İlerlemeye devam etti (OÖD). (KT1) kapının önüne geldiğinde karşı taraftaki (KT1) manzara karşısında gözlerine inanamadı (OÖD). (SBB) Çünkü (KT1) kapı bir başka (KT1) büyük (KT1) odaya açılıyordu. İçerisi (EB4) de altınlarla doluydu. Altınların etrafında (ZB3) ise bir (KT1) oluk şeklinde akan (KT1) lav birikintisi vardı. (KT1) lavdan çıkan sarı (KT1) ışık altınlara çarpıyor (ED), etrafı âdeta bir (AK2) (ÜK3) güneş gibi (AK2) aydınlatıyordu (OÖD). Selim (KT1) kapıdan geçerek altınlara doğru ilerledi. (ZB) Fakat daha fazla (KT1) yaklaşamıyordu (OÖD). Altınlara birkaç metre kala durmak zorunda kaldı (OÖD). (ZS5) O sırada (OÖD1) gözü altınların ortasında, (KT1)

yaklaşık bir metre boyundaki bir (AK2) kaidenin ortasında duran (AK2) (ÜK3) elmas parçasını gördü. Hayatında hiç bu kadar (KT1) (EY5) büyük bir elmas görmemişti (OÖD). Bir futbol topu (KT1) büyüklüğündeki bu elmas yumurta şeklindeydi. Selim, elmasın parlaklığıyla büyülenmişti. Gözlerini elmastan alamıyor (ED) (OÖD), bir (KT1) oda dolusu altını bile (EB1) (OÖD1) gözü görmüyordu. Hemen düşünmeye başladı (OÖD). (DZ) kendince planlar yaptı (OÖD). "Bir yolunu bulup elması (İZ) oradan almalıyım (OÖD)." diye düşündü (OÖD). Birden (OÖD1) aklına az (ZS4) önceki (KT1) odada serili olan (KT1) hayvan kürkleri geldi. Hemen diğer (KT1) odaya koşup kürklere baktı (OÖD). (OÖD1) En kalın olanını seçti(OÖD). Sadece gözleri dışarıda kalacak şekilde (DZ) kendisini kürke sardı (OÖD). Yavaş yavaş altınlara doğru ilerlemeye başladı (OÖD). (İZ) Bu, işe yaramıştı. (KT1) lavlardan çıkan sıcaklık Selim'i çok fazla etkilemiyordu. Biraz geriye çekilip hızlıca koşmaya (EB3) (OÖD) ve (KT1) lavın üstünden (KT1) atlamaya karar verdi(OÖD). Gerildi(OÖD) (EB3) ve hızlı bir şekilde koşup (KT1) lavın üstünden (KT1) atladı(OÖD).(ZS) artık elmas ile arasında duran herhangi bir engel yoktu. Elmasa doğru yürüdü(OÖD), (KT1) lavdan yeterince uzaklaşınca üstündeki kürkü yere bıraktı(OÖD). Elmasa dokunmadan (ZS4) önce iyice inceledi(OÖD). Yumurtayı andıran (İS1)bu (EY5) devasa elmas karşısında büyülenmiş gibiydi(OÖD). İki elini birden uzattı(OÖD) (EB3) ve elması ellerinin arasına aldı(OÖD). Elması düşürüp kırmaktan(KT1) korktuğu için yavaş hareket ediyordu(OÖD).(ZS5) Bu sırada bir şeyler olmaya başladı. (OÖD1) Ayaklarının altındaki zemin oynamaya(OÖD), (KT1) oluktaki (KT1) lavlar hareket etmeye başladı. (KT1) odanın (AK2) tavanından küçük(KT1) taşlar dökülmeye başladı. Selim ne yapacağını bilemedi. İlk (ZS4) önce sarsıntılara neyin Sebep olduğunu anlamadı(OÖD) (ZB) ama daha (ZS3) sonra ellerinin arasında olan elmasın

(İZ1) bunları yaptığını anlamıştı(OÖD). Selim elması bırakır bırakmaz sarsıntılar son buldu. Anladı ki bu gizemli yerin bazı tuzakları vardı. Hemen elmastan ellerini çekti Selim, elması almanın yollarını arıyordu. Bir süre düşündükten (ZS3) sonra kaideyi iyice inceledi (OÖD). (DZ) kendi kendine "Elmasın yerine aynı ağırlıkta bir şey koyabilirsem(KBB) sanırım(OÖD) sorun çözülecek." diye söylendi(OÖD). Etrafına bakıp elmasın ağırlığında bir şeyler aramaya başladı(OÖD). (ZS5) Bu sırada (OÖD1) gözüne yerdeki altınların üzerinde duran çömlek ilişti. Boyut olarak elmasa çok benziyordu ağırlık olarak eksikliği vardı. Yerden biraz altın alıp çömleğin içine koydu(OÖD). Çömleği iki elinin arasına sıkıştırdı(OÖD) (EB3) ve elmasın yanına (EY5) yanaştı(OÖD). Çok hızlı olması gerektiğini biliyordu(OÖD). Ufacık bir gecikmenin (KT1) mezarın çökmesi anlamına geleceğini biliyordu. Hızlı bir el hareketiyle elması yerinden çekti(OÖD) (EB3) ve elması eline alır almaz yerine çömleği koydu(OÖD). Sarsıntılar anında tekrar başladı. Selim pişmanlık ve(KT1) korkuyu aynı anda hissetti. Bütün (OÖD1) hayatı gözlerinin önünden bir film şeridi gibi geçiyordu. Elinde elmasla kaidenin dibine çöktü(OÖD).(KT1) korku dolu gözlerle tavanı inceliyordu(OÖD). Ortalık toz duman olmuş(ED), küçük küçük(KT1) taşlar düşmeye başlamıştı. Birkaç dakika süren sarsıntıların ardından Selim'in(KT1) korktuğu başına gelmemiş(ED), sarsıntılar son bulmuştu. Selim derin bir nefes çekti(EB3) ve yerdeki kürke tekrar sarılarak geldiği yoldan tekrar dışarı çıktı. (OÖD)

(KT1) mezardan çıkar çıkmaz elması kucağına aldı (OÖD) (EB3) ve doya doya seyretti (OÖD). (KT1) korkudan (OÖD) (EB3) ve elmasın güzelliğinden zamanın nasıl geçtiğini fark etmemişti (OÖD). Akşam olmak üzereydi. (KT1) kayıkçıya söylediği sözleri hatırladı (OÖD). Hemen etrafına bakındı (OÖD) (ZB) ama gelen giden yoktu (OÖD). (ZS3) sonra bir karar vermesi gerektiğini düşündü (OÖD). Elması ne yapacaktı (OÖD)? (KT1) mezardaki (AK2) hazineyi yetkililere

söylemeli miyim (OÖD) (ZB4) yoksa her şeyi alıp buradan uzaklaşmalı mıyım (OÖD)?" diye söylendi (OÖD)...

B2.5 ATEŞ BÖCEKLERİYLE DANS

Tarık, Muğla'nın Köyceğiz ilçesinde oturan bir (AK2) (ÜK3) (KT1) lise öğrencisiydi. Naim Süleymanoğlu (AK2) Fen (KT1) lisesinde son sınıfta (AK2) okuyordu (OÖD). (KT1) okulun en (AK2) başarılı (AK2) öğrencilerinden olan Tarık, (KT1) lise birinci sınıftan beri (AK2) üyesi olduğu Spor (EB3) ve Dağcılık (AK2) (ÜK3) Kulübü'nün (EB4) de başkanıydı. (DZ) Kendisiyle barışık (ED) (OÖD), bir yetmiş (AK2) boylarında (ED) (OÖD), (AK2) esmer (OÖD) (EB3) ve (AK2) siyah saçlı birisiydi (OÖD). (OÖD1) Alnında (EY5) doğumdan kalma bir iz vardı. (İS1) Bu (EY5) doğum (KT1) (KT1) lekesinden (SBB1) dolayı Tarık zaman zaman üzülüyor (ED) (ZB) ama kimseye belli etmemeye çalışıyordu (OÖD). Spor (EB3) ve Dağcılık Kulübü olarak her yıl çeşitli (AK2) etkinlikler (KT1) düzenliyor (ED), yılda birkaç kez (AK2) dağ yürüyüşü (OÖD), (KT1) (AK2) (ÜK3) kamp (OÖD) (EB3) ve (AK2) yüzme yarışması (AK2) (EY5) (KT1) organize ediyorlardı (OÖD) (EY5) (AK2) (KT1) (OÖD1) düzenledikleri etkinlikler halka (EB3) (OÖD) ve (KT1) okul öğrencilerine açık oluyordu. (KT1) düzenledikleri onlarca etkinliğe rağmen (ZB2) Tarık en çok (KT1) kamp yapmayı seviyordu. (KT1) kamp yapmak (K1) ona (AK2) doğada vakit geçirme fırsatı veriyordu. Doğada (OÖD1) karşılaştığı (AK2) sorunlarla (AK2) baş etmek (K1) onu mutlu ediyor (ED), (OÖD1) hayatta kalma becerisini geliştiriyordu. (İS1) Bu yılki (KT1) kamp etkinliğini sabırsızlıkla bekliyordu (OÖD). (SBB) Çünkü geçen yıl (KT1) düzenlenen Gülpınar (KT1) (AK2) (KT1) orman (KT1) Kampı'na katılamamıştı (OÖD). Tam (KT1) kamp

zamanı (OÖD1) ablası doğum yapmış (ED), (OÖD) bir yeğeni olmuştu. (AK2) (OÖD1) Eniştesi yurt dışında olduğu için (EB4) de Tarık (AK2) ablasının yanında kalmıştı. Bundan (SBB1) dolayı (KT1) kampı (EY5) iple çekiyor (ED) (OÖD), (EY5) bir an önce (KT1) kamp vaktinin gelmesini bekliyordu (OÖD). (KT1) kulüp olarak (İS1) bu yıl, hazırlıklara erkenden başlamışlardı (OÖD). Gerekli (KT1) izinleri aldılar (OÖD), (AK2) çevrenin temizliğini yaptılar (OÖD) (EB3) ve (KT1) kamp alanının sınırını (KT1) kulüp (AK2) üyeleriyle birlikte belirlediler (OÖD). Tarık, (KT1) kamp vakti yaklaştıkça sabırsızlanmaya (OÖD), (KT1) rüyalarında bile (EB1) (DZ) kendisini (KT1) kampta görmeye başlamıştı (OÖD). Günler günleri kovalamış (OÖD) sonunda Tarık'ın beklediği gün gelip çatmıştı. Gülpınar (KT1) (KT1) orman (KT1) kampı, (İS1) bu yıl 15-18 Haziran tarihleri arasında gerçekleştirilecekti. 15 Haziran sabahı Tarık evden çıktı (EB3) ve doğruca (KT1) okula gitti (OÖD). (KT1) okulda diğer (AK2) arkadaşlarıyla buluştu (OÖD). (KT1) kamp alanı (KT1) okula çok uzak değildi.

(KT1) kamp alanına kadar birlikte yürümeye karar (EB3) verdiler (OÖD). Birkaç saatlik doğa yürüyüşünün (ZS3) ardından (KT1) kamp alanına vardılar (OÖD). (İS1) Bu yıl (KT1) okul dışından katılan birçok (KT1) kampçı vardı. (KT1) kampçılar (GA4) çoktan yerlerini almış (ED), şarkılar söyleyerek (KT1) (AK2) çadırlarını (AK2) kurmaya başlamışlardı (OÖD). Tarık, hemen arkadaşlarını (KT1) organize etmeye başladı. Arkadaşları arasında (AK2) görev dağılımı yaparak (OÖD) herkese bir iş (EB3) verdi (OÖD). Selim (EB3) ve Sinan'ı, (KT1) çadır kurmakla (OÖD), Mehmet (EB3) ve Pelin'i (AK2) ateşi yakmakla (OÖD), Serhat'ı ise (ZB3) (AK2) odun toplamakla görevlendirdi (OÖD) . Herkes hemen işe koyuldu, geri kalanlar (GA4) ise (ZB3) diğerlerine yardım etmek için bir işin ucundan tuttu. Tarık, bir müddet çalıştıktan (ZS3) sonra ellerini beline koydu (EB3) ve birçok (KT1) çadırın

görüldüğü (KT1) kamp alanına doğru baktı (OÖD). "Umarım (OÖD) güzel (EB3) (OÖD) ve sorunsuz bir (KT1) kamp haftası olur." Dedi (OÖD). Akşama doğru herkesin karnı (AK2) acıkmış (ED), akşam (AK2) (KT1) yemeği hazırlıkları başlamıştı. Tarık (EB3) ve arkadaşları (ZS2) her zamanki gibi ilk akşam (KT1) yemeğinde (KT1) sucuk yemeye karar verdiler. Ne de olsa (KT1) kamp ateşinin üstünde (KT1) sucuk (AK2) pişirmek onlar için gelenekseldi. Herkes (DZ) kendisine (KT1) (KT1) ormandan bir (AK2) çubuk buldu (EB3) ve (KT1) sucuklarını pişirmeye başladı (OÖD). Mehmet (AK2) gitar çalıyor (ED), kızlar (ZB3) ise (AK2) şarkı söylüyordu. Tarık (EB3) ve arkadaşları ilk güne yakışır şekilde (AK2) eğlenmiş (ED), şarkılar (OÖD) (EB3) ve türküler eşliğinde güzel bir gece geçirmişlerdi (OÖD). İlk günün yorgunluğundan olsa gerek Tarık (EB3) (OÖD) ve (OÖD1) birkaç arkadaşı biraz erken (AK2) yatmak istedi. Arkadaşlarına "(AK2) İyi geceler (OÖD)." diyerek (KT1) çadırlarına gittiler (OÖD). Geride kalanlar ise (ZB3) birkaç saat daha eğlenip (ZS3) ardından (KT1) uyudu. Sonunda herkes (KT1) yatmış (ED), ortalarda kimseler kalmamıştı. (KT1) kamp ateşlerinin (KT1) aydınlığı gecenin karanlığını bozarken Gülpınar (KT1) (KT1) Ormanı'na (KT1) (KT1) sessizlik hâkim olmuştu. (KT1) (KT1) ormanda (İS1)bu (KT1) sessizliği bozan sadece iki ses vardı. Biri denizden esen meltemle bir sağa bir sola beşik gibi sallanan (KT1) ağaçların yaprak sesi (OÖD) diğeri ise (ZB3) bitmek bilmeyen (KT1) cırcır böceklerinin şarkısı idi. (İS1)Bu iki ses (KT1) kampçılara ninni gibi geliyor (ED), herkes derin bir (KT1) uykunun kucağında (AK2) mışıl mışıl (KT1) uyuyordu. Gecenin ilerleyen saatlerinde (KT1) cırcır böcekleri birden (EY5) sustu. Rüzgâr kesildi (EB3) ve yaprak sesleri durdu. Adeta uzaydaki (KT1) (EY5) sessizliği andıran bir (EY5) sakinlik oluştu. Tarık'tan başka hiç kimse (İZ1) bunu fark edemedi. Tarık hemen yerinden fırladı. (ZS4) Önce (DZ) kendini evde (OÖD), yine (KT1) kamp (KT1)

rüyası görüyor sandı (OÖD) (ZB) ama sağına soluna bakınca (KT1) kampta olduğunu anladı (OÖD). Hemen (KT1) çadırın (AK2) fermuarını açtı (OÖD) (EB3) ve dışarı çıktı (OÖD). (FDÖ) Şöyle bir etrafına baktı (OÖD). Hiçbir (KT1) ağaç kıpırdamıyor (ED), hiçbir canlı (EY5) ses çıkarmıyordu. Ne olduğunu anlamaya çalışırken (OÖD) birden her şey tekrar normale döndü. (KT1) ağaçlar tekrar sallanmaya (OÖD), (KT1) cırcır böcekleri (ZB3) ise çirkin şarkılarına devam etmeye başladı. Tarık, olanları anlamaya çalışıyordu. "Sanırım (OÖD) ilginç bir (AK2) hava olayı." diye düşündü (OÖD). Kafasını yukarı kaldırıp (ZS3) bir müddet (AK2) gökyüzünü (KT1) izledi (OÖD) . Yukarıda da her şey normal görünüyordu. Tekrar etrafına baktı (OÖD) (EB3) ve (KT1) çadırına gidip (KT1) uykusuna kaldığı yerden devam etmeye karar (EB3) verdi (OÖD). Arkasını dönüp tam (KT1) çadıra gireceği (OÖD) sırada (KT1) (KT1) ormandaki (AK2) (EY5) aydınlık (OÖD1) dikkatini çekti. (KT1) kamp alanının dışında (OÖD) , (KT1) ağaçların arasında bir (AK2) (EY5) ışık vardı. (KT1) ışığın (DZ) kendisini değil (ZB) ama etrafına saçtığı (KT1) aydınlığı görebiliyordu (OÖD) .

(KT1) ışığın olduğu tarafa doğru birkaç adım attı (OÖD). (EB3) ve duraksadı (OÖD) . "Acaba tek başıma gitmesem mi (OÖD) ?" diye düşündü (OÖD). Etrafta (K1) ondan başka kimse yoktu. (DZ) Kendi kendine "Mehmet'i (KT1) uyandırsam mı (OÖD) ?" dedi (OÖD) (ZB) ama (ZS3) sonra vazgeçti (OÖD) . Gecenin bir vakti (K1) onun da (KT1) uykusundan olmasını istemedi (OÖD). (KT1) çadırına doğru eğildi (OÖD) (EB3) ve içeriden el (KT1) fenerini aldı (OÖD). (ZS3) Ardından tekrar (KT1) ışığın olduğu yöne doğru yürümeye başladı (OÖD). Tarık (KT1) kamp alanından çıktıktan (ZS3) sonra (AK2) fenerini açtı (EB3) ve (KT1) (KT1) ormanda ilerlemeye başladı (OÖD). Bir yandan ilerideki (KT1) aydınlığa bakıyor (ED) (OÖD) bir yandan da (KT1) fener yardımıyla önünü

görmeye çalışıyordu (OÖD). Seri adımlarla ilerlemeye devam etti (OÖD). Sanki (K1) (K1) o (AK2) yaklaştıkça (KT1) ışık (K1) ondan (AK2) uzaklaşıyor gibiydi. İçinden "Şimdiye kadar çoktan (KT1) ışığa varmış olmalıydım. (OÖD)" diye geçirdi (OÖD). Bir müddet (ZS3) daha ilerledikten (ZS3) sonra sonunda (KT1) ışığa yaklaşmıştı (OÖD). (KT1) ışıkla (OÖD) arasında küçük bir (KT1) tepe kalmıştı (OÖD). Hemen (KT1) tepeye doğru yürüdü (OÖD) (EB3) ve (OÖD) (KT1) tepenin üstüne çıktı (OÖD). Gözlerine inanamıyordu (OÖD). Binlerce hatta (EB1) (AEB) belki de milyonlarca (KT1) ateş böceği bir ağacın etrafında daireler çizerek uçuyordu. (İZ)Bu, (OÖD1) hayatında gördüğü en güzel (KT1) manzaraydı. Tarık, (KT1) tepenin üstünden (ZS3) bir müddet (KT1) ateş böceklerini (KT1) izledi. "Acaba biraz daha yaklaşısam (KBB2) korkup kaçarlarmı (OÖD)?" dedi (OÖD). O sırada (ZS5) (OÖD1) aklına cep (KT1) telefonuyla (GA4) gördüklerini kaydetmek geldi. Hemen cebinden (AK2) telefonunu çıkardı (OÖD) (EB3) ve (AK2) kamerayı açarak gördüklerini (AK2) kaydetmeye başladı (OÖD). Bir yandan (EB4) da küçük (AK2) adımlarla yavaş yavaş ağaca doğru (AK2) yürüdü (OÖD). Tarık ağaca yaklaştıkça (KT1) manzaranın ne kadar güzel olduğuna daha yakından şahit oluyordu. Sonunda ağacın yanına kadar gelmişti (OÖD). (KT1) ateş böcekleri kaçmıyor (ED), sanki Tarık (İZ1) orada değilmiş gibi ağacın etrafında dönmeye devam ediyorlardı. Tarık bu muhteşem gösterinin (KT1) büyüyle (DZ) kendinden geçmiş gibi (KT1) ateş böceklerini (KT1) izlerken birden yine (İS1) o (KT1) sessizlik oldu. (AK2) Rüzgâr kesildi (EB3) ve (AK2) cırcır böcekleri sustu. Aynı anda (AK2) (KT1) ateş böcekleri (EB4) de (AK2) ağacın etrafında dönmeyi bıraktı. (OÖD1) Her biri havada asılı kalan birer (KT1) fener gibi durdular. Tarık neler olduğuna anlam veremiyordu. Bir cep (KT1) telefonuna bir ağaca bakıyordu (OÖD). Tarık, olanı biteni anlamaya çalışırken birden ağacın üzerinde bulunan bir delikten

dışarıya doğru inanılmaz derecede güçlü bir (KT1) ışık çıkmaya başladı. Tarık korkup birkaç adım geriye gitti (OÖD). (ÜK3) Telefonunu deliğe doğru odakladı (OÖD) (EB3) ve olanı biteni (KT1) telefonundan (KT1) izlemeye başladı (OÖD). Delikteki (KT1) ışık (ZS2) her geçen saniye daha (EB4) da yaklaşıyordu. Rüzgâr, (KT1) cırcır böcekleri (EB3) ve (KT1) ateş böcekleri (İS1) bu anı bekliyormuş gibi sessiz (EB3) (OÖD) ve hareketsiz bir şekilde bekliyorlardı. Delikteki (KT1) ışık dışarı doğru yaklaştıkça Tarık'ın (EB4) da heyecanı yükseliyordu. (AK2) Pür dikkat deliğe bakarken (OÖD) sonunda (KT1) ışığın kaynağı deliğin ucuna kadar gelmişti. (İZ1) Bu normal (KT1) ateş böceklerinden beş kat daha (KT1) büyük bir (KT1) ateş böceğiydi. Neredeyse bir (AK2) serçe kuşu kadar (KT1) büyük olan (İS) bu (KT1) ateş böceği dışarı çıktıktan (ZS3) sonra bir müddet bekledi (EB3) ve (OÖD) uçmaya başladı. (K1) Onun uçmaya başlamasıyla birden her şey tekrar normale döndü. Havadaki (KT1) ateş böcekleri artık (KT1) büyük (KT1) ateş böceğinin etrafında dönüyordu. Rüzgâr tekrar esmeye başlamış (ED), (KT1) cırcır böcekleri (AK2) melodilerine kaldıkları yerden devam ediyorlardı. (KT1) Büyük (KT1) ateş böceğinin etrafında dönen diğer (KT1) ateş böcekleri adeta bir ateş topu oluşturmuştu. Hep birlikte yavaşça (İZ1) oradan uzaklaşmaya başladılar (OÖD). (ZS3) O sırada beklenmedik bir olay yaşandı. (KT1) büyük (KT1) ateş böceği birden Tarık'a doğru gelmeye başladı. Tarık'ın yüz seviyesinde durdu (OÖD) (EB3) ve bir müddet bekledikten (ZS3) sonra Tarık'ın yüzüne (AK2) (OÖD1) kuyruk kısmından çıkan bir (KT1) sıvı fırlattı (OÖD). Yeşil renkte (OÖD) (EB3) ve akışkan (İS) bu (KT1) sıvı Tarık'ın tam alnına isabet etti. Tarık'ın canı çok yanmıştı. (OÖD1) Yüzüne gelen bu (KT1) sıvı, Tarık'ın yüzünü inanılmaz derecede yakıyor (ED), eliyle silmeye çalışsa (ZB3) da geçmiyordu (OÖD). Tarık hemen koşarak (İZ1) oradan uzaklaşmaya başladı (ZB) fakat çok fazla kaçamadan yere düştü (OÖD).

Tarık yerde hareketsiz bir şekilde (KT1) yatıyor (ED) (AK2) bacaklarını (OÖD) (EB3) ve (AK2) kollarını hareket ettiremiyordu (OÖD). "Galiba (AK2) zehirlendim (OÖD), öleceğim. (OÖD)" diye düşündü (OÖD). (ZS3) O sırada bilincini kaybetti (OÖD) (EB3) ve bayıldı (OÖD). Sabah olduğunda (OÖD1) arkadaşları Tarık'ı (KT1) aramaya başladı. Kimse (K1) onun nerede olduğunu bilmiyordu. Hemen (KT1) kampın etrafını (KT1) aramaya başladılar (OÖD). Mehmet, Tarık'ın gittiği tarafa doğru ayak (KT1) izlerini fark etti (EB3) ve o yönde ilerlemeye karar verdi (OÖD). Herkes bir tarafa koşturuyor (ED), sürekli "Tarık!" diye bağıryorlardı (OÖD). Kısa bir (KT1) arayışın (ZS3) ardından (KT1) kamp alanının yaklaşık iki kilometre uzağında Tarık'ın baygın (AK2) (ÜK3) bedenini buldular (OÖD). Hemen bir ambulans çağırıldı (EB3) ve polis ekiplerine haber (EB3) verildi. Sağlık ekipleri Tarık'ı (AK2) (KT1) hastaneye kaldırdı. (OÖD1) Arkadaşları (EB4) da ailesine haber (EB3) verip (KT1) hastaneye akın ettiler. (KT1) kamp macerası (İS1) bu olayla erken bitmiş oldu. Tarık (KT1) hastaneye kaldırıldıktan (ZS3) sonra Mehmet yerde bir şey gördü.

(İZ) Bu, Tarık'ın olay esnasında yere düşen cep (KT1) telefonuydu. Mehmet kimseye göstermeden (OÖD1) yerden aldı (EB3) ve cebine koydu (OÖD). "Telefon Tarık'ın başına gelenlerle ilgili olabilir." diye düşündü (OÖD). (GA4) Olay yerinden uzaklaştıktan (ZS3) sonra (KT1) telefonu cebinden çıkardı (OÖD) (EB3) ve açmaya çalıştı (OÖD). "Kahretsin, (OÖD1) şarjı bitmiş." dedi. Hemen eve gidip Tarık'ın (KT1) telefonunu şarja taktı (OÖD). (KT1) telefon açılır açılmaz (EB4) da son arama kayıtlarından mesajlaşmalara kadar her şeyi inceledi (OÖD). Olağan dışı bir şey göremedi (OÖD). (ZS3) sonra birden (OÖD1) aklına (AK2) galeriye bakmak geldi. Galeride kırk beş dakikalık bir (KT1) videonun olduğunu gördü (OÖD) (EB3) ve (KT1) videoyu (KT1) izlemeye başladı (OÖD). (AK2) (KT1) videoda gördükleri

karşısında gözlerine inanamamıştı (OÖD). Doğruca (KT1) hastaneye koştu (OÖD). Mehmet gelene kadar doktorlar Tarık'a ne olduğunu anlayamamıştı. Her türlü testi yapmalarına rağmen (ZB3) Tarık'ı (KT1) uyandıramıyorlardı (OÖD). Mehmet hemen (KT1) videoyu doktorlara gösterdi. Doktorlar, Tarık'ı (AK2) yoğun bakım ünitesine alıp (AK2)t edaviye başladılar. Tarık birkaç saat içerisinde (KT1) uyandı. (AK2) Kendine gelir gelmez de cep (KT1) telefonunu sordu (OÖD). Mehmet (OÖD1) (KT1) telefonunu uzattı (EB3) ve "(OÖD1) Çektiğin görüntüleri (KT1) izledik (OÖD). (EB) Hatta (K7) seni (SBB) bu sayede kurtardık (OÖD) diyebilirim (OÖD). Keşke gece (K3) beni (EB4) de çağırıydın. (K7) Sana bir şey olacak diye çok korktuk(OÖD)...

Ek-2. İzin Belgesi

Mahir Kalfa 25 Nis

Alıcılar: ben v

Sayın Nur Demir,
Tamamını yayımlamamak kaydıyla çalışmanızda
kullanabilirsiniz. Selamlar. İyi çalışmalar. Doç.Dr.Mahir
KALFA

iPhone'umdan gönderildi

